

ဒုတိယအကြိမ်

ပေါင့်

ပြည်နယ်ကူး

ဆိတာ

သုချာပိလား

ပုဂ္ဂနိုင်လျှပ်စီမံအာရုံး

စာမျက်နှာပြုအမှတ်

၁၃၅/၉၀ (၈)

မျက်နှာပြုအမှတ်

၁၁၀/၉၀ (၁၁)

မျက်နှာပြု ယရုပ်ဆေ

ဘဏ္ဍားကြည့်

မျက်နှာပြု ကာဟာခွဲ

Prestige

အတွင်းဆောင်

အေဇာက်

ကွန်ပျူးထာဓာစ်

ခွန်မျိုး

စာအုပ်ချုပ်

ကျိမ်း

မျက်နှာပြု ပုံးပိုး

ဒေါ်ရွှေ(၁၂၀၇၉) သာ ပုံနှိပ်တိုက်

၁၂၂/၄၆၉၈၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်း ပုံးပိုး

ဒေါ်ခင်ဗျာ(၀၁၅၄၈)၊ စာပေလောက ပုံနှိပ်တိုက်

၁၇၃/၃၃၉၈၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးဖော်မြင့်(၀၂၁၅၉) ဖော်မြင့် စာလ

ောဖေ အဝေရာလမ်း၊ နံ့သာကုန်းရပ်ကွက်

အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံးပိုးခြင်း

ဒုတိယအကြိမ်၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၉၈

အုပ်ငရ်-၁၀၀၀

မပြည့်သူး ဆိတာ သေချာပြီးလား

ဖော်

E-BOOK ဖုန်းကြမ်း

စာရွေး စာရွေးကြမ်း

arkaraung

PDF ဖုန်းကြမ်း

bagothar85

ဂေါ် ခန့်ခွဲ အောက်တိုဘာလ

မြန်မာနိုင်းဆုံးမြန်မာ မြန်မာနိုင်းဆုံးမြန်မာ

Commercial use of this book is strictly prohibited

မာတိကာ

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အမှာစကား	၁
၁။ ဗျာန်ဟာရီးဂျာန်ဆင် (John Harold Johnson)	
သား မင်း တကယ် ပြီးစားလဲလား	၃
၂။ ဂျက်ဘင်နီ (Jack Benny)	
ဒါမှ အဖွဲ့ သား	၅
၃။ မာဂရက် ဘူးခိုင် (Margaret Bourke-White)	
သတ္တိရှိစမ်းပါ	၂၂
၄။ ဟယ်လင်ဟေးစ် (Helen Hayes)	
လုပ်စရာရှိတာသာ အာရုံစိတ်	၂၈
၅။ ဖောရစ် ရှုံးယိုယ်လီယေး (Maurice Chevalier)	
ဇြောက်လမှာ တွေးဇြောက်မနေနဲ့	၃၆
၆။ ဗျာနီ ဦးမူလာ (Johnny Weissmuller)	
ကိုယ့်ပန်းတိုင် ကိုယ်ရွေးပါ	၄၅
၇။ ဟားဘတ်စတင်လေ မော်ရီဆင် (Herbert Stanley Morrison)	
စာကို လည်းကောင်း ဖတ်ရှုံးမဲ့ ဖတ်	၅၁
၈။ ရပ်(ဖါ)ဘန့်ချုံ (Ralph Johnson Bunche)	
ယုံကြည်စိတ်လဲ စွမ်းအား	၅၇

မာတိကာ

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၉။ အက်စတက် (စံ) ကီးဖော်ပား (Estes Kefauver)

ခလုတ်ကန်သင်းမှ လျှကားထစ်သို့ .....

၆၅

၁၀။ ရွှေ့ငျက်(ပ)မင်း အင်ဒရူးစံ (Roy Chapman Andrews)

စံသိန်းမီးသော စွမ်းဆောင်မှု .....

၇၂

၁၁။ မဒမ်ပန်ဒ် (Vijaya Lakshmi Pandit)

ကိုယ့်ကိုယ်ကို မနိုင်စက်နဲ့ .....

၇၈

၁၂။ အယ်လဆာ ရှိယာပရယ်လီ (Elsa Schiaparelli)

ရှာတတ်မှ လမ်းတွေ့မည် .....

၈၆

၁၃။ ဟမ်ဖရီ အဲလစ်(စ) (Humphry Francis Ellis)

နားလည်မှု လွှဲကြတဲ့ ကိစ္စ .....

၉၄

၁၄။ ချားလ် (စ) ရိုင်းနါ (Charles S. Rhyne)

သီးနှံကောင်း ငိုတ်သိမ်းလိုလျှင် .....

၉၉

၁၅။ အလက်အန္တရိစိ ပါပေကိစိ (Alexandros Papagos)

အောင်မြင်ရေးအုပ်က သော့ချက် .....

၁၀၄

၁၆။ လက်(စ)ပေါ်လ် (Les Paul)

မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိတာ သေချာပြီလား .....

၁၁၀

မာတိကာ

စဉ်

အကြောင်းဆရာ

စာမျက်နှာ

၁၇။ ကိ(သ)ဖန်စတန် (Keith Funston)

ဒီကနေ့အလုပ် ၁၁၇

၁၈။ ရစ်ချက်စိုလ်ကိုမိရစ် (Richard Wolkomir)

ဝယန်ရေး သင်ခန်းစာ ၁၂၃

၁၉။ အဲရစ် ဆီဗရိတ် (ဒ) (Eric Sevareid)

ရွှေ့တစ်မိုင်ယာ စဉ်းစားပါ ၁၂၉

၂၀။ ဒေါက်ဂလပ် (ခ) ဟတ်တလေ (W.Douglas Hartley)

အောင်မြင်မှုနှင့် ရုံးနိမ့်မှုကြားက ပါးယျားသည့် စဉ်း ၁၃၅

၂၁။ အန်ဒရေကော်စတီလန်နက်(စ) (Andre Kostelanetz)

အမောဖူစရာ့ဘာ နိုအစစ်ကလေးများ ၁၄၁

၂၂။ ရီဘာ စတီပင်(စ) (Rise Stevens)

ကိုယ့် အခြေနေမှန်ကို သိဖို့ ၁၄၆

၂၃။ အော်လစ်ပီယာ ဒဟက်ပီလင်း (Olivia de Havilland)

ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းယာ ၁၄၂

အမှာစကား

လူတစ်ယောက် အောင်မြင်ကြီးပွားရန်အတွက် ဦးစွာပထမ အောင်မြင်လိုစိတ်ရှိရန် လိုအပ်၏။

အောင်မြင်လိုစိတ်ရှိသူ၊ ဘဝအတွက် ရည်မှန်းချက်ရှိသူ၊ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ရောက်အောင်ကျားကုတ်ကျားခဲ စွဲနံပါနှင့် အားထုတ်ကြိုးပမ်းတတ်သူများသာ လောက၍ အောင်မြင်မှ ရရှိတတ်ကြ၏။

သို့သော် ရည်မှန်းချက်ရှိတိုင်း၊ ကြိုးစားအားထုတ်တိုင်း အောင်မြင်သည်တော့ မဟုတ်။ လောက၏သဘောသဘာဝများကို သိနားလည်ဖို့လို၏။ မိမိ လူပ်ရှားကျင်လည်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာဖို့လည်း လို၏။ နားမလည် မကွျမ်းကျင်သရွေကား ကြိုးစားအားထုတ်သမျှသည် အလွှဲလွှဲ အချော်ချော်ချည်း ဖြစ်နေပေမည်။

သို့သော် ဤသည်မှာလည်း လူတိုင်းကြဲရှုမြဲ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်၏။ လူသည် အတွေ့အကြံမှ သင်ခန်းစာယူရင်းသာ ဘဝတိုက်ပွဲကို ဆင်နဲ့ရသော သဘောရှိ၏။

သင်ခန်းစာ ဟူသည်ကား ပညာတည်း။

ပညာညာဏ် အမြော်အမြင်မရှိဘဲ ဘဝတိုက်ပွဲတွင် အောင်ပွဲဆင်နိုင်မည် မဟုတ်။

လူသည် ဘဝအသိပညာကို မိမိကိုယ်တိုင်၏ အတွေ့အကြံမှသာ ရနိုင်သည်မဟုတ်၊ တစ်ပါးသူ တို့၏ အတွေ့အကြံမှုလည်း ရယူနိုင်ကြ၏။

အတွေ့အကြံကြီးမားသူထံမှ စကားတစ်ခွဲးသည် လူငယ်လူသစ်တစ်ယောက်အတွက် အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော အထောက်အကူဗျာတစ်ရပ် ဖြစ်သွားနိုင်ပါ၏။

စာဖတ်သူတို့အား ဘက်စုံမျှတသော အသိပညာဗဟိုသုတေသနများ ပေးနိုင်ရေးကို ဦးတည်ဆောင် ရွက်သည့် **Reader's Digest** မဂ္ဂဇင်းသည် လုပ်ငန်းနယ်ပယ် အသီးသီးတွင် ထိပ်တန်းရောက်သည့်အထိ ပေါက်မြောက်အောင်မြင်ခဲ့သော စာပေပညာရှင်များ၊ ရပ်ရှင်-သဘင်-ဂိုတသမားများ၊ ပန်းချိပန်းပုံ အနုပညာကျော်များ၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်၊ စစ်ပိုလ်ချုပ်၊ ကုမ္ပဏီအကြိုးအကဲစသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအား ဆက်သွယ်လျက် ငှင့်တို့၏ ဘဝအသီးသီးကို ကြိုးမားစွာ အထောက်အကူဗြာ ပြုခဲ့ကြသူများနှင့် ထိုကျေးဇူးရှင်များထံမှ ငှင့်တို့ရှိခဲ့သည့် ဘဝလမ်းညွှန် အဆုံးအမ

သိတိဒုက္ခန်းများအကြောင်း ဖွင့်ဟရေးသားပေးပါရန် တောင်းခံပြီး The Best Advice I Ever Had ဟူသော မူသေခေါင်းစဉ်ဖြင့် မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ယခုစာအုပ်သည် အဆိုပါ ‘Advice’ ဆောင်းပါးများကို ရွေးချယ်စုစည်းကာ ဆီလျှော်အောင် မြန်မာပြန်ဆိုပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ကို ဖတ်ရှုလျက် မြန်မာလူငယ် လူရှုယ်တို့အနေနှင့် မိမိအတွက် အသင့်တော် အလိုက်ဖက်ဆုံး လမ်းညွှန်ချက် အသီးသီးကို ထုတ်နှုတ်ရယူကာ ဘဝအောင်မြင်ရေးအတွက် အထိရောက်ဆုံး အသုံးပြနိုင်ကြပါစေဟု ဆုမွန် ကောင်း တောင်းလိုက်ရပါသည်။

ဖော်မြိုင်

(၁)

ဂျွန်ဟာရှိုးလိုဂျွန်ဆင်

John Harold Johnson (1928 -)

ဂျွန် ဟာရှိုးလ် ဂျွန်ဆင် (John Harold Johnson) (၁၉၁၈-) သည် လူမည်းဆင်းရဲသားလေး၊ ဘဝမှု အမေရိကန် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးလောက၏ ထိပ်သီးပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဘဝ ရောက်ရှုခဲ့သူဖြစ်သည်။

လူမည်းများအတွက် အခိုက ဦးတည်ထုတ်ဝေသည့် သူ၏ နိုဂရိုး ဒိုင်ဂျက် (စ)၊ အက်ဗနီ၊ ဂျက်၊ ဘလက်စတား စသည့် မဂ္ဂဇင်းစာစောင်များသည် အမေရိကန်ပြည်၌ အကြီးအကျယ် ရေပန်းစားခဲ့သည်။ အသက် ၃၀ ကျောစ ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှာပင် သူသည် အမေရိကန်ပြည်၏ အထူးခြား အထင်ရှုားဆုံး လူငယ် ၁၀ ဦး စာရင်းဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း၌ စာအုပ်ထုတ်ဝေရေး လုပ်ငန်းသာမက အာမခံလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း၊ ရေဒါးယိုအသံလွှင့် လုပ်ငန်းများတွင်ပါ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

“ ဖြစ်ရမယ်လို စဲစဲမြဲမြဲ ယုံကြည်မယ်၊ ကိုယ်ရွှေးချယ်ထားတဲ့ပဲကို ကိုယ်ဝင်ပြုင်စို ခဲ့နပဲလည်း ရှိမယ်ဆိုယင် အောင်ပဲဆိုတာ ပြီးမလွတ်ဘူး ”

“သား .... မင်း တကယ် ကြိုးစားရဲ့လား ”

“ဟုတ်ကဲ အမေ ”

“ တကယ် သေသေချာချာ ကြိုးစားတာ အမှန်နော်... ”

“ဟုတ်ပါတယ် ”

“ ဒါဆို မပူနဲ့ သား၊ မင်း တကယ်ကြိုးစားနေတာ မှန်ယင် မအောင်မြင်စရာ မရှိဘူး၊ အောင်မြင် လိမ့်မယ်၊ မကြိုးစားတော့ဘူး ဆိုမှသာ တကယ် ရှုံးသွားတာ ”

“ ယား မင်း တကယ် ကြိုးစားရဲ့လား ”

ကျွန်တော့ခေါင်းထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှားရှိနေသည့် အစောဆုံးမှတ်မိသည့် အရာတစ်ခုက အမေနဲ့ကျွန်တော် ပြီးကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်မှာ ရှိကြသည့် သက်ရှိ သတ္တဝါမှန်သမျှ ယောက်ဘား၊ မိန်းမ၊ ကလေး၊ ခွေး၊ ကြောင်များပါမကျွန် အကုန်လုံး ပြီးနေကြ သည်။

အဲသည့်တုန်းက ၁၉၂၇ ခုနှစ်။ ကျွန်တော် အသက်ကိုးနှစ်သား။ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ကျွန်တော်တို့မြို့၊ အထက်မှာ စီးမိုး၍ရှိရှိနေသည့် ဆည်ဆောင်ရားကြိုးဆီသို့ ပြီးနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့မြို့ဆိုသည်က အမေရိကန်ပြည်တောင်ပိုင်း၊ အာကင်ဆေပြည်နယ်ရှိ အာကင်ဆေ စီးတီးမြို့။

မစွစ်ပါမြစ် အထက်ပိုင်းက တစ်ခြားဆည်ကြိုးတစ်ခု ကျိုးကာ မြစ်ရေတွေ တရကြမ်း တိုးလာသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အသက်လု ပြီးကြရခြင်း ဖြစ်သည်။

ရေက ကျွန်တော်တို့နောက်မှ တစ်ဟုန်တိုး လိုက်လာနေပြီ။ အမေ ကျွန်တော့ကို လက်မောင်း ပြုတွက်မတတ် တင်းတင်းကြိုး ဆုပ်ဆွဲထားသည်။ ကျွန်တော်တို့ လွတ်ကြပါ့်းမလား။

အသည်းအူတုန်စရာ၊ အဲသည့်အခိုက်အတန်အဖို့ ကျွန်တော်တို့ ကံကြမ္ဗာက လုံးဝ မရေရာ။ အမေ ရှတ်တရက် အရှိန်တင်ကာ ကုန်းစောင်းပေါ်ပြီးတက်သည်။ ကျွန်တော့ကို တရကြမ်း ဆွဲတင်သည်။ ရေစိပြီး ချောနေသည့် ဆည်ဘောင်ကုန်းစောင်းပေါ် ကသောကများ တက်ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ကို လက်ကမ်းသူတွေက ကမ်းကြာ၊ ကမန်းကတမ်း လှမ်းဆွဲသူတွေက ဆွဲကြနှင့် နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော်တို့ အသက်ဘေးမှ လွှတ်ခဲ့သည်။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ပိုင်ဆိုင်သမျှ အဝတ်အထည်၊ အိမ်အသုံးအဆင်ပစ္စည်းနှင့် စုဆောင်းထားသည့်ငွေလေး တစ်ပဲနှစ်ပြားကား အစအနမျှ မကျွန်အောင် ပျောက်သွားခဲ့လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဘဝကို သုညမှ ပြန်စကြရပြီ။

အမောက် ၁၈၉၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄ ရက်နောက် မွေးသည်။ နာမည်က ဂါးထရ ဂျင်ကင်းစီ။ လူမည်းမလေး။

မစွဲစွဲပါ မြစ်ရိုးတစ်လျှောက်မှာ အမေကြီးပြင်းခဲ့သည်။ ဆင်းရဲမွဲတေသည်။ မူလတန်းကျောင်းမှာ သုံးနှစ်လောက် နေပြီးသည့်နောက် ကျောင်းထွက်ပြီး လယ်ကွဲ့ပြင်မှာ အလုပ်ဝင်လုပ်ရသည်။

ဆင်းရဲသော်လည်း အမေ စိတ်ဓာတ်မပျက်။ သူမှာ မျှော်လင့်ချက်တွေ အမြဲရှိနေသည်။ သူကို ကြည့်လိုက်လျှင် အမြဲခွဲရွှင်ပျော်ပျော်။

အသက် ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်မှာပင် အာကင်ဆောစီးတီးသို့ အမေ ရွှေပြောင်းလာခဲ့သည်။ မြို့မှာ အိမ်စေအလုပ်,လုပ်သည်။ သို့သော် သည်အလုပ်ထဲမှာ တိမ်မြုပ်ညှိုးငယ်မနော်။ ရပ်ကွက်ရှိ ဘာသာရေးနှင့် သာရေးနာရေး အသင်းအဖွဲ့များတွင် တက်တက်ကြွောက် ပါဝင်လူပ်ရှားသည်။

သည်တော့ ရပ်ကွက်မှာ အမေ လူသိများသည်။ “ မစွဲဂါတ်၊ မစွဲဂါတ် ” နှင့် လူတကာ ခေါ်ကြ,ပြောကြ နှုတ်ဆက်ကြသည်။ အမေက အရပ်တော့ ပုပျုပ်ပျုပ်။ သို့သော် သွာက်လက် ထက်မြေက သော အမူအရာ အပြည့်ရှိသည်။ လူတွေ့လျှင် အားရပါးရ ပြီးပြတတ်သည်။

ပြီးတော့ အမေမှာ သံမဏီလို့ ကြံ့ခိုင်မာကျောသည့် စိတ်ဓာတ်ရှိသည်။

အမေ လမ်းလျှောက်လျှင် မတ်မတ်လျှောက်သည်။ ခေါင်းကို ထောင်ထားသည်။ အရပ်အမောင်းရော အရည်အသွေးပါ မနိမ့်ကျသည့် မိန်းမတစ်ယောက်၏ အသွင်အပြင်မျိုး။

အမောဝမှာ ဒုက္ခတွေ ခံစားခဲ့ရဖူးပြီ။ စိတ်ပျက်အားငယ်စရာ၊ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်စရာတွေ ကြော့ရဖူးပြီ။ အဲသည်ဟာတွေကြားမှာ အမေသည် ရင့်ကျက်ပြည့်ဝသူတစ်ဦးအဖြစ် ထွက်မြောက် လာခဲ့သည်။ မျိုးစုံတွေ သူ ကြံ့ခဲ့ပြီးပြီ။ သူအတွက် အနာဂတ်မှာ ကြောက်ချုံစရာ မရှိတော့။

အဖေက ခင်မင်ဖော်ရွှေတတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူပြည်မှာ ကြာရည်မနေခဲ့ရ။ ကျွန်တော် ပြောက်နှစ်သားအရွယ်မှာပင် သစ်စက်မှာ မတော်တဆ ထိခိုက်မှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကွယ်လွန် သွားခဲ့သည်။ အဖေဆုံးပြီးနောက် တစ်နှစ်အကြာမှာ အမေ နောက်အိမ်ထောင်ပြုခဲ့သည်။ ပထွေးနာမည်က ဂျိန်းစိတ်လျှု(စ်)။ သူက မုန်ဖို့မှ မုန်ပို့အလုပ်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ပထွေးတစ်ယောက်အနေနှင့် သူ မဆိုးပါ။ ကျွန်တော်နှင့် တစ်ခါမျှ ကတောက်ကဆ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မရှိခဲ့။ အိမ်မှာ အမော်သွေ့အခိုက်ဖြစ်နေတာလည်း တစ်ကြောင်းတော့ ပါ ,ပါလိမ့်မည်။

အမေက စည်းကမ်းသမား။ ကျွန်တော့ကို အမြဲ သွားသင်ဆုံးမသည်။ သူ သွားသင်ဆုံးမမှုကို ကြပ်မတ်ရန်အတွက် ကြိမ်လုံးကို အသုံးပြုတတ်သူလည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့ကို လူတွေက ဘာ့ကြောင့် ဆေးလိပ်မသောက်သလဲ မေးလေ့ရှိသည်။ ကျွန်တော် မသောက်တာက ကျွန်တော် ငယ်ငယ် ဆယ်နှစ်သားလောက်တုန်းက အိမ်နောက်ဘက်မှာ ဆေးလိပ်သောက်နေတာ အမေ တွေ့သွားသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဲသည်တုန်းက အဆောင်ခဲ့ရတာ ကျွန်တော် သည်ကန္တအထိ မမေားသေး။

ကျွန်တော်တို့မိသားစုမှာ ပိုက်ဆံမရှိပါ။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ မဆင်းရဲ့။ ဒါ က အလွန် အရေးကြီးသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ ဆာလောင်ငတ်မွတ်နေသည်ဟူ၍ မရှိခဲ့။ ဆောင်းတွင်းဆိုလျှင်လည်း အိမ်မှာ အနွေးပေးစရာရှိသည်။ နွေ့ပေါက်လျှင် လက်လှည့်ရော့ပုံး အဟောင်းကြီးကို သုံးကာ အိုက်စကရင် လုပ်စားသည်။

သို့သော် ကလေးဘဝတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်တော် တောင့်တနေ့ခဲ့သော အရာတစ်ခု ရှိသည်။ ကျွန်တော့ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိသည် သွေး ခွေး မျက်ရည်တွေ ညံ့ထေးပေကျော်သော ဘဝမျိုးထက် အဆင့်တက်ချင် မြင့်မားချင်သည့် ဆန္ဒ။

သို့သော် သည်ဆန္ဒ ပြည့်မြောက်ဖို့အရေးမှာ အခက်အခဲ အဟန်အတားတစ်ခု ရှိနေသည်။ ယင်းကား အာကင်ဆောစီးတီးမြို့မှာ နိုကရိုးလူငယ်များအတွက် အထက်တန်းကျောင်း မရှိခြင်း ပင်တည်း။ ထိုကြောင့် ၁၉၃၁-ခုနှစ် အသက်-၁၃နှစ်မှာ ကျွန်တော် ရှစ်တန်းတက်သည့်အခါ့

ဒါသည်ပင် ငါအတွက် နောက်ဆုံးအဆင့်ပါကလား၊ ဒါသည်လည်း ငါရှေ့ကသူများ နည်းတူ ဆင်းရဲပင်ပန်းသော ဘဝ၊ နိမ့်ပါးနံချာသော ဘဝ၌ ရပ်တည်ကျင်လည်ရတော့မှာပါလားဟူ၍ တွေးတော့ပူးပန်စရာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

သို့သော် ကျွန်တော် အတွက်မှားခဲ့သည်။ ကျွန်တော့အမေ၏ ထက်သနပြင်းပြသော စိတ်နှင့် ကျားကုတ်ကျားခဲ့ စွဲနပ်နှင့် လုပ်တတ်သည့်သတိကို ကျွန်တော် မစဉ်းစားမိခဲ့။ အမေက ဘယ်သူမဆို ကိုယ်တကယ်လိုချင်သောအရာကို တကယ်ကြိုးစားလုပ်လျှင် ရကို ရရမည်ဟု လုံးဝစိတ်ချ ယုံကြည်သူမျိုးဖြစ်သည်။ အာကင်ဆောစီးတီးမှာ လူမည်းလေးတွေအတွက် အထက်တန်းကျောင်း မရှိဘူးဆိုရင်လျှင်လည်း ကိစ္စမရှိ။ ရှိကာရို့မှာ ကျောင်းကောင်းကောင်းတွေ အများကြီးရှိသည်။ အလားတူ မြောက်ပိုင်းရှိ တြေားမြို့ကြီးများမှာလည်း ရှိသည်။ သည်လို အခွင့်အလမ်းတွေ ရှိသဖြင့် လည်း မြောက်ပိုင်းကို လူမည်းတွေ သန်းချို့ ရွှေပြောင်းနေကြသည် မဟုတ်ပါလား။ ကျွန်တော်တို့ လည်း သွားချင်လျှင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားခွင့်ရှိသည်။ တစ်ခုပဲရှိသည်။ ခရီးစရိတ်။ ရှိကာရို့က အတော်ဝေးသည်။ ရထားခက မနည်း။ ကျွန်တော်တို့အတွက် အတော့ကို များသောင့်။

အမေးအိပ်မက်က သူသားလေးကျွန်တော့ကို မြို့ကြီးပြကြီးသို့ ခေါ်သွားမည်။ ထိုက်ထိုက် တန်တန် ပညာသင်ကြားပေးမည်။ တစ်နေ့သောအခါ့် အရေးပါသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာ စေရမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကြိုတင်မမြင်နိုင်သည့် အနာဂတ်တစ်ခုကို အဲသလောက် မှန်းမွှော်ရဲ့ ယုံကြည်ရဲသည့်စိတ်က တော်ရုံလူမျိုးမှာ ရှိနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။

၁၉၃၂-ခုနှစ် ဇွန်လ၊ မြောက်ပိုင်းသို့သွားရန်အတွက် ငွေကြီးအလုံအလောက် စုဆောင်း မိခြင်း မရှိသေးမိမှာပင် အလယ်တန်းပညာ ကျွန်တော် ပြီးစီးသွားခဲ့သည်။ သို့သော် သည်အတွက် အမေ စိတ်အားမပျက်ပါ။ နှစ်ဆတိုးကြိုးစားကာ ဝင်ငွေရှာသည်။ ဆည်မြောင်းလုပ်သား စခန်းများ မှာ ထမင်းချက်သည်။ အဝတ်လျှော်သည်။ မီးပူထိုးသည်။ အခြား ရရာအလုပ်မှန်သမျှလည်း ဝင်လုပ် သည်။ အဲသည်နှစ်တစ်နွေလုံး အမေ အကြီးအကျယ် အလုပ်မောက်ပ်နေသည်။ အလုပ်၊ အလုပ်၊ အလုပ်။ အမေ အဲသည်လောက် လုပ်နေပြီဆိုတော့ အမေနှင့်ဆက်စပ်သော ကျွန်တော်လည်း ပါရသည်ပေါ့။ လူငါးဆယ်လောက်အတွက် ချက်ပြုတ်၊ လျှော်ဖွံ့ဖြိုးသည့် အလုပ်တွေနှင့် အမေတစ်ယောက်တည်း ဘယ်လိုမှ မနိုင်နှင်းနိုင်သည့်အခါ ကျွန်တော်လည်း နိုင်သမျှဝင်ကူရသည်။

သို့သော် တဖြည်းဖြည်း နွေရက်တွေသာ ကုန်လာသည်၊ အခြေအနေက မကောင်း၊ ကျောင်းဖွင့်ချိန်အမိ ရှိကာရို့သွားဖို့ ခရီးစရိတ်၊ ပြည့်မီရန် မဖြစ်နိုင်တော့ဆိုတာ တဖြည်းဖြည်း

ထင်ရှားလာသည်။ ကျွန်တော်တို့အပ်မက် ပျက်ပြယ်တော့မလောက် ဖြစ်လာသည့် အဲသည်အချိန် တွင် အမော်ထံမှ အုံအားသင့်စရာစကားတစ်ခု ကျွန်တော် ကြားရသည်။

“ ရီကာဂိုဗ္ဗားနှီးစရိတ်ပြည့်တဲ့အထိ ငါသား ရှစ်တန်းမှာပဲ ဆက်နေရမယ် ” ဟူသော စကား။

အမေက ကျွန်တော်ကို လမ်းကြုလမ်းကြား လျှောက်သွားနေမှာ မလိုလား။ အနိမ့်စား၊ အကြမ်းစား အလုပ်များလည်း လုံးဝ မလုပ်စေခဲ့၏။ အဲသည်တော့ သူ မလိုလားတာတွေကို ရှောင်ကြည့်ဖို့ အမေ ရွှေးချယ်လိုက်သည့်နည်းလမ်းက ကျွန်တော် ရှစ်တန်းကိုပြန်တက်၊ လိုအပ်လျှင် အကြိမ်ကြိမ် ထပ်တက်။

လူတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ရယ်ကြသည်။ ဘာမှဖြစ်လာစရာမရှိတဲ့ ကောင်လေးအတွက် ဒါလောက်တောင် အသေအကြ လျှောက်လုပ်နေရသလား၊ မင်း ရူးနေပြုလား စသဖြင့် အိမ်နီးနား ချင်းများ အမော်ကို ပြစ်တင်၊ ပြောဆိုကြသည်။ အမေခင်ပွန်းကလည်း အမေလုပ်တာ ဟုတ်မှ ဟုတ်သေးရဲ့လား သံသယရှိလာပြီ။ အမေကတော့ ဘာမှ ဖြေရှင်းချက်ပေးမနေ။ အလုပ်ကို ဖိုလုပ်သည်။ အိပ်မက်ကို ဆက်မက်သည်။ ပိုက်ဆံဆက်စုသည်။

“ ဖြစ်ရမယ်လို့ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယုံကြည်မယ်၊ ကိုယ်ရွှေးချယ်ထားတဲ့ပွဲကို ကိုယ်ဝင်ပြုပြုဖို့ စွဲနပဲလဲ ရှိမယ်ဆိုရင် အောင်ပွဲဆိုတာ ပြေးမလွတ်ဘူး ” ဟူ၍ အမေ ဆိုခဲ့သည်။

တစ်နှစ်ကျော်မှာကြာအောင် အမေ သူ့အလုပ်ကိုသူ ယိမ်းယိုင်တွေစေခြင်းကင်းစွာ ဆက်လုပ်ခဲ့သည်။

၁၉၃၃ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှာ အမေ ချွေးသီးချွေးပေါက်ကျေအောင် ရှာခဲ့သည့် နောက်ဆုံး ဒေါ်လာငွေစအနည်းငယ်ကို ဖြည့်ဆည်းပြီးသည့်နောက်၌ ကျွန်တော်တို့ လိုပွဲပြည့်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့အတွက် လွတ်မြောက်ရေးလမ်းစရိရာ မြောက်ပိုင်းအသဆိုသို့ အမေ မျက်နှာမူလေပြီ။

ကျွန်တော်တို့ အာက်ဆောမှ တကယ် ထွက်ကြတော့မည်ဆိုတော့ ပထွေးဖြစ်သူက စိုးရိမ်တကြီးတားဆီးဖို့ ကြိုးစားရှာပါသည်။ ဟိုမှာ ကျွန်တော်တို့ အကြီးအကျယ် ဒုက္ခရောက်ကြ လိမ့်မည်။ အလွန်အေးမြေသော ရီကာဂိုဗ္ဗားဆောင်းကာလမှာ အလုပ်လက်မဲ့ဒုက္ခသည်များစခန်း၌ တန်းစီ ကာ အေးခဲပြီး သေဆုံးသွားနိုင်သည် စသဖြင့် ပူပန်စကားတွေ ဆိုသည်။ စင်စစ် အမေအဖို့လည်း

သူမခင်ပွန်းကို ခွဲခွာရသည်မှာ အင်မတန်မှ ရဲဂံစွန်စားရသော အလုပ်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော်မြင် သည်။ အမေ သူကို ဘယ်လောက် ချစ်ခင်တွယ်တာသည်ဆိုတာ ကျွန်တော်အသိ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယခုတော့ သူချစ်သောသူကို ထားရစ်ကာ သူစိမ်းတစ်ရုံဆုံး မြို့ပြတစ်ခုဆီသို့ ကျွန်တော်နှင့် ထွက်ခွာပါတော့မည်။ အမေရင်မှာ မည်မျှ နာကျင်နေလိမ့်မည်မသို့။ သို့သော် ရထားပေါ်တက်ချိန်းမြှင့် ကား အမေ တုံးဆိုင်းခြင်း မရှိခဲ့။

အမေသည် သူခင်ပွန်းအား ချစ်ခဲ့ပါ၏။ သို့သော် ကျွန်တော်ပညာရေးနှင့် ကျွန်တော်ဘဝ လွတ်မြောက်ရေးကို ပို၍ချစ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ထွက်ခွာတော့မည့်အချိန် ကျွန်တော်ကတော့ မျှော်လင့်မှာ၊ စိုးရုံမှုများဖြင့် အကြီးအကျယ် စိတ်လှပ်ရှားလျက် ရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော်အသက် ဆယ့်ငါးနှစ်ရှိပြီ။ ကျွန်တော်ဘဝ ယခင်ကနှင့် လုံးဝ ခြားနားသွားတော့မည်။

ရှိကာဂိုမှာ အမေ အိမ်စေအလုပ်ပင် လုပ်ရသည်။ အမေခင်ပွန်းက နောက်တစ်နှစ်ခန်းအကြာ မှာ ကျွန်တော်တို့ထံ လိုက်လာသည်။ ကျွန်တော် ရှိကာဂိုမှာ အထက်တန်းဆင်းတက်ရသည်။ အခြေခံပညာအဆင့်မြင့်တန်းကို ဂုဏ်ထူးတွေနှင့် အောင်သည်။

၁၉၄၂-ခုနှစ် (အသက်၂၄နှစ်) မှာ ကျွန်တော် ကိုယ်ပိုင်မဂ္ဂဇားတစ်ခု ထုတ်ဝေရန် စိတ်ကူး တစ်ခု စရသည်။ နိုဂုံး ဒိုင်ဂျက်စ် (Negro Digest)။ သည်စိတ်ကူးကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကြိုးစားသည့်အခါ ကျွန်တော် အခက်အခဲကြီးတစ်ခု ရင်ဆိုင်ရသည်။ ငွေကိစ္စ။ စာအုပ် လပေးမှာ ယူရန် အလားအလာရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များထံ ဆက်သွယ်စာများပေးပို့ရန်အတွက် တံဆိပ်ခေါင်းစိုး ဒေါ်လာ၍ဝဝ မျှ ကျွန်တော် လိုနေသည်။ ငွေချေးမည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုတော့ ရှိသည်။ သို့သော် သင့်တင့် သော အာမခံပစ္စည်း ပြနိုင်မှရမည်။

အဲသည်တော့ အမေ့ဆီပဲ ကျွန်တော်ကြည့်ရသည်။ အမေမှာ အိမ်ထောင်ပရီဘောဂ အသစ် တစ်ချို့ ဝယ်ထားတာ ရှိသည်။ ဒါတွေ ဝယ်ရာမှာ ကျွန်တော်အကူအညီလည်း အတန်အသင့် ပါခဲ့သည်။ ဒေါ်လာ ၅၀၀ ချေးရန်အတွက် ပရီဘောဂတွေ အာမခံထားပေးဖို့ ပြောသည့်အခါ အမေ တွေသွားသည်။ ကျွန်တော်တစ်သက်မှာ အမေ ငိုင်သွားတာ ပထမဆုံး ကြိုရူဗ္ဗူးခြင်းဖြစ်သည်။ သည်ပရီဘောဂတွေ ဝယ်နိုင်ဖို့ သူမှာ နှစ်ရှည်လများ ကြိုးစား စုဆောင်းခဲ့ရသည်။ ဒါတွေ အလွယ်တကူ ဆုံးရုံးသွားမှာ သူ မလိုလား။

ကျွန်တော် အမေ့ကို တောင်းပန်တိုးလျှိုးသည်။ အမျိုးမျိုး ပြောဆို, ပူဆာသည်။ နောက်ဆုံး တော့ အမေက “ငါ ဒီကိစ္စကို ဘုရားသခင်ဆီ တင်ပြကြည့်မယ်” ဟု ဆိုလိုက်သည်။

နောက်တစ်ပတ်ခန့်မျှ ကျွန်တော် အမောထံ နောက်တိုင်းသွားသည်။ ဘုရားသခင်က ဘယ်လို မိန့်တော်မှုသလဲ မေးသည်။ “ဘာမှ မသိရသေးဘူး၊ ငါ ဆုတောင်းတုန်းပဲ” ဟု ဆိုသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော်ပါ အမေနှင့်အတူ ဘုရားရှိခိုးသည်။ ဘုရားသခင်ထံ ဆုတောင်းသည်။

တစ်နောက်တော့ အမေက ပြောသည်။ “ ဘုရားသခင်က အမောကို လုပ်ပေးလိုက်လို ပြောပြီထင်တယ် ” တဲ့။

၁၉၄၃ တွင် နိုဂရီးဒိုင်ဂျက်စ် အောင်မြင်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော် နှစ်ပေါင်းများစွာ စိတ်ကူးယဉ်လာခဲ့သည့် အိပ်မက်တစ်ခု အကောင်အထည် ဖော်နိုင်တော့မည်။ အမောထံ ကျွန်တော် သွားကာ အမေ ဒီနောကစပြီး အလုပ်, လုပ်စရာ မလိုတော့ဘူးဟူ၍ ပြောလိုက်သည်။ သည်စကား ပြောလိုက်ရသဖြင့် ကျွန်တော့ရင်ထဲမှာ ပေါ့သွား၊ ရှင်းသွားသည်။ ဇရာမကိစ္စကြီးတစ်ခု အောင်မြင် ပြီးမြောက်သွားသလို ခံစားလိုက်ရသည်။ သည့်မတိုင်မိရော သည့်နောက်ပိုင်းမှာပါ တြေား အဲသည် လို စိတ်ပေါ့ပါး ချမ်းသာသွားတာမျိုး ကျွန်တော် ခံစားဖူးသည် မထင်။

၁၉၁၈-ခုနှစ်မှုသည် အမေ ကွယ်လွန်သည့်နောက်ထိ ၅၉-နှစ်တိုင်တိုင် အမေနှင့်ကျွန်တော် နောက်နီးပါလောက် တွေ့ဖြစ် စကားပြောဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော် ရုရှားပဲရောက်ရောက်၊ အာဖရိကမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပြင်သစ်မှာပဲရှိရှိ ဘယ်အရပ် ဘယ်အေသ ရောက်နေသည့်ဖြစ်စေ အမောကိုတော့ တစ်နောက်ကြိမ် ဖြစ်အောင် ကျွန်တော် ဖုန်းဆက် သည်။ တစ်ကြိမ်မှာတော့ ဟောတိကျွန်းမှာရှိစဉ် အမောထံစကားပြောသည့်အခါ ကြေးနှစ်းတိုင်ပေါ် တက်ပြီး လုမ်းဆက်ရသည်။

ကျွန်တော့ကိုကြည့်ပြီး လူတွေ ရယ်ကြသည်။ သို့သော် အမေကတော့ သိပါသည်။

ကျွန်တော့မှာ အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းတွေ ကြိုးသည့်အချိန် အမောထံ ဖုန်းဆက်လျင် “ဖြစ်မှာပါ သားရဲ့၊ အောင်မြင်မှာပါ ” ဟု အမေ အမြဲ အားပေးလေ့ရှိသည်။

ထူးထူးခြားခြား တစ်နောက်တော့ ကျွန်တော် အမေအား “ အမေ ကျွန်တော်တော့ သွားပြီ ထင်တယ်ဗျာ ” ဟူ၍ ပြောမိသည်။ အဲသည်ရက်ပိုင်းကတော့ ကျွန်တော့ဘဝတစ်သက်တာတွင် အဆိုးဝါးဆုံးရက်ပိုင်းဟု ဆိုရလိမ့်မည် ထင်သည်။

“ သား၊ မင်း တကယ်ကြိုးစားရဲ့လား ” အမေက မေးသည်။

“ ဟုတ်ကဲ့ အမေ ”

“ တကယ် သေသေချာချာ ကြိုးစားတာ အမှန်နော် ”

“ ဟုတ်ပါတယ် ”

“ ဒါဆို မပူနဲ့ သား၊ မင်း တကယ်ကြိုးစားနေတာ မှန်ရင် မအောင်မြင်စရာမရှိဘူး၊ အောင်မြင်လိမ့်မယ်။ မကြိုးစားတော့ဘူး ဆိုမှုသာ တကယ်ရှုံးသွားတာ ” အမေ အဲသလို စကားပြတ်အောင် ပြောခဲ့သည်။

အမေက ရုပ်ပိုင်းရော၊ စိတ်ပိုင်းပါ ပြတ်သားခိုင်မာသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ဘဝမှာ အမေ့ထံက စိတ်ဓာတ်စွမ်းအားတွေ့ မရသောနေ့ တစ်နေ့မှ မရှိခဲ့ပါ။

[ရည်ညွှန်း။။ Are You Trying Real Hard?- Reader-s Digest, August 1994]

(J)

ဂျက်ဘင်နီ

Jack benny (1894 - 1974)

ဂျက်ဘင်နီ (၁၈၉၄-၁၉၇၄) သည် အမေရိကန် ရေဒါယိနှင့်ရပ်မြင်သံကြား လူချင်တော်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အသက် ၁၇-နှစ်တွင် တယောပညာရှင်အဖြစ် စတင်ကာ အနုပညာစင်မြင့်ပေါ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ရပ်ရှင်သရပ်ဆောင် ဖြစ်လာပြီး ရပ်ရှင်ကားပေါင်း ၂၀ကျော် ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ ရေဒါယိ အသံလွှင့်အစီအစဉ်များတွင် ၁၈-နှစ်ကြာ ပါဝင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၅၁ခုနှစ်မှ စတင်ကာ ရပ်မြင်သံကြား ဟာသသမား ဖြစ်လာသည်။

ဘင်နီသည် ဂျီးအန္တယ်ဖွား အမေရိကန်တစ်ဦး ဖြစ်၍ အမည်ရင်းမှာ ဘင်ဂျမင် ကူးလဲလ်စကို (Benjamin Kubelsky) ဖြစ်သည်။ ဂျက်ဘင်နီအမည်ကို စင်ပေါ်တက်လာသည့်အခါမှ ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘင်နီကို ရှိကာရိမြို့တွင် မွေးဖွားသည်။ သို့သော ငယ်စဉ်ဘဝ သူ နေထိုင်ကြီးပြင်းခဲ့၍ သူ့ဇာတိလိုဖြစ်နေသော မြို့ကမူ အီလီနိုက်ပြည်နယ် ဝေါကိုကိုမြို့ဖြစ်သည်။

“ ဂိတ်တစ်ခုတည်းမှ မဟုတ်ဘူး၊ လုပ်ငန်းမှန်သမျှ ဒီအတိုင်းပဲ၊ တရာ့အပိုင်းတွေ လွယ်တယ်၊ တရာ့အပိုင်းတွေက ခက်တယ်။ ဘယ်လုပ်ငန်းမှာမဆို တကယ်တမ်း အောင်မြင်ချင်ရင် ခက်တဲ့အပိုင်းတွေလည်း မလွှဲမရှာင်သာ လေ့ကျင့်ရလိမ့်မယ် ”

“ ဒီပြု ဘဏ္ဍားမား ”

အဖေ ကွယ်လွန်ခါနီး ရက်ပိုင်းလောက်အထိပင် အဖွဲ့ကို ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း သဘော မပေါက်ခဲ့ပါ။ အဖွဲ့ကို ကျွန်တော်ချုစ်သည်။ ရို့လည်း ရို့သေသည်။ သို့သော ကျွန်တော့အမြင်၌ အဖေက အလွန် သမာရိုးကျို့လွန်းသူ၊ အသစ်အဆန်းဆိုလျှင် ဘာမှ မတွေးမမြင်တတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့နာမည်က မေဟာကူးလဲလ်စကိုး။ အီလီနိုက်ပြည်နယ် ဝေါကိုကိုမြို့မှာ အဖေ အဝတ် အထည်နှင့်အပ်ချုပ်ပစ္စည်း အရောင်းဆိုင်ကလေးတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးထားသည်။ အဖွဲ့ကမ္မာက သူ့ဆိုင် ကလေးရယ်၊ အမဲသားဆိုင်အပေါ်ထပ်က ကျွန်တော်တို့ နေအိမ်ခန်းရယ်၊ ဆိုင်နှင့်အိမ်အကြားက အကူးအသန်းလမ်းခရီးရယ်၊ ဒါပဲ ဖြစ်သည်။ အဲသည် ဘောင်ကျဉ်းကျဉ်းလေးထဲမှာ အဖေနေခဲ့သည်။

နေစဉ်နေစိုင်းပင် ညစာ စားပြီးသည့်အချိန်၌ စားပွဲကို သန့်ရှင်း၊ သုတ်သင်ပြီးလျှင် အဖေက အမေနှင့်အတူ ဆက်ထိုင်ကာ တစ်နေ့တာအတွေ့အကြံများကို သုံးသပ်ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ သည်အချိန် သူပြောတတ်သည့်စကားတွေက သည်ကနေ့ ဘယ်လောက်ဖိုးရောင်းရသည်။ အတွင်းခံထည်ချုပ်ရောင်းသည့် ကုမ္ပဏီနှင့်က ကြွေးကိစ္စ ဘယ်လိုအက်အခဲ ရှိနေသည်။

ယခုတလောက သူတို့လောကမှာပြောနေကြသည့် နောက်ဆုံးပေါ် ရှုပ်အကျိုအသစ်အဆန်း အကြောင်း ကတော့ဖြင့် ဘယ်လို စာဖြင့် ဆိုင်လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်သည်များချင်းသာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ခြောက်နှစ်မြောက်မွေးနောက်တော့ အဖွဲ့ခေါင်းထဲမှာ ကျွန်တော်မသိသေးသည့် အခြား လျှို့လျှို့ဝှက်ဝှက် အပိုင်းတွေ့လည်း ရှိသေးကြောင်း စဉ်းစားမိစရာ ကိစ္စတစ်ခု ကြိုကြိုက် ခဲ့ရသည်။ အဲသည့်နေ့ ညနေမှာ အဖေ ကျွန်တော်ကို လက်ဆောင်ပစ္စည်းထုပ်ကြီးတစ်ခု ပေးသည်။ ကျွန်တော် စိတ်လှပ်ရှားစွာဖြင့် ဖြေကြည့်လိုက်တော့ တယောတစ်လက်။

“ ဘင်နှီ - သား တယောသမားတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် လုပ်ရမယ် ” အဖေက ဆိုသည်။ ‘သားကို အဖေ အကောင်းဆုံးဆရာဆီမှာ အပ်ပေးမယ်။ တစ်နောက် နာမည်ကျော် ဂိတ်ပညာရှင်ကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်ချင်၊ ဖြစ်လာမှာပေါ့ကွာ ”

“ ဟုတ်ကဲ့ဖေဖော် ဖေဖွဲ့ကို အများကြီး ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ”

လက်ဆောင်ပစ္စည်းရှု ကျွန်တော် အရမ်းဝမ်းသာမိပါသည်။ သို့သော် သည်ဟာမဟုတ်ဘဲ စက်ဘီးတစ်စီးရမည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော် သည့်ထက်မက ဝမ်းသာဦးမှာ သေချာသည်။ ယခု လက်ဆောင်ပစ္စည်းက အဖွဲ့အတွက် ဘာအဓိပ္ပာယ်တွေ ဆောင်လေမလဲ ကျွန်တော်မသိ။

ဆရာဆီမှာ ကျွန်တော် တယောပညာ စသင်သည်။ ကျွန်တော် လက်ချောင်းလေးများက ခွန်အားရှိသလောက် သွေက်လည်း၊ သွေက်လက်တာ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်မှာ အသံ စည်းဝါး နားရှိတာ ကိုယ့်ဘာသာ သတိပြုမိလာသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်မှာ အမိကအားနည်းချက်တစ်ခုတော့ ရှိသည်။ အဲဒါက ပျော်ရှိခြင်း။

ညဘက် အမိမြန်ရောက်တိုင်း အဖေ မေးလေ့ရှိသည်။

“ အခြေအနေ ဘယ်လိုလဲဟော့၊ တယောဆရာကြီး ဘင်နှီကူဘဲလ်စကိုး ”

“ ကောင်းပါတယ် ဖေဖော် ”

“ သား မှန်မှန်လေ့ကျင့်တယ်နော် ”

“ ကျင့်ပါတယ် ဖေဖော် ”

“ ဒါမှ အဖွဲ့သားကွဲ ”

သို့သော် တစ်ညာမှာတော့ ကျွန်တော်နှင့်က အလွယ်တကူထွေက်သည့် ကောင်းပါတယ် အဖြောက်နှင့် ကိစ္စမပြီးတော့။

“ သား လေ့ကျင့်တယ်နော် ”

“ ကျင့်ပါတယ် ဖေဖေ ”

“ ကဲ ဒါဖြင့် ပြစမ်းကွာ၊ ဘာတွေကျင့်နေသလဲ ”

ကျွန်တော်က တစ်ချောင်းထောက် စင်ပေါ်ရှိ တေးသွားစာရွက်ကို ပြသည်။

အဖေက ဂိုဏ်တွေ ရေးသားထားသည့် စာရွက်ကို သေသေချာချာ ကြည့်ပြီးနောက်-

“ ဟ-ဒါ အလွယ်လေးပဲကွဲ၊ မင်း အရင်တစ်လလောက်ကတည်းက တတ်ပြီးသား မဟုတ်ဘူးလား ” ဟု ဆိုသည်။

“ ကျွန်တော် ထပ်ကျင့်နေတာပါ ” ကျွန်တော်က အလျှော့မပေးသေး။

အဖေ သက်ပြင်းချကာ ကုလားထိုင်မှာ ထိုင်လိုက်သည်။

“ သားဆရာနဲ့ ဖေဖေ စကားပြောပြီးပြီ သား။ မင်းမှာ ပါရမီရှိတယ်တဲ့ ဆရာကပြောတယ်၊ ဒါပေမယ့် မင်း ပျော်းတယ်၊ ခို့တယ်တဲ့။ လွှယ်တာလေးတွေပဲ လျှောက်တီးနေတယ်လို့ သူကဆိုတယ်။ သား တစ်နောက်ရှင် ဂိုဏ်တွေကျင်းကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်တယ် သား။ ဒါပေမဲ့ ခက်တဲ့အပိုင်း တွေပါ ကျောက်အောင် လေ့ကျင့်မှုဖြစ်မှာ ”

အဖေ ခဏဗျာ ဝေးနေသည်။ ထိုနောက်မှ အလေးအနက် ထပ်ဆိုသည် -

“ ဂိုဏ်တွေခုတည်းမှ မဟုတ်ဘူး။ လုပ်ငန်းမှန်သမျှ ဒီအတိုင်းပဲ။ တချို့အပိုင်းတွေ လွယ်တယ်။ တချို့အပိုင်းတွေက ခက်တယ်။ ဘယ်လုပ်ငန်းမှာမဆို တကယ်တမ်း အောင်မြင်ချင်ရင် ခက်တဲ့အပိုင်းတွေလဲ မလွှာမရှောင်သာ လေ့ကျင့်ရလိမ့်မယ်။ မင်း အဲဒါကို မမေ့နဲ့ ”

“ ဟုတ်ကဲ့ ဖေဖေ ”

ကျွန်တော် အသက်(၁၆)နှစ်မှာ ဝေါကီဂန်ရှိ ဘာရီဆန်းတော်ရုံ တိုးဂိုင်း၌ ပါဝင်ခွင့်ရသည်။ ပထမဆုံးပွဲအပြီးတွင် အဖေ ဗောတ်စင်နောက် ရောက်လာသည်။

“ မင်းဟာက ဒါပဲလား။ ဘားကျွမ်းသမားတွေအတွက် တိုးတာတွေကလဲ ဆက်တောက် ဆက်တောက်လေး တစ်ခုတည်း။ ဒါနဲ့တင် ပြီးသလား ” ကျွန်တော့လုပ်ပုံကို နားမလည်ဟန်ဖြင့် အဖေ မေးသည်။

“ ဒါပဲပေါ့ အဖေရ ”

အဖေ ခေါင်းခါသည်။

“ မဟုတ်သေးဘူးကွာ၊ ရှူးမန်းလေး နည်းနည်းလောက်တော့ ထည့်မယ် ထင်နေတယ် ”

“ ဆောရီး ဖေဖေရာ၊ ဒီဟာက ဗောတ်တိုးဂိုင်း မဟုတ်လား။ ကျွန်တော်လဲ တစ်ချိန်လုံး လေ့လာနေပါတယ် ”

အဖေ့မျက်နှာ နည်းနည်းလေး ကြည်လင်သွားသည်။ “ ကောင်းတယ်သား။ မပြတ်ကြိုးစားပေး။ ခက်တဲ့အပိုင်းတွေ ထပ်တလဲလဲ လေ့ကျင့် ”

စင်အောက်ရှိ ဗောတ်တိုးဂိုင်းတွင် တိုးခတ်ရသူအဆင့်မှ စင်ပေါ်တွင် လက်စွမ်းပြ ဖျော်ဖြေသူ အဆင့်သို့ ခပ်မြန်မြန်ပဲ ကျွန်တော် တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ စင်ပေါ်တက်စ ပထမ တွဲဖက်ရသူက ကိုရာဆော့လ်(စ)ဘာရီ အမည်ရှိ အမျိုးသမီး စန္ဒရားသမားတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်၌ ဂျက်ဘင်နီအမည်ကို ခံယူကာ စန္ဒရား လီမန်ဂုဏ်(စ)နှင့်အတူ စန္ဒရား တယော တွဲဖက်တင်ဆက်မှ အစီအစဉ်များ စတင်သည်။

တစ်နှေ့မှာတော့ အမှတ်မထင် ကျွန်တော့မေးအောက်က တယောလေးကို အသာဖယ်ကာ ပရိသတ်ကို ရယ်စရာစကားတစ်ခွန်း ပြောလိုက်မိသည်။ ပရိသတ် တကာယ်ပွဲကျတော့ ကျွန်တော် အံ့အားသင့်သွားသည်။ သို့သော် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အဲသည် ရယ်မောဉ်ဘာသံကို ကျွန်တော် စွဲလမ်းသွားခဲ့သည်။

စင်စစ် သည်ရယ်မောသံက ကျွန်တော်၏ ဂိုးတာသမားဘဝကိုပါ လုံး၀,အဆုံးသတ်သွား စေခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းမူ အဲသည်နောက်ပိုင်း တစ်လျှောက်လုံးပင် တယောကို ဟာသကွက် အတွက်မှတစ်ပါး မေးအောက်မှာ ကျွန်တော် တစ်ခါမျှ မထားဖြစ်တော့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့သိဝါဒကို ကောင်းစွာ မလိုက်နာမိခဲ့ရ၍ပဲဆိုဆို၊ ဂိတက ကျွန်ုတော့အတွက် ခက်ခဲသော အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ စင်ပေါ်တက်ကာ ရယ်စရာစကားလေး တစ်ခွန်းနှစ်ခွန်း ပြောရုံနှင့် ပရီသတ်ကို ကျွန်ုတော် ထိန်းထားနိုင်သည်ဆိုလျှင် အဲဒါသည်ပင် ကျွန်ုတော်နှင့် အကိုက်ညီဆုံး အလုပ်ဟု ကျွန်ုတော် မှတ်ယူလိုက်တော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုတော် တစ်ကိုယ်တော် ဟာသသမား တစ်ယောက် ဖြစ်လာခဲ့ပေသည်။

သို့သော် များမကြာမိပင် လူတွေကို ရယ်စရာပြောရခြင်းဟူသည်လည်း တကယ်တစ်း လွယ်ကူသော အလုပ်တစ်ခု မဟုတ်ပါလား ဆိုသည်ကို ကျွန်ုတော် သိလာရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံမှာ ရယ်စရာလေးတစ်ခွန်း အလွယ်တကူ ကောက်ထည့်၍ရသော်လည်း တချို့နေရာများတွင်မူ တကယ် အကွက်ဝင်ထိမိသော ဟာသတစ်ခုရအောင် အတော် ကြိုးစား၊ အားထုတ်ယူရတတ်သည်။ ဟာသကိစ္စ တွင် စည်းကိုက်ဝါးကိုက်ဖြစ်မှုကလည်း အလွန်အရေးကြီးသည်။ ခဏလေး ဆိုင်းပေး လိုက်သည့် အတွက် ဟာသကွက် ထိထိမိမိ ဖြစ်သွားတတ်သလို အဝင်နေးသွားသည့်အတွက် ပျက်သွားတာ တွေ့လည်း အများကြီးရှိသည်။

ခြေပြောရလျှင် ဟာသသမားမှာလည်း ဂိတပညာသည်နည်းတူ တတ်မြောက်ကျမ်းကျင် ထားရသည့် အခြေခံတွေ အများကြီးရှိသည်။ ကျေည်က်အောင် လေ့ကျင့်ထားရမည့် ခက်သော အစိတ်အပိုင်းတွေလည်း တစ်ပုံတစ်ပင် ရှိသည်။ သို့သော် ကျွန်ုတော့အတွက် အရေးကြီးသော ကွဲပြားချက်က ဟာသနယ်ကျတော့မှ ဒါ ငါတကယ်မြှုပ်ချင်တဲ့ နယ်ပယ်ပဲဟု သိလိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

အိမ်မှုခွာစနှစ်များအတွင်း ကျွန်ုတော် မိသားစုထံ စာ မကြာခဏရေးပါသည်။ သို့သော် ဘတ်ခုံစင်မြင့်များပေါ်တွင် ကျွန်ုတော် ရူးမန်း၏ တယောတေးသွားများကို တီးခတ်နေခြင်း မဟုတ် ကြောင်း အသိပေးဖြစ်လောက်အောင်ကား သတ္တိမရှိခဲ့။ သို့သော် မလွှဲမရောင်သာသော တစ်နေ့မှာ တော့ ဝေါကိုကန်ကစိစဉ်သည့် ပွဲတစ်ခုအတွက် ကျွန်ုတော် ရောက်လာခဲ့ရသည်။ အဖွဲ့ အပ်ချုပ်ပစ္စည်းဆိုင်သို့ သွားကာ ကျွန်ုတော် ပွဲလက်မှတ်နှစ်စောင် ပေးသည်။

“ အဖေနဲ့ အမေအတွက် ပွဲလက်မှတ် ” ဆိုတော့ အဖေက “ ပွဲလား ” ဟု ဆိုပြီး ကျွန်ုတော့ကို တည့်တည့်ဘဲ မေးသည်။

“ မင်းအစ်ကို ကလစ်(၁) ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ရှိကာရိမှာ ကြည့်ခဲ့ရတယ်တဲ့၊ သူက ပြောတော့ မင်း တယောမထိုးဘူးဆို။ စင်ပေါ်တော့ ယူလာတယ်တဲ့။ ”

ကလစ်(၁)က ကျွန်ုတော်နှင့် ဝမ်းကွဲညီအကို တော်စပ်သူ ဖြစ်သည်။

“ ဟုတ်ပါတယ် ဖေဖေ၊ သူပြောတာ မှန်ပါတယ်၊ အယင်အစီအစဉ် မဟုတ်တော့ပါဘူး၊ ကျွန်တော် အခု စင်ပေါ်မှာ ပြက်လုံးထုတ်ပါတယ် ”

သူ နှုတ်ဆိတ်နေသည်။ ပြီးတော့မှ “ ဒေါ်ဖြင့် တယောကို ဘာအတွက် ယူသွားတာလဲ ”

“ အထောက်အကူပါ။ သူပါတော့ ရယ်ရပါတယ် ”

“ တယောက ရယ်စရာလား ”

အဖေ ကျွန်တော့ကို မယုံကြည်နိုင်ဟန်ဖြင့် ကြည့်နေသည်။ နောက်တော့မှ အားနာပြီး ကလေးနှင့် ပြောသည်။

“ ဝမ်းနည်းပါတယ် ဘင်နီ။ အဖေ မရယ်တတ်ဘူးကွာ ”

နောက်ပိုင်းနှစ်များအတွင်း ဖျော်ဖြေမှုလောကတွင် ကျွန်တော် တစ်နောကြား အောင်မြင် ကျော်ကြား လာခဲ့ပါသည်။ သို့သော အဖေ ကျွန်တော့ကို စိတ်ပျက်သွားခဲ့သည့်အကြောင်း သတိရ တိုင်း လက်ရှိ ကျော်ကြားအောင်မြင်မှုအတွက်ဖြစ်သည့် ဝမ်းသာ, တက်ကြွေစိတ်များက ပြိုမ်သက် သွားရမဲ့ ဖြစ်ခဲ့သည်။ “ အဖေ မရယ်တတ်ဘူးကွာ ” ဆိုသည့် စကားသံက ကျွန်တော့နားထဲမှ ဘယ်တော့မှ မထွက်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထိပ်တန်း ဟာသသမားတစ်ယောက် ဖြစ်အောင်ကား ကျွန်တော် တကယ်ပင် သန္တိတွေ့နှုန်းထား ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ ပွဲတိုင်းအတွက် ကျွန်တော် အစမ်းလေ့ကျင့်မှုတွေ အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်သည်။ ဟာသကွဲက်တွေ အသစ်ပြုပြင်သည်။ စာသားတွေ စကားလုံးတွေ ပြန်လည်ရွေးချယ်သည်။ ဘယ်တော့မှ စိတ်တိုင်းမကျိန်ဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ပြင်လွှန်း, ဆင်လွှန်းသဖြင့် ဒါရိုက်တာများ၊ အခြားသရပ်ဆောင်များပင် မကြာခဏာ စိတ်ည့်ကြ၊ မကျေမနပ် ဖြစ်ကြရသည်။ သူတို့က ကျွန်တော့အား မြောက်ပြစ်ကင်းသမား၊ အလွန်ရွေးများသူဟူ၍ ကင်ပွန်းတပ်ကြသည်။ ဘယ်သူတွေ ဘာပဲပြောပြော ကျွန်တော်ကတော့ စင်ပေါ် အဝင်အထွက်များ အခန်းအကူးအပြောင်း တီးလုံးများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် စိတ်တိုင်းမကျေမချင်း ထပ်တလဲလဲ ပင်ပန်းခံကာ မူမ်းမပြင်ဆင် မဲ့ ဖြစ်သည်။

ဒုတိယကမ္မာစစ် ဖြစ်ခါနီးလေးတွင် ကျွန်တော် ဒေါ်ရောသီလေမာနှင့် တွဲဖက်လျက် Man About Town ရပ်ရှင်ကား ရိုက်ကူးပါသည်။ ပြီးစီးပြီ ဆိုသည့်အခါ ဓာတ်ကားဖွင့်ပွဲကို ဒေါ်ကိုကိုနှိုး ကျင်းပရန် ကုမ္ပဏီအား ကျွန်တော် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ဒေါ်ကိုကိုနှိုးမှာ လှည့်လည်ပွဲအစမ်းအနားနှင့် ကျွန်တော့အားဂုဏ်ပြုသည့် ညစာ, စားပွဲတစ်ခု စီစဉ်ထားကြရာ ယခင် စင်ပေါ်ဖျော်ဖြေတုန်းက ငြင်းခဲ့သော အဖေမှာ သည်ပွဲကိုတော့ လျှစ်လျှော့ရှု မနေ့နိုင်တော့။ ကျွန်တော်ကလည်း လှည့်လည်ပွဲ

အခမ်းအနား စီမံကြိုးကြပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား အဖောကို ရှေ့ဆုံးတွင် ကျွန်တော်နှင့် ဒေါ်ရောသီလေမာ အကြား နေရာချထားပေးရန် မှာကြားသည်။

အဲသည့်အချိန်မှာတော့ အဖေ အသက်ရှစ်ဆယ် ပြည့်ခဲ့ပြီ။ အမေလည်း မရှိတော့။ ယခင်က တောင့်တင်းသော အဖေ ခန္ဓာကိုယ်က များစွာ ဝိန်လိုသွားခဲ့ပြီ။ သို့သော် ခေါင်းပေါ်ရှိ ငွေဆံပင်တို့ ဝင်းဝင်းလက်လက်ရှိပြီး မျက်လုံးများကလည်း လျင်မြန်ဖျတ်လတ်ဆဲ၊ အကင်းပါးဆဲ ဖြစ်သည်။

ကားပေါ်မှာ အဖေ နေရာတကျ ထိုင်ပြီးသည့်နောက် ကားတန်းကြီး ထွက်လာသည်။ လမ်းဘေးတစ်လျှောက် မြို့သူမြို့သား အသိမိတ်ဆွေများ ကြိုခိုနှင့်ဆက်ကြ ကောင်းချီးညားပေးကြသည်။ သည့်နောက်၌ မြို့၏ ဧည့်ခံကြိုခိုပဲနှင့် ငင်းအပြီးတွင် ဂုဏ်ပြုညစာစားပွဲကို ကျင်းပ ကြသည်။ အခမ်းအနားတက်ရောက်လာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များက ကျွန်တော်နှင့်ပတ်သက်သည့် နှုတ်ခွန်း ဆက်စကားများ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ပြောကြားကြသည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော် ပြန်လည် ပြောကြားရမည့်အလှည့် ရောက်လာသည်။

စီစဉ်သူများ မေတ္တာရပ်ခံချုပ် “ ကောက်ကာင်ကာ ” သဘော ပြောရမည့် စကားအတွက် အများကြီး ကရာစိုက်ပြင်ဆင်ထားခဲ့သည်။ ကျွန်တော့ဟာသကို ပရိသတ် နှစ်ခြိုက်ရယ်မောခဲ့ကြသည်။ စကားပြောနေတုန်း ကျွန်တော် အဖောကို မကြာခဏ လှမ်းချိကြည့်ပါသည်။ အဖေ မျက်လုံးများက ကျွန်တော့ဆီ တစ်ခေါက်မျှ မရောက်ပါ။ ပရိသတ်ကိုသာ စူးစူးစိုက်စိုက် အကဲခတ်နေပါသည်။

ပွဲပြီးတော့ ကျွန်တော် အဖောကိုလိုက်ပို့သည်။ အိမ်ပြန်ရောက်သည်အထိ အဖေ ဘာတစ်ခွန်းမျှ မပြော။ ကျွန်တော် နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်မည်ပြုတော့မှ ကျွန်တော့လက်မောင်းကို လှမ်းကိုင်သည်။

“ မကြာခင် စစ်ပွဲကြီးတစ်ပွဲဖြစ်လိမ့်မယ် သား ” သူနှင့်သံစူးစူးနှင့် အဖေ ပြောလိုက်သည်။

“ ဟုတ်ကဲ့ အဖေ ”

“ အဲဒီပွဲမှာ ဟစ်တလာ ချေမှုန်းခံရလိမ့်မယ် ”

သည်နောက် အဖေတိတ်ဆိုတ်သွားသည်။ အဖောစကား ပြီးပြီလား ထင်မိသည်။ သို့သော် မဟုတ်။ ကျွန်တော့လက်ကို တင်းတင်းဆုပ်ကိုင်ကာ မျက်လုံးများက ဝေးလံသော အတိတ်ကာလဆီ မြင်ယောင်ငေးမျှော်ရင်း သူ ဆက်ပြောသည်။

“ ဟိုတုန်းက ဥရောပမှာ ဂျူးလူမျိုးတွေကို အစုလိုက် အပြုလိုက် ညျဉ်းဆဲသတ်ဖြတ် တာတွေ အမြဲရှုခဲ့တယ်။ အဲဒါကြောင့် အဖေတို့သားသမီးတွေ အဲဒီအဖြစ်မျိုးတွေနဲ့ လုံးဝ မကြေရ မကြားရကြအောင် အဖေနဲ့အမေ ဒီကို ပြောင်းလာကြတာပေါ့။ အဖော့စိတ်ထဲမှာ ဒီတိုင်းပြည်ဟာ အဖေတို့အပေါ် ကျေးဇူးကြီးတယ်လို့ အမြဲ ခံစားမိခဲ့တယ်။ ဒီကျေးဇူးကြွေးတွေကို တတ်နိုင်သမျှ ပြန်ပေးဆပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒလည်း အဖော့မှာ ပြင်းပြခဲ့တယ်။ အဖော့သားကို အဖေ တယောတစ်လက် ဝယ်ပေးခဲ့တုန်းက အဖော့စိတ်ထဲမှာ ငါသားဟာ တယောပညာရှင်ကြီး ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ အဖေ မျှော်မှုန်းခဲ့တယ်။ သူ့သာ တကယ်လှပတဲ့ ဂိုတာသံစဉ်တေးသွားတွေ ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ရင် ဆိုပြီး တော့....”

အဖေ သက်ပြင်းချေသည်။ မကြံခိုင်တော့သော သူ့ပခုံးနှစ်ဖက်ကို အသာတွေ့နှုံးလိုက်သည်။

“ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ မင်း တယောမထိုးတော့ဘူး ဆိုတဲ့အခါ အဖေ သိပ်ဝမ်းနည်းသွားခဲ့တာ ပေါ့ ဘင်နီ။ ဒါပေမဲ့ အဖေ အခု သဘောပေါက်ပါတယ်။ မင်းဟာ လူတွေရယ်ရအောင် လုပ်တဲ့နေရာ မှာ ပိုပြီး ကျွမ်းကျင်တယ်ဆိုတာ မင်းဘာသာ တွေ့ရှုခဲ့တာကိုး။ ဒီအချိန်ကာလမှာ လူတွေ ရယ်မော နိုင်ကြတာ အများကြီးကောင်းပါတယ်ကွာ ”

“ အဖေ တကယ် ယုံကြည်တယ်နော် ” ကျွန်းတော် အားတက်သရော ပြောလိုက်သည်။

အဖေ ခေါင်းညိတ်သည်။ “ နိုင်ငံဟောင်းမှာတုန်းက ခေတ်ကာလမကောင်းတဲ့ အခါမျိုးမှာ အဖေတို့ လုံးဝ မရယ်ကြဘူး သား။ ခေတ်ကောင်းတဲ့ ကာလမျိုးတွေတောင် ခေတ်မကောင်းစဉ်က အကြောင်းတွေ တွေးနေမိကြလို့ အဖေတို့ သိပ်မရယ်နိုင်ကြဘူး။ ရယ်ရတယ်ဆိုတာ သိပ်ကောင်းတာ ပေါ့ကွာ၊ ဘင်နီကူးဘဲလ်စကီးက လူတွေရယ်ရအောင် ဖန်တီးပေးနိုင်တာ အဖေ သိပ်ဝမ်းသာတယ်’

အဖေပြီးသည်။ ပြီးတော့မှ-

“ ခက်တဲ့အပိုင်းတွေ သား အမြဲလေ့ကျင့်တယ် ဆိုတာလဲ အဖေကြားရတယ်၊ ဟုတ်ရဲ့လား ဘင်နီ ”

“ ဟုတ်ပါတယ် အဖေ ” ဆိုတော့.. အဖေက “ ဒါမှ အဖော့သား ” တဲ့။

[ရည်ညွှန်း။။ The Best Advice I Ever Had-Reader-s Digest, April 1959]

(၃)

မာဂရက် ဘုရားခိုင်း

Margaret Bourke-White (1906-1971)

မာဂရက် ဘုရားခိုင်း (Margaret Bourke-White) (၁၉၀၆-၁၉၇၁) သည် အမေရိကန်နိုင်ငံသူ၊ ဓာတ်ပုံဆရာမ၊ စာရေးဆရာမ ဖြစ်သည်။ ဓာတ်ပုံသတင်းထောက်အဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကမ္မာတလွှားရှိ စစ်ပွဲကြီးများ၊ အရေးအခင်းကြီးများဆီသို့ စွန်စားသွားရောက်ကာ ဓာတ်ပုံရှိက်ကူးခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ရှူရားတော်လှန်ရေး၊ အိန္ဒိယ လွှတ်လပ်ရေး၊ ကိုရီးယားစစ်ပွဲ စသည့်တို့အပါအဝင် သူ့ခေတ်ကာလ သမိုင်းဝင် အရေးကိစ္စကြီးမှန်သမျှ သူ ရောက်ရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဒုတိယ ကမ္မာစစ်တွင် ရေခြားမြေခြားသို့ ပထမဆုံး ပို့လွှတ်ခံရသည့် အမျိုးသမီး စစ်သတင်းထောက်အဖြစ် မှတ်တမ်းဝင် ထင်ရှားခဲ့သည်။ သူ ရိုက်ကူးခဲ့သည့် ဥရောပလေကြောင်းတိုက်ပွဲ၊ အာဖရိုက မြေပြင် တိုက်ပွဲများနှင့် လန်ဒန်မြို့ကြီး မီးမောင်ကျနေပုံ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံများမှာ ယခုအခါ သမိုင်းဝင် ပုံများ ဖြစ်လျက်ရှိပေပြီ။

ဘုရားရှိုက်သည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်သည့် Life မဂ္ဂဇင်းကြီး၏ မူလပထမ ဓာတ်ပုံအဖွဲ့သား လေးဦးတွင် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ Fortune မဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း ဓာတ်ပုံဆရာ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ Portrait of Myself အမည်ရှိ ကိုယ်ရေးအထွေပြုတို့အပါအဝင် စာအုပ်စာတမ်း အများအပြား ရေးသားခဲ့သည်။

“ ကြောက်စိတ်ကို စွေဖောက်ညှိ၊ ရဲရဲရင်ဆိုင်၊ ဘာမှ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ ကြောက်စိတ်မျိုးဆိုရင် အဲဒီလို ရင်ဆိုင်ကြည့်ရှုနဲ့ လုံဝ အစပျောက်သွားလိမ့်မယ်၊ တကယ်ကြောက်သင့် ကြောက်ထိုက်တဲ့ အရာပဲလို့ သွားတွေ့ရင်တော့ တစ်ခုခုလုပ်၊ အဲဒီ လုပ်တဲ့ တစ်ခုခုက မကြောက်ရအောင် ကယ်သွားလိမ့်မယ်”

“ ဟတ္တိရှိစိမ်းပါ ”

ငယ်စဉ်တွန်းက ကျွန်မ အလွန် ကြောက်တတ်ခဲ့သည်။ နောက်တော့မှ အမေ တမင်တကာ ဂရိုစိုက်ကာ ကျွန်မ သတ္တိရှိလာအောင် လေ့ကျင့်မွေးမြှုပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်မ အစောဆုံးမှတ်မိသည့် အရာများထဲတွင် ကြောက်စိတ်ကို ရဲရဲရင်ဆိုင်ရန် တိုက်တွန်းပြောဆိုသည့် အမေ့စကားတစ်ခွန်း ပါသည်။

“ သမီး ဘာကို ကြောက်နေသလဲ၊ အဲဒီကြောက်တဲ့အရာဆီ သွားပြီး မျက်နှာကို စွေဖောက်ညှိ၊ ပြီးယင် တစ်ခုခု ထလုပ် ” တဲ့။

အမှာင်ကြောက်သည့် ကျွန်မ ကြောက်စိတ်ပျောက်ရန်အတွက် အမေက အိမ်ပြင်မှာ ညဘက်ကစားရသည့် ကစားနည်းတစ်မျိုး တိတွင်သည်။ အမေနှင့်ကျွန်မ အိမ်ဘေးတစ်နေရာက စတင်ကာ အမေကတစ်ဖက် ကျွန်မကတစ်ဖက် အိမ်ကိုပတ်၍ ပြေးကြသည်။ အိမ်နောက် တစ်ဖက်ထောင့်ရောက်၍ ကျွန်မ ကြောက်သလို လန်သလို ဖြစ်ချင်လာသည့် အချိန်လောက်မှာပင် အမေနဲ့တွေ့ကာ လုံခြုံစိတ်ချရသော အမေရင်ခွင့်ထဲ ပြေးဝင်ရသည်။ အဲသည်နောက်မှာတော့ တစ်ဆင့်တက်ကာ ကျွန်မ တစ်ယောက်တည်း အိမ်တစ်ပတ်လည်လုံး ပတ်ပြေးရသည်။ အမေက ကျွန်မ စပြေးသည့်နေရာက ရပ်စောင့်နေသည်။ သည်လိုနှင့် များမကြာမိပင် ကျွန်မက အမှာင်ထူကို တစ်ယောက်တည်း ပျော်ပျော် ရင်ဆိုင်တတ်လာသည်။ အမေတို့အဖေတို့ ခွင့်ပြုသမျှ အတိုင်းအတာထိ ကြာကြာရည်ရည် အိမ်ပြင်မှာ နေတတ်လာသည်။

တစ်ခါတလေ ညဘက်တွင် အိမ်ထဲ သူခိုးဝင်သည့်အသံမျိုးကြားကာ ကျွန်မ နိုးလာတတ်သည်။ သည်အခါမျိုးမှာ ကျွန်မထက် သုံးနှစ်လောက်ကြီးသည့် အစ်မ ရှသ်က “တို့ အောက်ထပ် ဆင်းပြီး ကြည့်ရအောင်” ဟု ဆိုတတ်သည်။ သူက ခြေသံ့တစ်ကောင်လို ရရင့်သူ။ သည်အခါ ကျွန်မလည်း ကြောက်စိတ်ကို အတင်းရင်ဆိုင်ကာ သူနှင့် လက်ချင်းချိတ်ပြီး အောက်ထပ်အခန်းတွေ စုံအောင် လိုက်ကြည့်တတ်သည်။ အိမ်ပေါ်မှာငြိမ်ပြီး ကြောက်နေမည့်အစား အဲသည်လိုလေး ထလုပ် လိုက်သည့်အခါ ကြောက်စိတ်က ဘယ်ရောက်မှန်းမသိ ပျောက်သွားတာ ကျွန်မ သတိပြုမိရသည်။ အကယ်၍ သူခိုးသာ တကယ်ရှိနေသည်ဆိုလျှင်လည်း သူခိုးကို ကျွန်မ အထိတ်တလန်မရှိ ရင်ဆိုင်မိ မှာ မူချဟု ကျွန်မ ထင်ပါသည်။

သည့်ထက် နည်းနည်းကြီးလာသည့်အချိန် ကျွန်မအကြောက်ဆုံးက ညဘက် အိမ်မှာ တစ်ယောက်တည်း နေခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ အဲသည်ကိစ္စကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန်အတွက် ကျွန်မ မိဘတွေက သတ္တိ တဖြည်းဖြည်း မွေးပေးသည်။ အမေက ကျွန်မ စိတ်ဝင်စားတတ်သည့် ရုပ်ပုံဖြတ်စလေးတွေ ဆက်စပ်ကစားတာ တစ်ခုခုဖြစ်စေ၊ ကြိုက်တတ်သည့် စာတစ်အပ်၊ အုပ်ဖြစ်စေ ရှာပေးပြီး အိမ်မှာ ထားခဲ့သည်။ ပြီး အဖေနှင့်အတူ လမ်းထိပ်ထိ လမ်းလျှောက်ထွက်တာမျိုး တစ်ခါတလေ လမ်းထိပ်က အပြန်မှာ အိမ်နီးချင်းတစ်ယောက်ယောက်အိမ် ဆက်ဝင်ပြီး ဆယ့်လေးငါးမိနစ် အချိန်ဖြုန်းနေတာ မျိုး လုပ်တတ်သည်။ တစ်ညာတွင်မူ အမေတို့ အိမ်ပြန်လာသည့် အခါကျမှုသာ အိမ်မှာ ငါတစ်ယောက် တည်း လေးနာရီလောက် နေဖြစ်ခဲ့ပါတကားဆိုကာ ကိုယ့်ဘာသာ သတိပြုမိရသည်။ သည်နောက်မှာ တော့ ကျွန်မ ညီးပိုင်းတစ်ပိုင်းလုံး အိမ်မှာ ကြောက်ရွှေ့တာဘာညာ လုံးဝမရှိဘဲ တစ်ယောက်တည်း စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ ကိုယ်လုပ်ချင်တာလေးတွေလုပ်ပြီး နေတတ်လာသည်။ ကြောက်စိတ်ကို ပယ်ဖျောက်နိုင်လာရုံမက တစ်ကိုယ်တည်းနေရခြင်းကိုပင် ကျွန်မ နှစ်သက်တတ်လာသည်။

သည်ကနေတွင်မူ ကျွန်မရွေးချယ်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းသဘာဝအရ အမြဲလိုပင် နေရာအသစ် အဆန်းတွေဆီ ကျွန်မ သွားရောက်နေရပြီး မကြာမကြာလည်း အသက်ဘေးအန္တရာယ်တွေနှင့် ပွဲတ်ကာသီကာ တွေ့ကြုံနေရတတ်ပါသည်။ သည်လို တွေ့လာသည်နှင့်အမျှ အမေ့ထဲဝါဒကားတွေ က တကယ်ပင် တန်ဖိုးရှိသည့် စကားတွေပါလားဆိုတာ ကျွန်မ ပို၍ပို၍ သိနားလည်လာရပါသည်။

“ ကြောက်စိတ်ကို စွဲစေကြည့်၊ ရဲရဲရင်ဆိုင်၊ ဘာမှ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ ကြောက်စိတ်မျိုး ဆိုရင် အဲဒီလို ရင်ဆိုင်ကြည့်ရုံနဲ့ လုံးဝ အစပျောက်သွားလိမ့်မယ်၊ တကယ် ကြောက်သင့် ကြောက်ထိုက်တဲ့ အရာပဲလို သွားတွေ့ရင်တော့ တစ်ခုခုလုပ်၊ အဲဒီ လုပ်တဲ့တစ်ခုခုက မကြောက်ရ အောင် ကယ်သွားလိမ့်မယ် ”

ပထမဆုံးအကြိမ် ကျွန်မ ကောင်းကင်းစာတ်ပုံရှိက်သည့် အလုပ်တစ်ခု လက်ခံရစဉ်က အတွေ့အကြုံကို အမှတ်ရမိသည်။ လေကြောင်းကုမ္ပဏီတစ်ခုအတွက် ကြော်ငြာအဖြစ်အသုံးပြုရန် စာတ်ပုံများ ကျွန်မ လိုက်ရှိက်ပေးရခြင်း ဖြစ်၏။ နေရာက မြောက်ကာရုံလီနာပြည့်နယ်ရှိ ဘလူးရစ်ချုံ တောင်တန်းများပေါ်မှာ။ ကုမ္ပဏီမှုပုဂ္ဂိုလ်များက သူတို့ခရီးလမ်းကြောင်းပေါ်မှာရှိသည် အလွန်လှပသော လျှော့အာရေအိုင်ကြီး၏ စွဲမက်ဖွယ်ရှုခင်းကို အထူးသဖြင့် လိုချင်နေကြ၏။

အဲသည့်တုန်းက ၁၉၃၀ကျော် ခေတ်ဖြစ်ရာ လေယာဉ်ငယ်ပေါ်မှ ဓာတ်ပုံရှိက်ကူးတာမျိုးတွေ သိပ်လုပ်လေ့မရှိသေး။ လေယာဉ်ပိုင်းလော့က လေယာဉ်မောင်းခန်းတံ့ခါးကိုဖြောတ်ပြီး ကျွန်မကို ထိုင်ခုံအောက်ခြေနှင့် တွဲချည်ပေးထားသည်။ ကျွန်မ အပြင်ဘက် တတ်နိုင်သလောက် ပြုတွက်ကာ ဓာတ်ပုံရှိက်ယူနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။

မတ်စောက်သော တောင်ထွေတ်တွေကြား ကတ်သီးကတ်သတ် နေရာလေးတစ်ခုမှ ဖြတ်သန်းကာ တောင်တန်းကြီးအတွင်းပိုင်းထဲ ပုံသန်းဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ တောင်အထပ်ထပ်တွေကြားမှာ နေရောင်ပျောက်ကွယ်ကာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင့်လုံး မြိုင်းမြိုင်းဝေဝေ ဖြစ်နေသည်။ သိပ်မြင့်သော တောင်ထွေတ်များကျတော့ တိမ်တိုက်တွေ ဖုံးလွှမ်းနေသေးသည်။ လေယာဉ်မှူးမှာ သည်တောင်တွေ တိမ်တွေကြား စစ်းတဝါးဝါး မှန်း၍ သွားနေရသည်။

သည်အတွင်း လေယာဉ်က ပို၍ တုန်လာသည်။ ပင်လယ်ပြင်မှာ များနေသည့် သစ်ချောင်း လေးတစ်ခု လိုင်းဘောင်းဘင်းကြားမှာ မြောက်လိုက်ကျလိုက် ဖြစ်နေသည့်ပုံမျိုး။ ကျွန်မမှာ ကင်မရာ အလေးကြီး မေးစွဲ၊ လာပြီး မဆောင့်မိအောင် မနည်းကြီးစား ထိန်းနေရသည်။ သို့သော် ဒါ က သည်လောက်မဟုတ်။ ကျွန်မကို တကယ်ခြောက်လှန်နေသည်က ကျွန်မတို့ သည်ကြားထဲက

အသက်ရှင်လျက် ပြန်ထွက်နိုင်ပါမလားဟူသော စိုးရိမ်ထိတ်လန်းမှာ ဖြစ်၏။ သည်အချိန်မှာပဲ အမေပြောခဲ့သည့် စကားတွေ ကျွန်မ ပြန်သတိရသည်။

“ ကိုယ့်အလုပ်ကို ပြီးအောင်လုပ် ” ကျွန်မ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ခပ်တင်းတင်း သတိပေးသည်။

အောက်ဘက်ဆီတွင် လျှော့အရေအိုင်ကြီးက ပျောက်သွားလိုက် ပေါ်လာလိုက်။ တိမ်ကမ္မလာ ဖုံးသည့်အခါ ဖုံးသွားသည်။ အတက်အလက်တွေ အများကြီး ဖြန့်ကျက်လျက်ရှိသည့် ဖြူဖွေးသော အိုင်ငယ်တစ်ခုအသွင် ပေါ်သည့်အခါ ပေါ်လာသည်။ ကင်မရာက တစ်ချက်မျှမြှင့်၊ တောက်လျှောက် လှပ်နေသည်ဖြစ်ရာ ကျွန်မရှိက်သည့်ပုံတွေ ပေါ်မှုပေါ်ပါမလား အောက်မေ့ရသည်။ သို့သော ပေါ်သည်ဖြစ်စေ၊ မပေါ်သည်ဖြစ်စေ ကျွန်မကတော့ လိမ့်မကျအောင် ချဉ်ထားသည့်ကြိုးတွေ စွင့်ပြသမျှ အတိုင်းအတာအထိ အပြင်ဘက် အစွမ်းကုန်ထွက်ကာ တိမ်ကင်းစင်သည့် အကွက်ထဲ ရောက်၍ ရေအိုင်ကြီး ဘွားခနဲပေါ်လာတိုင်း ကင်မရာခလုတ်ကို အမိအရ ဖမ်းနှိပ်လျက်ရှိသည်။ သည်အတိုင်း အချိန်အတော်လေး ကြောသွားသည်။ အလုပ်ထဲမှာ လုံးဝ အာရုံနှစ်မြှုပ်နေသဖြင့် ကြောက်စိတ်က ဘယ်ပျောက်သွားမှန်းပင် မသိလိုက်ရ။ တောင်တွေကြားထဲက ပြန်ထွက်ပြီဆိုတော့ ကျွန်မ နှမောပင် နေသေးတော့သည်။

နောက်နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာပြီးသည့်နောက် ကျွန်မ စစ်သတင်းထောက်အဖြစ် မေတဲ့ပင် လယ်ရောက်နေစဉ် သဘောကို တော်ပိတို့မှန်တာ ကြောရသည်။ အခန်းထဲမှာ ကျွန်မ အိပ်ပျော်နေသည့် အချိန်။ သဘော့တစ်စီးလုံး သွက်သွက်ခါအောင် တုန်ပြီး ဘေးဘက်စောင်းသွားသည်။ ကျွန်မ ကြမ်းပြင်ပေါ် ပစ်ကျသည်။ ဟာ - ဒါ တော်ပိတို့ပဲဟု သိလိုက်ပြီးနောက် မှာင်ထဲမှာ အဝတ်တွေ ကမန်းကတမ်း ကောက်စမ်းသည့်အချိန် ကျွန်မအူးတွေ တဆတ်ဆတ် တုန်နေသည်။ အဲသည်အချိန် မှာ အမေ့စကားကို သတိရသည်။ “ ကြောက်တဲ့အရာကို စွဲစွဲကြည့်၊ ပြီးတော့ တစ်ခုခုလုပ် ”

ကင်မရာအသေးလေးနှင့် ဖလင်လိပ်ပါသော သားရေအိတ်ကိုဆွဲကာ အပြင်ဘက် ကျွန်မနှင့် သက်ဆိုင်သော အသက်ကယ်လျှော့ရှိသည့်နေရာကို ဒရောသောပါး ထွက်လာသည်။ သဘော့ကြီး ယိုင်နေသဖြင့် ကုန်းပတ်က တအားစောင်းနေသည်။ အသက်ကယ်လျှော့ထဲမှာလည်း ရေတွေ တစ်ဝက် လောက် ဝင်နေသည်။ လျေပေါ်တက်ရန်တန်းစီစဉ် ကျွန်မရှေ့မှာ ရောက်နေသည့် သူနာပြုဆရာမမှာ တစ်ကိုယ်လုံးတုန်နေသဖြင့် ပခုံးပေါ်ရှိ ဆလင်းဘက်ကြိုးက တရစပ် လျှောကျနေသည်။ ဒါနှင့် နောက်ထပ် လျှောကျရအောင် လွယ်ကြိုးကို သူအကြံ့ပုံပခုံးဒေါက်ထဲ ထည့်ပေးလိုက်သည်။ အလုပ်က မဖြစ်စလောက်လေး။ သို့သော သည်ဟာလေး လုပ်လိုက်ပြီးသည့်နောက်တွင် သူလည်း တဆတ်ဆတ် တုန်တာ ရပ်သွားသည်။ ကျွန်မကိုယ်တိုင်၏ ကြောက်စိတ်တွေလည်း ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

သည့်နောက် အသက်ကယ်လှေကို ရေသိချသည်။ လှေထဲမှာ ရေတွေအများကြီးဆိုတော့ ကျွန်မတိအားလုံး ရေထဲထိုင်နေကြရသလို ဖြစ်နေသည်။ တချို့ အသက်ကယ်လှေတွေ မှာက်သဖြင့် လူတွေ ရေထဲရောက်ကုန်သည်။ အဲသည့်အထဲက သူနာပြဆရာမတစ်ယောက်ကို ကျွန်မ ကောင်းကောင်းမှတ်မိသည်။ ရေထဲမှာ သူ ဝရ်နှုန်းသုန်းကား ကူးနေသည်။ ရေပေါ်ဝေါနသည် ဆီချေးတွေ သူတစ်ကိုယ်လုံး ပေကျံနေသည်။ ကျွန်မ သူလက်ကိုမိအောင် ကြိုးစားလှမ်းဆွဲပြီး လှေနံပါးဆွဲတင်သည်။ အနီးရှိ လူများက လှေထဲရောက်အောင် ဂိုင်းကူးကြသည်။

သူခန္ဓာကိုယ်နွေးသွားအောင် ကျွန်မ တတ်နိုင်သမျှလေးတွေ လုပ်ပေးသည်။ သူလက်တွေ ကျွန်မလက်နှင့် ပွဲတ်သပ်ပေးသည်၊ လည်စည်းပဝါကို ခေါင်းပေါ်က အုပ်စည်းပေးသည်၊ စသဖြင့်။ သူကို အဲသလိုလုပ်ပေးရတာ ကျွန်မအတွက် အများကြီး အထောက်အကူပြုသည်။ အသက်ဘေးတွေးကြောက်မိမှာတွေ ပျောက်နေသည်။ သည်ဟာစဉ်းစားမိတော့ အခြားသူတွေလည်း ကြောက်စိတ်ပြယ်အောင် တစ်ခုခုတော့ လုပ်ခိုင်းမှုဟု အကြံရသည်။

“ လှေထဲကရောက် သံခမောက်တွေနဲ့ ခပ်ထုတ်ကြရအောင် ” ဟု ကျွန်မ ပြောလိုက်သည်။

လှေပေါ်မှာ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေသည်။ ရေကို အလွယ်တကူ ပက်ထုတ်၍ မရ။ လှုပ်သူတွေ အတွက်လည်း အနောက်အယုက်မဖြစ်အောင် အလိုက်သင့်ညီညာ လုပ်ကြရသည်။ ခပ်သူက ခပ်ပြီး လျှင် လက်ဆင့်ကမ်းပေးလိုက်၊ ပြီးတော့ သွန်း။ ပထမတော့ တစ် နှစ် သုံး လေးတွေ သံပြိုင်ရေ ကြသည်။ နောက်တော့ သီချင်းဆိုသည်။ သီချင်းသံပြိုင်ဆိုရင်း ရေတွေ မှန်မှန်ခပ်ထုတ်ရာ နောက်ဆုံးတော့ ရေခန်းသလောက်ဖြစ်သွားသည်။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကူးညီရင်း အလုပ်များနေလိုက်ကြသည့်အခါ အားလုံး ကြောက်စိတ်ကို မေ့ထားနိုင်ကြသည်။ ကျွန်မဘဝတစ်လျှောက် အန္တရာယ်အကြီးမားဆုံးကြုံခဲ့သည့် နာရီ ၂၀ မျှသော အဲသည် အချိန်ကာလအတွင်းမှာ အမေ့စကားတွေက ကျွန်မကို တကယ် ထိထိရောက်ရောက် အထောက်အကူပေးခဲ့သည်။

တချို့လူတွေ ကျွန်မကို ပြောဖူးတာတစ်ခု ရှိသေးသည်။ တောထဲတောင်ထဲမှာ တစ်ယောက်တည်း ညာအိပ်ရယ် သိပ်ကြောက်စရာကောင်းမှာ ဟူ၍။

ကျွန်မအဖိုကတော့ တောထဲမှာ တစ်ကိုယ်တည်း အိပ်စက်ရခြင်းဆိုသည်မှာ ကျွန်မ၏နှင့် သားကို အားဖြည့်မြှင့်တင်ပေးသည့် အလွန်လှပကြည်နဲ့ဖွယ် အတွေ့အကြုံတစ်ရပ်သာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်မအိမ်က တောင်ကုန်းစောင်းတစ်ခုပေါ်မှာရှိသည်။ အိမ်အနီးတောထဲမှာ ကျွန်မ စိတ်တိုင်း ကျသည့် နေရာလေးတွေရှိသည်။ အဲသည်အထဲက တစ်ခုမှာ အိပ်ရန် နေရာပြင်သည်။ အိပ်ခါနီး အချိန် မေ့ကြည့်လိုက်လျှင် အရှည်ဆုံး ဝက်သစ်ချပင်ကြီးတွေ၏ ထိပ်ပိုင်းများနှင့် ဝန်းရံဘောင်

ခတ်ထားသည့် မိုးကောင်ကင်တစ်စကို မြင်ရသည်။ ကျွန်မ အိပ်သည့်အခါ် ကျွန်မကြောင်လေးက စောင့်ပေးသည်။ သူက ကျွန်မအိပ်ရာကို ကျောပေးကာ အရှေ့ဘက်သစ်တောတွင်း အမှာင်ထုဆီသို့ ဌိမ်သက်စွာ စူးစိုက်ကြည့်နေလေ့ ရှိသည်။

ညဘက်မှာ ခက်စီတော့ ကျွန်မ နိုးတတ်သည်။ ကောင်းကင်ပိတ်ကားမှာ ရှုခင်းရှုကွက်တွေ ပြောင်းလဲသွားတာ မြင်ရသည်။ ကြယ်တွေ နေရာရွှေသွားကြပြီ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ လ ထွက်ချင် ထွက်လာမည်။ ဒါမှုမဟုတ် အောက်အနိမ့်ပိုင်းတစ်ခွင်မှာ နှင်းမြှုကမ္မလာ လွှမ်းခြားနေတာ မြင်ရမည်။

နံနက် လေးနာရီလောက်ရောက်လျှင် ကြောင်ကလေးက ကျွန်မကို ညအန္တရာယ်တွေ မကျရောက်အောင် ကာကွယ် စောင့်ရောက်သော သူ့အလုပ် ပြီးစီးပြီဖြစ်၍ အိပ်ရာပေါ် ခုန်တက် လာသည်။ သူနှင့်ကျွန်မ နာရီဝက်လောက် အတူ ဆက်အိပ်ကြသည်။

အဲသည်နောက်မှာ ကျွန်မ အိပ်ရာမှထကာ နံနက်အရှဏ်တက်ချိန် ရှုခင်းကိုကြည့်ရင်း ကော်ဖိတစ်ခွက်ကို အရသာခံ၍ သောက်သည်။ နံနက်ဆည်းဆာကား ညက ကျွန်ရစ်သည့် ဖမ်းစားတတ်သောအာရုံတို့ ဆင့်ပေါင်းကာ တိမ်းမူးညွတ်နှုံးဖွယ် နေသစ်ဝန်းကျင်ကို ဖြန်ကျက် နေတတ်မြဲ။

ကျွန်မချည်းသက်သက်သာဆိုလျှင် သည်လောက်လုပသည့် အရှဏ်မျိုးကို ကျွန်မ ခံစားဖူး လိမ့်မည် မဟုတ်။ အမေ့ဆုံးမညြတ်အနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုများကြောင့်သာ ကြောက်စိတ်ကင်းစင် သော ယခုလိုက်ညွတ်နှုံးနှစ်ခြိုက်ဖွယ် အတွေ့အကြုံမျိုး ကျွန်မ ရရှိခံစားနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ချေသည်။

[ရည်ညွှန်း။။ The Best Advice- Reader-s Digest, June 1957]

(၄)

ဟယ်လင်ဟေးစံ

Helen Hayes (1900 - 1993)

နာမည်ကျော် အမေရိကန် ပြောတ်နှင့် ရပ်ရှင်မင်းသမီးကြီး ဖြစ်သည်။

ကလေးဘဝကတည်းက စာတ်ခုံပေါ်ရောက်ခဲ့ပြီး အသက် ၁၈ နှစ်တွင် ဆာဂိမ်း (စ) ဟယ်ရှိ၏ Dear Brutus ပြောတ်တွင် သရုပ်ဆောင်ရာမှ “စတား” ဖြစ်လာသည်။ Victoria Regina ပြောတ်၌ ဝိတုံရိယဘူရင်မကြီးအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရာ အထူး လူကြိုက်များခဲ့သည်။

ရပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်အဖြစ် The Sin of Madelon Claudet စာတ်ကား၌ ပထမဆုံး ပါဝင်ခွင့်ရရာ ငါးစာတ်ကားဖြင့်ပင် ၁၉၂၁-၃၂ အတွက် အကောင်းဆုံး အမျိုးသမီးစာတ်ဆောင်ဆုံး

ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ ဒုတိယအကြိမ် အကယ်ဒမီဆုကို ၁၉၇၀ ခုနှစ်၌ အကောင်းဆုံး အမျိုးသမီး ဘတ်ပိုအဖြစ် Airport ဘတ်ကားအတွက် ရရှိသည်။

၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ပြောတ်ရေးဆရာ ချားလိစ်မက်အာသာနှင့် လက်ထပ်သည်။ ကိုယ်တိုင်ရေး အထွေထွေစွဲစာအုပ် (On Reflection) ကို ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

“ လူဘဝမှာ အရေးကြီးဆုံးက သမီး တကယ်လေ့လာတယ်၊ ကြိုးစားတယ်၊ ကိုယ်တတ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်လို့ ကိုယ့်ဘာသာ လက်ခံနိုင်ဖို့ပဲ။ အဲဒါခိုယင် ကိစ္စတစ်ခု ပြီးမြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပြီ ဆိုတဲ့ သဘော။ အဲဒါဟာ အရေးကြီးတယ်။ အောင်မြင်တယ်လို့ ပြောကြတာ၊ သူတစ်ပါးတွေ ကိုယ့်ကို ချီးကျူးကြတာ၊ ဒါတွေလဲ ကောင်းပါတယ်။ အရသာ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိစ္စတစ်ခု ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလောက် တန်ဖိုးမရှိဘူး။ ကျေနပ်အားရစရာလဲ မကောင်းဘူး။ အဲဒီတော့ အောင်မြင်တယ် မအောင်မြင်တယ် ဆိုတာတွေ အသာ ဘေးဖယ်ထား၊ ကိုယ်လုပ်စရာရှိတာကိုသာ အကောင်းဆုံးလုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစား။ ”

“ ကျွမ်းရာရှိစာများ အသုတေသန ”

“ အမော ဟောဒီ ပြောတ်ဘတ်ညွှန်း ဖတ်ကြည့်အုံးမလား ” ကျွန်မသား ဂျိမ်း(စ)က မေးသည်။

“ ကျွန်တော် အဲဒီအခန်းက သရပ်ဆောင်သင့်၊ မသင့် စဉ်းစားပေးပို့ ”

ဘတ်က ရုပ်မြင်သံကြား ဘတ်လမ်းတွဲတစ်ခု ဖြစ်သည်။ သားအတွက် ရုပ်မြင်သံကြားတွင် ပထမဆုံးအကြိမ် ထင်ထင်ရှားရှား ပါဝင်ခွင့်ရခြင်းဖြစ်ပြီး စကားထစ်သော လူငယ်တစ်ယောက် အဖြစ် သရပ်ဆောင်ရမည့်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မစိတ်တွင် သည်ဘတ်ရပ်က ဂျိမ်း(စ)နှင့် လိုက်ဖက်လိမ့် မည် မထင်။ အခန်းသုံးခန်းတိတိ သဘာဝကျွွား စကားထစ်ပြန့် ဆိုသည်မှာ လွယ်သည်မဟုတ်။ ကြာတော့ အမူအရာက တစ်ဆင်တည်း တစ်ထပ်တည်း ဌီးငွေ့စရာ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ သည်အကြောင်း ပြောတော့မည်ကြံပြီးမှ ကျွန်မ ပြန်၍ မျိုးသိပ်ထားလိုက်သည်။ သူ ဘယ်အခန်းက သရပ်ဆောင်ရသည်ဖြစ်စေ ကျွန်မ စိတ်တိုင်းကျ လုပ်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု တွေးမိလိုက်သော

ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဂိမ်း(စ)အသက် ၁၉၉၄ ရှိပြီ။ သူ့အတွက် စမ်းသပ်မှုဆိုခို့၊ အရှုံးပွဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါမှုမဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အခွင့်အရေးဟုလည်း ခေါ်ချင်ခေါ်နိုင်သော အနေအထားများနှင့် သူ့အား တွေ့ဆုံးခွင့်မရအောင် တားဆီးကာကွယ်မှု မပြုသင့်တော့ဟု ကျွန်မ မြင်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ၏ စိုးရိမ်မှုတွေကို သူ့အား မဖွင့်ဟလိုတော့။

အဲသည်အခန်းမှာ သရုပ်ဆောင်ရန် သူ လက်ခံလိုက်ပါသည်။

ေတ်က ဟောလိုဂုဏ်မှာ အရင်ဆုံး ကကြ ရိုက်ကူးကြမည်ဖြစ်ရာ သူ့အား လေဆိပ်သို့ ကားဖြင့် ကျွန်မ လိုက်ပို့ရသည်။ လေဆိပ်သို့အသွား လမ်းတွင် ကျွန်မသားကို သည်ဇာတ်မျိုး သရုပ်ဆောင် နိုင်လောက်သည့် အတိုင်းအတာအထိမှ လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ပေးခဲ့မိပါရဲ့လားဟု ပူပန်တွေးတော့ လာ ခဲ့မိသည်။ သူ့ကို အားတစ်ခုခု ထည့်ပေးလိုက်ချင်သည်။ သို့သော် ယခုအချိန်ကျမှ သူ့ကို ကျွန်မ ဘယ်လို အားဖြည့်ပေးမည်လဲ။

နောက်ဆုံး လေဆိပ်ဂိတ်ဝရောက်တော့မှ သူ့ကို စကားတစ်ခွန်း ပြောလိုက်မိသည်။

“ သား - ကိုယ်လုပ်စရာ ရှိတာကိုသာ ဖြစ်မြောက်အောင် ကြိုးစားပြီး,လုပ်၊ အောင်မြင် မအောင်မြင် ဆိုတာတွေ ထည့်မစဉ်းစားနဲ့ ”

သူ ဝင်သွားသည်။ ကားဆီသို့ ပြန်လျှောက်လာသည့်အချိန် သားကို စောစောက ပြောလိုက် သည့်စကားတွေ ငါခေါင်းထဲ ဘယ်လို ရောက်လာပါလိမ့် တွေးမိသည်။ သည်စကားသည် ကျွန်မနှင့် ရင်းနှီးနှီးနေသည်။ နောက်တော့မှ ရှုတ်တရက် အမေ့အသံကို ပြန်ကြားယောင်သည်။ သည်စကားတွေ အမေ ပြောခဲ့သည်ပဲ။ လွန်ခဲ့သည့် ၄၉နှစ်၊ ကျွန်မ ဇာတ်သဘင်လောကထဲ ရောက်စ၊ စင်ပေါ် ပထမဆုံး တက်မည့်အချိန်မှာ အမေ ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အမေနာမည်က ကက်သရင်း ဟေး(စ) ဘရောင်း။ အမေသည် ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ သာမန်ရုပ်ရည် ရှိသော မိန်းမတစ်ယောက်။ သို့သော် စိတ်ကတော့ ပြတ်သားသည်။ ကျွန်မ တစ်နောက်လျှင် သရုပ်ဆောင် မင်းသမီးကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာစေရမည်ဟု အမေ အခိုင်အမာ ယုံကြည် ထားသည်။ ကလေးဘဝတစ်လျှောက်လုံးပင် ကျွန်မအား သူမျှော်မှန်းထားသည့် အဲသည်အနာဂတ် အတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ တင်းတင်းချကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။ အက သင်တန်းတွေ တက်ရသည်။ သရုပ်ဆောင်ပညာတွေ သင်ရသည်။ မပျက်ကွက်စေရ။ သို့သော် သည့်ထက်ပို၍ အမေ အလေးထားသည်က သည်ဟာတွေကြောင့်တော့ ကျွန်မ လုံးဝ မပျက်စီးစေရ ဟူသောအချက် ဖြစ်သည်။

အဲဒါသည်ပင် အမေရိက တကယ့်ထူးခြားချက် ဖြစ်သည်။ ကလေးတွေကို ချစ်ရမည်။ သို့သော စည်းနှင့်ကမ်းနှင့် ဖြစ်စေရမည်။ ဘယ်တော့မှ အလိုမလိုက်ရဟု အမ ယုံကြည်ထားသည်။ ကတ်သဘင်သင်တန်းတွင် ကျွန်မကို မြှေးကြွေအောင်၊ သွက်လက်အောင်၊ ရှုက်ချံမှုနည်းအောင် အပြင်းအထန် လေ့ကျင့်သင်ကြားခိုင်းထားသည်။ သို့သော အီမာမှာ နေသည့်အခါတွင်တော့ သိက္ခာရှိစွာနေတတ်အောင် တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ပင် ထိန်းသိမ်းသည်။

၁၉၀၉ ခုနှစ် ကျွန်မအသက် ကိုးနှစ်တွင် အမ သတင်းတစ်ခုကြားလာသည်။ ထိုစဉ်က အလွန်ကော်ကြားသော အမေရိကန် ဟာသမင်းသားကြီး လျှို့ဖိုးလိုစ်က ပအေသာကပွဲအတွက် Old Dutch အမည်ရှိ ဂိတ်ကတ်မြှေးတစ်ခု စီစဉ်နေသည် ဟူသောသတင်း။ သည်ကတ်တွင် ဖီးလိုစ်က မိန်းကလေး တစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက် အသုံးပြုမည်ဖြစ်ကြောင်း အမော်ရသည်။ လူရွေးပွဲအတွက် အမေနှင့်ကျွန်မ ရောက်သွားကြသည့်အခါ ကတ်ရုံထဲတွင် မိန်းကလေးတွေ အမြာက်အများ သူတို့မိခင်များနှင့် သောသောညံ့နေတာ တွေ့ရသည်။ သို့သော ကံကောင်းထောက်မစွာပင် သရုပ်ဆောင်တစ်နေရာအတွက် ကျွန်မ ရွေးချယ်ခံခဲ့ရပါသည်။

ထိုနောက် ကတ်တိုက်ကြသည့်အခါ၌ နေစဉ် အံ့ဩဖွယ်တစ်ခု ကျွန်မ ကြတွေ့ရသည်။ မနက်တိုင်း ကျွန်မတို့မိန်းကလေးတွေနှင့် မိခင်တွေ ကတ်စင်အောက်ဘက်ရှိ ခုံတန်းလျား တစ်လုံး တွင် ထိုင်ကာ မစွေတာဖီးလိုစ်အလာကို စောင့်မျှော်ရသည်။ သူ ရောက်လာသည့်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မအေတွက် သမီးတွေ နား၊ နားကပ်ကာ “ မစွေတာဖီးလိုစ်ကို ပြေးပြေးနမ်းလိုက် ” ဟု တီးတိုး ပြောပြီး မြင်းပို့ကလေးကို ဖနောင့်ဆူးသီးနှင့် တွက်ချုံ အရှိန်တင်ပေးသလို ကျောကို ခပ်ဆတ်ဆတ် ပုတ်ချုံ လွှတ်တက်ကြသည်။ မင်းသမီးပေါက်ကလေးများကလည်း မြှေးထူးအော်ဟစ်ကာ အတင်း ပြေးလွှားပြီး မစွေတာဖီးလိုစ်ကိုယ်ပေါ် အလုအယ်ကဲ ချိတ်တက်ကြသည်။

မစွေတာဖီးလိုစ် အဲသည်လို ကတ်ရုံတံ့ခါးဝရောက်လာတိုင်း ကျွန်မကျောပေါ် အမေ့လက် ရောက်လာတတ်သည်။ ကျွန်မကို ကျောပုံတွဲတ်ရန် မဟုတ်။ ကျွန်မ ထိုင်ခုံမှာ မြှေ့မြှေ့ထိုင်နေအောင် ကျွန်မအကြိုစကို ဖမ်းဆွဲထားရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။ “ ဗူးနှေ့ရရနေ ” အမ သတိပေးတတ်သည်။

မစွေတာဖီးလိုစ်က သူကိုဗိုင်းနမ်းနေကြသော ကလေးများကြားက နေစဉ် ရန်းထွက်ပြီး တစ်ပတ်ခန့်အကြာမှာတော့ ကတ်ခုံမန်နေဂျာကို ခေါ်ကာ “ ဟို - ဤမြို့မြို့ကောင်မလေး ဘယ်မှာလဲ ဖူး၊ ကျွန်တော် သူနဲ့စကားပြောချင်တယ ” ဟု ဆိုလေသည်။

ကျွန်မကို လာခေါ်သည်။ သူနှင့် စကားပြောရသည်။ အဲသည်နေ့ နေ့လယ်ပိုင်း၌ ဒုတိယအခန်း အသိမ်းပိုင်းတွင် ကျွန်မကိုပါထည့်သွင်းနိုင်ရန် ဘတ်ကို ပြန်ပြင်ရေးသည်။ သူက မိတ်ဆွေများ အားလုံး၏ စွန်ပစ်ခြင်းခံရသူအဖြစ် သရုပ်ဆောင်သည်။ သူကို စွန်ဆာမသွားသူဟူ၍ တစ်ယောက် တည်းသာ ရှိသည်။ အဲသည်တစ်ယောက်က ကျွန်မ။ ကျွန်မက ခြေဖျားကလေးထောက်ကာ တိတ်တိတ်ပြန်ဝင်လာ၊ သူပေါင်ပေါ် တက်ထိုင်၊ ကျွန်မ၏ ရင်းနှီးခင်မင်မှုက ခိုင်မြဲကြောင်းပြု။ အဲသည်မှာ သူက အံ့အားသင့်သွား၊ သူက လက်ကားရားခြေကားရားနှင့် ရယ်စရာ ကိုးရှိုးကားရား အမူအရာလုပ်တော့ ကျွန်မက ဘုတ်ခနဲ့ပြုတ်ကျား၊ အဲသည်အချိန်မှာ ကန်လန်ကာကျလာ။

သည်အခန်းမှ စတင်ကာ ဘတ်သဘင်လောကမှာ ကျွန်မနာမည်ရလာသည်။ Old Dutch ကို ရုံတင်ကပြစဉ်တစ်လျှောက်လုံး ဘတ်သဘင်လောကမှ ဖော်ရေးသမားတွေ ကျွန်မကို အများကြီး အာရုံစိုက်ခဲ့၊ ချီးမွမ်းခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အမေက ချီးမွမ်းမှုတွေ ကျွန်မဆီး ပြုကျမလာအောင် ကာကွယ်ထားခဲ့သည်။ တစ်ကြိမ်မှာ မင်းသားတစ်ယောက်က ကျွန်မအကြောင်း ချီးမွမ်းရေးသား ထားသော သတင်းစာတစ်စောင်ကို ကိုင်ကာ ဝမ်းသာစကားတွေ အော်ဟစ်ပြောဆိုယင်း အဝတ်လဲ ခန်းထဲ ဝင်လာသည်။ အမေက ချက်ချင်းပင် သူလက်မောင်းကိုကိုင်ကာ အပြင်ဘက်သို့ ပြန်ခေါ်ထုတ်သွားခဲ့သည်။ အဲသည်နောက် အမေက ကျွန်မကို အလေးအနှက် စကားတစ်ခွန်းပြောသည်။

“ ဟယ်လင်၊ လူဘဝမှာ အရေးအကြီးဆုံးက သမီး တကယ်လေ့လာတယ်၊ ကြိုးစားတယ်၊ ကိုယ်တတ်စွမ်းသမျှ အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်လို့ ကိုယ့်ဘာသာ လက်ခံနိုင်ဖို့ပဲ။ အဲဒါဆိုယင် ကိစ္စတစ်ခုပြီးမြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီ ဆိုတဲ့သဘော။ အဲဒါဟာ အရေးကြီးတယ်။ အောင်မြင်တယ်လို့ပြောကြတာ၊ သူတစ်ပါးတွေ ကိုယ့်ကို ချီးကျိုးကြတာ၊ ဒါတွေလဲ ကောင်းပါတယ်။ အရသာရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိစ္စတစ်ခုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလောက် တန်ဖိုးမရှိဘူး။ ကျေနပ်အားရစရာလဲ မကောင်းဘူး။ အဲဒီတော့ အောင်မြင်တယ် မအောင်မြင်တယ် ဆိုတာတွေ အသာဘေးဖယ်ထား၊ ကိုယ်လုပ်စရာရှိတာကိုသာ အကောင်းဆုံးလုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစား။ ”

ဖြစ်နိုင်လျှင်တော့၊ ကျွန်မ အမေ့စကားကို အဲသည်အချိန်ကစပြီး မြေဝယ်မကျ လိုက်နာခဲ့သည်၊ နောက် ဘယ်တော့မှုလည်း မမေ့ခဲ့ဟု ပြောချင်ပါသည်။ သို့သော် လက်တွေ့မှာ အဲသည်လို့ မဟုတ်ခဲ့။ တဖည်းဖြည်းကြီးလာတော့ စာနယ်င်းတွေက ချီးမွမ်းရေးသားကြတာတွေ တစ်စထက်တစ်စ ကျွန်မ တွေ့လာရသည်။ သည်အခါ ဟယ်လင်ဟေးစံဖြစ်ရသည့်ဘဝကို ကျွန်မ ကျိုတ်ပြီး ကျေနပ်လာ ခဲ့မိသည်ဟု ထင်ပါသည်။ စွမ်းဆောင်မှုနှင့် အောင်မြင်မှုသည် တစ်ခုတည်းသာပဲဟု ကျွန်မစိတ်ထဲ တွင် ထင်လာမိခဲ့သည်။ အဲသည်တော့ ဘာများ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြစရာ လိုသေးသလဲပေါ့။

သို့သော် စီးပိမ်စရာတွေက ရိုလာခဲ့သည်။

ကျွန်မ အသက် ၂၀မှာ Bab ပြောတို့ ခေါင်းဆောင်မင်းသမီးအဖြစ် ကပြရသည်။
ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ကိုယ့်နာမည်ကို ထိပ်ဆုံးက အသားပေး ဖော်ပြခံရသည့်အချိန်။ သည်အချိန်
မှာဖြစ်သည့် ဝမ်းသာအားရမှာ၊ ရင်ထဲလှပ်ရှားရမှုမျိုးကို အခြား ဘယ်အခါမျိုးတွင်မှ ရနိုင်လိမ့်မည်
မဟုတ်။ ပထမညကပြအပြီး ချိုးကျူးဂုဏ်ပြုစကားပြောမည့်သူတွေ ကျွန်မ စောင့်မျှော်နေသည့်
အချိန် အဝတ်လဲခန်းထဲ ပထမဆုံးဝင်လာသူက သရုပ်ဆောင်မင်းသမီးကောင်း တစ်လက်ဖြစ်သူ
အီနာကလယ်ရာ ဖြစ်သည်။ သူ ယူဆောင်လာသည်က ချိုးကျူးစကား မဟုတ်။

“ ဟယ်လင် - မင်း မဟုတ်ဘူးကွာ ” သူက ခေါင်းကို ယမ်းရင်း ပြောနေသည်။

“ මද්‍ය: ශත්‍රුව්ගි ගෙවෙතුවා මහින්දේවයා: ”

ကလယ်ရာနောက်က လိုက်လာသည်က အမေ။ “သမီး ဘတ်သဘင်ကျောင်း ပြန်သွားဦးမှ
ဖြစ်မယ်”

“ ကျောင်းပြန်တက်ရမယ်၊ အမေကလဲ မဟုတ်တာ၊ သမီး စတားဖြစ်နေပြီဥ္ဓာ ” ကျွန်မိတ္ထာ့မည့်ဟန်နှင့် ပြန်ပြောလိုက်သည်။

“ နင် ဒီနှစ်းအတိုင်းသွားနေရင် စတားဘဝမှာ ကြာကြာခံမှာ မဟုတ်ဘူး ” အီနာကဖျောင်းဖျောည်။ “ လက်ထွေအခြေအနေကို ရှောင်နေလို့မရဘူး ဟယ်လင်၊ နင် အသက်ကြီးလာပြီ၊ ငယ်တာချောတာ တစ်ခုတည်းနဲ့ တစ်သက်လုံး သွားနေလို့မရဘူး၊ နောက်ပိုင်းကို တကယ် မင်းသမီးလုပ်ရတော့မှာ၊ တကယ် သရပ်ဆောင်ရမှာ ”

ကျွန်မရင်ထဲ နာသွားသည်။ ရှက်လည်း ရှက် ဝမ်းလည်းနည်းသည်။ သို့သော် သူ့ပြောတာ
တွေအားလုံး အမှန်ပဲဆိုတာလည်း ကျွန်မ သိနေသည်။

ပြောတ်များမှာ သရပ်ဆောင်နေရင်း တစ်ဖက်က ဘတ်သဘင်ကျောင်း ပြန်တက်သည်။
လေးနှစ်တိတိ ကျွန်မ အပြင်းအထန် ကြိုးစားသင်ယူခဲ့ပါသည်။ လေးနှစ်အကုန်မှာတော့ သဘင်သည်
တစ်ယောက်အနေနှင့် တတ်အပ်သမျှပညာကို သင်ယူတတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းမှာ
အောင်မြင်မှုရတာက တစ်ကဗြိုစ်သည်။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် သရပ်ဆောင်ပညာ ပြည့်ပြည့်ဝေ တတ်ကျမ်း
ပြီးသည့် မင်းသမီးတစ်ယောက်အဖြစ် သိမှတ်ယုံကြည့်ခွင့်ရခြင်းသည်ပင် အဖိုးတန်လှပြီ ဖြစ်ပါ
သည်။

ကျွန်မသားကို လေဆိပ်မှာတုန်းက အဲသည်ဟာတွေအားလုံး ကျွန်မ ပြောချင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တကယ် စွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အောင်မြင်မှုဟူသည် မရေရာ မတည်တဲ့သည့်အကြောင်း၊ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုဟူသည်သာ သီးခြား ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်နိုင်ကြောင်း သူ သိစေချင်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော် သူ သဘောပေါက်နိုင်ပါမလား။ မင်းသမီး ဟပ်လင်ဟေးစံနှင့် ပြောတ်ရေးဆရာ ချားလုံမက်အာသာတို့၏ သားဆိုတာ တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် အခွင့်အရေးတွေ သူရှေ့မှာ အမြှာက် အများ တန်းစီနေခဲ့သည်။ သည်နာမည်အရှိန်နှင့် မျှောလိုက်ရင်း သူဘဝ၏ တကယ် တန်ဖိုးရှိသော နှစ်ကာလတွေ အချည်းနှီး ကုန်ဆုံးသွားနိုင်သည်။ အဲဒါကို ကျွန်မ စိုးရိမ်သည်။

နောက်ရက်သတ္တပတ် အတန်ကြာမှာ သူကို တီစိုးမှာ ကျွန်မမြင်ရသည်။ သား သရပ်ဆောင်တာ သိပ်ကောင်းတာပဲဟု ကျွန်မ အကဲဖြတ်မိသည်။ စကားထစ်သူအဖြစ် သူ တကယ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သရပ်ဆောင်ထားနိုင်သည်။ စကားထစ်အောင်ကြိုးစားရင်း သရပ်ဆောင်ချက် ပျက်သွားတာမျိုး မရှိခဲ့။ ဝေဖန်သူတွေကလည်း သူကို အမှတ်ကောင်းကောင်း ပေးကြသည်။ သူသရပ်ဆောင်ဘဝက အစ သိပ်ကောင်းသွားခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

သို့တိုင်အောင် ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ တိတ်တခိုးလေးတွေးပူနေတာ ရှိသေးသည်။ သည်ကေတ်ကွက် ကိုက သရပ်ဆောင်ရတာ လွယ်ကူလွန်းနေ၍လား။ သရပ်ဆောင်ပညာဆိုတာ ဘယ်လောက် အလေး အနှက် လေ့ကျင့်ဆည်းပူးရတာဟူ၍ မသိလိုက်ဘဲ သည်တစ်ခုကို အမှတ်မထင် အလွယ်တကူများ သူ လုပ်သွားလေမည်လား။

သို့သော် နောက်ထပ် ရက်သတ္တပတ်အတော်ကြာပြီးသည့် တစ်နေ့မှာတော့ ကျွန်မထံ ဂျိမ်း(စ) ရောက်လာပါသည်။ သူက ကျွန်မအခန်းထဲ ဝင်လာပြီး စကားစသည်။ “ အမေရာ၊ ကျွန်တော် ကယ်လိုပိုးနီးယားမှာတုန်းက စွန်စားခန်းတစ်ခု အမောကို ပြောရှုံးမယ်ဗျ ”

“ ဘာ စွန်စားခန်းမျိုးလဲ သား ”

“ အဲဒီ စကားထစ်တာလေ အမေရာ ကျွန်တော် အဲဒါကိုပူတာ၊ သဘာဝကျကျမဖြစ်မှာ စိုးရိမ်တယ်၊ စကားထစ်ချင်ယောင်ဆောင်တာမျိုး မဟုတ်ဘဲ တကယ်ထစ်တဲ့လူနဲ့ တူချင်တာ။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်တော် အဲဒီစကားထစ်တဲ့လူတွေကို ပြုပြင်ပေးနေတဲ့ သင်တန်းကျောင်းကို သွားလေ့လာတယ်၊ အဲဒါမှာ စိတ်ဝင်စားစရာဗျ ”

ကျွန်မ မျက်စိမ့်တဲ့တေားလိုက်မိသည်။ သက်ပြင်းကို ဖြည်းဖြည်းချသည်။ ကျွန်မ ဝမ်းသာ သည်။ ရင်ထဲ ပေါ့သွားသည်။ ဂျိမ်း (၁) အတွက် စိတ်ချရပြီဆိုတာ ကျွန်မ သိလိုက်ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အမေပေးခဲ့သည့် အဆုံးအမက ကျွန်မသားကိုပါ ဆက်လက် စောင့်ရှောက်လျက် ရှိချေပြီ။

[ရည်ညွှန်း။။ The Best Advice “ Reader-s Digest, October 1958]

(၅)

မောရစ် ရှုပယ်လီယေး

Maurice Chevalier [1888 -1972]

ရှုပယ်လီယေး [Maurice Chevalier] [1888-1972] သည် ထင်ရှားသော ပြင်သစ်လူမျိုး တေးသံရှင်၊ အကာပညာရှင်နှင့် ရပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် ဖြစ်သည်။

အသက် ၂၀ မှာပင် ပါရီဇာတ်ခုံလောက၌ ကြယ်တစ်ပွဲဖြစ်ခဲ့သည်။ အသံထွက်ရပ်ရှင်ခေတ်၌ သူက ကြေးအများဆုံးရသည့် သရုပ်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်လာသည်။ အောက်နှုတ်ခမ်းတွဲတွေ၊ ပြင်သစ်သံ ပဲပဲနှင့် စကားပြောတတ်ပြီး ကောက်ရိုးဦးထုပ် ပြားချပ်ချပ်တစ်လုံးကို အမြဲဆောင်းလေ့ရှိသည့် သူအား ပရီသတ် အကြီးအကျယ် နှစ်သက်ခဲ့သည်။

‘Gigi’ ‘ Love in the Afternoon ’ တို့အပါအဝင် နာမည်ကြီးရပ်ရှင်များနှင့် ရပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ အသက်ကြီးရင့်ချိန်အထိ တေးဂါတာဖျော်ဖြော့များ ကမ္မာအနဲ့ လှည့်လည် တင်ဆက်ခဲ့သည်။

သူ၏ ကိုယ်ရေး အထွေပွဲတိစာအပ် [I Remember It Well] ကို ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင်
ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

“ የኩርሻና ማድረግ ነው ”

ဘဝဆိုတာ တယ်လည်း သာယာလှပါကလားဟူ၍ ကျွန်တော့ကိုယ်ကျွန်တော် ပြောခဲ့ဖူး၏။ ကံကြမ္မာက ကျွန်တော့အပေါ် ကောင်းလွန်းခြင်းအတွက် အလွန်အမင်း ဝမ်းမြောက် ကျေးဇူးတင်စွာ ကျွန်တော်ပြောခဲ့မိခြင်း ဖြစ်သည်။

တကယ်လည်း ကျွန်တော် အထွက်အထိပ် ရောက်နေခဲ့ပါ၏။ ကျွန်တော်က ပါရီဘတ်ခုံ
လောကတွင် ထင်ရှားလှသည့် ဂိတ်ပဒေသာအဖွဲ့တစ်ခု၏ စတား ဖြစ်၏။ နာမည်ကြီး စတူဖို့
တစ်ခုနှင့် ရုပ်ရှင်ဗောတ်ကား လေးကားရိုက်ကူးရန် စာချုပ်၊ ချုပ်ထား၏။ သည့်ထက်မက အားရစရာ
အကောင်းဆုံးက ကျွန်တော်မှာ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းတွေ ပေါ်များလှခြင်း ဖြစ်၏။

ဒါ က ၁၉၂၂ ခုနှစ်က ဖြစ်သည်။ အဲသည်တိန်းကတော့ ကျွန်တော့ ကံကမ္မာကောင်းတွေသည် သည်လောက်မြန်မြန်ကြီး ပျောက်ဆုံးသွားလိမ့်မည်ဟု တစိုးတစိမ့်မထင်မိခဲ့။

လေးဗူဖေးပါရီဆီယင်း ကေတ်ရုံတွင် ထိုည် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့်ကိစ္စကို နောက်ပိုင်း သေသေချာချာ
ပြန်သုံးသပ်သည့်အခါ သည့်အရင်ကပင် ခန္ဓာကိုယ်က ကျွန်တော့ကို သတိပေးသည့်လက္ခဏာတွေ
ပြုသခဲ့သည်ဆိုတာ စဉ်းစားမိရသည်။ လပေါင်းများစွာကြောအောင်ပင် ကျွန်တော် အလုပ်တွေ

တဆက်တည်း သဲကြီးမဲကြီး လုပ်ခဲ့မိသည်။ အိပ်ချိန်က သိပ်နည်းသည်။ တစ်ခါတလေ ကျွန်တော်လုံးဝ ခြေကုန်လက်ပန်းကျသလောက် ဖြစ်သွားတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ အလိုလိုနေရင်း စိတ်ဓာတ်ကျသလို၊ စိတ်တွေ သိပ်လေးနေသလို ခံစားမိတတ်သည်။ သို့သော် ဒါတွေ ကျွန်တော် ဂရုမထားခဲ့ပါ။

အလုပ်များလွန်းတော့ တစ်ခါတလေ ကိုယ်, စိတ် ပင်ပန်းတာပေါ့။ အခိုက်အတန်ပါဟုဆိုကာ အချိန်တန်လျှင် မီးရောင်အောက်ကို ဝင်ကာ စောင့်မျှော်နေကြသည့် ပရီသတ်တွေ ပျော်စေဖို့ အားခဲ့ဖျော်ဖြေခဲ့မဲ့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုညမှာတော့ လုံးဝ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်သွားခဲ့သည်။ အဲသည်နောက ကျွန်တော်မိတ်ဆွဲတွေနှင့် နောက်စာ, စားသည့်စိုင်းမှာ ပျော်ပျော်ပါးပါးနှင့် အချိန်အတော်ကြာကြာကြီး ထိုင်ခဲ့မိသည်။ အစားအသောက်တွေလည်း သတိမထားဘဲ အတော်များများကြီး စားဖြစ်သည်။ စိုင်တွေလည်း ခွက်အရေအတွက် မနည်း။

အဲသည်နောက်မှ ကျွန်တော် တစ်ရေးမေးပါသည်။ နှီးလာလျှင် နာဂုံးမှုန်အတိုင်း ပြန်လည် လန်းဆန်းကာ ညာဘက် စင်ပေါ်တက်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့သည်။

သို့သော် ေတ်ရုံရောက်သည့်အချိန်၌ အမြေအနေမကောင်း။ ဦးနောက်တွေ ဆူဝေနေသလို ခံစားနေရသည်။ ခေါင်းထဲမှာ သည်လောက် ထိုင်းမိုင်း, နောက်ကျိုနေတာမျိုး တစ်ခါမျှ မကြုဖူးခဲ့။ သို့သော် ဒါကို ကြိုးစားမေ့ထားကာ ကျွန်တော် စင်ရှေ့တွက်ရမည့် အချက်ပြစ်ကားသံကိုသာ နားစွင့်နေခဲ့သည်။

ကျွန်တော်ကို ခေါ်သည့်စကား ကြားလိုက်သည်။ သို့သော် စကားသံက ဟိုအဝေးကြိုးဆီက လာနေသလိုလို။ ကျွန်တော်စိတ်ထဲတွင် ကျွန်တော်ပြောရမည့် စကားစဉ်အတိုင်း ပုံမှန်ဝင်ခဲ့မိသည်ပဲ ထင်လိုက်၏။ သို့သော် တစ်ဖက်သရပ်ဆောင်၏မျက်နှာ လှမ်းကြည့်မိလိုက်သည့်အခါ မဟုတ်တာ တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်နေပြီဟု ရိပ်မိလိုက်သည်။ သူက နောက်တစ်ခွန်းပြော၍ ကျွန်တော်က စကားပြန် လိုက်သည့် အချိန်မှာတော့ စေစောက အုံအားသင့်နေပုံရသည့် သူမျက်နှာက တကယ် ထိတ်ထိတ်ပျားပျား အမူအရာမျိုးသို့ ပြောင်းသွားသည်။ အဲသည်တော့မှ ကျွန်တော် သူကို ပြန်ပြောနေမိသည်မှာ ယခု ပထမဆုံးအခန်းတွင် ပြောရမည့် စကားများမဟုတ်၊ တတိယအခန်းက စကားတွေဆိုတာ အလန်းတွေး ကျွန်တော် သွားသတိရလိုက်သည်။ စကားလမ်းကြောင်းပြန်ပြောင်းရန် ပျားပျားသလဲ ကျွန်တော်ကြိုးစားသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ခေါင်းထဲမှာ အားလုံး ကမောက်ကမဖြစ်လျက် ရှိချေပြီ။ ကျွန်တော် ဘာမှ လုပ်မရတော့။

ကျွန်တော်နှင့် တွဲဖက်သရုပ်ဆောင်ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်တော်အမှားတွေကို လှလှပပ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဖုံးဖိပေးပါသည်။ ကျွန်တော်ပြောရမည့် စကားတွေကိုလည်း နောက်အခန်းများမှာပါ အသာတီးတိုး အစ, ဖော်ပေးသည်။ သို့နှင့် အဲသည်ညက ပြဿနာကို စင်ပေါ်ကလူတွေလောက်သာ သိလိုက်ကြပါသည်။

ကျွန်သည့် သရုပ်ဆောင်များကတော့ သည်ကိစ္စကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ဖြစ်သည့်ကိစ္စဟု သဘောထားကာ ရယ်ရယ်မောမော နောက်နောက်ပြောင်ပြောင်နှင့် ပြီးသွားကြသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကတော့ သူတို့လို ပေါ့ပေါ့သဘောမထားနိုင်ခဲ့ပါ။ သည်လိုဖြစ်ခဲ့ခြင်းအတွက် ကျွန်တော် အကြီးအကျယ် တုန်လှပ် ချောက်ချားသွားခဲ့မိသည်။

သည်ကိစ္စသည့် အစပျိုးခြင်းဖြစ်သည်ဆိုက ဘယ်သို့ လုပ်မည်နည်း။ ကိုယ်ပြောရမည့် ဗေတ်ဝင်စကားတွေ စင်ပေါ်မှာ စဉ်းစားမရသည့် သရုပ်ဆောင်တစ်ယောက်သည် ဘာ, သွားအသုံးကျိုးမည်နည်း။ မောင့်မာတာရပ်ကွက် ကဖေးဆိုင်များတွင် ထမင်းတစ်လုတ်အတွက် တေးဆိုပြရသည့် အခြေမှ ရက်သတ္တတစ်ပတ်လျှင် ပေါင်ငွေရာချီရသည့် အဆင့်ထိ တက်လာခဲ့သည့် အနုပညာဘဝ ဆုံးခန်းတိုင်ပေတော့မည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ကျွန်တော် တစ်နှစ်လုံး အပိုင်ပြောလာခဲ့သည့် ဗေတ်ဝင်စကားများကို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ပြန်၍ ပြောကြည့်သည်။ ရည်ရည်လျားလျားပြောရသည့် စကားတွေနှင့် တေးသီချင်းတွေကို ရိုဟာဖော်လုပ်ကြည့်သည်။

သို့သော် သည်သမှာလည်း ကျွန်တော် သွေးလန်နေသလို ကယောင်ချောက်ချား ဖြစ်နေပြန် သည်။ သည်နောက်မှာတော့ လပေါင်းအတန်ကြာအောင် ကျွန်တော် ထမင်းလုံးတဖွေခြောက်သလို ခံစားလာရသည်။ စင်ပေါ်ရောက်လျှင် လတ်တလော ကျွန်တော် ပြောရမည့်စကားတွေကို အာရုံစိုက်၍ မရ၍ နောက်ပိုင်းပြောရမည့် စကားတွေဆီသာ စိတ်စောနေကာ အဲဒါတွေ ကြိုတင် ပြင်ဆင်နိုင်ရန်ပဲ အာရုံဝင်နေမိတတ်သည်။ အရင်တုန်းက စကားအပြောအဆိုမှာ သွက်လက်ချေ မွေ့လွန်းလှသူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရသည့် ကျွန်တော်၊ ယခုတော့ နှုတ်လေးနေပြီ၊ စကားဆုံး သလိုပင် ဖြစ်နေပြီ။

အဲသလိုတွေ ဖြစ်ပြီးသည့်နောက်မှာမှ ခေါင်းမူးသည့်ဝေဒနာက ဝင်ရောက်လာပြန်သည်။ ကြမ်းပြင်ကြီးတစ်ခုလုံး ချာချာလည်ပြီး တက်လာသလို မြင်ရကာ ခေါင်းက မူးဝေ၍နေသည်။ စင်ပေါ် သရုပ်ဆောင်နေယင်းက ရုတ်တရက် မူးလဲကျသွားမှာ ကျွန်တော် စိုးရိမ်လာသည်။

ပါရဂူ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ကျွန်တော် သွားပြသည်။ ဦးနှောက် အာရုံကြောတွေ ပင်ပန်းအားကုန်သွားခြင်းပါဟု ဆိုသည်။ ဆေးတွေ ထိုးသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်နှင့် နှိပ်သည်။ ဓာတ်စာအမျိုးမျိုး ကျွေးသည်။ သို့သော် အလုပ်မဖြစ်ပါ။

လူတွေက ကျွန်တော်သရုပ်ဆောင်မှုတွေ ညုံဖျင်းကျဆင်းလာသည့်အကြောင်း ပြောင်ပြောင် တင်းတင်းပင် ပြောဆိုလာကြသည်။ သည်အချိန် မိတ်ဆွေသင်္ဘာတွေနှင့်လည်း တွေ့ချင်စိတ် မရှိတော့။ သူတို့နှင့်တွေ့လျှင် ကျွန်တော် ပုံမှန်မဟုတ်တော့ဘူးဆိုတာ သူတို့ မူချ သိသွားကြလိမ့်မည် ဟု ကျွန်တော် မြင်သည်။

စိတ်ဖိစိုးမှုတွေ များလွန်းသဖြင့် လူက ဦးနှောက်ချောင်ချင်သလို ဖြစ်လာသည်။ နောက်တော့ ကျွန်တော် တကယ်လည်း ချောင်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်စိတ်တွေ လုံးဝပျက်ပြား ကျဆင်းသွားသည်။ စိတ်ဓာတ်ပျက်ပြားသွားခြင်းနှင့်အတူ ကျွန်တော်ဘဝလည်း ပျက်သူဦးပြီဟု ကျွန်တော် မြင်လိုက်ရသည်။

ဆရာဝန်က ကျွန်တော်ကို ပြင်သစ်ပြည် အနောက်တောင်ပိုင်းရှိ ဆိုရွှေ့ရွားလေးမှာ သွားရောက် အနားယူနေထိုင်ရန် ညွှန်ကြားသည်။ သူ ညွှန်ကြား၍သာ သွားရမည်။ ကျွန်တော်စိတ်တွင်တော့ မောရစ်ရှုဗယ်လီယေးဆိုတာ ကြမှုပျက်စီးသွားခဲ့ပြီ။ ဘယ်နေရာမှာပဲသွားသည်ဖြစ်စေသည်အစိတ်အပိုင်း အစအနတွေကို ပြန်လည် ကောက်ယူဆက်စပ်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ဟု ယုံကြည် ခဲ့မိသည်။

သို့သော် ကျွန်တော် ဆိုရွှေ့မှာတွေ့ရမည့် စိတ်ရှည်သည်းခံ၍ ဥာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်လည်းကြီးမားလှသော ဆရာဝန်ကြီး၏ အစွမ်းသတ္တိကို ထည့်မတွက်ဘဲ ကောက်ချက်ချမိုးခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်မှတ်တမ်းတွေ ကြည့်ပြီးနောက် ဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာရောဘက်ဒူဗ္ဗားက ကုထုံးရှိုးရှိုးလေးပင် ရွှေးချယ်ချမှတ်သည်။ အနားယူရသည်။ စိတ်ပင်ပန်းဆင်းရဲရမည့် အလုပ်တွေ ရှောင်ကြည်ရမည် ဟူ၍။

“ ဒါလောက်နဲ့တော့ အကြောင်းထူးလာမယ် မထင်ဘူး ” ကျွန်တော် စိတ်ပျက်စွာ ပြောမိသည်။ “ ကျွန်တော်က ကျခုံးသွားပါပြီဗျာ ”

သို့သော် နောက်ရက်သတ္တိပတ်များအတွင်း ကျွန်တော် ဒေါက်တာဒူဗ္ဗားညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လူသူရှင်းသည့် ကျေးလက်လမ်းကလေးများမှာ တစ်ကိုယ်တည်း လမ်းလျှောက်ထွက်ဖြစ်ခဲ့သည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၏ အလှကို ခံစားတတ်သောစိတ်က ကျွန်တော့ဆီမှာ မပျောက်မပျက် ဆက်ရှိနေခဲ့သည်ဖြစ်ရာ သာယာသောပတ်ဝန်းကျင်မှာ လမ်းလျှောက်ယင်းက စိတ်၏ငြိမ်းချမ်းမှုကို ကျွန်တော် ခံစားရရှိလာခဲ့သည်။

ကျွန်တော် သူစကားကို လက်ခံယုံကြည်ချင်ပါသည်။ သို့သော် ယုံကြည်နိုင်စွမ်း မရှိသေး။ ခေါင်းထဲ ပေါက်ယက်ခတ်နေတာတွေ မရှိတော့တာတော့ အမှန်ပဲဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကိုယ်ကျွန်တော် စိတ်ချိန်ခြင်း မရှိသေး။

တစ်နောက်တွင် ဆရာဝန်ကြီးက ကျွန်တော်အား ရွှေရှိ အခမ်းအနားပွဲတစ်ခုတွင် တက်ရောက်မည့်
လူတစ်စုအား ဖျော်ဖြေရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ ပရိသတ်က သေးသေးလေးပဲဖြစ်မည် ဆိုပါသည်။
သို့သော် ကြီးသည်ဖြစ်စေ သေးသည်ဖြစ်စေ ပရိသတ်ဆိုသောအသံ ကြားရုံမျှနှင့်ပင် ကျွန်တော်
တုန်လှပ်သွားခဲ့သည်။ ကျွန်တော်မျက်နှာမှာ သွေးဆုတ်သလို ဖြစ်သွားတာ ကျွန်တော် သိလိုက်သည်။
ကျွန်တော် အလျင်စလိုကြီး ငြင်းပယ်လိုက်သည်။

“ မောရစ်၊ ခင်ဗျားလုပ်လိုရနေပါပြီ၊ ကျွန်တော်သိပါတယ်၊ ခင်ဗျားမှာ လိုနေတာက ခင်ဗျားကိုယ်ခင်ဗျား ငါ လုပ်လိုရတယ်ဆိုတာ သက်သေပြဖို့ပဲ၊ ဒီနေရာဟာ ခင်ဗျားအတွက် ပြန်စစိ အကောင်းဆုံးနေရာပူ ” ဟု သူက အားပေးသည်။

သို့သော် ကျွန်တော် ကြောက်နေသည်။ စင်ပေါ်ရောက်မှ ကျွန်တော့ခေါင်းထဲ ပလာဖြစ်မသွားဘူးလို့ ဘယ်သူ အာမခံနိုင်မည်လဲ။

“မှန်တယ်၊ ဘယ်သူမှတော့ အာမ, မခံနိုင်ဘူးပေါ့” ဆရာဝန်ကြီးက အေးအေးဆေးဆေးပင် ပြောသည်။ ထိုနောက်မှ ကျွန်တော် ၃၇ နှစ်ကြာခဲ့ပြဖော်သော ယနေ့ကာလအထိ အပိုအသ ကြားယောင်နေသေးသည့် ထူးခြားသောစကားကို ဆိုလေသည်။ “ဒါ ပေမဲ့ ကြာက်ရမှာ ကြာက် နေလို့ မဖြစ်ဘူးပဲ” ဟုသော စကား။

စင်စစ် သူ့ပြောလိုက်သည့်စကား၏ အနက်အဓမ္မပွာယ်ကို သူကိုယ်တိုင် ရှင်းပြတော့မှပဲကျွန်တော် နားလည်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

“ ၎င်္ဂါး စင်ပေါ်ပြန်တက်ရမှာ ကြောက်နေတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ၎င်္ဂါးကိုယ် ၎င်္ဂါး စင်ပေါ်တက်ရတဲ့ ငါဘဝ ပြီးဆုံးသွားပြီလို့ ပြောနေခဲ့တာ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါက

ကြောက်တယ်ဆိုတာကို ရှောင်ချင်လိုပေးတဲ့ ဆင်ခြေဆင်လက်သက်သက်လောက်ပဲ ဖြစ်တယ်။ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့်ကိစ္စ မဟုတ်ဘူးဗျာ။ ယောက်ကျောင်းတစ်ယောက်ဟာ ကြောက်စရာနဲ့ ကြုတဲ့အခါ မကြောက်မဟုတ်ဘူး၊ ကြောက်တယ်၊ ဒါကြောက်စရာလို့လဲ ဝန်ခံတယ်၊ အသိအမှတ်ပြုတယ်၊ သို့သော် အဲသလို သိမှတ်လျက်နဲ့ ဒါကို ရင်ဆိုင်တယ်၊ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တာကို ဆက်လုပ်တယ် ”

သည်လိုပြောပြီးနောက် ကျွန်တော် ဘယ်လိုတဲ့ပြန်မလဲ သူ စောင့်နေသည်။ အတော်ကြီးကြာတော့မှ ကျွန်တော် အဖြော်ပြန်သည်။ ကြိုးစားကြည့်ပါမည်ဟူ၍။

အခန်းပြန်ရောက်လာပြီးသည့်နောက် ရှေ့ရင်ဆိုင်ရမည့်အရေးကို တွေးကာ ကျွန်တော် တုန်လှပ်နေခဲ့မိသည်။ နောက်ရက်များတွင် ကျွန်တော်သိဆိုမည့် တေးသီချင်းစာသားများကို အကြိမ်ကြိမ်ရွှေတ်ဆိုယင်း နေ့စဉ် နာရီပေါင်းများစွာ ဆင်းရဲ့ခုက္ခရာက်နေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတော့ တကယ်စမ်းသပ်သည့်အချိန်သို့ ရောက်ရှိလာပါသည်။ ခန်းမသေးသေးလေး၏ ဘေးဆွယ်တစ်ခုမှာ ရပ်ကာ ကျွန်တော်ဝင်ရမည့်အချိန်ကို စောင့်နေယင်း ရုတ်တရက် ကျွန်တော် တအားကြောက် လာသည်။ ပြန်လှည့်ပြေးတာ ကောင်းမည်ဟူ၍ပင် တွေးမိသည်။ သို့သော် သည့်အခိုက် ကျွန်တော့ နားတွင် ဆရာဝန်ကြီး၏ စကားတွေ ပုံတင်ထပ်လာသည်။

“ ကြောက်ရမှာ ကြောက်မနေနဲ့ ”

သည်အချိန်မှာပဲ စွာရှိ အပျော်တမ်းတီးဝိုင်းက ကျွန်တော်ဆိုရမည့် တေးသီချင်းအတွက် တီးလုံးကလေး အစပျိုးလာသည်။ ကျွန်တော် စင်ရှေ့ထွက်ကာ သီချင်း စ ဆိုသည်။

အဲသည်ညက ဆိုရဲပြောရသည့် စကားလုံးတိုင်းအတွက် ကျွန်တော် စိတ်ခုက္ခကြီးစွာ ခံစားခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် ကံအားလျော်စွာ ကျွန်တော့မှတ်ညာ၏က တစ်ချက်မျှပင် ဖောက်ပြန် ချွေတ်ယွင်းခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ကျွန်တော် စင်ပေါ်ကဆင်းသည့်အချိန် ပရီသတ် အားပါးတရ လက်ခုပ် သိသာပေးသံ ကြားရတော့ အောင်မြင်ပြီဟူသော စိတ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ကြည့်နဲ့မှတွေ ကျွန်တော့ ရင်ထဲ ပြည့်လျှမ်းခဲ့ရသည်။

ထိုညက ကြောက်စိတ်ကို ကျွန်တော် စိုးမိုး,အောင်နိုင်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကြောက်သည်ဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာ သိမှတ်ဝန်ခံလျက်က ကျွန်တော် ကြိုးစားရင်ဆိုင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဆရာဝန်ကြီး၏ အကြိုပေးစကားက တကယ်လက်တွေ့ အလုပ်ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။

ယခုတော့ ကျွန်တော်အတွက် ပြန်တက်ရန် လမ်းရှိတာ သေချာပြီ။ ယခင်က ကျွန်တော့မှာ ရှိခဲ့သည့် ရဲဝံယုံကြည်မှုမျိုးကိုကား ပြန်ရနိုင်မည် မထင်တော့။ ယခင်တစ်ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ပြီးသည့်ကိစ္စက နောင်လည်း အချိန်မရွေး ဖြစ်လာနိုင်သေးသည် မဟုတ်လား။ သို့သော် ကျွန်တော်ကိုယ်ကို အရှိပကတီ အနေအထားအတိုင်း ကျွန်တော် လက်ခံနိုင်ခဲ့ပြီ။ အဲသည်အချက်ကို အတည်ပြနိုင်ရန်လည်း ကျွန်တော် သနိုက်ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပြီ။

ပါရီသို့ပြန်တက်ရန် လမ်းကား လွယ်ကူချောမွေ့လှသည်တော့ မဟုတ်ပါ။ ပထမပွဲစဉ်ကို မိလွန်မှစတင်ရန် ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ မိလွန်က ပါရီနှင့် မိုင်အနည်းငယ်မျှသာ ဝေးသည့် မြို့ကလေး။ မိလွန်မှာ ရုံးသေးသေးတစ်ခု ကျွန်တော် ရွေးသည်။ သူ့ရုံးမှာ ကြေးနည်းနည်းကလေးနှင့် ကျွန်တော် သီချင်းဆိုမည်ဆိုတော့ ရုံိုင်ရှင်က အဲအားသင့်နေသည်။ တမင်လာနောက်နေတာလား သူ အောက်မေ့သည်။ သူကို ကျွန်တော် အကျိုးအကြောင်း ပြောပြသည်။ ကျွန်တော် ပါရီလောကကို တစ်ကြော့ပြန်ဝင်ရန် ကြိုးစားနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ သူအနေနှင့် ကျွန်တော်ကို ကူညီရာသာရောက် ကြောင်း ပြောပြသည့်အခါမှ သူ သဘောတူစွာ လက်ခံသည်။ ထိုနောက် သည်ပုံစံအတိုင်း ရက်သတ္တပတ်ပေါင်း များစွာကြောအောင် တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့ ကျွန်တော် လှည့်ခဲ့သည်။ သို့သော် စင်ပေါ်တက်ရတိုင်း ကျွန်တော် စိတ်ပင်ပန်းမြဲ ပင်ပန်းခဲ့သည်။

“ အေး - မင်း ကြောက်တယ်ဆိုလဲ ကြောက်တယ်ပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ ကြောက်တော့ကော ဘာဖြစ်လဲ ” အကြိမ်တိုင်းပင် ကျွန်တော်ကိုယ်ကျွန်တော် သည်လို တီးတိုးပြောကာ အားပေးရသည်။

ကျွန်တော်ပန်းတိုင်ဖြစ်သည့် ပါရီရှိ ကြိုးကျယ်ခမ်းနားလှသော ဓာတ်ခုံသစ်ကြီးပေါ်တက်ဖြစ်ပြီဆိုသည့်အချိန်၊ နောက်ဆုံးတော့ ပါရီပရီသတ်နှင့် နှုံးတွေ့ချုံးတွေ့ တွေ့ရပါတော့မည် ဆိုသည့်အချိန်၌လည်း ကျွန်တော်အလှည့်ကို စောင့်မျှော်ရင်း ဒေါက်တာခူဗွား၏စကားဖြင့် ကျွန်တော် အားတင်းနေခဲ့ရသည်။

သို့သော် အဲသည်နေ့ ကျွန်တော်အစီအစဉ်ပြီး၍ ကန့်လန့်ကာကျလာသည့် အချိန်၌ကား ကျွန်တော်အတွက် လောကသစ်တစ်ခု ပြန်၍အစပြုခဲ့ပြီ ဖြစ်ပေသည်။ ပရီသတ်၏ လက်ခုပ်သာ သံတွေကြောင့် တစ်ရုံလုံးပင် သိမ့်သိမ့်ခါသွားသလို ထင်မှတ်ရသည်။ ပရီသတ်က ကျွန်တော်ကို ထပ်ဆိုဖို့ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် တောင်းဆိုကြသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း နောက်ဆုံး ကျွန်တော် လုံးဝ အသံကုန်ပါပြီဟု ဆိုရသည်အထိ ပရီသတ်၏တောင်းဆိုချက်ကို အားရပါးရ တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။

တစ်ခိန်က ဆုံးရုံးခဲ့သည့် အောင်မြင်မှကို ကျွန်တော် ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ရယူနိုင်ခဲ့ခြေပြု။

အဲသည်မှစတင်ကာ နောက်နှစ်ပေါင်း ၄၀ နီးပါးတိုင် ကျွန်တော်ချစ်သော အလုပ်ကိစ်ဆက်မပြတ် လုပ်ကိုင်နှင့်ခဲ့ပါသည်။ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်မှ ပရိသတ်တွေကို ကျွန်တော် ဖျော်ဖြေနှင့်ခဲ့သည်။ သည်အတွင်း ကျွန်တော် စိုးကြောက်မိသည့် အချိန်ကာလတွေလည်း အများကြီးပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းက ဆရာဝန်ကြီးဦးဖွဲ့စွာပြောသလို ခင်ဗျား ကြောက်စရာမလိုဘူးလို အာမ၊ မခံနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကြောက်သည့်အကြောင်းကြောင့်ကား ကျွန်တော် ဘယ်တော့မှ လက်မြောက်နောက်ဆုတ်ရန် မစဉ်းစားဖြစ်ခဲ့တော့ပါ။

ကျွန်တော်တို့၏ ဘဝခရီးတစ်လျှောက် ကြောက်စိတ်က ပိတ်ဆို,ဟန်တားထားသဖြင့် လမ်းခုလတ်တွင် ရပ်တန်သွားခဲ့ရတာတွေ မည်မျှ များပြားပါသနည်း။ ဟိုမှာဘက်ဆီတွင် ကျွန်တော်တို့ အလိုဂိုတာတွေကို လုမ်းမြင်နေရသည်။ သို့သော် ကြောက်တော့ ကြောက်တယ်ကွာ၊ ဒါပေမဲ့ ဘာဖြစ်ဖြစ် လုပ်စရာရှိတာ ငါဆက်လုပ်မယ်ဟူသော အတွေးမျိုးဖြင့် ရွှေသို့ တိုးမည့်အစား အကြောင်းပြချက် အမျိုးမျိုးတွေ ကိုယ့်ဘာသာ တိတွင်ဖန်တီးကာ အရှုံးပေးပြီး နောက်ကြောင်း ပြန်လည့်သွားတတ်ခဲ့သည် မဟုတ်လား။

ယခုတော့ ကိုယ်တွေနှင့်ယူဉ်ကာ ကျွန်တော် သိခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ စိတ်တိုင်းကျသည့် အချိန်၊ လုံးဝ အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရှင်းပါသည်ဟု အာမခံနိုင်သည့် အချိန်မျိုးကား ဘယ်သောအခါမျှ ရောက်လာလိမ့်မည် မဟုတ်။ အဲသည်အချိန်အခါမျိုးကို စောင့်ဆိုင်းနေလျှင် ဘယ်တောင်ထိပ်သို့ မျှလည်း ရောက်အောင်မတက်နိုင်၊ ဘယ်ပြုင်ပွဲတွင်မျှလည်း မအောင်မြင်နိုင်သကဲ့သို့ ရေရှည် တည်တဲ့သော စိတ်ချမ်းသာပျော်ရွင်မှုမျိုး ဟူသည်လည်း ရရှိနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ် ဟူ၍ပင်။

[ရည်ညွှန်း။။ Advice “ Reader’s Digest, July 1959]

(၆)

ဂျာနိန္ဒိတ္ထ(စီ)မှူလာ

Johnny Weissmuller (1904 - 1984)

ဂျာနိန္ဒိတ္ထ(စီ)မှူလာ (Johnny Weissmuller) သည် ၁၉၂၄ နှင့် ၁၉၂၈ ခုနှစ် ကဗျာ့အိုလံပစ်များတွင် ရွှေတံဆိပ်ငါးခု ဆွဲတံရွဲးခဲ့သည့် အမေရိကန်နိုင်ငံသား ရေကူးချွန်ပိုယ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ သူ၏ ရေကူးသက်တမ်းတစ်လျှောက် စုစုပေါင်း ကဗျာ့စံချိန် ၆၇ ခုကို ချိုးနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် မက်ထရိဂိုလဒ်မေယာ ကုမ္ပဏီက အသံထွက် တာမံ့ဘတ်ကားသစ်များ ရိုက်ကူးရန် စီစဉ်သည့်အခါ ပိုက်(စီ)မှူလာအား ရွှေးချယ်ခဲ့သည်။ ပိုက်(စီ)မှူလာသည် တာမံ့ဘတ်ကားပေါင်း ၁၂ ကားတိတိကို ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး တာမံ့မင်းသား အားလုံးထဲတွင် အထင်ရှားဆုံးပုဂ္ဂိုလ်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကိုယ့်အတွက် ရူည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ကိုယ်တိုင်ရွှေးချယ်ပါ။

ပန်းတိုင်သားရာလမ်းကြောင်းကို ကိုယ့်ခေါင်းထဲ ထင်းနေ ရှင်းနေအောင် ရေးဆွဲမှတ်သားပါ။

“ ကိုယ့်ပန်းတိုင် ကိုယ်ရွေးပါ ”

ရေးကူးနည်းပြဆရာ ဝိလျှို့ဘက်(ခ)ရက်က ကျွန်တော် ၁၅-နှစ် အရွယ်လောက်မှာ ကျွန်တော်ကို အလားအလာရှိသူအဖြစ် စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ သူနှင့်လေ့ကျင့်၍ များမကြာမိပင် သူ ကျွန်တော်ကို လမ်းညွှန်စကားတစ်ခွန်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကစပြီး သူလမ်းညွှန်စကားကို သည်ကနေ့အထိ ကျွန်တော် ရေ့ထဲမှာရော ကုန်းပေါ်မှာပါ သုံးစွဲလာခဲ့ပါသည်။

အဲသည်တုန်းက ဆရာဘက်(ခ) ကျွန်တော့ကို အီလိန္ဒိက်အားကစားကလပ် ရေးကူးကန်မှာ နေစဉ်ရက်ဆက် လေ့ကျင့်ပေးနေသည်။ ကျွန်တော့ လက်ခတ်ပုံ၊ အသက်ရှုပုံ၊ တာထွက်ပုံ၊ ပြန်လှည့်ပုံ တွေကို အသေးစိတ် စိစစ် ပြပြင်ပေးသည်။ ရေကူးစဉ်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကို မြင့်မြင့်ထားတတ်အောင်၊ ရေထဲကမကူး ရေပေါ်ကကူးတတ်အောင် သူသင်ပေးနေသည်။ လေ့ကျင့်သည့်အလျောက် တိုးတက်မှု လည်း အတော်လေး ရှိလာပါသည်။ အလွတ်ကူးတွင် ကိုက် ၁၀၀ ကို ၅၂ စက္ကန့်နှင့် ကျွန်တော်ကူးလာနိုင်သည်။

သို့သော် ပြဿနာတစ်ခုရှိသည်။ ကျွန်ုင်တော်က ကန်,တစ်ကန်တည်းအတွင်းမှာ လေ့ကျင့်နေခြင်းဖြစ်ပြီး သည်ကန်က အောက်ခြေကြမ်းပြင်တွင် လမ်းကြောင်းရာတွေ ထင်းထင်းကြီး ဖော်ပေးထားသည်။ အနက်ရောင်စဉ်အုတ်ဖြင့် ဖော်ပေးထားသည့် ရေကူးလမ်းကြောင်းများ။ ရေကူးသမားပြိုင်ပွဲဝင်စဉ် လမ်းကြောင်းမပေါ်ဘုံးအောင် လုပ်ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

စင်စစ် သည်လမ်းကြောင်းကိစ္စကို ကျွန်တော် ထည့်သွင်း မစဉ်းစားမိခဲ့ပါ။ သို့သော သည်မှာ ကြာရည်လေ့ကျင့်ရင်း ကျွန်တော့ကူးလမ်းကြောင်း ဖြောင့်တန်းဖို့အတွက် သည်အန်က်စင်းကြီး များကို ကျွန်တော် အမှတ်တမဲ့ အမိုသဟဲ ပြနေမိခဲ့သည်။

ဆရာဘက်(ခ) ကိုယ်တိုင်လည်း အစတွင် မရှိပဲမိ။ အောက်ပြုမှာ ရေကူးလမ်းကြောင်း
ဆွဲပေးမထားသည့် အခြားကန်တစ်ကန်မှာ သွားပြီး ကူးခိုင်းကြည့်မိတော့မှ သူသိသွားသည်။
ကျွန်ုတ်မှာ တစ်စက္ကန့်၏ ငါးပံ့တစ်ပံ့တိတိ ကျသွားသည်။

သူက ချိန်မှတ်နာရီကိုင်ကာ ကျွန်တော့ကို တစ်လျားကူးခိုင်းသည်။ နောက်တစ်လျား
ကူးခိုင်းသည်။

ပြီးတော့ သူလုမ်းအော်သည်။

“ ဉာဏ်နှင့် မင်းကူးတာ အဖြောင့်အတိုင်းမှ မဟုတ်ပဲကွာ၊ လမ်းကြောင်းပြတဲ့ အမည်းစင်း မရှိတာနဲ့ မင်းက တစ်ကန်လုံး လျှောက်ကူးနေတော့တာကိုး ”

သူက သူဦးထုပ်ကို ရေကူးကန်တစ်ဖက်ထိပ်ရှိ စပရင်ဘုတ်တစ်ခုပေါ်တွင် တင်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော့ကို မျက်နှာချင်းဆိုင်ဖက်သို့ ခေါ်သွားသည်။ ပြီးတော့-

“ ကိုင်း၊ အဲဒီမှာ၊ အဲဒီဦးထုပ်ဟာ မင်းပန်းတိုင်ပဲ၊ မင်းအာရုံထဲမှာ စွဲထား၊ ပြီးတော့ အဲဒီဦးထုပ်ဆီကို မျဉ်းတစ်ကြောင်းတန်းနေအောင် စိတ်ထဲကဆဲ့၊ ပြီးယင် ကိုယ်ဆွဲထားတဲ့ လမ်းကြောင်းအတိုင်းလိုက်တော့၊ အဲဒါဆိုယင် မင်း အမြန်ဆုံးရောက်လိမ့်မယ် ” ဟုဆိုလိုက်သည်။

အဲသည် သူလမ်းညွှန်စကားက ကျွန်တော့ကို အိုလံပစ်အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် နှစ်ကြိမ် ဝင်ရောက်ယူဉ်ပြိုင်ခွင့် ရရှိစေခဲ့ပြီး အိုလံပစ်ဆုတံဆိပ် ငါးခုတိတိလည်း ရယူပေးခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းကာလ တစ်လျှောက်လုံးတွင်လည်း သူများမှတ်သားပေးထားသည့် လမ်းကြောင်းများကို ကျွန်တော် အားမကိုးတော့ပါ။ ကျွန်တော့ပန်းတိုင် ကျွန်တော်ချေသည်။ ပြီးလျှင် အဲသည် မရောက် ရောက်အောင်သာ ကျွန်တော် အားထုတ်တော့သည်။

၁၉၂-ခုနှစ် အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲ ကျင်းပခါနီးလေးတွင် ကျွန်တော့ ညာခြေထောက်မှ ကြွက်ကြော တစ်ပင် နာသွားခဲ့သည်။ သည်ကိစ္စကို နည်းပြဆီသွားလျှင် ပြိုင်ပွဲဝင်ခွင့်မပြုမှာ စိုးသဖြင့် ကျွန်တော် နှစ်ရက်တိတိ နာကျဉ်းမှုဒဏ်ကိုကြိတ်ခံကာ လမ်းလျှောက်သည့်အခါ ဟန်မပျက်ထိန်းပြီး လျှောက်နေ ခဲ့သည်။ သို့သော် ခြေထောက်က ပိုဆိုးလာခဲ့သည်။ သည်တော့မှ ကျွန်တော် သတိရသည်။ ငါ ပန်းတိုင်ကို မျက်ခြေပျက်သွားပြီ ဟူ၍။ ကျွန်တော့ ဦးတည်ချက်သည် ပြိုင်ပွဲဝင်ခွင့်ရရေးအတွက် ခြေထောက်အနာပျောက်အောင် ကုသရန်ဟူ၍သာ ဖြစ်သင့်သည်။ အဲသည်လို့ သဘောပေါက်ပြီး သည့်နောက် ကျွန်တော့နည်းပြဆရာကို သတင်းပိုလိုက်သည်။ အပူပေးမီးအိမ်တွေ၊ အခြားကုသမှု တွေ ချက်ချင်းလုပ်ကြသည်။ သို့နှင့် ပွဲစမည့်အချိန်ကျတော့ ကျွန်တော် ဝင်ပြိုင်ရန် အသင့်ဖြစ်သွား ခဲ့သည်။

သီသီလေး လွှတ်သွားခြင်းပင်။ အဲသည်နောက်မှာတော့ ကျွန်တော့ဆရာတ်(ခဲ့) အမဲ့ အလေးအနက်ထား ပြောလေ့ရှိသည့် လမ်းကြောင်းသက်သက်ထက် ပန်းတိုင်ကိုသာ အာရုံပြု၊ ပန်းတိုင်ကို မျက်ခြေမပျက်ကြည့်ထား ဆိုသော စကား၏ တန်ဖိုးကြီးမားပုံကို ပို၍ပို၍ သဘောပေါက် လာခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း ကျွန်တော့ဘဝမှာ အတော်စိတ်လှပ်ရှားရသည့် အချိန်အခါတစ်ခုနှင့် ကြံရပြန် သည်။ ရုပ်ရှင်သမားတွေက တာဗောတ်ကားသစ်များ ရိုက်ကူးမည်။ တာဗောအဖြစ် သရပ်ဆောင်ရန်

ကျွန်တော့ကို လျာထားသည်ဆိုသည့် အချိန်ကဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်သမားတွေက ကျွန်တော်၏ လူပ်ရားမှုစွမ်းရည်များကို ယုံကြည်သည်။ သို့သော် ကောင်းကောင်း သရုပ်ဆောင်နိုင်ပါမလား သံသယရှိကြသည်။ ကျွန်တော့အား သရုပ်ဆောင်သင်တန်းများ တက်ခိုင်းကြသည်။ ကျွန်တော် လည်း တက်သည်။ သရုပ်ဆောင်နည်းပြက ရေကူးသည့်အခန်းများ ရိုက်ကူးသည့်အခါ ပို၍ ပီပြင် ထင်ရှားပြီး ရိုက်ချက်လှစေရန်အတွက် ကျွန်တော်၏ ရေကူးပုံစတိုင်ကို ပြောင်းပေးရမည်ဟု ဆိုသည်။ ကျွန်တော်လည်း သူ့ပြောသည့်အတိုင်း ကြိုးစားလုပ်ကြည့်သည်။ ဒါကို အစမ်းရိုက်ကူးပြီး ပြန်ကြည့်သည့်အခါတွင်မူ အခြေနေတော်တော်ဆိုးတာ သွားတွေ့သည်။ ပိတ်ကားပေါ်ရှိ ကျွန်တော့ ကို ကြည့်ရသည့်မှာ သရုပ်မဆောင်တတ်သော ရေကူးသမားတစ်ယောက်နှင့်လည်း တူသည်၊ ရေမကူးတတ်သော သရုပ်ဆောင်တစ်ယောက်နှင့်လည်း တူနေလေသည်။

အကြီးအကျယ် စိတ်ဓာတ်ကျကာ ဆရာဘက်(ခဲ)ဆီ ကျွန်တော် သွားခဲ့သည်။ “ မစွဲဘူး ဆရာ၊ ကျွန်တော် ဘယ်နည်းနဲ့မှ သရုပ်ဆောင်သမားတစ်ယောက် ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး ”

အတော်ကြီးကြာအောင် ဆရာဌိမ်နေသည်။ ပြီးတော့မှဆိုသည်။ “ ချွန်နီ မင်းလမ်းကြောင်း ပျောက်သွားတာ၊ ဘေးဘက်ချော်သွားတာ၊ မင်း တာအံဖြစ်ချင်တာ မဟုတ်လား၊ တာအံဟာ ရေကူး ကျွမ်းကျင်တယ်၊ မင်းလဲ ရေကူးကျွမ်းကျင်တယ်၊ အဲဒီတော့ မင်း တာအံနဲ့အောင် ဘယ်လို သရုပ်ဆောင်မလဲ စဉ်းစားမနေနဲ့၊ မင်းပုံစံအတိုင်း မင်းနေယင် ပြီးပြီပဲ။ မင်း အာရုံထဲမှာ အဲဒီလမ်းကြောင်းကိုသာ ထင်းနေအောင် ဆွဲထား၊ ပြီးတော့ အဲဒီအတိုင်းလုပ်။ ”

သူ ပြောသည့်အတိုင်းပင် ကျွန်တော် လုပ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်ကူးစမ်းသပ်သည့်အခါ ရုပ်ရှင်သမားကြီးများ သဘောကျသွားကြသည်။ သရုပ်ဆောင်တတ်သွားပြီ ဟူ၍ပင် ကျွန်တော့ကို ချီးမှုမှုးပြောဆိုကြသေးသည်။ စင်စစ် ကျွန်တော်က ဓာတ်ပုံထဲတွင် ငါဘယ်လိုနေမယ်ဆိုတာ မစဉ်းစားတော့ပဲ ကျွန်တော် နေတတ်သလိုနေ၊ ကျွန်တော် လုပ်တတ်တာတွေကို ကျွန်တော် လုပ်နေကျအတိုင်းသာ လုပ်ပြလိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုးတော် ကျွန်တော့ အာရုံထဲမှာ ဆွဲထားသည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်း ကျွန်တော် လိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

နောင် နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာမှာ နောက်ထပ်စမ်းသပ်မှုတစ်ခု ကျွန်တော် ကြော်သေးသည်။ အသက်အန္တရာယ် နီးလှသည့် မတော်တစ်ဆ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု။

စန် တန်းနွေး ရက်အားတစ်ညာမှာ ဇန်းသည်နှင့်အတူ သူမ၏ မိဘများပါ လိုက်ပါလျက် ကျွန်တော်တို့ အပျော်ငါးဖမ်းခေါ်း ထွက်ကြသည်။ ကမ်းခြေနှင့် မိုင်နှစ်ဆယ်ခုနှင့်ဝေးသည့် ကျွန်းတစ်ကျွန်းသို့ သွားနေကြခြင်းဖြစ်ရာ ခရီးတစ်ဝက်သာသာလောက် အရောက်တွင် ရှတ်တရက်

မိုးသက်မှန်တိုင်း တိုက်ခတ်သည်နှင် ကြိရသည်။ အခြားသူတွေ ဦးပိုင်း ကယ်ယ်အခန်းထဲ ရောက်နေချိန်၊ အနောက်ဖက်ပဲကိုင်ဘီးမှာ ကျွန်းတော်တစ်ယောက်တည်း ရှိနေသည်။ ကုန်းပတ်ပေါက်ကို ပိတ်ရန် ထလိုက်သည့်အခိုက် ရုတ်တရတ် ဘဘော့လူးသွားရာ ကျွန်းတော် လုံးဝ အငိုက်မိသွားသည်။ တစ်ချက်ပဲ လန်းအော်နိုင်ကာ တန်းပေါ်ကျော်ပြီး ကျွန်းတော် ရေထဲ ပစ်ကျသွားသည်။ ရေပေါ်ပြန်ရောက်လာသည့်အချိန် လုမ်းကြည့်လိုက်တော့ ပဲပိုင်းမီးလေးက အမောင်ထုထဲမှာ တဖြေးဖြေး မေးမြို့န်သွားတာကို မြင်ရသည်။ ကျွန်းတော့အသံကို မည်သူမျှ မကြားလိုက်ကြ။

ရုတ်တရက်ဆိုတော့ ကျွန်းတော် ခြောက်ချားသွားသည်။ ကျွန်းတော် မရှိတော့တာကိုတော့ မကြာခင်ပဲ သူတို့သိကြမှာ သေချာသည်။ သည်အခါ နောက်ကြောင်းပြန်လှည့်လာပြီး ကျွန်းတော့ကို ရှာကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အမောင်ထုထဲမှာ ကျွန်းတော့ကို ရှာတွေ့ဖို့ အခွင့်အလမ်းကား အလွန် အလွန်ပင် နည်းပါးလှသည်။

ကျွန်းတော် ရေထဲဖော့ကာ ဘယ်လောက်ကြောအောင် နေလိုက်မိသည် မသိ။ နောက်တော့မှ ဂယောင်ခြောက်ချား ကျွန်းတော့ အတွေးများထဲမှာ အသက်ကယ်ကြီးတန်း(Life Line) ဆိုသည့် စကားတစ်လုံးကို ကျွန်းတော်သွားပြီး အာရုံချိတ်မိသည်။ ရေထဲ လူးလိမ့်မကျအောင် သဘောများ ပေါ်တွင် သွယ်တန်းလေ့ရှိသည့်ကြီး။ ကြီးတန်းနှင့် ဆက်စပ်ကာ လမ်းကြောင်းဆိုတာ ကျွန်းတော် ပြန်စဉ်းစားမိသည်။ ကျွန်း၏တည်နေရာကို ကျွန်းတော် ခန့်မှန်းတွက်ချက်ကြည့်သည်။ ကျွန်းက ၂၂ မိုင်ခန့် ရှည်လျားသည်။ ကျွန်းနှင့် ကျွန်းတော့ကြားမှာ မျဉ်းဖြောင့်တစ်ခု စိတ်ကူးဖြင့်သွယ်တန်းကာ သည်မျဉ်းကြောင်းတိုင်း လိုက်နိုင်လျှင် ကမ်းခြေသို့ ပြန်ရောက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး အများကြီး ရှိသည်ဟု ကျွန်းတော် တွက်မိသည်။ သည့်နောက် အဲသည်အနေထားမျိုးမှာ တကယ်ရှိနိုင်လောက် သည်ထက် များစွာပိုသော ကိုယ့်ကိုကိုယ်ယုံကြည်စိတ်ဖြင့် ကျွန်းတော် စတင်ကူးခပ်ခြင်း ပြုလေ သည်။

သုံးနာရီခန်းကြာသောအခါ အမောင်ထုကိုထွင်းဖောက်ကာ ကျွန်းဆီမှ အလင်းရောင်စများ ကျွန်းတော် မြင်လာရသည်။ ဝမ်းသာလွန်း၍ ငို့မိမလိုပင် ဖြစ်သွားသည်။ ကမ်းပေါ်တက်တော့ ကျွန်းတော် ခြေကုန်လက်ပန်းကျနေပြီး

အတွေ့အကြုက ရင်တုန်စရာ။ သို့သော် ယင်းအတွေ့အကြုက ကျွန်းတော့မှာရှိနှင့်သည့် ဘဝလမ်းညွှန် အတွေးအခေါ်တရပ်ကို ပို၍ စွဲမြဲခိုင်မာသွားစေခဲ့သည်။ သည်အတွေးအခေါ်က ကျွန်းတော့အား ရေထဲမှာသာမက နေရာတကာမှာပါ ပေါ်နေနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။

ယခုဆိုလျှင် ကျွန်တော် ကုမ္ပဏီအကြီးအကဲတစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီ။ ရေကူးကန်များ ဆောက်လုပ်သော ကုမ္ပဏီ။ ရေကူးကန်တွေ တည်ဆောက်ရာများလည်း ကျွန်တော့ စံချိန်စံညွှန်းများ အတိုင်းပဲ ကျွန်တော် တည်ဆောက်သည်။ ကျွန်တော့ကန်တွေမှာ အောက်ခြေက အမည်းစင်းမျဉ်း ကြောင်းတွေ လုံးဝ ထည့်ပေးမထား။

[ရည်ညွှန်း။။ Advice-Reader's Digest, September 1958]

(၇)

ဟားဘတ်စတင်လေ မော်ရီဆင်

Herbert Stanley Morrison (1888 - 1965)

ဗြိတိသူ လေဘာပါတီ ကောင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ အက်လန်ပြည် ဘရစ်(က)စတန်မြို့၌ မွေးသည်။ ဆိုင်အကူလုပ်သားလေး၊ တယ်လီဖုန်းအော်ပရေတာ စသည့် အောက်ခြေဘဝများမှနေ၍ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးကြိုးစားရင်း အလုပ်သမားလောကတွင် ထင်ရှားလာပြီး လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် ရွှေးကောက်ခံရသည်။

ခုတိယကမ္မာစစ်အတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့ရသည်။ ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးဌာန အကြီးအကဲအဖြစ် ချာချို့၏ စစ်ကာလအစိုးရအဖွဲ့တွင် အရေးပါသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။

အက်တလီအစိုးရလက်ထက် (၁၉၄၅ - ၁၉၅၁)တွင် အောက်လွှတ်တော်၌ အာဏာရ လေဘပါတီအမတ်များ၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့၌ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် အဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

“ ဘာစာမှ မဖတ်တာနဲ့စာယင်တော့ အပေါ်စားလည်း မဆိုးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မင်းခေါင်းက သိပ်ကောင်းတယ်က္ာ။ ဒီလို အည့်စား အမျိုက်သရိုက်လိုဟာတွေနဲ့ မတန်ပါဘူး။ ပိုကောင်းတာတွေ ထည့်စမ်းပါ။ သမိုင်းတို့၊ အထွေးပွဲတို့လို ဟာမျိုးတွေ။ မင်းကြိုက်တာတော့ ရွှေးပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးဖြစ်တွန်းအောင် ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အလေးအနက် ဖတ်တဲ့ အလေးအထမျိုး မွေးစမ်းပါ။ ”

“ ဓမ္မရှိ ရှည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဖတ် ”

လန်ဒန်မြို့၌ အလင်းရောင်မတောက်ပသည့် ဘရစ်(က)စတန်ရပ်ကွက် လမ်းထောင့်တစ်ခုမှာ ဖြစ်သည်။ အချိန်က ဉာဆယ်နာရီခန့် ရှိနေပြီ။ ပာတ်ငွေ့မီးအိမ်၏ မှတ်တူတ်မှတ်တူတ် အလင်းရောင် အောက်မှာ လူတစ်ယောက် ခုံကလေးတစ်လုံးကို ဟောပြောစင်လုပ်ကာ လူတစ်စုကို အာပေါင် အာရင်းသန်သန် စကားပြောနေသည်။

လူက အရပ်ရည်ရည်။ အသားအရေက ဖြူရော်ရော် ဝါကြန်းကြန်း။

“ ကမ္မာမှာ စိတ်ဝင်စားစရာအကောင်းဆုံး ဘာသာရပ်ကို ကိုယ်တိုင် လေ့လာကြည့် သွားစမ်းပါ ” သူက ကြမ်းကြမ်းရှရှ အသံနှင့် အော်နေသည်။ “ အောင်မြင်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မ လဲ၊ ခင်ဗျား ဘာတွေမှာ တော်သလဲ၊ ဘယ်လိုအခြား အစွမ်းအစမျိုးတွေ ရှိသလဲ၊ ဦးခေါင်း လက္ခဏာပညာက ပြောပြုပါလိမ့်မယ်။ ”

သူ့လက်တစ်ဖက်က ပုံကားချပ်တစ်ခုကို ထွေးထွေးပြနေသည်။ လူဦးခေါင်းပုံ အစိတ်အပိုင်း တွေ ခွဲဗြားပြီး ဆေးရောင်စုံခြုံထားသည်။ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစိုကို သမိုင်း၊ သချို့၊ မှတ်ဉာဏ် စသဖြင့် အညွှန်းစာတွေ ရေးထိုးထားသည်။ အဲသည့်တုန်းက ကျွန်ုတ်ကြောက်ဆိုင် တစ်ဆိုင် မှာ အကူလုပ်သားလေးတစ်ဦးအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေရသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုတ်အသက်

ဆယ့်ငါးနှစ်ပဲ ရှိသေးသည်။ ယခုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ပြောဆိုနေသည့် ဦးခေါင်းလက္ခဏာပညာဆိုတာ ကျွန်တော် နည်းနည်းမျှ မကြားဖူးပါ။ သို့သော ကျွန်တော်ခေါင်းမှာတော့ သူ့ပြောနေသည့် ဓရမ တန်ခိုးစွမ်းအား ရှိသော အဖွဲ့အထစ် တစ်ခုတလေများ ရှိနေလေသလား၊ ရှိသည်ဆိုက ဘယ်ဘက်ဆီ တွင် အစွမ်းထက်တဲ့ အဖွဲ့အထစ်မျိုးတွေလဲ ကျွန်တော် သိချင်လှသည်။

သိနှင့် ကျွန်တော် ရှိစွမ်းစွာပိုက်ဆံလေး ခြောက်ပဲနိကိုကိုင်ကာ သူ့အနား တိုးသွားမိသည်။ ဦးခေါင်းလက္ခဏာဆရာက ကျွန်တော်ခေါင်းကို ကိုင်ကာ အဖွဲ့အထစ်တွေ တစ်ခုချင်း လျှောက်စမ်းကြည့်သည်။

“ မင်းမျက်လုံးနှစ်ဖက် အထက်က ဟောဒီမှာ ဖုန်တဲ့တောင်ကြောက အသစ် တိုးတွင်ဖန်တီး တတ်တဲ့ စွမ်းရည်ကို ပြတယ်။ ဖောင်းပြီး၊ လုံးနေတဲ့ နဖူးကတော့ မှတ်ညာ၏ကောင်းတဲ့ လက္ခဏာပဲ။ မင်း မကောလေးပုံကို မြင်ဖူးလား၊ သူ့မှာ မှတ်ညာ၏ဖုံးကြီး ကြက်ဥလုံးလောက်ရှိတယ် ”

ဦးခေါင်းကိုဖတ်ပြီးသည့်နောက် သူက ကျွန်တော်မျက်နှာကို စွေ့စွေ့ကြည့်ကာ အလေးအနက် ပုံစံဖြင့် အသံခပ်အုပ်အုပ် ပြောသည်။ “ မင်း ခေါင်းသိပ်ကောင်းတယ်၊ မင်း ဘာစာတွေဖတ်လဲ ”

“ အများဆုံး ဖတ်တာကတော့ အပစ်အခတ်တွေပဲ ” ကျွန်တော်က သတင်းစာ လက်ပွဲ သမားတွေရောင်းသည့် တစ်ပဲနိတန် သည်းထိတ်ရင်ဖို့ ဝတ္ထုလေးများကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ “ ပြီးတော့ ဝတ္ထုလတ်တွေလဲ ဖတ်ပါတယ် ”

“ ဘာမှ မဖတ်တာနဲ့စာယင်တော့ အပေါစားလဲ မဆိုးပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ မင်းခေါင်းက သိပ်ကောင်းတယ်ကွဲ၊ ဒီလို့ အည့်စား အမိုက်သရိုက်လိုဟာမျိုးတွေနဲ့ မတန်ပါဘူး၊ ပိုကောင်းတာတွေ ထည့်စမ်းပါ။ သမိုင်းတို့၊ အတ္ထုပွဲတို့လိုဟာမျိုးတွေ၊ မင်းကြိုက်တာတော့ ရွှေးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အလေးအနက်ဖတ်တဲ့ အလေးအထမျိုး မွေးစမ်းပါ ”

ဦးခေါင်းပေါင်းများစွာကို ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်လာခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ကျွန်တော်ခေါင်းမှာ ထူးခြားသော အခြင်းအရာတွေ တွေ့နေရသည်ဆိုသော အဖြစ်အတွက် ကျွန်တော် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အတော် အားရကျေနပ်သွားပါသည်။ အိမ်ပြန်လာသည့်အချိန် ကျွန်တော်ရင်တွေ ခါတိုင်းထက် အခုန်မြန်နေသည်။ ဟားဘတ်မော်ရှိဆင်၏ ဦးခေါင်းသည် အမိုက်သရိုက်လို အည့်စားတွေနှင့် မထိုက်တန်လောက်အောင်ပဲ ကောင်းလွန်းနေသည် ဆိုသည့်အကြောင်း ကျွန်တော်ကိုယ်ကျွန်တော် အကြိမ်ကြိမ် ပြောဆိုနေမိသည်။ မူလတန်းကျောင်းမှာပင် ပညာရေးဆုံးခန်းတိုင်ခဲ့သော ကျွန်တော် သည် လေးနက်သော စာကြီးပေကြီးများ ဖတ်ရှုနိုင်စွမ်းရှိသူ ဖြစ်သည်တဲ့။

နောက်နောက် ကျွန်တော်ရသည့် တစ်ပတ်ခုနှစ်သီလင် လစာငွေထဲမှ ဖူးစုထားသည့် ငွေတစ်သီလင်ကို ထုတ်ကာ မကောလေး၏ အင်္ဂလန်သမိုင်းစာအုပ်တစ်အုပ် ဝယ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်နှင့် ထိစာအုပ်ရေးသားသူအကြား မှတ်ဉာဏ်ဖျက်တာချင်းတွင် တူညီကြသည် ဆိုသော လည်း သူစာအုပ်ပြီးဆုံးရန် ကျွန်တော် အတော်ပင် စိတ်ခုက္ခခံပြီး ဖတ်ခဲ့ရသည်။ သူရေးသည် အကြောင်းအရာက အလွန်ဝေးလံသည့် အတိတ်ကာလကဖြစ်ရပ်တွေ ဖြစ်သည်။ သည်နောက်မှာ ကျွန်တော် ဂရင်း၏ အင်္ဂလန်သမိုင်းဖတ်စာများ စာအုပ်ကို သွားတွေ့သည်။ သည်စာအုပ်ကတော့ ပို၍ခေတ်မိသော စာအုပ်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်စိတ်အာရုံတွေကို နိုးကြားအောင် လျှော့ဆွဲပေးနိုင်စွမ်းလည်း ရှိခဲ့သည်။

သည်စာအုပ်ကြောင့် ကျွန်တော် လူမှုပြသာနာဆိုသည်များကို စတင် သိမြင်ခွင့်ရလာသည်။ လန်ဒန်မြို့၊ ကျွန်တော်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူမှုအခြေအနေများ ပို့တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် မည်သို့လုပ်မည်လဲ ဆိုတာမျိုးတွေ ကျွန်တော် တွေးစပြုလာသည်။

ဥပမာ - အရက်သေစာသောက်စားခြင်း ဆိုပါတော့။ ဘာကြောင့် လူအများအပြားသည် လူမှုန်းသူမှုန်း မသိလောက်အောင် အလွန်အကျိုးတွေ သောက်စားမူးယစ်ကြရသနည်း။ သူတို့အား မည်သို့ တားဆီးနိုင်မည်နည်း။ အရက်သေစာရောင်းချမှုကို ကျွန်တော်တို့ ပိတ်ပင်တားမြစ်ကြ မည်လား။

ယခင်ကဆိုလျှင် သည်လိုဟာမျိုးတွေအကြောင်းကို အမှတ်မထင် တွေးမိချင်၊ တွေးမိမည် ဖြစ်သော်လည်း ပြီးပြီးပျောက်ပျောက်ပဲ ရှိပေလိမ့်မည်။ သို့သော ယခုတော့ ဦးခေါင်းလက္ခဏာ ဆရာ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဒီကိစ္စအတွက် ဘာဆက်လုပ်ရမည်ဆိုတာ ကျွန်တော် သိလာခဲ့ပြီ။

စာကြည့်တို့ကိုသို့သွားကာ အရက်သေစာရောင်ကြိုးရေး လက်ကမ်းလုံးဆော်စာတွေ ကျွန်တော် ရှာဖတ်သည်။ သည်ဟာတွေမှ တစ်ဆင့်တက်ကာ စက်မှုတော်လှန်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လူမှုရေးရာ လေ့လာချက်များ၊ လက်ရှိ ကာယအလုပ်သမား လူတန်းစား၏ လူမှုဘဝ သုံးသပ် ဝေဖန်စာများပါ ကျွန်တော် ဖတ်ဖြစ်လာသည်။ အိုးအိမ်အနေအထား ဆိုးရွားမှာ၊ ငါးရမ်းခများ ကြီးမြင့်မှာ၊ ပညာရေးမပြည့်ဝှက် အစရှိသည့် ပြသာနာတွေကို ကျွန်တော် အမို့ပြာယ် သဲသက္ကာ မြင်လာသည်။ အရက်ဆိုင်များမှာတွေ့ရသည့် ကျွန်တော်နှင့်ဘဝတူ အလွှာထဲမှ လူတွေကို စာနာတတ် လာသည်။ အမြင်သစ်နှင့် ကြည့်တတ်လာသည်။

စာပေလေ့လာလိုက်စားခြင်း၏ ပိတ်နှင့် လုပ်ရားအားတက်မှုတို့ ကျွန်တော်ကို ဖမ်းစားခဲ့ပြီ။ အသိပညာမှုရသော ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းရမှုကား ကျွန်တော် တွေ့သိခံစားရဖူးသမျှထဲတွင်

အကြီးမားဆုံးတစ်ခု ဖြစ်ချေသည်။ စာဖတ်ချိန်နှင့် ဖတ်စရာနေရာရှိ ကျွန်ုတ်တော် အားထုတ်ရသည်။ မနက်ပိုင်းတွင် နိဂုံထက် အိပ်ရာမှ တစ်နာရီတော် ထသည်။ ကျွန်ုတ်နေရသည့် အခန်းလေးက ကုန်ပြောက်ဆိုင်အပေါ်ထပ်ရှိ ချမ်းချမ်းစီးစီး နေရာလေး။ အဝတ်အစားလဲပြီးလျှင် ကိုယ်မှာ စောင်တစ်ထည်ပတ်ကာ ဆိုင်ရှင်မိန်းမ၍ကြီး နံနက်စာစားရန် ခေါ်သည့်အချိန်ထိ ရသမျှစာတွေ ကျျီးဖတ်သည်။ ဉာဘက်တွင် ကျွန်ုတ်အခန်းက အေးလွန်းသဖြင့် စာထိုင်မဖတ်နိုင်။ လမ်းထဲရှိ ကော်ဖီဆိုင်တစ်ဆိုင်သို့ သွားရသည်။ ထောင့်ဘက်ကျကျ စားပွဲတစ်လုံးမှာ နေရာယူကာ ပဲနိုဝင်ကန် ကိုကိုးတစ်ခွက်မှာရှု ဉာနက်သည်အထိ မကုန်အောင်သောက်ရင်း စာထိုင်ဖတ်သည်။ ရပ်စကင်၊ မက်သယူးအာန်းတို့၏ စာများနှင့် မင်းသား ကရိုပေါ့ (က) ကင်၏ လယ်မြေ၊ စက်ရုံနှင့်အလုပ်ရုံများ စာအုပ်တို့ကို သည်ပုံစံအတိုင်း ကော်ဖီဆိုင်မှာ ကျွန်ုတ် ဖတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်း ကျွန်ုတ် ဘီယာချက်စက်ရုံတစ်ရုံး တယ်လီပုန်းအော်ပရေတာအဖြစ် လုပ်ကိုင်စဉ်ဥ္ဓာလည်း အလုပ်သို့ အသွားအပြန် ဘတ်(စ)ကားစီးချိန်၊ ရထားစီးချိန်များအတွင်း ဟားဘတ်စပင်ဆာ၏ စိတ်ပညာ၏ ပထမဥပဒေသများနှင့် ချားလိစ်ဒါဝင်၏ လူ၏မူလအစ ကျမ်းများကို ဖတ်ရှုဖြစ်ခဲ့သည်။

ကျွန်ုတ်ခေါင်းထဲတွင် အတွေးအမြင် အယူအဆတွေ ပြည့်လာသည်။ သည်ဟာတွေကို လက်တွေ့ စမ်းသပ် အကဲဖြတ်ကြည့်ရန် အခွင့်အရေးတွေလည်း ကျွန်ုတ် အများကြီးရလာသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စည်းဝေးပွဲများ၊ သမဂ္ဂခန်းမများ၊ လမ်းထောင့် ဆွေးနွေးပိုင်းများတွင် ကျွန်ုတ် စကားတက်ပြောသည်။ လူထုကျိုးမာရေး၊ အိုးအိမ်စာကြည့်တိုက်၊ အလုပ်သမားရေးရာများမှသည် ကျိန်းမာသန်ရှင်းမှု စစ်ဆေးရေး၊ ရေညွစ်စွန်းထုတ်ရေး၊ အမှိုက်သိမ်းစနစ်၊ အများသုံး ရေချိုးခန်းများကိုစွဲ စသည်တို့အထိ ပြဿနာပေါင်း သောင်းပြောက်ထောင်အတွက် ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းတွေ ကျွန်ုတ်ခေါင်းထဲမှာ ရှိနေသည်။ (ရေချိုးခန်းကိုစွဲကတော့ ကျွန်ုတ် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ခံစားနေရသော ကိုစွဲဖြစ်သည်။ တစ်ပတ်တစ်ခါ တိုက်ခွဲတုတ်သင်မှု ပြုရမည့်နေရာသို့ ရောက်အောင် ကျွန်ုတ်မှာ နှစ်မိုင်လောက် လမ်းလျှောက်နေရသည်။)

သည်လိုဖြင့် ကျွန်ုတ်က “လေဘာ” လှုပ်ရားမှုမှာ အဖွဲ့သားတစ်ဦးအဖြစ် ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။ စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်လာသည့်အခါ် ကျွန်ုတ် အတွေးအမြင်တွေကို ပို၍ ပိုပိုပြင်ပြင် တင်ပြနိုင်ရန်နှင့် ကျွန်ုတ်ကောက်ချက်၊ အဆိုပြုချက်များကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် စာအုပ်စာတမ်းတွေ သည့်ထက်မကတိုး၍ အလေးအနက်ဖတ်ရှုရန် လိုအပ်ကြောင်း သိမြင်လာရသည်။ စည်းဝေးပွဲများတွင် လူထုပရိသတ်က ကျွန်ုတ်ကို မေးခွန်းတွေ တစ်ပြီးတစ်ခေါင်း မေးလေ့ရှိကြသည်။ သည်အထဲမှာ တစ်ခါတစ်ရုံ အလွန် အဖြေရကျပ်သည့်မေးခွန်းမျိုး ပါလာ

တတ်သည်။ သည်အခါမျိုးတွင် ကျွန်တော် တတ်နိုင်သမျှ ကြည့်ကောင်းအောင် ရှောင်တိမ်း လာခဲ့ပြီး ညဘက်ကျမှ သည်မေးခွန်းအတွက် တကယ်ထိရောက်သည့် အဖြေမျိုးရအောင် အားထုတ်ရသည်။

အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်ပင် အဲသည် မေးခွန်းမျိုးတွေက နောက်တစ်နှစ် အစည်းအဝေးပွဲမျိုးမှာပင် တစ်ဆင်တည်း တစ်ထပ်တည်း ပြန်ပေါ်လာတတ်သည်။

တန်ဖိုးရှိလှသည့် သည်အတွေ့အကြံများက ကျွန်တော့အား လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦးအဖြစ် တာဝန်ဝေါဒရားများ ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ထိထိရောက်ရောက် လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ပေးခဲ့ကြောင်းကား အထူးပြောစရာ လိုမည်မထင်ပါ။

နောက်ပိုင်း၌ ရေဒီယိုနားထောင်ခြင်း တစ်ခါတစ်ရုံ ရပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်များ ကြည့်ရှုခြင်းတို့မှာလည်း အချိန်ကို တန်ဖိုးရှိစွာ ကျွန်တော် အသုံးပြုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အသုံးဝင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြန့်ချိပေးနိုင်သည့် ငှင့်ကိရိယာများ၏ ဆောင်ရွက်ပုံနည်းလမ်းများကိုလည်း ကျွန်တော် နှစ်သက် လက်ခံပါသည်။

သို့သော် တကယ် လေးနက်ခိုင်မာသော စာအုပ်တစ်အုပ်နှင့် တန်ဖိုးချင်းယှဉ်နိုင်သည့် ရေဒီယို - ရပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်မျိုးကား ကျွန်တော် တစ်ခါမျှ မကြားဖူး မမြင်ဖူးပါ။

ကျွန်တော့အဖို့တွင်မူ အမျိုးအမည်မသိရသည့် ခင်မင်ဖွယ်ကောင်းသော လမ်းဘေး ဦးခေါင်း လက္ခဏာဆရာအားသာ စာကို ကိုယ့်အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အလေးအနက်ဖတ်တဲ့အလေးအထ မွေးစမ်းပါဟူသည့် ကျွန်တော့ဘဝမှာ ကြားနာရဣးသမျှ အကောင်းဆုံး ထြတိဒေါ်သွားခြင်းအတွက် တစ်သက်တာပတ်လုံး ကျေးဇူးတင်မဆုံး ရှိနေမိမည် ဖြစ်ပါသတည်။

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, April 1956]

(၈)

ရပ် (၅) ဘန်ချု

Ralph Johnson Bunche (1904 - 1971)

ဘန်ချုကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဒီထားရှိကြော်မြို့တွင် မွေးသည်။ ကိုယ့်ဝမ်းကိုယ်ကျောင်းရင်းပညာသင်ရာ ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် လေ့စ်အိန်ဂျလိုစ်မြို့၊ ကယ်လီဖိုးနီးယားတက္ကာသိုလ်မှ ပါရဂူဘွဲ့ရသည်။ လန်ဒန်နှင့် တောင်အာဖရိကတို့တွင် ဆက်လက် ပညာသင်ကြားသည်။

၁၉၂၈ ခုနှစ် ဖောင်းပါဒီတက္ကာသိုလ်တွင် ဆရာအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ ဘန်ချုသည် လူမှုရေးသိပ္ပံပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကိုလိုနိစနစ်ဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အထူး ကျွမ်းကျင်သူ အဖြစ် ထင်ရှားသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ရောက်ရှိကာ သံတမန်တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရန် အခြေခံမူများချမှတ်ရေး ညိုနိုင်းစီစဉ်ရာ၌ ပါဝင်ခဲ့ပြီး ၁၉၄၆တွင် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးတစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂ၏ ပါလက်စတိုင်းကော်မရှင်တွင် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရ၍ ဆွဲဒင်လူမျိုး သံတမန်ကြီး ကောင့်ဖော်သာနာဒတ်နှင့် လက်တွဲ လုပ်ကိုင်ရသည်။

ဘာနာဒတ် လုပ်ကြီးသတ်ဖြတ်ခဲ့ရပြီးနောက်တွင် အာရပ်-အစွဲရေး ညိုနိုင်းရေးကိစ္စကို ဦးဆောင်တာဝန်ယူခဲ့သည်။ နှစ်ဖက်အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့၍ ယင်းအတွက် ၁၉၅၀ ခုနှစ် ကမ္ဘာ့ပြိုမ်းချမ်းရေးနိုဗယ်ဆူ ချီးမြှေ့ခြင်းခံရရာ လူမည်းများထဲမှ ပထမဆုံး နိုဗယ်ဆူရပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဘန်ချုပ်သည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ လက်ထောက် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ရာထူး အထိ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

“ သားရဲ့ မျှော်လင့်ချက်၊ ယုံကြည်ချက်တွေ၊ စိက်ကူးအပိုပက်တွေကို ဘယ်အရာ ဘယ်ကိစ္စအတွက်နဲ့မှ မပျောက်ပျက် မဆုံးရှုံးစေနဲ့ သား။ ”

“ ယုံကြည်စိတ်ရဲ့ စွမ်းဘား ”

နေမကောင်းသောမိခင်နှင့် ကျွန်တော် ဘယ် (လ) ဗျာဗျာကိုရှိ ကျွန်တော်တို့ အိမ်ကလေး ရှေ့မှာ ထိုင်ကာ နယူးမက္ခလားကို၏ အလွန်လှပသော နေဝါယာများ ပေးမောက်ညွှန် နေမိက သည်။

အချိန်ကာလက ၁၉၁၆ ခုနှစ် နေ့ဦးရာသီ။

အဲသည်အချိန်ကတည်းက အမေ့စိတ်မှာ သူ ကြာကြာမနေရတော့ဘူးဆိုတာ သိနေပြီးဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။ အဲသည်တုန်းက ကျွန်တော်က အသက်၂၂-နှစ်အရွယ် ကောင်လေး။ ကျွန်တော်

ရင်ဆိုင်ကြံတွေရမည့် ခက်ခဲသော ရှေ့ဘဝခရီးအတွက် အထောက်အကူပေးနိုင်မည့် စကားတွေ အမေ ကြိုးစား ရှာဖွေနေပုံရသည်။

“ ရပ်စ် ” ကျွန်တော့လက်ကို ဆုပ်ကိုင်ကာ အမေ စကားစသည်။ “ ဘုရားသခင်ဟာ အမေတို့ရဲ့ အရည်အချင်းတွေကို စမ်းသပ်ချင်လို့ အခက်အခဲတွေ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ အမေတို့ဆီ ပို့ပေးတာ သားရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ တစ်ဖက်ကလဲ ဒါတွေရင်ဆိုင်ဖို့ လက်နက်တွေ အမေတို့မှာ တပ်ဆင်ပေးထားသေးတယ်။ မျှော်လင့်ချက်တို့၊ ယုံကြည်ချက်တို့၊ စိတ်ကူးအိပ်မက်တို့ ဆိုတာတွေပေါ့။ အဲဒါတွေ ရှိနေသမျှ ဘာမှာကြောက်စရာ မလိုဘူး။ အဲဒါတွေကို စွန်ပစ်လိုက်ပြီဆိုတော့မှာသာ အရာရာ ဆုံးရုံးတာ။ အမေသား မှတ်ထား၊ သားဘဝတစ်လျောက် သားရဲ့ မျှော်လင့်ချက် ယုံကြည်ချက်တွေ၊ သားရဲ့ စိတ်ကူးအိပ်မက်တွေကို ဘယ်အရာ ဘယ်ကိစ္စကြောင့်မှ မပေါ်ပေါက်ပျက် မဆုံးရုံးစေနဲ့ သား ”

အမှတ်မဲ့ဆိုလျှင်တော့ အမေစကားတွေက သိပ်မထူးခြားလှသလိုပင်။ သို့သော် အဲသည်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ ဘဝအခြေအနေများကို သိပါက အမေထံမှ သည်စကားမျိုး ကြားရခြင်းအတွက် ပို၍ အံထွမ်ကြရမည့် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော့အဖေသည် မဝရေစာ လုပ်အားခလေးအတွက် ပင်ပန်းကြီးစွာ လုပ်ကိုင်နေရသည်။ အမေက လေးသာက်နာရောဂါ၏ နာကျင်ကိုက်ခဲ့မှ ဝေဒနာတွေကို ဆုံးဆုံးဝါးဝါး ခံစားနေရသူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ဘဝက လွယ်ကူးချောမွှေ့ခြင်း ကင်းသောဘဝ။ သို့သော် အမေကတော့ အမြဲ စိတ်ဓာတ်ထက်သန် တက်ကြွနေအောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့်သတ္တိ ရှိခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ဘဝတစ်လျောက် အမေစကားတွေဖြင့် ကိုယ့်ကိုကိုယ် ပြန်လည်သတိပေး နှိုးဆော်ရသည့် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကြံခဲ့ရသည်။ သည်စကားတွေက ကျွန်တော့ကို ကောင်းကောင်းကြီး အထောက်အကူးပေးခဲ့၏။

အမေအမှာစကားကို ကြားခဲ့ရပြီး တစ်နှစ်မပြည့်မီမှာပင် အမေနှင့်အဖေ ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်သာ ခြားပြီး ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ အမေကို သြို့လိုပြီး သံချိုင်းမှ အိမ်ပြန်ရောက်သည့်အခါ၌ ငါးဘဝ အားကိုးရာမဲ့လေပြီဟူသော အတွေးမျိုးဖြင့် ကျွန်တော် ဝစ်းနည်းပက်လက် ဖြစ်နေခဲ့မိသည်။ သည်အခိုက်မှာပင် ယခုအချိန်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ပေးခဲ့သည့်အ လား အမေစကားတွေ ကျွန်တော့ထံ ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ သည်စကားတွေက ကျွန်တော့အား လွမ်းခြေနေသည့် စိတ်ပျက်အားငယ်မှုများကို ဖြတ်တောက်ကာ စိတ်အားတက်အောင် ပြန်လည် မြှင့်တင်ပေးခဲ့သည်။ ကျွန်တော့လို့ ငယ်ငယ်ရွယ်နှင့် မိဘမဲ့ဖြစ်ရသည့် ကောင်လေးတစ်ယောက်

မှာပင် အနာဂတ်အတွက် မျှော်လင့်ချက် ရှိနိုင်သေးသည်ဟူသော ယုံကြည်စိတ်မျိုး ကျွန်တော့ကို မွေးပေးခဲ့သည်။

ကျွန်တော့မှာ အဘွားတစ်ယောက် ရှိပါသည်။ အဘွားက ကျွန်တော် တွေ့ဖူးသလောက် ထဲတွင်တော့ ခန္ဓာကိုယ် အသေးကွေးဆုံးနှင့် စိတ်ဓာတ်အကြံခိုင်ဆုံး အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ အမေတို့ဆုံးပြီး များမကြာမိပင် ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့ညီမကို လေ့စ်အိန်ဂျလိုစ်သို့ အဘွား ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ လေ့စ်အိန်ဂျလိုစ်မှာ ကျွန်တော် မူလတန်းကျောင်းတက်သည်။ ထိုနောက် အထက်တန်းကျောင်း ဆက်တက်သည်။ သည်ကာလအတွင်း သတင်းစာတိုက်တစ်ခုမှာ ပထမ လက်တို့လက်တောင်း၊ နောက် စာစီခန်းအကူ စသဖြင့် လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ တစ်နှစ်နွေးမှာတော့ နေအိမ်ကြမ်းပြင်များ ကော်ဇာဝေးပေးရသည့် အလုပ်တစ်ခုရသည်။ ကလေးဘဝနှင့် ကျွန်တော် ပျော်ခဲ့ပါသည်။

အထက်တန်းကျောင်း နောက်ဆုံးနှစ် အကုန်ပိုင်းလောက်ရောက်တော့မှ ကျွန်တော်ဘဝတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အသားအရောင်ခွဲခြားရေး စိတ်ဓာတ်၏ စက်ဆုပ်ဖွှုယ် ထိုးနှက်ချက် တစ်ရပ်ကို ထိထိခိုက်ခိုက် ခံစားလိုက်ရသည်။ အဲသည်အချိန်က ကျောင်းမှာ ကျွန်တော်အပါအဝင် နိဂုံးကျောင်းသား လက်တစ်ဆုပ်စာလောက်ပဲ ရှိခဲ့သေးသည်။ ကျွန်တော်တို့ကို လူမျိုးရေး လူနည်းစုတစ်ခုထက် လူများအဖြစ် တသီးတြား မထား၊ အများနည်းတူ တစ်ဦးချင်းလူများ အဖြစ်ပဲ ဆက်ဆံပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ တစ်နေ့ နေ့လယ်ခင်းမှာတော့ ကျောင်းမှာ အတန်းကြီးသားတွေ ခေါ်ကာ မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ပညာချွှန်ကျောင်းသားများ ဂုဏ်ထူးဆောင်အသင်းသို့ အသင်းသားသစ် အဖြစ် ရွှေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူများ အမည်စာရင်းကို ကြေညာသည်။ အဲသည်အချိန်က အတန်းထဲမှာ ကျွန်တော် အမှတ်အများဆုံးဖြစ်ရာ နာမည်စာရင်းထဲမှာ ကျွန်တော့နာမည် မှုချပါမည် ဟု မျှော်လင့်ထားခဲ့မိသည်။

သို့သော် စာရင်းသာ အစအဆုံး ကြေညာပြီးသွားသည်။ ကျွန်တော့နာမည် ပါမလာခဲ့။ တစ်တန်းလုံးက ကျွန်တော်ပါလိမည် တွက်ထားကြသည်ဖြစ်ရာ ယခု မပါသည့်အခါ ကျွန်တော့ကို ဝိုင်းကြည့်နေကြသည်။ ဘာကြောင့်မပါဘူးဆိုတာ ကျွန်တော့ဘာသာ စဉ်းစားမိလိုက်သည့် အခါ့မူ ကျွန်တော် ရုတ်တရက် အကြီးအကျယ် ရှုက်ကြောက်သိမ်းယေားသလို ခံစားလိုက်ရသည်။ ကျွန်တော့တစ်သက်တာမှာ သည်လို ပြင်းပြင်းထန်ထန် တစ်ခါမျှ မခံစားရဖူးခဲ့။ ခန်းမထဲက ထွက်လာကြတော့ အတန်းသား သူငယ်ချင်းအချို့နှင့် ဆရာ ဆရာမ တစ်ယောက်နှစ်ယောက်က ကျွန်တော့အား ကရာဏာသက်စွာ နှစ်သိမ့်စကားဆိုကြပါသည်။ သို့သော် မရတော့။ ကျွန်တော် နာနာကြည်းကြည်း ထိခိုက်ခံစားသွားခဲ့ပြီ။

သည်ကျောင်းမှ ထွက်မည်၊ အတန်းတင်စာမေးပွဲ ဖြေမနေတော့ဟူ၍ ကျွန်တော် စိတ်လိုက် မာန်ပါ ဆုံးဖြတ်လိုက်မိသည်။ သို့သော် သည်အချိန်မှာပင် အမေ့စကားတွေ ကျွန်တော် ပြန်ကြား ယောင်လာသည်။

ဂုဏ်ထူးဆောင်အသင်းဆိုတာကို ဘေးချိတ်ကာ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ဆက်လျှောက်ရန် ကျွန်တော်
ပြန်၍ သန္တိဌာန်ချလိုက်သည်။ သည်နောက်ပိုင်းမှာလည်း စိတ်မချမ်းမဖြွေ့ယ် လူမျိုးရေး အာယာတ
ပဋိပက္ခတွေ အကြိမ်ကြိမ် ကြေရပါ၏။ သို့သော် အဲသည်တစ်ကြိမ်ကလို မခံစားမိခဲ့တော့။
အဲဒါတွေကြောင့် နာကြည်းစိတ် ဒေါသစိတ်တွေ အပေါ်ပေါ်ကိုမခံတော့။

လူငယ်ဘဝတစ်လျှောက် ခါးသီးသောအတွေ့အကြံတွေ ထပ်တလဲလဲ ဆင့်ကဲရင်ဆိုင်
လာရသည့်အခါတွင်တော့ အမောအမှာစကားက ကျွန်တော်အတွက် ဘဝလမ်းညွှန် ဒသာနတစ်ရပ်
ဖြစ်လာခဲ့သည်။ လေ့စ်အိန်ဂျလိစ်ရှိ ကယ်လိဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ် (ယူစီအယ်လ်အေ) မှာ
အားကစားဘက်က ကျွန်တော်ရရှိခဲ့သည့် မဖြစ်စလောက် အောင်မြင်မှုမျိုးလေးကအစ သည်ဒသာန
၏ ကျေးဇူးနှင့် မကင်းခဲ့။

ကျွန်တော်မှာ ပင်ကိုသဘာဝအရ အားကစားစွမ်းရည် နည်းပါးခဲ့ပါသည်။ သို့သော ပြိုင်ပဲများ တွင် ကျွန်တော်က အပြင်းထန်ဆုံး ယူဉ်ပြိုင် အနိုင်လုသူတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ စိတ်ဓာတ်က တစ်ရာ၊ ခွန်အားကဗ္ဗလာ ဆိုသည့် အားကစားသမားမျိုး။

တစ်ည့် ကျွန်တော်တို့ ဘတ်စကတ်ဘေး ကစားကြသည်။ ပြိုင်ဘက်အသင်းက တကယ်ထူးချွန်သည် အသင်းတစ်သင်း။ ယူစီအယ်လ်အေနိုင်ဖို့ မျှော်လင့်ချက် လုံးဝမရှိသည် အခြေအနေ။ သို့သော် ကျွန်တော်က လက်မခဲ့။ ဘာကြောင့် ရှုံးရမည်လဲဟု သဘောထားသည်။ ပြိုင်ပွဲကစားနေစဉ် တစ်လျှောက်လုံး အသင်းအတွက် စုန်ဆန်ပြီးရင်း “ ချက္ခ၊ တို့နိုင်ရမယ် ”၊ “ ဒီကောင်တွေကို နိုင်ရမယ် ” စသဖြင့် ဇရာမတွေရှိချက်ကြီး တစ်ခုအတွက် ကြွေးကြော်နေသလို ပါးစပ်က မပြတ်အော်ဟာစ်အားပေးနေခြင်း ဖြစ်သည်။

သည်ပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ အနိုင်ရခဲ့သည်။ ပြိုင်ဘက်အသင်းက ကျွန်တော်တို့ထက် သိသိသာသာတော်သည့် အသင်းဖြစ်ရာ စိတ်ဓာတ်ပေါ်တွင် အဓိက, မူတည်၍ ကျွန်တော်တို့ နှင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ၊ ဆရာဘဝ၊ စစ်အတွင်းကာလ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အိုအက်စ်အက်စ်တပ်ဖွဲ့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်ကာလနှင့် နောက်ပိုင်း နိုင်ငံခြားရေးဌာနတွင် လုပ်ဆောင်စဉ် ကာလတစ်လျှောက်လုံးပင် အမေ့စကားများက အစဉ် ထိန်းကျောင်း လမ်းညွှန်ပေး ခဲ့သည်။ ကမ္မာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ ပါလက်စတိုင်းမစ်ရှင်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် ကြော်သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၇ ရက်နေ့ အဖြစ်ဆိုးကြီး၏နောက်ပိုင်း စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ဖွယ် အမောင်ဖုံးနောက်များအတွင်းမှာလည်း သည်စကားများက မီးပြတိက်တစ်ခုလို ကျွန်တော့အား လမ်းပြနေခဲ့သည်။

ခဲ့သည်နေ့ နောက်ပိုင်းတွင် ကုလသမဂ္ဂ ဇွဲစပ်ညီးနှင့်ရေးတာဝန်ခံ ကောင့်ဖော်ကာနာဒါတ် လိုက်ပါသည့်ကားသည် ပျောစလင်မြို့နှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ လမ်းပိတ်စစ်ဆေးသည့် စစ်တပ်ဂိတ်တစ်ခုအနီး ရောက်ရှိလာသည်။ သည်အချိန် ဂိတ်အနီးရပ်ထားသည့် ဂျစ်ကားတစ်စီး ထဲမှာ လူငါးယောက်ထိုင်နေသည်။ ဘာနာဒါတ်၏ကား ရပ်လိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဂျစ်ကားထဲရှိ လူတစ်ယောက်က စတင်းကန်းတစ်လက်ကိုင်ပြီး တရာပ်ပစ်ခတ်ရာ ကောင့်ဖော်ကာနာဒါတ် အပြင် ကုလသမဂ္ဂ အကဲခတ်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သူ ပြင်သစ်တပ်မတော်မှ ဗိုလ်မှူးကြီး အန်ဒရေဆိုရိုး ပါ ကျဆုံးသွားခဲ့သည်။

ရုတ်တရက် ကုလသမဂ္ဂပြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်အားလုံး ကျွန်တော့ပုံးပေါ် ကျရောက်လာခဲ့သည်။ အဖွဲ့သားအတော်များများက ပြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်း အောင်မြင်မှာ မဟုတ်တော့ဟု စိတ်ပျက်ကုန်ကြသည်။ စကားတွေ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ပြောလာကြသည်။ နယ်မြေအော်များတွင် ဖြန့်ကျက်ချထားသည့် ရာချို့ရှိသော ကုလသမဂ္ဂ အကဲခတ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို အမြန်ဆုံးပြန်ခေါ်ပါ၊ လောလောဆယ် စစ်ပွဲကြီးတစ်ခု အချိန်မရွေး ထဖြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေ ရှိနေရာ ငှါးပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရသည် စသဖြင့် တချို့က တိုက်တွန်း ပြောဆိုလာကြသည်။

သို့သော် သည်တစ်ကြိမ်မှာလည်း နှစ်ကာလများစွာကို ဖြတ်သန်းကာ အမေ့စကားကပင် လွှမ်းမိုးအောင်မြင်ခဲ့သည်။ အားလုံး မိမိတို့၏ နေရာအသီးသီးတွင် ဆက်လက်ရပ်တည်ကာ ကွယ်လွန်သူ ကောင့်ဖော်ကာနာဒါတ် ဆောင်ရွက်စေချင်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းရပ်များကို သူအား စံနှမူနာထားရှိ လုပ်ဆောင်သွားကြရန် ကျွန်တော် ပြတ်ပြတ်သားသား တိုက်တွန်းပြောဆိုလိုက်သည်။ ကောင့်ဖော်ကာနာဒါတ်ကား ကျွန်တော်တွေဖူးသမျှ လူများထဲတွင် ကြောက်ရွှံ့စိတ် အကင်းမဲ့ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက်၌ အာရပ်များနှင့် ဂျူးများ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် တွေ့ဆုံးဆွေးကြရန် သဘောတူညီကြသည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းလည်း နေ့စဉ်လိုလိုပင် ပြသုနာသစ်၊ အခက်အခဲသစ် တွေ မပြတ်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ တော်ကြာ သည်အဖွဲ့က မဆွေးဆွေးတော့၊ ဟိုအဖွဲ့ကပြန်မည် စသဖြင့် ခြိမ်းခြောက်မှုတွေက တရာစပ်။ ကျွန်တော်ကတော့ သည်ဆန္ဒကျင်ဘက်နှစ်အုပ်စု ဆက်ပြီး စကားပြောနေအောင် ထိန်းပေးထားနိုင်လျှင် တစ်နေ့နေ့ သဘောတူညီချက်တစ်ခုခုတော့ မှုချ ရရမည်ဟူ၍ စွဲမြဲယုံကြည်ထားခဲ့သည်။ စာ ရက်တိုင်တိုင် အဆက်မပြတ် အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးကြပြီးသည့်နောက်တွင်မှ စစ်ပွဲကြီးအပြီးသတ်စေမည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် လေးရပ် ရရှိခဲ့ပေသည်။

ပါလက်စစ်တိုင်းအရေးမှာတုန်းက နည်းတူ အမေ့စကားများဖြင့် စိတ်ဓာတ်မြှင့်တင် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ရန် အရေးတကြီး မဖြစ်မနေ လိုအပ်လာသည့်ကိစ္စတစ်ရပ် လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်က ကျွန်တော် ထပ်ကြောပါသည်။ အဲသည်တုန်းက အသက်ခုနစ်နှစ်သာ ရှိသေးသည့် ကျွန်တော့သားလေး ပိုလီယိုရောဂါ စွဲကပ်ပါသည်။ သားမှာ အိပ်ရာပေါ်တွင် ပက်လက်ကလေး နေရသည်။ လက်တွေခြေတွေလည်း မလျှပ်ရှားနိုင်ပါ။ သည်အချိန် သားစိတ်မှာ သူ တစ်သက်လုံး သည်လို ဒုက္ခိတာဝန့် နေရတော့မည်လောဟု တွေးတော်ကြာက်ရှုံးကာ စိတ်ဓာတ်ကျသွားပါက ရောဂါဒဏ် ကို တွေ့နှုန်းလှန်မည့်စွမ်းအားများ နည်းပါးသွားမည်ဖြစ်ရာ သူ စိတ်အားမငယ်အောင် ထိန်းသိမ်းပေးရန် အလွန် အရေးကြီးလာသည်။

စင်စစ် အဲသည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း အကြီးအကျယ် စိုးရိမ်ထိတ်လန့် နေခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် စိတ်ဓာတ်တက်ကြွေနေမှာသာ သူကို စိတ်အားတက်အောင် လုပ်ပေးနိုင်မည် မဟုတ်လား။ အမေ့စကားမှ စိတ်ဓာတ်အားကို ကျွန်တော် ယူရပြန်သည်။ နေစဉ် ကျွန်တော်တို့ နေ့းမောင်နှင့်နှစ်ယောက် သားကို မျှော်လင့်ချက်ပြည့်ဝသည့် စကားတွေ ပြောကြသည်။ သနားလိုက်တာဆိုသည့်စကားမျိုး တစ်ခွန်းမျှမဆို။ သူတစ်သက်လုံး ကျောက်ပတ်တီးစည်းပြီး နေသွားရမှာ မဟုတ်သည့်အကြောင်း၊ သူ ပြေးနိုင်မည်၊ ရေကူးနိုင်မည်၊ စက်ဘီးပြန်စီးနိုင်မည် ဆိုသည့်အကြောင်းများသာ သူ ယုံကြည်စိတ်ချလာအောင် ပြောကြသည်။ တဖြည့်းဖြည့်း သူ စိတ်အားတက်လာသည်။ မျှော်လင့်ချက်တွေ နိုးကြားထက်သန်လာသည်။ သူဘဝ အနာဂတ်အတွက် မစိုးရိမ် မကြောင့်ကြတော့။ စိတ်အားတက်ခြင်းနှင့်အတူ သူ တဖြည့်းဖြည့်း နာလန်ထူလာ၊ ကျွန်းမာ လာလေသည်။

လူတစ်ယောက်၏ ဘဝက အခြားတစ်ယောက်အပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်မှုပမာဏကို တိုင်းတာ တွေက်ချက် မရနိုင်ပါ။ အမေ့စကားများနှင့် အမော်၏ စံနမူနာက ကျွန်တော့အား ကိုယ့်အိုးကိုယ့်အိမ်

မှာ နေစဉ်ရော၊ ရပ်ဝေးမြေခြားသို့ သွားရောက်ရမည့် အခါများတွင်ပါ အမြဲ ခွန်အားဖြည့်တင်းပေးခဲ့သည်။

အမေ့စကားတွေကိုသာ မှတ်သားနာယူမည်ဆိုပါက မည်သူမဆို ကျွန်တော့နည်းတူသည်စကားတွေ၏ အားပေးထောက်ကူမှုကို ခံယူရမည်မှာ မလွှဲဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

[ရည်ညွှန်း။။ Advice= Reader's Digest, April 1955]

(၉)

အက်စတက် (၁) ကီးဖော်ဗား

Estes Kefauver (1903 - 1963)

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုမှ ထင်ရှားသော နိုင်ငံရေးသမားတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

တင်နက်ဆီပြည်နယ် မေဒီဆင်းလိမ္မာ့မှာ မွေးသည်။ တင်နက်ဆီ တက္ကသိုလ်နှင့် ယေးတက္ကသိုလ်တို့တွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

ရွှေနေအဖြစ်လုပ်ကိုင်ရာမှ နိုင်ငံရေးဘက်သို့ ဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အောက်လွှတ်တော်အမတ်၊ ထို့နောက် ၁၉၄၈ မှစတင်၍ အထက်လွှတ်တော်အမတ် တောက်လျှောက် ဖြစ်ခဲ့သည်။

အထက်လွှတ်တော်အမတ်များထဲတွင် အရှိန်အဝါကြီးသူ တစ်ဦးဖြစ်၍ ၁၉၅၆ ခုနှစ် သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ဒုတိယသမ္မတလောင်းအဖြစ် ဝင်ရောက် ယုံးပြိုင်နိုင် ခဲ့သည်။

“ ဘဝမှာ ကြံရတဲ့ ခလုတ်ကန်သင်းတွေကို ကိုယ့်ဘဝ တိုးတက်အောင် မြှင့်တင်ပေးမယ့် လျေကားထစ်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ရမယ် သား၊ ခလုတ်တိုက်မိတဲ့ ကျောက်တုံးကို ခြေနှင်းတုံးအဖြစ် အသုံးပြုတတ်ရမယ် ”

“ မဟုတ်ကန်သင်းမှ ရွှေကားထၢ်နှုံး ”

လော်ကယ်ရထားလေးက စုစုပေါင်းမှ လူစီးတွဲတစ်တွဲနှင့် ကုန်တွဲတစ်တွဲသာပါသည်။ ဒါကိုပင် စက်ခေါင်းက ဂျှတ်ဂျှုတ်ဂျက်ဂျက်အသံပေးကာ အမောတကော ဆွဲသော်လည်း မီးခိုးသာ ထောင်းထောင်းထသည်။ ရထားက သိပ်မရွှေချင်း။

စန္ဒ တန်းနှင့် ကျောင်းပိတ်ရက် အိမ်အပြန်မှာ အသွားနှုံးသော သည်ရထားအိုလေးပေါ်၌ ကျွန်းတော် တွေးရန်ငေးရန် အချိန်အများကြီး ရခဲ့သည်။ ကျွန်းတော်က တင်နက်ဆီပြည်နယ် မေဒီဆင်းလုမြို့ကလေးက။ ကောလိပ်တက်တော့ ပြည်နယ်အရှေ့ပိုင်းရှိ နေ့က်(စ)ဗီးလုမြို့မှာ သွားတက်ရသည်။ တင်နက်ဆီတက္ကသိုလ်။

တက္ကသိုလ်ရောက်စ ပထမဆုံး ရက်သတ္တပတ်၏ အတွေ့အကြုံတွေကို ကျွန်းတော် ထပ်တလဲလဲ ပြန်ပြီး စဉ်းစားနေမိသည်။ ကျွန်းတော့ ဘဝတစ်လျှောက်မှာ တစ်ခါမျှ သည်ရက်ပိုင်း လောက် စိတ်ပျက်အားငယ်ရဖူးတာ မရှိခဲ့။ ပြီးခဲ့သည့် နွေဦးကာလ မေဒီဆင်းလုံးလုံး အထက်တန်း ကျောင်းမှ အောင်ပြီးစအချိန်၊ တက်နေခဲ့သည့် ကျွန်းတော့မှနတွေ ယခုတော့ လုံးဝ ကျိုးပဲ့ပောက် ပျက်သွားခဲ့ရပြီ။

ပြီးခဲ့သည့်အပတ် နေ့က်(စ)ဗီးလုံးအသွား ရထားပေါ်တက်စဉ်က လုံးဝ သည်လို့မဟုတ်။ နေ့က်(စ)ဗီးလုံးကို အပြတ်စီးပစ်လိုက်မည်ဟု အားခဲာာ ကျွန်းတော် အပြည့်အစုံ ပြင်ဆင်ထား ခဲ့သည်။ ဝတ်စုံက ကတ်တလောက်ကို သေသေချာချာကြည့်ပြီး စိတ်တိုင်းကျ ရွှေးမှာထားသည့် ဝတ်စုံအကောင်းစား။ သားရေသေတွာာကလည်း အသစ်ကျပ်ချွဲတ်။ ဦးထုပ်က ခေါင်းပေါ် ခပ်လန်လန် ဆောင်းထားလိုက်လျှင် အပြတ်မိုက်သည်။ လည်စည်းတို့၊ ကြယ်သီးတို့ကလည်း အပုံစား။

အဲသည်တုန်းက နေ့က်(စ)ဗီးလုံးဘူတာမှာ လာကြို့နေသည့် အကိုဝင်းကွဲ သောမက်(စ) ဝေါကာက ကျွန်းတော့ကိုမြင်တော့ အံ့အားသင့်သလို ဖြစ်သွားသည်။ အဲသည်နောက် တက္ကသိုလ်ဂုဏ်

ဆောင် ကျောင်းသားကလပ်သို့သွားကြတော့ ကျွန်တော့ကို ရှုပေါက်ကမခေါ် ဘေးတံ့ခါးက ခေါ်သွားတာ ကျွန်တော် အမှတ်ရသည်။ (ဂုဏ်ထူးဆောင်ကျောင်းသားကလပ်က ထူးချွန်အောင်မြင် သော ကျောင်းသားများကိုသာ အသင်းသားအဖြစ် ရွေးချယ်လက်ခံသည့် ကလပ်ဖြစ်သည်။) ပြီး ဘောလုံး ဝင်ကစားကြည့်သည့်အခါလည်း နည်းပြဆရာ ဘင်ဒါက ကျွန်တော့ကို သိပ်အထင်မကြီး တာ၊ တစ်ခါမှာလည်း အကိုယောမက်(စ)ကို သူ့ သူ့ယောများက ကျွန်တော်နဲ့ပတ်သတ်ပြီး “ဟေးမင်း အဲဒီရှိုးစမိုးလေး ဘယ်က ခေါ်လာတာလဲကွာ၊ ဂုဏ်ဆောင်အသင်းသားဖြစ်ဖို့ မွော်လင့်ထားတာ တော့ မဟုတ်ပါဘူးနော်” ဟု ပြောသံကြားလိုက်ရတာတွေ ပြန်တွေးမိသည်။ ကျွန်တော် စိတ်မချမ်း မသာ ဖြစ်လိုက်သည်မှာ ပြောဖွယ်ရာမရှိတော့။

ပစ္စည်းပစ္စယတွေ အားလုံးထုပ်ပိုးပြီး အိမ်ကိုသာ အမြန်ဆုံး ပြန်ပြီးချင်မိတော့သည်။ တက္ကသိုလ်မှာအောင်မြင်ရမည် ထင်ရှားရမည်ဟူသော ကျွန်တော့ စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်က ပျက်ပြယ် သွားခဲ့ပြီ။

လောကယ်ရထားလေး မြို့ဘူတာဆိုက်တော့ အိမ်ကမိသားစု လာကြိုနေတာ တွေ့ရသည်။ အမေက ကျွန်တော့ကိုမြင်သည့်နှင့် အခြေအနေမကောင်းဘူးဆိုတာ ချက်ချင်း ရိပ်မိသည်။ အိမ်ရောက်လျှင် သိပ်ကြာကြာမဆိုင်း၊ သူ့အခန်းထဲခေါ်သွားကာ တံ့ခါးပိတ်ပြီး အမေနှင့်ကျွန်တော် အကြာကြီး စကားပြောကြသည်။

ကျွန်တော့အခက်အခဲတွေ့၊ စိတ်ညစ်နေတာတွေ နားထောင်ပြီးသည့်နောက် အမေ ပြီးသည်။

“ က - သား ဘယ်လောက် စိတ်အနှင့်အယုက် ဖြစ်နေရတယ်ဆိုတာ အမေ နားလည်ပါပြီကွယ်၊ သားက အခုမှ ၁၆ နှစ်ပဲ ရှိသေးတာကိုး။ လူဘဝအတွက် အရေးအကြီးဆုံး မှတ်သားစရာ သင်ခန်းစာတစ်ခုရှိတယ်၊ သားက အသက်အရွယ်ငယ် အတွေ့အကြုံနှင့်သေးဘူးပေါ့ ” ဟု ဆိုကာ ကျွန်တော့ တစ်သက်တာအတွက် တန်ဖိုးအရှိုဆုံး ထိဝါဒစကားတစ်ခုကို ပြောကြားသည်။

“ ဘဝမှာ ကြုံရတဲ့ ခလုတ်ကန်သင်းတွေကို ကိုယ့်ဘဝ တိုးတက်အောင် မြှင့်တင်ပေးမယ့် လျေကားထစ်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ရမယ် သား၊ ခလုတ်တို့ကိုမိတဲ့ကျောက်တုံးကို ခြေနှင့်တုံးအဖြစ် အသုံးပြုတတ်ရမယ်။ ဝမ်းနည်းရတာ စိတ်ထဲ ထိခိုက်နာကျင်ရတာတွေကို အောင်မြင်အောင် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရအောင် ဆွေပေး တွေ့န်းပေးတဲ့ အားတွေ့အဖြစ် ပြောင်းပစ်ရမယ်။ အတန်းထဲမှာ သူများလောက် အဆင့်မရလို့ စိတ်ပျက်သလား၊ အဲဒီစိတ်ပျက်တာကို မခံချင်စိတ်အဖြစ် ပြောင်းပြီး

သူများထက် အဆင့်တက်အောင် ကြီးစားပစ်ရမယ်။ အဲဒါဆို အောင်မြင်လာလိမ့်မယ်၊ နာမည်ထွက်လာမယ် ”

တန်လံ့နေ့မှာ ကျွန်တော် ကျောင်းသို့ပြန်လာခဲ့သည်။ ခလုတ်တိုက်မိသည့် ကျောက်တုံးများကို ခြေနှင့်တုံးအဖြစ် အသုံးပြုရမည်ဟုသော သန္တိကြာန်အပြည့်နှင့်။

ပထမဆုံးက ရပ်(ဂ)ဘီသောက္လား၊ ရပ်(ဂ)ဘီမှာ ကျွန်တော် ဘယ်နေရာတွေ ညုံနေသလဲသုံးသပ်ကြည့်တော့ ပိတ်ဆိုသည့်အပိုင်းနှင့် လုညွှေယူပြီးသည့်အပိုင်းမှာ အားအနည်းဆုံးဆိုတာသွားတွေ့သည်။ သည်အပိုင်းတွေမှာ အားအကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ရမည်ဟု ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

သောလုံးကွင်းဆင်းရသည့် နေ့တိုင်းပင် သူများတွေနှင့် ကစားပြီးသည့်နောက် နောက်ထပ်နာရီဝက်ခန့် ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်း ဒေဝါရမ်းရပ်နှင့် လေ့ကျင့်သည်။ လွှာစာမျှန်တွေ အပြည့်အသိပ်ထည့်ထားသည့် သောလုံးသမားပုံ ဒေဝါရမ်းရပ်က စိုပြီး ခြောက်ထားတာဆိုတော့ သံတုံးသံခဲလိုမာကျောနေသည်။ သူနှင့်နှင့်စာလျှင် တကယ့် သောလုံးသမားအစစ်တွေက အများကြီး ပျော့သည်။ လေ့ကျင့်မှုကြောင့် သိသိသာသာတိုးတက်ကာ တက္ကသိုလ်အသင်းမှာ ပါဝင်ကစားခွင့်ရလာသည်။ တဖည်းဖည်း ကျွန်တော်က ကက်ပါဆစ်ကမာ အသင်းတို့ကိုမှာ လူသိများသူတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။

ကျောင်းတက်နေစဉ် အဆောင်စရိတ်ရရန်အတွက် ကျွန်တော် ဖိုကြီးမှာ မီးထိုးသော အလုပ်, လုပ်ရသည်။ အေးစက်သော ဆောင်းရက်များမှာ မနက်အစောကြီး ထပြီးသည့်နောက်တွင် အိပ်ရာပြန်မဝင်ချင်တော့သဖြင့် စာထိုင်ဖတ်ဖြစ်သည်။ သူများတွေ အိပ်နေဆဲအချိန်မှာ ခေါင်းကြည်ကြည်လင်လင်နှင့် တစ်မနက် နှစ်နာရီလောက် စာကျက်ခြင်းက ကျွန်တော့အား ကျောင်းစာတိုးတက်မှုအတွက် များစွာ အထောက်အကူပြုခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်မှာ လေးနှစ်မကြာမီအတွင်း ခလုတ်တိုက်နေသည့် ကျောက်တုံး အတော်တော် များများကို ခြေနှင့်တုံးများဖြစ်အောင် ကျွန်တော် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပညာရေးမှာရော အားကစားဘက်တွင်ပါ အောင်မြင်မှုတွေ ဂုဏ်ပြုဆုလက်မှတ်တွေ ရရှိခဲ့သည်။

ဘွဲ့လက်မှတ်ယူပြီး စင်ပေါ်က ဆင်းလာသည့်အချိန် ကျွန်တော် အမေ့အား သူ ပြောကြားခဲ့သည့် ထာဝါဒများအတွက် ကျေးဇူးတင်စကား ဆိုခဲ့မိပါသည်။

နောက်ပိုင်း ကျွန်တော် ဥပဒေစာမေးပွဲ အောင်ပါသည်။ အဲသည်အချိန် ကျွန်တော် လေးစားအားကျဆုံး ရှုံးနေကြီးက မစွဲတာဂျော်ဆိုက်ကဲ ဖြစ်သည်။ မစွဲတာဆိုက်ကဲက ကျွန်တော် တို့ မေဒီဆင်ဟီးလ်မြို့ကလေးမှာ ရှုံးနေလုပ်ငန်းစတင်ကာ ထို့နောက်မှ ချက်တာနူးကိုတွင် ဥပဒေအကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က အဲသည် မစွဲတာဆိုက်ဘထံတွင် လက်ထောက်ကလေးတစ်ဦးအဖြစ် စတင်ကာ တဖြည်းဖြည်း ပါတနာ အဆင့်ထိရောက်အောင် ကြိုးစားသွားဖို့ ရည်မှန်းထားသည်။ သည်အတွက် သူထံ ဆက်သွယ်သည့် အခါ လောလောဆယ် ကျွန်တော်အတွက် နေရာမရှိသေးပါ၊ သို့သော် အလိုရှိသည့်အခါ ဆက်သွယ် ရန် သူခေါင်းထဲ မှတ်ထားပါမည်ဟု ဆိုလိုက်သည်။

နောက် ရက်သတ္တပတ် အနည်းငယ်အကြာမှာ မိန်းမကြီးတစ်ယောက် ကျွန်တော်ထံ အကူအညီ တောင်းခံလာပါသည်။ မတော်တဆ ထိခိုက်သေဆုံးသည့် သူခေါင်ပွဲန်းသည်အတွက် မီးရထားကုမ္ပဏီမှ လျှော်ကြေးတောင်းပေးရန်ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်အတွက် ပထမဆုံး အမှုလက်ခံရရှိခြင်းဖြစ်ရာ သည်မိန်းမကြီး အမှုလာအပ်ခြင်းအတွက် ကျွန်တော် ဝမ်းသာမိရပါသည်။

လျှော်ကြေးကိစ္စ ကုမ္ပဏီသို့ စာရေးဆက်သွယ်သည့်အခါ သူတို့ကုမ္ပဏီ၏ ဥပဒေရေးရာ ကိုယ်စားလှယ်မှာ မစွဲတာဆိုက်ဘတို့အဖွဲ့ဖြစ်ကြောင်း အံ့ဩစွာ ကျွန်တော် သိလိုက်ရသည်။ အမှုကိစ္စ အတွက် မစွဲတာဆိုက်ကဲ ပြန်ကြားလိုက်သော စာပါ လေသံအရ ယခုကိစ္စတွင် ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် နစ်နာကြေး ရသင့်၊ ရထိက်သည်ဟု သူ လုံးဝ ယူဆထားပုံမရကြောင်း ပေါ်လွှင်လျက်ရှိသည်။ သည်အတိုင်းဆိုပါက ဤအမှုကိုသာ ကျွန်တော် ဆက်ကိုင်နေမည်ဆိုလျှင် မစွဲတာဆိုက်ဘနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရန် မျှော်လင့်ချက် မရှိတော့သည့်သော ဖြစ်နေသည်။ သို့သော် တစ်ဖက်မှာက လည်း အတော်ကျွန်းမြို့၊ ရုက်သိက္ခာမပျက် ပြန်နှစ်တွက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့သည့် အခြေအနေ။

ရက်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ တရားရုံးခန်းမတွင် ကျွန်တော် မစွဲတာဆိုက်ဘနှင့် နဖူးတွေ့အူးတွေ့ ရင်ဆိုင်ရလေသည်။ ကျွန်တော် မျက်နှာပူကာ အတော်ကြီးပင် အနေရအထိုင်ရ ခက်နေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်အမှုသည်၏ အရေးကိစ္စကိုတော့ တကယ် ဝိရိယစိုက်ထုတ်ကာ ကျွန်တော်ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး အစွမ်းရှိသမျှ အကောင်းဆုံးလည်း လျှောက်လဲတင်ပြခဲ့သည်။ အမှု စစ်ဆေးစဉ် ကာလတစ်လျှောက်လုံး မစွဲတာဆိုက်ကဲ ကျွန်တော်မျက်နှာကို ကောင်းကောင်းပင် မကြည့်ချေ။ တရားသူကြီးက ကျွန်တော်တို့ဖက်ကို အနိုင်ပေးသည့် စီရင်ချက် ချမှတ်လိုက်သည့် အခါတွင်လည်း သူ စကားတစ်ခွန်းမှာ မပြောဘဲ ရုံးခန်းထဲမှ ထွက်သွားခဲ့သည်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်တွင်မူ ကျွန်တော့အား သူ့ရုံးခန်းသို့ လာရောက်ရန် ခေါ်လေသည်။ “ အက်စတက်(စ)၊ ဒီအမူ မင်းကိုင်တွယ်ပုံ ငါ ကြိုက်တယ်ကွ ” ဟု သူ ဆိုလိုက်သည့်အခါ ကျွန်တော့ အံအားသင့်သွားမိသည်။ ထို့နောက် သူက ကျွန်တော့အား သူ့ဥပဒေအကျိုးဆောင် လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှာ လခစား အမှုထမ်းလောက်မျှမဟုတ်ဘဲ ဂျိန်ယာပါတနာ အဆင့်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ရန် စီစဉ်ပေးလေသည်။ ကျွန်တော့တစ်သက်တာ၌ လျှကားထိအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့သည့် ခလုတ်တိုက်သော ကျောက်တုံးများထဲတွင် အကြီးဆုံး ကျောက်တုံးပေတည်း။

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် အထက်လွှတ်တော် (ဆိန့်တ်) ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ အဲသည်အချိန်၌ ကျွန်တော် အောက်လွှတ်တော်အမတ်အဖြစ် နှစ်အတန်ကြာ ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်သည်။ အောက်လွှတ်တော်မှာ ခရိုင်တစ်ခုလောက်ကိုသာ ကိုယ်စားပြုရသည်ဖြစ်ရာ ပြည်နယ်ကိုယ်စားပြုအဆင့်တွင် ယုံုပြုပြုရသည့်အခါ၌ အခက်အခဲများစွာ တွေ့ရသည်။ ပထမဆုံးအချက်က ကိုယ့်နာမည် လူသိအောင်လုပ်ရေးဖြစ်သည်။ အရေးထဲ ကျွန်တော့နာမည်က လူအတော်များများ အတွက် အသံထွက်ရ ခက်နေသည်။ ကျွန်တော်ယုံုပြုပြုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးကလည်း အရှင်အဝါ ကောင်းသူများဖြစ်ရာ အခြေအနေက အတော် အားပျက်စရာကောင်းနေသည်။

သို့နှင့် မဲဆန္ဒရှင်တွေ၏ သဘောထားကို တိတိကျကျ ကြိုတင် သိရှိနိုင်ရန်အတွက် လူထုဆန္ဒကောက်ခံသည့်ဘက်တွင် ထင်ရှားသည့်အဖွဲ့တစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်အား အမတ်လောင်းသုံးဦး၏ အနေအထားကို ဆန်းစစ်ရန် တာဝန်ပေးလိုက်သည်။ ငှင့်၏ သုတေသနပြုချက်အရ မဲဆန္ဒရှင်များ၏ ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းကသာ ကျွန်တော့ကို မဲပေးကြစရာရှိကြောင်း သိရသည်။ အနေအထားက ဆိုးဝါးလွန်းလှသည်။ သည်သုတေသနပြုချက်ရလဒ်ကို ကျွန်တော့ အောင်နိုင်ရေးအဖွဲ့ မန်နေဂျာအား မပြုဘဲ ထားလိုက်သည်။ သူသိနေလျှင် ပို၍ စိတ်ဓာတ်ကျသွားမှာ ဆိုးသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူကိုသာ မပြောသည်။ ကျွန်တော့ဘာသာကတော့ ရုံးခန်းထဲမှာထိုင်ကာ သည်ပြုပြီးမှ စောစောစီးစီး နှစ်ထွက်လိုက်လျှင် ကောင်းလေမည်လားဟု တစ်ယောက်တည်းအကြိုတ်အနယ် တွေးတော့နေခဲ့မိသည်။

အမေ့စကားတွေ ပြန်ကြားယောင်မိတာ တစ်ခုတည်းကြောင့်သာ သည်ပြုပြီးထဲ ဆက်ပါနေကာ ကြုလာရသမျှ အခက်အခဲကို မိမိစွမ်းအားရှုံးသမျှ ကြိုးစား ကျော်လွှားသွားရန် အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုတွေ တရကြမ်း ပြုလုပ်သည်။ မြို့ကြီးမြို့ငယ်နှင့် ကျေးဇားစုစုပေါင်း သုံးရာခန့်ဆီကို ကျွန်တော်ရောက်သည်။ တချို့အေသဆိုလျှင် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်။

သည်အေသများက မဲဆန္ဒရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံးက နိုင်ငံရေးပြဿနာတွေ အဆိုပြချက်တွေနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်နောက်တစ်နောက်နာရီ၊ ဆယ့်ခုနှစ်နာရီအထိ ဝေဖန်ဆွေးနွေးသည်။ ပရိသတ်နှင့်တွေ့တိုင်း ကျွန်တော့နာမည် [အက်စတက် (စ) ကီးဖော်ဗား] ကို ကြေညာကာ ကီးမှာ အသံကိုဖို့ပြီးဆိုရကြောင်း အပီအသရွှေ့ပြဿနာမည်။ နောက်တော့ ဆန်းဆန်းပြားပြား နာမည်တစ်ခုက သတိထားမိသောအခါ ရိုးရိုးသာမန်နာမည်တွေထက် လူတွေစောင်းထဲ စွဲနေတတ်ကြောင်း သိရှိကာ ကျွန်တော် အားတက်ခဲ့ရသည်။

လူထုဆန္ဒ သုတေသနပြချက်က မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ နောက်ဆုံး၌ ကျွန်တော်အနိုင်ရဲ့ပါသည်။ သို့သော် စိတ်အားပျက်စရာကောင်းလှသည့် သူ့ရလဒ်ကိုကြည့်ကာ ကျွန်တော် တရကြမ်းသွန်၍ ကြိုးစားခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ နောက်ဆုံး၌ အောင်ပွဲရဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သောပြောက်နှစ်လောက်ကမူ အမေ့ကို ကျွန်တော် ဆုံးရှုံးခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့ အာရုံထဲတွင်ကား အမေနှင့်ပတ်သက်၍ အမှတ်ရသမျှများထဲတွင် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် တစ်ခုသော တန်းနှစ်နောက်နောက် အမေရှုပ်လွှာနှင့် စကားသံများ အပီပြင် အထင်ရှားဆုံး စွဲထင်လျက် ရှိနေသည်။ အဲသည်နောက်၏နောက်ပိုင်း ကျွန်တော့ဘဝတစ်လျှောက် ဥပဒေလုပ်ငန်းနှင့် နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်တို့၌သာမက ကိုယ်ရေးကိုယ်တာများမှာပါ မအောင်မြင်မှ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး စိတ်အားပျက် စရာတွေ အမျိုးမျိုးအဖုံ့ဖုံး ကြေခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့ ကြေရသည့်အခါတိုင်းကား အမေပေးသည့် အကြံကောင်းညာဏ်ကောင်းကို ကျွန်တော် မသုံးစွဲမိခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံရပါမည်။ သို့သော် အမေည်းဝါဒ ကို တိတိကျကျ လိုက်နာမိသည့်အခါတိုင်းမှာပင် ထိုအခက်အခဲ အတားအဆီးတွေကို ကျွန်တော် အောင်မြင်စွာ ဖြတ်သန်းနိုင်ခဲ့စမြဲ ဖြစ်ပါသည်။

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, September 1954]

(၁၀)

ရှိုင်ချက် (၁) မင်း အင်ဒရူးစံ

Roy Chapman Andrews (1884 - 1960)

အမေရိကန် သဘာဝသမိုင်းပြတိက်က ကြီးမှူးစေလွတ်သည့် ရူးစမ်းရာဖွေရေး ခရီးစဉ်များ တွင် ဦးဆောင်ပါဝင်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ထင်ရှားသူဖြစ်သည်။

အင်ဒရူးစံကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ဝန္တကွန်ဆင်ပြည်နယ် ဘီလိုက်မြို့တွင် မွေးသည်။ ဘီလိုက်ကောလိပ်မှ ဘွဲ့ရသည်။

အတော်ထယ်ရွယ်သေးသည့် အချိန်မှာပင် ဝေလငါးရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုခဲ့ရသည်။ ၁၉၂၁ နှင့် ၁၉၃၀ အတွင်း အာရုံအလယ်ပိုင်းသို့သွားသည့် သဘာဝသမိုင်း သုတေသန ခရီးစဉ်ခြောက်ခုတွင် ဦးဆောင်ခဲ့သည်။

လေ့လာရေးခရီး အတွေ့အကြုံများ၊ သဘာဝဖော်ဆိုင်ရာများနှင့် ပတ်သက်၍ Whale Hunting with Gun and Camera (1916), On the Trial of Ancient Man (1926), The

New Conquest of Central Asia (1932) နှင့် The Amazing Planet (1940) တို့အပါအဝင် စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားခဲ့သည်။

ဘယ်အခါမျိုးမဆို ကိုယ့်ဆီက အကောင်းဆုံးကို ပေးနိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။

ရှုဆက် တိုးရ ခက်နေတယ် ဆိတာတစ်ခုတည်းနဲ့တော့ နောက်ဆုတ်လို့ မဖြစ်ဘူး။

“ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କାର ପୂଜାରୀଙ୍କ ”

အမေရိကန် သဘာဝသမိုင်းပြတိက်တွင် ကျွန်တော် ပထမဆုံး ဟောပြောခွင့်ရစဉ်က ကျွန်တော့အသက် J4 နှစ်ပဲ ရှိသေးသည်။ အဲသည်တုန်းက ဟောပြောသည့် အကြောင်းအရာက ကင်မရာကိုင်၍ လိုက်ခဲ့သည့် ဝေလငါးဖမ်းခရီး အတွေ့အကြုံ။

ဟောပြောပွဲများ စီစဉ်ကျင်းပသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုမှ မန်နေဂျာဖြစ်သူ ဝိဇ္ဇာလပ်(စ)လည်း အဲသည့်နေ့ပွဲသို့ တက်ရောက်နားထောင်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့ ကျွန်တော်တွေ့ရသည့် ပရီသတ်က အလွန်ကောင်းသည်။ အရိပ်ပြ အကောင်မြင်သည့် ပရီသတ်။ ပရီသတ်ကောင်းသဖြင့် ကျွန်တော် လည်း ဈာန်ဝင်ကာ ပြောရတာ သိပ်ကောင်းသွားခဲ့သည်။ သို့နှင့် သည်ပွဲ နားထောင်အပြီးမှာ ဂလပ်(စ)က ကျွန်တော်အား သဘောကျကာ သူတို့အဖွဲ့၏ အမြတ်မီး ဟောပြောသူတစ်ဦးအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်သည်။

နောက်နှစ်လခန့်အကြာမှာ ကျွန်တော့ ဟောပြောပဲတစ်ခုကို သူ လာနားထောင်ပြန်သည်။ အဲသည်နေ့ ပရီသတ်ကတော့ တကယ့် မတုန်မလျှပ်ပရီသတ် ဖြစ်သည်။ စကားစပြာကြည့်တာ နှင့်ပင် အခြေအနေကို ကျွန်တော် ချက်ချင်း ရိပ်မိလိုက်သည်။ ပရီသတ်က ငုတ်တုတ်ကြီး ပြိမ်ထိုင် နေသည်။ မိန့်အနည်းငယ်လောက် ကြာသည့်အခါ့၌ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ထက်သန်မှု ကင်းမဲ့ သွားတော့သည်။ သူတို့ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ဖို့ မစဉ်းစားမိတော့။ ကျွန်တော့ဟောပြောချက်က ပရီသတ် နည်းတူပင် အသက်ဝိညာဉ် ကင်းမဲ့သွားသည်။

“ ဒီညာ ခင်ဗျား ဟောပြောချက်က သိပ်မနိုင်ဘူးဗျာ ” မစွဲတာဂလပ် (၁) က မှတ်ချက်ချသည်။

“ ဒီ ပရီသတ်မျိုးနဲ့တော့ ဘယ်လိုလုပ် ကောင်းနိုင်ပါမလဲဗျာ၊ တကယ့်ကို တုတ်တုတ်မှ မလုပ်ကြဘူး၊ စိတ်ပျက်စရာကောင်းတဲ့ လူတွေ ”

“ ဒီလိုပြောလိုတော့ ဘယ်ဖြစ်မလဲဗျာ၊ သူတို့ ဒီပွဲကိုလာတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားကို ချီးမြှင့်တာပဲဗျာ၊ ခင်ဗျားကို တန်ဖိုးထားလို့ လာကြတာ၊ အချိန်ပေးရတယ်။ ပိုက်ဆံပေးရတယ်။ စိတ်ဝင်စားမှုပေးထားရတယ်။ သူတို့အနေနဲ့ ခင်ဗျားဆီက ခင်ဗျားပေးနိုင်သမျှ အကောင်းဆုံးပစ္စည်းမျိုးကို ပြန်ရခွင့်ရှိတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အခု ရမသွားကြဘူး။ ပရီသတ်က တုံးပြန်မှုနည်းတယ်၊ ပြောရခက်ခဲတယ်ဆိုယင်လဲ ခက်ခဲယင် ခက်ခဲသလောက် ခင်ဗျားဘက်က ပိုပြီးကြိုးစားရမှာပေါ့။ အင်အားစိုက်ထုတ်ရမှာပေါ့။ ရှုံးဆက်တိုးရခက်နေတယ် ဆိုတာ တစ်ခုတည်းနဲ့တော့ ခင်ဗျား နောက်ဆုတ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ဟောပြောချက်တစ်ခု ပြီးဆုံးတဲ့အခါတိုင်းမှာ ဟောပြောစဉ်တစ်လျှောက်လုံး ငါ အကောင်းဆုံးပေးနိုင်အောင် ကြိုးစားခဲ့တယ်လို့ ကိုယ့်ဘာသာအသိအမှတ်ပြနိုင်ယင် ခင်ဗျားလိပ်ပြောလုံတာပေါ့၊ တတ်နိုင်သမျှ အကောင်းဆုံး လုပ်မလုပ်ဆိုတာတော့ ကိုယ်တိုင်သာ သိတဲ့ ကိစ္စပဲ ”

မစွဲတာဂလပ်(၁)ထံမှ သည်စကားကို ကြားခဲ့ရပြီးသည့်နောက် ကျွန်တော့ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးပင် လုပ်ငန်းတစ်ခုဆောင်ရွက်သည့်အခါတိုင်း သူပြောသည့် စံသတ်မှတ်ချက်နှင့် ချိန်ထိုးအကဲဖြတ်မိလေ့ ရှိခဲ့သည်။ ကိစ္စတစ်ခု မအောင်မြင်သည့်အခါတိုင်းမှာ ဆင်ခြေပေးစရာ အကြောင်းပြချက်တွေ အလွယ်တကူ ရှာချိရသော်လည်း ကျွန်တော့ကိုယ်ကျွန်တော်ကား လှည့်စားနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့။ ကျွန်တော် အချိန်ပြည့် စွမ်းအားပြည့် မလုပ်ခဲ့သောကြောင့် မအောင်မမြင်ဖြစ်ရခြင်းဆိုတာ ကျွန်တော့ဘာသာ သိနေသောကြောင့်ပင်။

မစွဲတာဂလပ်(၁) ထံမှ အဝေဖန်ခံရသည့် အဲသည်ဟောပြောပွဲနောက်ပိုင်း ဆယ့်နှစ်နှစ်မျှ အကြာ လေ့လာရေးခရီးအတွေ့အကြုံလည်း ပြောက်ကြပိုမျှရှိပြီးသည့်အချိန်၌ ကျွန်တော့ဘဝအတွက် အရေးအပါဆုံး အလုပ်ကြီးတစ်ခု တာဝန်ယူခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ မွန်ဂိုးလီးယားနယ်မြေရှိ ဂိုဘိသဲကန္တာရ သို့ သိပ်သူတေသန စူးစမ်းလေ့လာရေး ခရီးထွက်ရန် အဖွဲ့ကြီးတစ်ခု စုစည်းရေးနှင့် ယင်းအတွက်လိုအပ်မည့် ရန်ပုံငွေများ ရှာဖွေရေးတာဝန် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ရှာဖွေရမည့်ငွေက ဒေါ်လာတစ်သန်း၏ လေးပုံတစ်ပုံမျှ ဖြစ်သည်။ (ထိုကာလငွေကြေးနှင့် ထိုစဉ်က လူထုစိတ်ဝင်စားမှု အနေအထားများအရ) အိပ်မက်ပမာ ဖြစ်နိုင်ခဲ့လှသည်

အလုပ်ကြီးတစ်ခုပင်။ သို့သော သိပ္ပါသုတေသန စူးစမ်းရှာဖွေရေးသမားတစ်ဦးအဖြစ် ကျွန်တော်ဘဝ၏ အောင်မြင်မှ ရုံးနိမ့်မှုသည် သည်အပိုမက်ကြီးကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်၊ မဖော်နိုင်ဟူသော အချက်ပေါ်၍ မူတည်လျက်ရှိနေသည်။

ဒေါ်လာနှစ်သိန်းခဲ့ဆိုသော ငွေကြေးပမာဏကို မြင်ယောင်ကြည့်လိုက်သည့်အခါ်၍ တက်လှမ်းနိုင်စရာမရှိသည့် တောင်ကြီးတစ်တောင်အဖြစ် ကျွန်တော် မြင်ရပါသည်။ သို့သော သည်ကိစ္စကြီးကို တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း မစဉ်းစားဘဲ ကျွန်တော်မှာရှိသမျှ အကြိုဥာဏ်နှင့် ထက်သန်မှာ စွမ်းအားတွေကို နေ့စဉ် အကောင်းဆုံးစိုက်ထုတ်သုံးစွဲကာ သည်တောင်ကို တစ်ဖဲ့ချင်း တစ်စချင်း ဖြော်မည်ဟု ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

သို့သော တကယ်လက်တွေ့ကျတော့ မလွှယ်။ ပြဿနာက နောရေးပါ ကျွန်တော်ထံမှ မခွာဘဲ ရှိနေသည်။ လူက ပင်ပန်းလှသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ ချိန်းချက်ပြီး ပရီသတ်ကို တွေ့ဆုံး ဟောပြောရန် မတတ်နိုင်သလို ဖြစ်နေသည်။ အစအဆုံး တက်ကြွောလှပ်ရှားရမည့် ညစာစားပဲ များသို့ တက်ရန် အားမရှိ။ ရန်ပုံငွေထည့်ရန် အလားအလာရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် သဒ္ဓါတာရားထက်သန်လာအောင်လည်း ပြောဆိုစည်းရုံးခြင်း မပြုနိုင်။ သို့သော ပင်ပန်းတာအကြောင်းပြု၍ အဲသည်ကိစ္စတွေ့မှာ အားလျော့သွားသည့်အခါတိုင်း အကျိုးသက်ရောက်မှုကလည်း လျော့၍ လျော့၍ သွားတာ သိနေရသည်။ ရန်ပုံငွေ ချက်လက်မှတ်တွေ ဝင်မလာတော့။

သည်အခါမျိုးမှာ ဝိလျုံဂလပ်(စ)၏ ထိပ်အကြောင်းကို ကျွန်တော် ပြန်သတိရသည်။

“ ဘယ်အချိန်မျိုးမဆို ခင်ဗျားဆီက အကောင်းဆုံးကို ပေးနိုင်ရမယ်၊ ရှေ့ဆက်တိုးရ ခက်နေတယ် ဆိုတာ တစ်ခုတည်းနဲ့တော့ ခင်ဗျား နောက်ဆုတ်လို့ မဖြစ်ဘူး ” ဟူသောစကား။

အဲသည်တော့ ကျွန်တော် ပြန်စရသည်။ ပြန်အရှိန်တင်ရသည်။

ဤသို့ဖြင့် ထိနှစ်အကုန်မှာပင် လိုအပ်သောရန်ပုံငွေ ပြည့်စုံအောင် စုဆောင်းနိုင်ခဲ့သည်။ သည်ရန်ပုံငွေက အလယ်အာရု စူးစမ်းလေ့လာရေးအဖွဲ့အား အရေးကြီးသော ကွင်းဆင်းလေ့လာ မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဆယ်နှစ်တာမျှ ပုံပိုးပေးခဲ့သည်။

၁၉၂၂ ခုနှစ် ပထမခရီးစဉ်တွင် အထူးအရေးပါသည့် အရာဝတ္ထုတစ်ခု တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ထိုအရာကား ခေါင်းခွံငယ်တစ်ခုဖြစ်၍ အလွန်ထူးခြားသော အနီရောင်သဲကျောက် ချိုင့်ရှမ်းတစ်ခု တွင်း၌ တွေ့ရှိရခြင်းဖြစ်၏။ တစ်ခုတည်းသော ယင်းခေါင်းခွံငယ်သည် ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာ အဖြောမရ ဖြစ်နေသည့် ပြဿနာတစ်ခုကို ရှင်းလင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။

ဦးချိပါသော အမေရိကန်ဒိုင်နိုးဆောမျိုးနှင့်များ မည်သည့်အရပ်မှ စတင်ပေါက်ဖွားခဲ့သည် ဟူသောပြဿနာ။

ဦးခေါင်းခွံတွေရှိရာ ထိနေရာကို မီးလျှံကမ်းပါးများဟု ကျွန်တော်တို့ နာမည်ပေးခဲ့သည်။

၁၉၂၃ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ နောက်တစ်ကြိမ်ထွက်သည့်အခါ ထို မီးလျှံကမ်းပါးများ၏ အရှေ့ဘက် မိုင် ငါဝဝ အကွာရှိ “ရတနာတောင်ကြား” နေရာ၌ ဦးစွာ စခန်းချကြသည်။ ကျွန်တော်တို့အား အမေရိကန် သဘာဝသမိုင်းပြတိက်အဖွဲ့တွင် ပေးလိုက်သည့် ညွှန်ကြားချက်က မီးလျှံကမ်းပါးသို့ တစ်ခေါက်ထပ်သွား၍ ငါးနေရာဝန်းကျင်ကို ပိုက်စိတ်တိုက်လေ့လာရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယမန်နှစ် ကျွန်တော်တို့ ထွက်လာခဲ့ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတစ်လျှောက်လုံး သည်အေသြားမိုးတစ်ပေါက်မျှပင် မကျခဲ့ရာ ရတနာတောင်ကြားနှင့် မီးလျှံအကြား မိုင် ငါဝဝ ကား ကြောက်စရာ ကောင်းလောက်အောင် ခြောက်သယောင်းလှသည့် လွင်တီးခေါင် ကန္တာရတစ်ခု ဖြစ်နေချေသည်။

ကျွန်တော်တို့ အလယ်အာရုလေ့လာရေးအဖွဲ့သားများ မျက်နှာစုံညီ စည်ဝေးတိုင်ပင်ကြသည်။ မိုင် ငါဝဝ မျှ စွန်စားသွားရမည့် ခရီးစဉ်ကို အားလုံးကပင် မသွားချင်ကြ။ ကုလားအုတ်တွေ သေကုန်မည်။ သူတို့မပါလျှင် လောင်စာဆီပြတ်၊ ရိုက္ခာပြတ်မည်။ အဲဒါဆိုလျှင် ခရီးစဉ်ပျက်ပြီ။ မီးလျှံဘက်သွားမည့်အစား အရှေ့ဘက် ထွက်ကြည့်တာက ပို၍ အကျိုးရှုနိုင်သည်။ အဲသည်ဘက်မှာ လည်း မစူးစမ်း မလေ့လာရသေးသည့် နယ်မြေတွေ ရှိသေးရာ သူတို့ဆီတွင်လည်း ထူးထူးခြားခြားတွေ မတွေ့ရှိရဘူးဟု မပြောနိုင်။ သည်နှစ်အဖို့ မီးလျှံကမ်းပါးဘက်သွားရန် မဖြစ်နိုင်ကြောင်း အဖွဲ့သားအားလုံး တည်တည့်တည်း ပြောဆိုကြလျှင် ပြတိက်မှုပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ရန်ပုံငွေ ထည့်ဝင် သူများ နားလည်လက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု ရှုမြင်ကြသည်။

သည်ကိစ္စကို ညာက်တွင် အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ကျွန်တော် စဉ်းစားသည်။ နောက်ဆုတ်မည့် အရေးကို တွေးတိုင်း ပိုလျှံဂလပ်(စ)၏ စကားတွေက ကျွန်တော့နားထဲ ရိုက်ခတ်၍လာသည်။ သဲကန္တာရ၏ အက်အခဲတွေကို ရင်ဆိုင်ယူညီပြုင်မကြည့်ဘဲ လှည့်ထွက်ခဲ့မည်ဆိုက ကျွန်တော် လုပ်နိုင်သမျှ အစွမ်းကုန်မလုပ်ခဲ့ဘူးဆိုတာ ဘယ်သူ သိသိ မသိသိ ကျွန်တော့ဘာသာ သိနေပေတော့ မည်။

နောက်တစ်နောက်က ကျွန်တော့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဖွင့်ဟကြညာသည့်အခါ၌မူ အဖွဲ့သားများ ကန်ကွက်မှု မပြုကြ။

သို့နှင့် သက်မဲ့ကမ္မာတွင်းသို့ ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်သန်း ဝင်ရောက်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ရှားရှားပါးပါးပေါက်ခဲ့သည့် အပင်လေးများမှာ ခြောက်သွေ့ခွဲလဲနေကြသည်။ ရေအိုင်ရှုခဲ့ဖူးသည့်

နေရာများတွင် အယ်လကာလီကြောင့်ဖြစ်သည့် အဖြူရောင် အဝန်းအဝိုင်းများသာ ကမ်းစပ်နေရာကို
ပြလျက်ရှိကြသည်။ ကန္တာရအတွင်း တံလှပ်တွေက ရူးချင်၊ မူးချင်စရာကောင်းလောက်အောင်
အမျိုးမျိုးအဖို့ဖို့ လှည့်ပတ်ကခုန်လျက်ရှိသည်။ သည်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ သဲပြင်ကလွှဲ၍ ဘာမှမရှိဆိုတာ
သိထားလျက်ကပင် ကျွန်ုတ်တို့ မျက်စီများထဲမှာ ကျူးပင်တွေ ထူထပ်စွာပေါက်နေသည်
ရေအိုင်တွေ အေးမြှေသာ သစ်တော်စိမ်းစိမ်းနှင့် ကျွန်ုးကလေးတွေ မကြာခဏ လှမ်းမြင်နေရသည်။
သည်နယ်မြေမှာ သက်ရှိသတ္တဝါဆို၍ ကသုတ်ကရက် ထွက်ပြီးသွားတတ်သည့် ပုတ်သင်ပြောက်
တချို့နှင့် တစ်ခါတစ်ရုံ တစ္ဆေးမှုင်စာများ ကိုယ်ထင်ပြသလို လှစ်ခနဲပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတတ်
သည့် ဒရယ်တစ်ကောင်တလေလောက်သာ တွေ့ရသည်။ ခရီးလမ်းတစ်လျှောက်လုံးမှာပင်
ကုလားအုတ်များ၊ သိုးများ၊ မြင်းများ၏ အရိုးဖွေးဖွေးတွေ အနဲ့အပြားတွေ့ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ
လည်း မွန်ဂိုလူမျိုးတို့ရှိုးရာ စက်ဝိုင်းပုံအမှတ်သက်းတ နံဘေး၌ လူရှိုးစုများ တွေ့ရတတ်သည်။

ပါလာသည့် ကုလားအုတ် ၇၂ ကောင်အနက် ၁၆ ကောင်သာ မသေမပျောက် ကြွင်းကျွန်လျက်
မီးလျုံကမ်းပါးဆီသို့ ကျွန်ုတ်တို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။

မည်သူမျှ မတွေ့ဖူးသေးသည့် ဒိုင်နိုဆော့ကြီးတွေ ကျွန်ုတ်တို့ ပထမဆုံး စ၍ တွေ့ဖူးရ
ပါသည်။ ခေတ်ဦးပိုင်း ဒိုင်နိုဆော့ကြီးများ၏ အရိုးစု ၁၄၉နှင့် ခေါင်းခွဲ ၇၅၉ ကျွန်ုတ်တို့
စုဆောင်းရရှိသည်။ တွားသွားသတ္တဝါခေတ်ကြီး (Age Of Reptiles) အကုန်ပိုင်းက ရှိုနှင့်ခဲ့သည့်
အဆောင်း နှိုတိက်သတ္တဝါများနှင့် ပတ်သက်သည့် သဲလွန်စတုရို့ ကျွန်ုတ်တို့ရသည်။ ထို့နောက်
သကုန်းနေသူများ (The Dune Dwellers) ဟု ကျွန်ုတ်တို့ အမည်ပေးခဲ့သည့် လူယဉ်ကျေးမှု
တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်သော အထောက်အထားများလည်း ကျွန်ုတ်တို့ ရရှိခဲ့ပါသည်။

ကမ္မာ့ရှေးခေတ်ဦး သက်ရှိများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကမ္မာပေါ်ရှိ မည်သည့်နေရာမျှ ဤနေရာလောက်
အသိပညာမြောက်များစွာ ပေးအပ်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့။

သည်အေသ တွေ့ရှိမှုအတွက် ဝီလျှောက်ပိုင်(စ) အား ကျွန်ုတ် ကျေးဇူးတင်ရပေမည်။

“ ရှေ့ဆက်တို့ရ ခက်နေတယ်ဆိုတာ တစ်ခုတည်းနဲ့တော့ နောက်ဆုတ်လို့ မဖြစ်ဘူး ”
ဟူသည့် သူပေးခဲ့သော ထြုဝါဒကားကြောင့်သာ မီးလျုံကမ်းပါးများသို့ ကျွန်ုတ် အရောက်သွား
နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁၁)

မဒမ်ပန်ဒစ်

Vijaya Lakshmi Pandit (1900 - 1990)

မဒမ်ပန်ဒစ်ကို အိန္ဒိယပြည် အာလာဟာဘတ်မြို့တွင် ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်က မွေးသည်။ ဖခင် မိုတီလာလ်နေရား၊ အစ်ကို ဂျဝါဟာလာလ်နေရားတိုနှင့်အတူ အိန္ဒိယ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် တက်ကြွားပါဝင်လှပ်ရားခဲ့သဖြင့် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖမ်းဆီးချုပ်နောင်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

အိန္ဒိယပြည်၏ သံအမတ်ကြီးအဖြစ် ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် ရရှား၊ ၁၉၄၉ ခုတွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတို့သို့ ပို့လွတ်ခြင်းခံရသည်။ ၁၉၅၃ မှ ၅၄ အထိ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ၍ သဘာပတ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ထိုတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရသည့် ပထမဆုံးအမျိုးသမီးဖြစ်ခဲ့သည်။

ထိုနောက် ပြီတိန်ပြည်၌ အိန္ဒိယ၏ မဟာမင်းကြီးတာဝန်ကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၅၅ မှစ၍ အိုင်ယာလန်သံအမတ်၊ ၁၉၅၈ မှစ၍ စပိန်သံအမတ် တာဝန်များကိုလည်းကောင်း ထမ်းဆောင် ခဲ့သည်။

၁၉၆၂ တွင် အိန္ဒိယပြည် မဟာရပ်ရှုထရာပြည်နယ်၏ အပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး ၁၉၆၄ မှ ၆၇ အထိ အိန္ဒိယပါလီမန်း ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၈ မှစ၍ နိုင်ငံရေးမှ အနားယူနေခဲ့ပြီး ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင်မှ တဖန် တူမဖြစ်သူ အင်ဒီရာကန္ဒိုးစီးသော အစိုးရအဖွဲ့၏ ချုပ်ချယ်မှုများကို ကန်ကွက် သော လှပ်ရားမှုများ တစ်ကြိမ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

မဒမ်ပန်ဒစ်၏ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လုပ်ရပ်များအနက် အမျိုးသမီးတို့အရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ ပို၍ ထင်ရှားသည်။

*****

မင်းကိုယ်တိုင်က လွှဲပြီး ဘယ်သူမှ မင်းကို ဒုက္ခမပေးနိုင်ဘူး၊ မင်းရင်ထဲမှာ အာယာတော့ သိပ်များနေတယ်၊ ဒါတွေကို မထိန်းချုပ်နိုင်ရင် မင်းမှာ အန္တရာယ်ဖြစ်မယ်။

*****

မင်းအခါး ဒီတော်မချမ်းသာဘူး၊ ဒီပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဝေးချင်တယ်၊ အဲဒါကြောင့်မို့လို တိုင်းပြည် အသစ်တစ်ခုကို သွားမှာမဟုတ်လား။ ဒါပေမဲ့ ဒီလူတွေဆီကသာ လွတ်မြောက်နိုင်မယ်။ မင်းကိုယ်တိုင်ဆီက မင်းလွတ်မြောက်နိုင်မလား။ ရင်ထဲမှာ ဒေါသ အာယာတော့ ရှိနေတဲ့လူဟာ အပြင်မှာ ချမ်းသာသူစ ရှာတွေနိုင်ပါမလား။

“ကိုယ့်ကိုယ်ကို မနှစ်စေကို”

ကျွန်ုံမဘဝအတွက် အဖိုးတန်ဆုံးသော ဉာဏ်အစကားကို လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်ခန်းက ကျွန်ုံမ ကြားနာခဲ့ရသည်။ (မဒမ်ပန်ဒစ်သည် ၂၂၂၂ဆောင်းပါးကို ၁၉၅၅ - ၅၆ နှစ်ကူးလောက်တွင် ရေးသား

ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။) ဆုံးမပြောကြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ကမ္ဘာအကြီးမှတ်ဆုံး လူသားတစ်ဦးဖြစ်သူ မဟတ္တေမကန္တိ ဖြစ်သည်။

လူဆိုသည်က လူသားအချင်းချင်းအပေါ် မယုံကြည်နိုင်စရာ ဖြစ်လာရသည့်အခါမျိုးတွင် အကြီးအကျယ် စိတ်ပင်ပန်းဆင်းရဲရမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ အဲသည်အချိန်က ကျွန်မလည်း အဲသည် အနေအထားမျိုး ကြံကြိုက်ခဲ့ရသည်။

ငင်ပွန်းသည်က မကြာခင်ကမှ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါသည်။ သွားလေသူအတွက် ပူဇော်သောက တွေ့ကြီးမားနေဆဲမှာပင် ကျွန်မဘဝကို ချိုးနှိမ်ပစ်လိုက်သည့် ကိစ္စကြီးတစ်ခု ထပ်ဆင့် ပေါ်ပေါက် လာပါသည်။

အိန္ဒိယဥပဒေ၏ ရှေ့မှောက်၌ ကျွန်မမှာ တစ်သီးပုဂ္ဂလရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိဆိုတာ ဘွားခနဲ့တွေ့လိုက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

အခြားသော အိန္ဒိယတိုင်းရင်းသူ များစွာနည်းတူ ကျွန်မလည်း နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး လှပ်ရှားမှုကြီးတွင် ယောက်ဗျားများနှင့် ရင်ပေါင်တန်းပြီး ဒုက္ခဆင်းရဲခံကာ ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော သည်အရေးကိစ္စကြီး ထမြောက်အောင်မြှင့်ပြီးသည့်အချိန်၌ ကျွန်မတို့မိန်းမတွေက တရားဥပဒေ ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ယောက်ဗျားများနှင့် ဆက်စပ်၍သာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခံရသည့် အခြေအနေ မှာပဲ ဆက်လက်တည်ရှိဆဲ ဖြစ်နေသည်။ ယခု ကျွန်မက သားယောက်ဗျား မွေးမထားသည့် မှုဆိုးမတစ်ဦးဖြစ်သွားပြီ ဆိုသည့်အခါ မိသားစုံပစ်စည်းများကို ကျွန်မ မစိုးတစိမျာ်ပင် ဆက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိတော့။ ကျွန်မသာမဟုတ် ကျွန်မသမီး သုံးယောက်သည်လည်း လုံးဝ ခံစားပိုင်ခွင့် မရှိ။

သည်လောက် မတရားဖြစ်ရကောင်းလားဟု ကျွန်မ အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်မိသည်။ သည်လို ခေတ်နောက်ကျလှသည့် ဥပဒေမျိုးကို နှစ်သက်လက်ခံနေသည့် ကျွန်မမိသားစုံ အသိုင်းအဝိုင်းကိုလည်း ကျွန်မ တကယ် နာကြည်းသွားသည်။

အဲသည်အချိန်လောက်မှာ ကျွန်မ ကိုယ်းနှင့် တွေ့ဆုံးခဲ့သည်။ အမေရိကမှာကျင်းပသည့် ပစိဖိတ်ဆက်ဆံရေး ကွန်ဖရင့်သို့ တက်ရောက်ရန် မထွက်ခွာမီ ကျွန်မ သွားရောက်နှုတ်ဆက် ဂါရဝါပြုခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးကိစ္စ ပြောဆိုပြီးကြသည့်အခါ သူက မေးသည်။

“ ဆွဲမျိုးတွေနဲ့ သင့်သင့်မြတ်မြတ် ပြန်ဆက်ဆံဖြစ်ပြီလား ” တဲ့။

ရတ်တရက် ကျွန်မ အုံအားသင့်သွားသည်။ သူ ကျွန်မနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်က ရပ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ လုံးဝ မယူဆခဲ့။

“ ကျွန်မ ဘယ်သူနဲ့မှ ရန်မဖြစ်ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲနေတဲ့ ဥပဒေဟောင်းကို ခုတုံးလုပ်ပြီး ကျွန်မကို အမြတ်ထုတ်တဲ့ လူတွေ၊ ကျွန်မ ဒုက္ခရောက်အောင် နိမ့်ပါးအောင် လုပ်ကြတဲ့လူတွေနဲ့တော့ ကျွန်မ လုံးဝ အဆက်အဆံလုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး ”

ကျွန်မ ဖြေကြားချက်ကို နားထောင်ပြီး သူ တစ်ဖက်လှည့်သွားသည်။ ပြတင်းပေါက်မှ အပြင်သို့ အတန်ကြာ ဝေးနေသည်။ ထိုနောက် ကျွန်မဘက်သို့လှည့်ကာ ပြီး၍ စကားဆိုသည်။

“ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့ဆီကိုတော့ သွားပြီးနှုတ်ဆက်လိုက်ပါ၊ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ လူမှုကျင့်ဝတ် အရ လုပ်ရမယ့်ကိစ္စပဲ၊ တို့အိန္ဒိယမှာ ဒီအလေ့အကျင့်လေးတွေ တန်ဖိုးထားကြတုန်းပဲကွဲ့ ”

“ ဟင့်အင်း - ကျွန်မကို ဒုက္ခပေးချင်တဲ့ လူတွေဆီတော့ ဘဘာကြီး ကျေနပ်အောင်လဲ ကျွန်မ မသွားနိုင်ဘူး ” ကျွန်မ အပြတ် ငြင်းသည်။

“ မင်းကိုယ်တိုင်က လွှဲပြီး ဘယ်သူမှ မင်းကို ဒုက္ခမပေးနိုင်ပါဘူးကွဲ့ ” ဂန္းကြီးက ပြီး၍ပင် ပြောသည်။ “ မင်းရင်ထဲမှာ အာယာတတွေ သိပ်များနေတာ ဘဘာ မြင်နေရတယ်၊ ဒါတွေကို မထိန်းချုပ်နိုင်ရင် မင်းမှာ အန္တရာယ်ဖြစ်လာမယ် ”

ကျွန်မ နှုတ်ဆိတ်နေသည့်အခါ သူက ဆက်ပြောသည်။

“ မင်း - အခု ဒီမှာ စိတ်မချမ်းသာဘူး၊ ဒီပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဝေးချင်တယ်၊ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ တိုင်းပြည်အသစ်တစ်ခုကို သွားမှာမဟုတ်လား။ ဒါပေမဲ့ ဒီလူတွေဆီကသာ လွှတ်မြောက်နိုင်မယ်။ မင်းကိုယ်တိုင်ဆီက မင်း လွှတ်မြောက်နိုင်မလား။ ရင်ထဲမှာ ဒေါသ အာယာတတွေ ရှိနေတဲ့လူဟာ အပြင်မှာ ချမ်းသာသူခ ရှာတွေ့နိုင်ပဲမလား၊ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ဦး၊ နည်းနည်းလေးတော့ လျှော့လိုက်ပါ၊ မင်းမှာ ချစ်တဲ့သူတစ်ယောက် ဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်၊ ဒါနဲ့တင်ပဲ ဝမ်းနည်းပူဇွဲးခဲ့ရပြီပဲ၊ ကိုယ့်ကို ကိုယ် ဘာလို့ ဆင်းရဲဒုက္ခ ထပ်ပေးနေအုံမှာလဲ၊ ကိုယ့်နှုန်းသားကို ဖွင့်ပစ် ဆေးကြောပစ်ဖို့ သတို့မမေ့နိုင်ရင် ကိုယ်ပဲ ဆက်ပြီး ထိခိုက်နာကျင်နေဦးမှာပဲ ”

သူစကားတွေ ကျွန်မနားထဲ စွဲကျွန်ခဲ့သည်။ သည်စကားတွေကြောင့် ယောက်ယက်ခတ်ကာ ကျွန်မရင်ထဲ မငြိမ်းအေးနိုင် ဖြစ်နေရသည်။ ရက်အတန်ကြာအောင် တစ်ယောက်တည်း အကြောက် အကန် ငြင်းခုန်ဝေဖန်နေပြီးသည့်နောက်၌ ကျွန်မ ခဲ့အိုဆီသို့ တယ်လီဖုန်းဆက်ဖြစ်သည်။ ကျွန်မ မထွက်ခွာမဲ့ သူတို့မိသားစုကို လာရောက်နှုတ်ဆက်ချင်ပါသည် ဟူ၍။

ကျွန်မ သူတို့နှင့်တွေ့ရပြီး ငါးမိနစ်မပြည့်မိမှာပင် ကျွန်မ လာရောက်သည့်အတွက် သူတို့ အားလုံးမှာ စိတ်သက်သာပေါ့ပါးမှ ရသွားကြကြောင်း ကျွန်မ သတိပြုမိလိုက်ပါသည်။ ကျွန်မ

အစီအစဉ်တွေ ဖွင့်ဟ ပြောဆိုပြီးနောက် ကျွန်မဘဝ၏ ကဏ္ဍသစ်အတွက် အောင်မြင်စေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်းတောင်းပေးကြရန် သူတို့ကို ပြောဖြစ်သည်။ သည်လို တွေ့ဆုံးပြောဆိုဖြစ်လိုက်မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုက ကျွန်မကိုယ်တိုင်အတွက် တကယ် သိသိသာသာကြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ကျွန်မအပေါ် ဖိစီးနေသည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးတစ်ခု ကျွန်းသလို ခံစားလိုက်ရသည်။ ရင်ထဲမှာ ရှင်းသွား ပေါ့သွားပြီး လွတ်လွှတ်လပ်လပ် ကိုယ့်စိတ်နှင့်ကိုယ့်ကိုယ် ပြန်ဖြစ်လာခဲ့သည်။

ဆွဲမျိုးများနှင့်ပတ်သက်သည့် အဲသည် အပြုအမှုကလေးသည် နောင် ကျွန်မ၏ ဖြစ်ပေါ်လာ မည့် သိသာထင်ရှားသော ပြောင်းလဲမှုများအတွက် ရှုံးပြုးဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်တစ်နှစ်ခဲ့အကြာတွင် ကျွန်မ နယူးယောက်မြို့၌ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အိန္ဒိယကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ရောက်ရှိနေပါသည်။ အဲသည်အချိန် ကျွန်မတို့အတွက် အရေးကြီးနေသည့် ပြဿနာက တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၌ ရှိနေသည့် အိန္ဒိယဖွားများအပေါ် ငှါးနိုင်ငံ၏ ဆက်ဆံနေပုံများ ဖြစ်သည်။ သည်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ သူတို့ဘက်ကရော ကျွန်မတို့ဘက်ကပါ စကားတွေ ရင့်ရင့်သီးသီး ပြောခဲ့ကြပြီးဖြစ်၏။ ဆန်ကျင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အိန္ဒိယ၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုရော ကျွန်မ ကိုယ်တိုင်ကိုပါ ထိခိုက်စောကားသည့်စကားတွေ ပြောကြသည့်အခါ ကျွန်မ တစ်ခွန်းမခံ၊ အလားတူ စူးရပြင်း ထန်သော စကားလုံးလက်နက်များနှင့် ပြန်လှန် ထိုးနှက်တို့ကိုခိုက်ခဲ့သည်။

အဲသလို သူတစ်ပြန်ကိုယ်တစ်ပြန် စိတ်မချမ်းသာစရာ စကားစစ်ထိုးပွဲတစ်ခု ဆင်စွဲခဲ့ပြီးသည့် နောက်တွင်မှ ဂနိုကြီး ပြောခဲ့ဖူးတာတွေ ကျွန်မ သွားသတိရသည်။ သူဆိုလျှင် သဘောတူပုံမလား၊ ကျွန်မတွေးမီသည်။ သူက ဘယ်ကိစ္စတွင်မဆို လုပ်နည်းလုပ်ဟန်နှင့် အကျိုးရလဒ်သည် တန်းတူပင် တန်ဖိုးရှိသည်ဟု မြင်သူဖြစ်သည်။ ရေရှည်အဖို့ဆိုလျှင် လုပ်နည်းလုပ်ဟန်ကပင် ပို၍ အရေးကြီး သေးသည်ဟု သူမြင်သည်။ ယခုကိစ္စတွင်လည်း အဆုံးသတ်၍ ကျွန်မတို့ နိုင်သည်ပဲထားဦး ကိုယ်ရည်မှန်းသောအရာကို ရအောင်ယူသည့်နေရာ၌ ကျွန်မတို့ ကျင့်သုံးသောနည်းက အိန္ဒိယ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို အနည်းနှင့်အများ ထိခိုက်စေမည့် နည်းလမ်းမျိုးဖြစ်နေလျှင် ဘယ်သို့လုပ်မည်လဲ။

အဲသည်လှ အိပ်ရာမဝင်မီ ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုချဖြစ်သည်။ ဘယ်သို့သော အနေအထား မျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်ဖြစ်စေ ကုလသမဂ္ဂတွင် ကျွန်မ ပြောကြားသည့်စကားများသည် ပေါ့ပေါ့တန် တန် ကရော်ကမည်စကားမျိုး လုံးဝမဖြစ်စေရ ဟူ၍။

အဲသည် နောက်တွင်တော့ ကျွန်မက စကားစစ်ထိုးပွဲကို ပြဿနာနှင့် တကယ်ပတ်သက်သည့် အကန့်အသတ် ဘောင်အတွင်း၌သာ ပြောတော့သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးတို့ကိုခိုက်မှုတွေကို လုံးဝ လက်တူပြန်မနေတော့။

သည်အခါ တစ်ဖက်လူများကလည်း ကျွန်မတိုကို အဆင့်အတန်းရှိစွာ ပြန်လည် တုံ့ပြန် လာသည်။ သို့နှင့် နောက်ပိုင်းတွင် ပြဿနာကို ဓမ္မခိုင်းကျွန် ကျိုးကြောင်းစိစစ်၍ ဝေဖန်ဆွေးနေး နိုင်လာကြသည်။

ဆွေးနေးပွဲနောက်ဆုံးနေ့တွင် ကော်မတီစည်းဝေးခန်းမှ ပြန်ထွက်မလာမိ တစ်ဖက် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ရောင်းဆောင်ထံသို့ ကျွန်မ သွား၍ စကားပြောသည်။

“ စကားအခြေအတင်ပြောရင်းနဲ့ ကျွန်မ လူကြီးမင်းကို အပြုအမူအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စကားလုံး အသုံးအနှစ်းအရဖြစ်စေ ထိခိုက်နစ်နာအောင် လုပ်ခဲ့မိတာရှိရင် ခွင့်လွှတ်ဖို့ ကျွန်မလာပြီး တောင်းပန် တာပါ ” ဟု ဆိုသည့်အခါ သူက ကျွန်မလက်ကို လိုက်လဲစွာ ဆုပ်ကိုင်လှပ်ယမ်းရင်း “ ဘာမှ အပြစ်ပြောစရာ မရှိပါဘူးများ ” ဟု ဆိုလေသည်။

ငြင်းပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သင့်မြတ်ပြောလည်မှုရခြင်းသည် တန်ဖိုးရှိပါ၏။ သို့သော် ကျွန်မကိုယ်တိုင်နှင့် ကျွန်မ သင့်မြတ်ပြောလည်သွားခြင်းက ပို၍ တန်ဖိုးရှိလှပါသည်။ ဂန္ဓိကြီး၏ ဉာဏ်အစကားက ကျွန်မကို ကျွန်မကိုယ်တိုင်၏ ရန်မှ နောက်တစ်ကြိမ် ကယ်တင်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သူ၏ဉာဏ်အက ကျွန်မအား ကိစ္စကြီးများ၌သာမက ကိစ္စသေးသေးများမှာပါ အတိုင်းအတာ အနေအထားတွေ သတိပြုတတ်အောင် ထိန်းသိမ်းထောက်ကူးပေးခဲ့သည်။

ကျွန်မ မကြာခဏမက်တတ်သည့် အိပ်မက်ဆိုးတစ်ခုရှိသည်။ အမျိုးသမီး တော်တော် များများလည်း ကျွန်မနည်းတူ ခံစားဖူးကြမည် ထင်ပါသည်။ အရေးကြီးသော ဧည့်သည်တစ်ယောက် အိမ်ကို ညစာစားဖိတ်ထားသည်။ ဧည့်သည်တွေ ရောက်လာကြသည်။ အစားအသောက်တွေ တည်ခေါ် ကျွေးမွှေးရတော့မည်။ သို့သော် ဘာဟင်းမှ အဆင်သင့်မဖြစ်သေး။ လူတစ်ကိုယ်လုံး အေားချွေးတွေပြန်ပြီးနောက် အိပ်ရာက နိုးလာသည်။ သည်တော့မှ အိပ်မက်ပဲဟု သိပြီး စိတ်သက်သာ သွားမည်။

များမကြာမိကတော့ အဲသည်အိပ်မက်ထဲကလို အနေအထားမျိုး ကျွန်မ အပြင်မှာ တကယ် ကြုလိုက်ရသည်။ ကျွန်မဖိတ်ကြားသည့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဧည့်သည်များက ပြီတိသွေးဝန်ကြီးချုပ် မစွေတာအီဒင်နှင့် နေးး လေဒီအီဒင်။ ပြီတိန်နိုင်ငံမှာ အိန္ဒိယပြည်၏ မဟာမင်းကြီးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသော ကျွန်မအဖို့ သည်ဝန်ကြီးချုပ်မောင်နှင့်ထက် အရေးကြီးသောဧည့်သည် မရှိနိုင် တော့ပါ။ သည်ပွဲအတွက် ကျွန်မ အစားအသောက်စာရင်းမှသည် စားပွဲပေါ်တွင် သူ အရောင် အသွေးအလိုက် စီစဉ်နေရာချမည့် ပန်းများ၊ ထွန်းညိုမည့် ဖယောင်းတိုင်များအထိ အစီအစဉ် အသေးစိတ်တွေ တိကျသေချာအောင် ရေးဆွဲပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။

အညွှန်သည့်များ ရောက်လာသည်။ အဖျော်ယမကာတွေ နှစ်ကြိမ်ထည့်ပေးပြီးပြီဆိုသည့်အခါ ဘဏ္ဍာစိုးအား ဉာဏ်ကြည်ရန် ကျွန်မ အချက်ပြလိုက်သည်။ သည့်နောက် အစားအသောက်တွေ စောင့်မျှော်နေကြသည်။ သို့သော် ရောက်မလာ၊ အဖျော်ယမကာသာ တတိယအကြိမ် ဖြည့်တင်းပေးပြန်သည်။ ကျွန်မ မနေနိုင်တော့၊ အညွှန်သည့်များထံ ခွင့်ပန်ကာ မီးဖိုချောင်ထဲ ကများသောပါးပြီးလာခဲ့သည်။

မီးဖိုခန်းမှာ မြင်ရသည့်မြင်ကွင်းကြောင့် ကျွန်မ အံအားကြီးသင့်သွားသည်။ ထမင်းချက်အကူမိန်းကလေးက အခန်းထောင့်တစ်နေရာမှာ မျက်စိပျက်မျက်နှာပျက်လျက် ရပ်နေသည်။ အိမ်ဖော်အမျိုးသမီးကြီးက နောက်တစ်ထောင့်မှာ။ ကျွန်မ၏ စားဖိုမျှုးကတော့ စားပွဲမှာထိုင်ကာ လက်က ဟင်းချို့ခြင်းကို ငွေ့ယမ်းလျက် ခြေထောက်က စည်းချက်လိုက်လျက် သီချင်းဆို၍နေသည်။ သူမျက်လုံးတွေက ရီဝေကာ စိတ်အာရုံများကတော့ ဘယ်ကမ္မာဆီ ရောက်နှင့်လေသည် မသိ။ စားပွဲပေါ်တွင်ကား ကြက်သားတုံးတွေ ပြန်ကျဲ့လျက်ရှိသည်။

ကျွန်မ ခြေတွေလက်တွေ မသယ်နိုင်အောင် ဖြစ်သွားသည်။ သို့သော် တတ်နိုင်သမျှ အသံမှန်အောင် ထိန်းယင်း မေးသည်။

“ ဉာဏ် ဘာဖြစ်လို့ အဆင်သင့် မဖြစ်သေးတာလဲ ”

“ ပြီးနေပါပြီ ဆရာမ၊ အားလုံး အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါပြီ ” စားဖိုမျှုးက အရို့န်မသေသေး၊ သီချင်းဆိုသံနှင့် ဖြေသည်။ “ အားလုံး အဆင်သင့်ဖြစ်နေပါပြီ၊ ထိုင်ကြပါ၊ အားလုံးထိုင်ကြပါ ”

ကျွန်မ အကြီးအကျယ် ဒေါသထွက်သွားသည်။ “ ရှင် - အခုချက်ချင်း ထွက်သွားစမ်း၊ ရှင့်ကို ထုတ်လိုက်ပြ ” ဟူသော စကားကို ပြောမိတော့မည့်လဲဆဲ၊ လွှာဖျားလေးပေါ် ရောက်နေပြီ။ သည်အခိုက်အတန်မှာပင် ကျွန်မကို စိတ်တည်းပြုမှုများ အကြိမ်ကြိမ် ထိန်းပေးနိုင်ခဲ့သည့် ဉာဏ်အတွက် ကျွန်မ ချက်ချင်း အမှတ်ရလိုက်သည်။ ငါ ဒီနေရာမှာ ဒေါသမထိန်းနိုင်ယင် ငါပါ အကျပ်တည်းကြရမှာ ဟူ၍ ကျွန်မ သဘောပေါက်လိုက်သည်။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် တတ်နိုင်သလောက် တည်းပြုမှုများ ထိန်းပြီး “ ကဲ - တစ်ခုခု မြန်မြန်ပေးနိုင်အောင် လုပ်ကြစမ်းပါ ” ဟူ၍သာ ထိုက်တွန်းလိုက်ရသည်။

အားလုံး အလျင်အမြန်လှပ်ရှားကြသည်။ ဟင်းပွဲတွေ တည်ခင်းသည့်အခါ မူလက ပေးထားသည့် အစားအသောက်စာရင်းနှင့် သိပ်မကိုက်ညီသဖြင့် တောင်းပန်ရသည်။ သို့သော် မီးဖိုချောင်ထဲမှ ဖြစ်ပျက်ပုံကို ပြောပြသည့်အခါမှာတော့ အညွှန်သည့်များထံမှ အံ့ဩသံတွေ တစ်ပြိုင်တည်း ထွက်လာ

သည်။ “အရက်မူးနေတာတောင် ဒီလောက်ကောင်းအောင် ချက်နိုင်တယ်ဆိုတော့ မူးများ မမူးယင်ဘယ်လိုများ နေလေသလဲမသိဘူး ” တစ်ယောက်က ဆိုသည်။

ကျွန်မ စိတ်သက်သာသွားပြီး ရယ်လိုက်သည့်အသံက ငိုသံထွက်နေသလိုလို။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်သည်အခြေအနေမှာ ကယောင်ချောက်ချားမဖြစ်အောင်တော့ ကျွန်မ ထိန်းနိုင်ခဲ့သည်။ ညစာစားပဲဟူသည် ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ်ဆိုစေ သေရေးရှင်ရေးလောက်အထိတော့ လုံးဝမဟုတ်ဆိုတာ ကျွန်မ သဘောပေါက်လိုက်မိပါသည်။

ကိစ္စတစ်ခု၏ အတိုင်းအတာ အကန်အသတ်ကို သိတတ်ရေးသည်လည်း နှလုံးသားတွင်း၌ ဒေါသအာဟာတ ကင်းစင်ရေးနည်းတူ အရေးကြီးလှပါသည်။

“မင်းကိုယ်တိုင်က လွှဲလို့ ဘယ်သူမှ မင်းကို ဒုက္ခမပေးနိုင်ပါဘူး ” ဟူ၍ ကျွန်မအား မဟတ္တာမကန္ဒိုကြီး ဆုံးမပြောဆိုခဲ့သည်။ သူ့ထိဝါဒကားက ကျွန်မအတွက်သာမက အခြား မည်သည့်အလုပ်အကိုင်မျိုးရှိသူ အတွက်မဆို အဖိုးတန်သောစကား၊ အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြည့်ဝသောစကား ဖြစ်ချေသည်။

[ရည်ညွှန်း။။ Adivice - Reader's Digest, February 1956]

(၁၂)

အယ်လဆာ ရှိယာပရယ်လီ

Elsa Schiaparelli (1896 - 1973)

အီတာလျှိုက်ယ်စွား၊ ရောမမြို့မှာ မွေးသည်။

ပြင်သစ်၊ ဆွစ်နှင့် အဂ်လိပ်ကောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

အမေရိကန်ပြည်တွင် ရပ်ရှင်းကောင်းများအား အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သွင်းကုန်လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခု၌ ဘာသာပြန်သမားအဖြစ်လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

အသက် ၃၀ ခန့်တွင် ပြင်သစ်ပြည် ပါရီး အခြေချကာ စာရေးခြင်းအလုပ်၊ ပန်းပုအလုပ်များ လုပ်ကိုင်သည်။

ထို့နောက် ဖက်ရှင်ဒီဇိုင်းအလုပ်ကို စိတ်ဝင်စားလာကာ ပါရီး ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ကလေးတစ်ခု ဖွင့်သည်။ ချက်ချင်းဆုံးသလို အောင်မြင်ပြီး ၁၉၃၅ ခုနှစ်လောက်မှာပင် အမျိုးသမီး အဝတ်အထည် ဖက်ရှင်လောက၏ ဦးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။ နောက်ပိုင်း၌ အဝတ်အထည် သာမက လက်ဝတ်ရတနာ၊ ရေမွေး၊ မိတ်ကပ်၊ ဘော်လီ၊ ဘရာစီယာ၊ ဘောင်းဘီ၊ ရေကူးဝတ်စုံ စသည်တို့ပါ သူ့အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးလာသည်။

ကမ္မာမှာ ရေပန်းစားသွားသည့် ဒီဇိုင်းသစ်မျိုးစုံ တိထွင်ဖြန့်ချိခြင်းအားဖြင့် ဖက်ရှင်လောက ကို နှစ်ပေါင်း ၄၀ လုံးလုံး ကြိုးစိုးသွားနိုင်ခဲ့သည်။

“သေသေချာချာကြည့် သမီး၊ မြို့လယ်ကွက်လပ်ကို ရောက်အောင်သွားနိုင်တဲ့ လမ်းဟာ တစ်လမ်း တည်း မဟုတ်ဘူး၊ အများကြီး ရှိတယ်။ လူဘဝမှာလည်း ထိနည်းလည်းကောင်းပဲ၊ သမီး ရည်မှန်း ထားတဲ့ ပန်းတိုင်ကို ဒီလမ်းကသွားလို့မရယင် နောက်တစ်လမ်းက ကွေသွားလို့ရနိုင်တယ်”

“ရှာတတ်မှ လမ်းတွေ့မည်”

ကျွန်ုင်မတို့နေထိုင်ရာ ရောမမြို့နှင့် မနီးမဝေးမှာ ရွာသာသာမြို့လေးတစ်မြို့ ရှိသည်။ မြို့ကလေး၏ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း မျှော်စင်ကြီးထိပ်မှာ အဖေနှင့်အတူ ကျွန်ုင်မ ရောက်နေသည်။

အဖေ င့်ကို ဒီအပေါ် ဘာလို့ခေါ်လာပါလိမ့်ဟု တွေးနေဆဲ အဖေက ပြောသည်။ “အောက်ကို င့်ကြည်စမ်းသမီး” တဲ့။

ကျွန်ုင်မ မရတရဲခေါင်းပြုကာ အောက်ဘက်ရှိ မြို့ကလေးကို ကြည့်မိသည်။ မြို့လယ်မှာ ကွက်လပ်တစ်ခု ရှိသည်။ ထို့နောက် ဘေးပတ်လည်မှာ လမ်းသေးလမ်းသွယ်တွေ အမျိုးမျိုးအဖုံ့ဖုံ့ ကွွေးကောက် ယုက်ဖြာလျက်ရှိသည်။

“ သေသေချာချာကြည့် သမီး ” အဖေက ကြင်နာစွာဆိုသည်။ “ မြို့လယ်ကွက်လပ်ကို သွားနိုင်တဲ့လမ်းဟာ တစ်လမ်းတည်း မဟုတ်ဘူး၊ အများကြီးရှိတယ်။ လူဘဝမှာလဲ ထိနည်းလည်းကောင်းပဲ၊ သမီးရည်မှန်းထားတဲ့ ပန်းတိုင်ကို ဒီလမ်းကသွားလို့မရယ် နောက်တစ်လမ်းက ကွဲသွားလို့ ရနိုင်တယ် ”

သည်တော့မှ အဖေ ကျွန်မကို ဘာကြောင့် သည်နေရာခေါ်လာရသလဲ ရိပ်မိလိုက်သည်။ အဲသည်နေ့မနက်က ကျွန်မ အမေ့ကို ကျောင်းမှာ ကျွန်မတို့ညီအစ်မစားရသည့် ဆိုးဝါးလှသော နေ့လယ်စာနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ခုခုလုပ်ပေးရန် ပူးဆာခဲ့သည်။ သို့သော် အမေက ကျွန်မတင်ပြချက် ကို အလေးအနေက်မထားခဲ့။ သည်ကိစ္စကို အဖေထံ အယူခံဝင်တော့ အဖေက သူ ကြားမဝင်နိုင်ပါဟု ဆိုသည်။ ပြီးတော့ ကျွန်မကို သည်မျှော်စင်ကြီးပေါ် ခေါ်ကာ သင်ခန်းစာတစ်ခု ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာမြင်အောင် ပြခဲ့သည်။ ဘောင်တစ်ခုထဲမှာ ပိတ်လျှောင်ကန်သတ်ခံမနေဘဲ လို့ရာရအောင် စူးစမ်းတိုတွင်ကြံဆတတ်ရေး၊ ပြီး အဲသည်လို့ ကြံဆတတ်သည့် စိတ်ဓာတ်မျိုး၏ တန်ဖိုးကို သိမြင်ရေး။

အဖေ့သင်ခန်းစာကို ကျွန်မ ချက်ချင်း နားလည်သဘောပေါက်ခဲ့သည်။

အိမ်ပြန်မရောက်မိပင် ကျွန်မခေါင်းထဲတွင် အကြိုဥာဏ်တစ်ခု ပေါ်ခဲ့သည်။

နောက်တစ်နေ့ ကျောင်းမှာ နေ့လယ်စားရသည့်အခါ ကျောင်းကကျွေးသည့် စွပ်ပြုတ်ရည် ကို ပုလင်းတစ်လုံးထဲ တိတ်တိတ်ထည့်ပြီး အိမ်ယူလာခဲ့သည်။ ထိုနောက် ညစာစားချိန်းမြှင့်သည်စွပ်ပြုတ်ရည်ကို အမေ့အား ထည့်ကျွေးရန် စားဖို့မျှူးကို ချော့ပြောရသည်။

ကျွန်မ စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း အားလုံးအဆင်ပြုသည်။ စွပ်ပြုတ်ရည်တစ်စွန်း အမေ သောက်လိုက်မိပြီးနောက် ချက်ချင်းထွေးမလို အန်မလိုဖြစ်သွားပြီး စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနှင့် ပြောသည်။

“ စားဖို့မျှူးတော့ ရူးသွားပြီထင်တယ် ” ဆိုတော့မှ အဖြစ်မှန်ကို ကျွန်မတို့ညီအစ်မကပျောကယာ ဖွင့်ပြောရသည်။

ကျွန်မတို့အခြေအနေကို အမေ သဘောပေါက်သွားပြီ။ မနက်ဖြန် သည်ကိစ္စကို ကျွန်မတို့ ကျောင်းမှာ လိုက်ပြောမည်ဖြစ်ကြောင်း အမေ ပြတ်ပြတ်သားသား ကြေညာလိုက်လေသည်။

နောက်ပိုင်းနှစ်များတွင်ကား ဖြတ်ကျော်မရနိုင်သည့် အတားအဆီးဟုထင်ရသော အရာတွေ သည် မိမိက ငှါးအတိုင်း မငြင်းမဆန် လက်ခံလျှင်သာ မိမိအတွက် မအောင်မြင်မှာ၊ ရုံးနိမ့်မှုများ ဖြစ်သွားသည်။ တိုတွင်ကြံဆတတ်သောဥာဏ်နှင့် စွန်စားရဲသော စိတ်တို့သာရှိပါက ကွဲဗိုက်

ကျော်လွှားသွားနိုင်သောလမ်းကို မြင်ကာ အောင်မြင်မှုရနိုင်သည်ဆိုတာ ကျွန်မ အကြမ်ကြိမ် တွေ့မြင် သိရှိလာခဲ့ရပါသည်။

အဝတ်အထည် ဒီဇိုင်းသမား တစ်ယောက်အဖြစ် ကျွန်မ ပထမဆုံး ရခဲ့သည့်အောင်မြင်မှု လေးတစ်ခုက အဲသလို လမ်းပိတ်နေသည့်အခါမျိုးမှာ လမ်းသစ်ထွင်ကာ ကျွေးကျော်သွားနိုင်ခဲ့သဖြင့် ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဖက်ရှင်လောကတစ်ခုလုံးကို မွေးနှောက်ခြာက်ချားပစ်လိုက်မည်ဟူသော စိတ်ဓာတ်ကြီးဖြင့် ကျွန်မ ပါရီသို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ သို့သော် ပါရီရှိ အဝတ်အထည်လောကကို ကြိုးစိုးနေသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များက ကျွန်မရေးဆွဲထားသည့် ဒီဇိုင်းပုံစံတွေကို စိတ်မဝင်စားကြ။ တစ်နှေးမှာ တော့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဝတ်လာသည့် ဆွဲယ်တာအကျိုးတစ်ထည်က အလွန် ထူးခြားလှတာကို ကျွန်မ သွားတွေ့မိသည်။ အရောင်အသွေးကတော့ ရိုးရိုး၊ သို့သော် ချည်ထိုးထားပုံက ဘယ်သူနှင့်မှ မတူ သိပ်သိပ်သည်းသည်း ရှိလှသည်။ မေးမန်းကြည့်တော့ လက်ရာရှင်က အာမေးနီးယန်း အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ အမျိုးသမီးက သူတို့ အာမေးနီးယား လယ်ယာ ကျေးလက်က လက်မှုပညာကို ပါရီသို့ ဆောင်ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်မမျက်စိတဲ့မှာ သည်ဆွဲယ်တာကို လုံးဝဆန်းပြားသော အဆင်သစ်တစ်မျိုးနှင့် တွဲဖက် မြင်ယောင်ကြည့်မိလိုက်သည်။ သည့်နောက်မှာ ပို၍ရဲတင်းသော အကြိုးဘဏ်တစ်ခု ကျွန်မရောင်းထဲ ပေါ်လာသည်။ ဘယ်အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်ကမှ ကျွန်မဒီဇိုင်းတွေကို မကြိုက်ဘူးဆိုလျှင် ရှိယာပရယ်လိဒီဇိုင်းဆိုပြီး ကိုယ့်နာမည်နှင့် ကြော်ပြာကာ ကိုယ်တိုင်လုပ်ရောင်းရလှုပ် မကောင်းဘူး လားဟူသော အကြိုအစည်း။

အဖြူနှင့်အနက်ကို ရဲရဲသုံးကာ လိပ်ပြာလည်စည်းပုံအဆင်နှင့် ဆွဲယ်တာဒီဇိုင်းတစ်ခု ကျွန်မ ရေးဆွဲပြီး ငှုံးအာမေနီးယန်း အမျိုးသမီးဆီသို့ သွားခဲ့သည်။ အနက်ရောင်ဆံပင်နှင့် သိမ်မွေးသော မျက်လုံးပိုင်ရှင်တစ်ဦး။ အမျိုးသမီးက ကျွန်မပြောသည့် ပုံစံအတိုင်းရအောင် ထိုးပေးသည်။ ထိုးပြီးသည့်အခါ အကျိုးက အကြိုးအကျယ် လူကြိုက်များမှာ မူချဟု ကျွန်မ တွေးမိလိုက်သည်။ တကယ် ကြိုက်၊ မကြိုက် သေချာအောင် စမ်းသပ်ရန်အတွက် ငှုံးဆွဲယ်တာကို ကိုယ်တိုင်ဝတ်ကာ ပါရီဖက်ရှင်ဝါသနာအိုးများ စုံညီမည့် နောက်စားစားပွဲတစ်ခုသို့ သွားခဲ့သည်။ ဆွဲယ်တာကို ကြည့်ကာ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အံ့ဩချိုးမွမ်းကြတော့ ကျွန်မ အကြိုးအကျယ် ဝမ်းသာသွားရ သည်။ နယူးယောက်ရှိ ကုန်တိုက်ကြိုးတစ်ခုမှ ကိုယ်စားလှယ်က အထည် ငွေ ဝယ်လိုကြောင်း ကမ်းလှမ်းသည်။ ပစ္စည်းကိုတော့ နှစ်ပတ်အတွင်းရလိုသည်ဟု ဆိုသည်။ အမှာကို ကျွန်မ လက်ခံ လိုက်သည်။ အဲသည်နေ့ စားသောက်ဆိုင်ကပြန်တော့ ခြေထောက်က မြေမှာမကျုံ။ ကျွန်မတစ်ကိုယ်လုံး တိမ်တိုက်တွေ့ကြားထဲမှာ။

ကျွန်မအတွက် ဆွယ်တာတွေ ထုတ်လုပ်ပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ရွှေ၊ ရပ်မိသည့်အခါမှာတော့ ကျွန်မ ဝန်းကျင်ကတိမ်တိုက်တွေ ရုတ်ခြည်း လွင့်စင်ကွယ်ပျောက်သွားတော့သည်။ အာမေးနီးယန်း အမျိုးသမီးခများ ဆွယ်တာတစ်ထည်ပြီးအောင် တစ်ပတ်လုံးလုံး ထိုးခဲ့ရသည်တဲ့။ ဆွယ်တာ အထည်လေးဆယ်ကို နှစ်ပတ်နှင့် ပြီးဖို့ဆိုသည်ကား ဘယ်နည်းနှင့်မူးမဖြစ်။

တစ်နေ့ခင်းအတွင်းမှာ အောင်မြင်မှုနှင့် ရုံးနိမ့်မှုကို ဆက်တိုက် တွေ့ကြုခံစားလိုက်ရပြီး ကျွန်မ စိတ်ပျက်အားငယ်စွာ ထွက်လာခဲ့မိသည်။ ရုတ်တရက် တစ်စုံတစ်ရာကို သတိရပြီး ကျွန်မ တုန်ခနဲ့ရပ်သွားသည်။ နောက်ထပ်လမ်းတစ်သွယ်တော့ ရှိမည်ဟူသော အတွေး။ အာမေးနီးယန်းသူတွေ ပါရီမှာ မူချု ရှိလိမ့်ဦးမည်။

စောစောက အမျိုးသမီးထံသို့ နောက်ကြောင်းပြန်လာခဲ့သည်။ ပညာရှင်အမျိုးသမီးက ရုတ်တရက်တော့ ယဉ်ထင်ကြောင်ထင် စိုးရိမ်ချင်သလိုလို။ သို့သော် ကျွန်မအစီအစဉ်ကို ရှင်းလင်းပြောပြတော့ သူ ကူညီသည်။ သူတို့ အာမေးနီးယန်းနယ်မြေကို ဆိုပါယ်တွေ သိမ်းပိုက်တော့ တချို့က ပါရီဘက် ထွက်ပြီးလာခဲ့ကြသည်။ သူနှင့်ကျွန်မ စုံထောက်လုပ်ကာ အဲသည်လူတွေနောက် ခြေရာကောက်ကြသည်။ တစ်ယောက်မှတစ်ယောက် လက်ဆင့်ကမ်း လမ်းညွှန်သည်ကို လိုက်ကာ နောက်ဆုံးတော့ အဲသည် ခဲဲယဉ်းယဉ်းချည်ထိုးနည်းကို ကျွမ်းကျင်သည့် အာမေးနီးယန်း အမျိုးသမီး အယောက် ၂၀ မျှ စုစုပေါင်း၍ ရဲခဲ့ပါသည်။ သို့နှင့် သတ်မှတ်ထားသည့် ရက်အတွင်းမှာပင် အသစ်စက်စက်ပေါ်ပေါက်သည့် ရှိယာပရယ်လီအထည်တိုက်မှ ပထမအသုတ် ဆွယ်တာများ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ တင်ပို့ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

အဲသည်နောက်မှာတော့ ပလာ့စ်ဗင်ဒုန်းမှာ ရုံးချုပ်ဖွင့်ထားသည့် ကျွန်မကုမ္ပဏီမှ အဝတ်အထည်တွေ၊ တွဲဖက်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေ၊ ရေမွေးအမျိုးမျိုးတွေ တသွင်သွင် ထုတ်လုပ်ဖြန်ချိနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကမ္မာ့ဖက်ရှင်လောက်၊ က ပျော်စရာ စိတ်လှပ်ရှားစရာကောင်းလှသလို စွန်စားရတာ၊ အားစမ်းလာသည့် အနေအထားမျိုးကို ရင်ဆိုင်ရတာတွေလည်း မပြတ်ရှိတတ်တာ ကျွန်မ တွေ့ခွင့်ရခဲ့သည်။ သို့သော် ပါရီကို နာမီတွေ သိမ်းလိုက်သည့်အခါမှာတော့ ကျွန်မတို့ အဲသည့်လောက လေး နောက်ကွယ်သွားခဲ့သည်။

ဖက်ရှင်ခန်းမကို စွန်ခွာကာ အမေရိကသို့ ကျွန်မ လာခဲ့သည်။ ပြင်သစ်ပြည်ရှိ ရန်သူ မသိမ်းပိုက်ရသေးသည့် နယ်မြေမှ ကလေးသူငယ်များအတွက် ဆေးဝါးပစ္စည်းများ ဝယ်ယူနိုင်အောင် ရန်ပုံငွေစွေးဆောင်းသည့် တရားပွဲတွေ အမေရိကမြို့ရွာများ လုညွှာလည်ပြီး ကျွန်မ ဟောသည်။

နောက်နှစ်လခန့်အကြာ တိုင်းပြည်သို့ပြန်တော့ နောက်ထပ် လမ်းပိတ်ဆိုမှုတစ်ခု ကျွန်မ ကြံရပါန် သည်။

ပြင်သစ်ကလေးများ ဆေးဝါးကိစ္စအတွက် အမေရိကန်ပြည်တွင် ရှန်ပုံငွေကောက်ခံပွဲ ဦးဆောင်ပြုလုပ်သူ ကိုက်ကာခရစ်ယာနိဂုံးမှ ပုဂ္ဂိုလ်များက ကျွန်မအား ဒေါ်လာခြောက်သောင်း ဖိုးခန့်ရှိ ဗီတာမင်ဆေးများကို ကျွန်မနှင့်အတူ သယ်ဆောင်သွားပြီး ပြင်သစ်တွင် ဖွန့်ချိပေးရန် အပ်နှဲခဲ့သည်။ စစ်ကာလအတွင်း ရှန်သူရေငါပ်သဘော့များရန်ကို ရှောင်ကာ ဟိုကွေ့သည်ကောက်နှင့် ခရီးသွားကြရသည်ဖြစ်ရာ ဘာမျှ။ အကျွန်မနှင့်အတူ ပထမတစ်ထောက် နားကြရသည်။ သည်တွင် ပြဿနာကြုံတော့သည်။ အစိုးရိမ်ကြီးလွန်းသော အကောက်ခွန်အရာရှိက ကျွန်မနှင့်အတူ ပါလာ သည့် ဆေးဝါးပစ္စည်းတွေကို ရန်သူတစ်ဝက်တစ်ပျက် သိမ်းထားပြီးသည့်တိုင်းပြည်သို့ ယူဆောင်ခွင့် မပြနိုင်ဟု ပိတ်ပင် တားဆီးနေခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်မက သည်ဆေးဝါးများသည် ကြန်ကြာနေလျှင် ပျက်စီးကုန်မည်ဖြစ်ပြီး ပိုပေးသူများ မှာလည်း ကြားနေကိုက်ကာများဖြစ်ရာ နားအိုတွေလက်ထဲ ရောက်သွားဖို့အရေး တွေးပုစရာ မရှိကြောင်း ပြောဆိုသော်လည်း ငင်းပုဂ္ဂိုလ်က ခေါင်းမာမာနှင့်သာ ပြင်းဆန်နေပါသည်။ သို့နှင့် နောက်ဆုံးတော့ ဆေးသေတွာ့တွေကို ဆိပ်ကမ်းလုပ်သားများ သဘော့ပေါကျိုကြတာ ကျွန်မ စိတ်မချမ်းမသာ ထိုင်ကြည့်နေလိုက်ရပါသည်။

ဘာမျှ။ သဘော့ထွေက်သည့်တစ်လျှောက် ကျွန်မခေါင်းထဲ သည်ပြဿနာက တအုံနွေးနွေး လိုက်ပါလာသည်။ မြို့လယ်ကွက်လပ်သို့သွားရန် တွေားလမ်းမရှိတော့ပြီလား။

သဘော့ပေါ်ရှိ သတင်းစာဆရာတစ်ယောက်တွေ့တော့ ကျွန်မ စိတ်ပျက်ပျက် ဒေါ်ပွားနှင့် ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်တွေ သွားချေပြောပြမိသည်။ သူ သည်ကိစ္စကို အရမ်းစိတ်ဝင်စားသွားပြီး ကြေးနှစ်းဖြင့် သတင်းပိုလိမ့်မည်ဟူ၍ ကျွန်မ လုံးဝမထင်မှတ်ခဲ့။ အတ္ထလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကြီးကို ဖြတ်သန်းကာ ပေါ်တူဂယ်နိုင်ငံ လစွှော်းမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်သည့်အခါတွင်ကား ကျွန်မ၏ ပြဿနာက နိုင်ငံတကာသတင်းတစ်ပုဒ် ဖြစ်နေပြီဆိုတာ သွားတွေ့ရသည်။ အဲသည်မှာရှိသည့် ပြီတိသွေးသံအမတ်က ကျွန်မကိုတွေ့ဆုံးကာ အသေးစိတ်အချက်အလက်တွေ မေးမြန်သည်။ ထိုနောက်၌ကား ကျွန်မတို့ ဗီတာမင်ဆေးပြားတွေ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် လမ်းကြောင်းတွေအားလုံး နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပင် ရှင်းလင်းသွားတော့သည်။

စစ်ကြီးပြီးသည့်အခါ ပါရီသို့ ကျွန်မ ပြန်လာသည်။ ရှိယာပရယ်လီ ဖက်ရှင်တိုက်ကို ပြန့်ဖွင့်လှစ်သည်။ ကုန်တိုက်၌ ဖက်ရှင်ပွဲ တစ်ပွဲစာစီအတွက် ပြင်ဆင်စုဆောင်းရသည်မှာ မလွယ်ပါ။

တစ်ခုသောနွေရာသီ၌ လာမည့်ဆောင်းအကြိုပြုပွဲအတွက် ပြင်ဆင်နေဆဲတွင် ကျွန်မ အပ်ချုပ်သမလေးတွေ အလုပ်သမားသပိတ်ထဲ ပါသွားပါသည်။ ကျွန်မထံမှာ အပ်ချုပ်ပညာသည်တစ်ယောက်နှင့် အပ်ချုပ်ခန်းကြီးကြပ်သည့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သာ ကျွန်ရစ်ခဲ့သည်။ ကြားမှာ အချိန်က ၁၃ ရက်ပဲ ရှိတော့သည်။

အင်း၊ သည်တစ်ပွဲကတော့ အဖော်ထိဝကို တကယ် မှတ်ကျောက်တင်မည့် အကြီးမားဆုံး စမ်းသပ်ပွဲပဲဟု ကျွန်မ တွေးလိုက်မိသည်။ ကိုင်း - သည်တစ်ကြိမ် ဘယ်လမ်းက ထွက်မည်လဲ။

ကျွန်မ အမျိုးမျိုးကြံးဆသည်။ ထိုနောက် စိတ်တို့လာသည်။ သည် ရက်ချိန်းအတိုင်းတော့ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်၊ အစီအစဉ်ကို ရွှေဆိုင်းလိုက်ဖို့သာရှိတော့သည်ဟု ကျွန်မဆုံးဖြတ်ချင်လာသည်။ သည်အခိုက်မှာပင် အကြံးတစ်ခု ရလာသည်။

ပုံစံသစ် အဝတ်အထည်တွေကို ချုပ်လက်စ အနေအထားနှင့် ထုတ်ပြ၍ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား။

ဟုတ်ပြီ။ ကျွန်မရယ်၊ အပ်ချုပ်ပညာသည်ရယ်၊ အလုပ်ကြပ်အမျိုးသမီးရယ်၊ အရောင်း ဈေးသည်မလေးတွေရယ်၊ ပြီးတော့ အဝတ်အစားတွေ ဝတ်ဆင်ပြသည့် ကော်ရပ်တွေရယ်၊ တရကြမ်း အသည်းအသန် အလုပ်လုပ်ကြသည်။ ၁၃ ရက်တိတိ မနားမနေ လုပ်ကိုင်ပြီးနောက် သတ်မှတ်ထားသည့် နေ့ရက်တွင် ရှိယာပရယ်လီ ဆောင်းထည်ပြပွဲကို အချိန်အတိအကျ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

တင်ဆက်ပြသထားသည့် ပစ္စည်းတွေကိုလည်း ကြည့်ပါ၍။ တချို့ ကုတ်အကျိုးတွေမှာ လက်မပါသေး။ တချို့က လက်တစ်ဖက်ပဲ တပ်ထားသည်။ ကျွန်မတို့ တို့ထွင်ဖန်တီးထားသည့် အဝတ်အထည်ဒီဇိုင်းသစ် အများအပြားက တကယ်ချုပ်လုပ်ပြီးသည်အခါ မည်သည့်ပုံစံမျိုး ရှိမည်ဆို တာ မြင်ယောင်မှန်းဆန်ငါးရုံ ပိတ်စလေးတွေည်ကာ ပုံစံမှာ ကပ်ပြထားရုံလောက်ပဲ ရှိသေးသည်။ သို့သော် တမူထူးခြားလှသည့် ပြောကို ပရီသတ်က အထူးအားပေးကာ ချုပ်ထည်အမှာတွေလည်း အများကြီးရခဲ့သဖြင့် ကျွန်မတို့အတွက် အားရကျနပ်ဖွယ် အောင်မြင်မှုကြီးတစ်ခု ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

အဖော် အမြောအမြင်ကြီးလှသော ဉာဏ်စကားများက ကျွန်မကို နောက်တစ်ကြိမ် အောင်အောင်မြင်မြင် လမ်းပြကူညီနိုင်ခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းကာလ ကျွန်မ ဘဝသက်တမ်း တစ်လျှောက်လုံး အဖော်ဉာဏ်အဖော်ရှောက်မှုကို ကျွန်မ အစဉ် ခံယူရရှိခဲ့ပါသည်။

“ မြို့လယ်ကွက်လပ်ကို သွားရာလမ်းသည် တစ်လမ်းတည်းမဟုတ်၊ အများပင်ရှိသည် ”
ဟူသော စကားကား တစ်ခါတစ်ရုံမဟုတ် အမြဲတမ်း မှန်ကန်သောစကား ဖြစ်ချေသည်။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, February 1961]

(၁၃)

ဟမ်ဖရီ အဲလစ် (၁)

Humphry Francis Ellis (1907 - 2000)

ဗြိတိနိနိုင်သား သရော်စာပြောင်ရေးဆရာ။ ၁၉၀၇ ခုနှစ်တွင် မွေးသည်။

လန်ဒန်မြို့ထုတ် နာမည်ကျော် Punch မဂ္ဂဇင်းတွင် ၁၉၃၃ မှ ၁၉၅၃ ထိ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ပန်ချုမှ ထွက်ပြီးနောက်တွင် အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက်မြို့ထုတ် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ပါဝင် ရေးသားသည်။ So This is Science (1932) နှင့် A Bee in the Kitchen (1983) တို့ အပါအဝင် စာအုပ်စာတမ်း အများအပြား ရေးသားခဲ့သည်။

လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ ပြသနာဆယ်ကြိမ်တွင် ကိုးကြိမ်သည် ကာယကံရှင်နှင့် တကယ်သွားတွေ ဖြေရှင်းလိုက်သည့်အခါ အလွယ်တကူ ရှင်းလင်းပြေလည်သွားမြှုဖြစ်သည်။

“ နားဟည်မှ လွှဲ၍ တဲ့ ကို ”

ကျွန်တော် အသက် ၂၀ ကျော်အရွယ်လောက် ကျောင်းဆရာဘဝနှင့်ရှိစဉ် ဘရမ်လီအမည်ရှိ အခြားကျောင်းဆရာတစ်ယောက်နှင့် အိမ်ကလေးတစ်လုံး စပ်တူဌားနေခဲ့ဖူးသည်။

သူက ကျွန်တော့ထက် အတော်လေးကြီးသည်။ ပြီး သူနှင့်ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားမူချင်းလည်း မတူကြ။ သို့သော် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ယဉ်ယဉ်ကျေးကျျး ဖော်ဖော်ရွှေရွှေ ဆက်ဆံကြ သည်။ သူအခန်းကိုယ့်အခန်းက ထွက်လာ၍ ဆုံးကြလျှင် ဂုတ်မောနင်းဟု နှုတ်ဆက်သည်။

ညနေအီမံအပြန် အဝင်ဝမှာ ဆုံးကြ၍ ဒီနောကတော့ စိတ်ပျက်စရာကြီးဗျာဟု တစ်ယောက်က ပြောလျှင် နောက်တစ်ယောက်က ဟုတ်သူဗျာဟု သဘောတူ အတည်ပြုသည်။

အဲသည်အနေအထားက တစ်ပတ်နှစ်ပတ်ပဲ ခံသည်။ နောက်တော့ ဘာဖြစ်မှန်းမသိ၊ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အေးစက်စက်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ သူက ကျွန်တော့တွေ့လျှင် ခေါင်းဆတ်ပြရုံလောက်ပဲ လုပ်လာသည်။ အဲဒါ နှုတ်ဆက်တာ။ နောက်တော့ တွေ့လျှင် တစ်ဖက် လုညွှာနေတာမျိုး ဖြစ်လာသည်။ တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်မှာတော့ အခန်းကအထွက်မှာ ကျွန်တော်နှင့် တစ်ခက် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရမှာ စိုးသဖြင့် သူအခန်းထဲ တမင်ပြန်ဝင်သွားတာ တွေ့လိုက်ရသည်။

သည်လိုနှင့် အကြောင်းမည်မည်ရရ မရှိဘဲ အာယာတ တဖြည်းဖြည်း ကြီးလာသည်။ နှစ်ယောက်တည်းဖြစ်နေသည့် ပြဿနာက တဖြည်းဖြည်း ကျောင်းဆရာများသို့ပါ ကူးစက်ကာ ဘရှစ်လီ လိုလားသူနှင့် အဲလစ်လိုလားသူဟူ၍ နှစ်အုပ်စုကွဲသည့် အဆင့်သို့ပင် ရောက်လာသည်။

ကြာတော့ ကျွန်တော် စိတ်ညွှတ်လာသည်။ သည်ကိစ္စက လူကို အမြဲဖိစီးနေသလို ဖြစ်လာသည်။ တစ်နောက်တော့ ကျွန်တော် သည်ကိစ္စ သည်းမခံနိုင်တော့သည့်အကြောင်း မိတ်ဆွေတစ်ယောက် အား ဖွင့်ပြောမိသည်။

“ အဲဒီကိစ္စက ဘာကြီးမှန်းလဲ မသိဘူးဗျာ၊ အဲဒါ ကျွန်တော် စိတ်အညွှတ်အဆုံးပဲ၊ ဘာအတွက် ဒီရန်ပွဲဖြစ်နေရသလဲဆိုတာ ကျွန်တော် နည်းနည်းလေးမှတောင် စဉ်းစားလို့ မရဘူး ”

“ ဘာမှန်းမသိရင် သိအောင် လုပ်ပေါ့ဗျာ၊ သူသွားပြီး မေးကြည့်ပါလား ” မိတ်ဆွေက ဆိုသည်။

“ သူသွားမေး ” “ ဟာ ” ကျွန်တော် အံ့အားသင့်သွားသည်။ သူအကြို့ညာ၏ ထူးခြားလွန်းနေသည်။

သို့သော် ထူးခြားသည့် အကြို့ညာ၏ကို ကျွန်တော် လက်ခံခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ကိုယ့်ကိုကိုယ် အားပေးကာ ခပ်ရဲရဲ ခပ်ဘွင်းဘွင်း အမူအရာမျိုးနှင့် ဘရမ်လီအခန်းထဲ ဝင်ချသွားပြီး အသံကျယ် ကျယ်နှင့် မေးသည်။

“ ဒီမှာ ဘရမ်လီ၊ အခုဖြစ်နေတာ ဘာလဲဗျာ၊ ပြောစမ်းပါဦး ”

“ ဉာဏ် - ခင်ဗျား ” သည်လိုပြောပြီး သူနှင့်ကျွန်တော် တစ်ယောက်မျက်နှာတစ်ယောက် တိတ်ဆိတ်စွာ ကြည့်နေမိကြသည်။ သည်နောက် သူက ကလောင်ကိုချကာ “ ခင်ဗျား ဒီမှာနေ

ကျွန်တော်ပြမယ် ” ဆိုပြီး အခန်းထဲက ကပျောကယာထွက်သွားသည်။ အိမ်သာတံခါး ပြောင်းခနဲ့ပိတ်သံ ကြားသည်။ နိုကတည်းက အသံမြည်တတ်လှသည့် အိမ်သာသုံးရေကို တရောင်ရောင်တရောင်ဂျင် ဆွဲနေသည်။ ပြီးမှ ပြန်ရောက်လာသည်။

“ အဲဒါပဲဗျာ ” သူက အောင်သည်။ “ အဲဒါ ကျော်ခံနေရတာ တစ်ညာမဟုတ် နှစ်ညာမဟုတ် ညတိုင်း၊ ခင်ဗျား အဲဒါကြီး တရောင်းရောင်းဆွဲပြီး ကျော်ကို အိပ်မရအောင်လုပ်နေတာ ”

သ - ဒါကိုး။ လက်စသတ်တော့ သူနှင့်ကျွန်တော် မဟာရန်သူတော်ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းရင်းက သည်ကိစ္စ။ ချက်ချင်းပင် ကျွန်တော် သူကို တောင်းပန်သည်။ သည်လိုဆိုတော့ သူကလည်း တစ်ဖန် တောင်းပန်သည်။ သူနှင့်ကျွန်တော် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အပြန်အလှန်တွေ တောင်းပန်ကြဲ ဝန်ချကြသည်။ ကျွန်တော့အပြစ်ပါ၊ ကျွန်တော် အလိုက်ကမ်းဆိုး မသိတာပါ။ ကျွန်တော်ကိုယ်က ကလေးဆန်တာပါ စသဖြင့် ဝန်ခံကြ ဖွင့်ဟကြသည်။ ငါးမိနစ်အတွင်းမှာပဲ သူနှင့်ကျွန်တော် တကယ်ခိုင်မြဲသော တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် သိနားလည်သော မိတ်ဆွေကောင်းကြီးတွေ ဖြစ်သွားကြသည်။

ပြောရလျှင်တော့ အသေးအဖွဲ့ပြသုနာ၊ သို့သော် သည်ပြသုနာက တစ်သက်မမေ့နိုင်စရာ သင်ခန်းစာတစ်ခု ကျွန်တော့ခေါင်းထဲ ထည့်ပေးခဲ့သည်။

နောက်နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာပြီးသည့်နောက်တွင် ကျွန်တော် အိမ်ရှင်တစ်ယောက်နှင့် စာပေးစာယူအားဖြင့် အငြင်းပွားရပါသည်။ ကိစ္စက လျှော်ကြေးရလိုမှု။ သူနှင့် အပြန်အလှန် စာရေးယင်း ကျွန်တော့စိတ်တွင် သည်လူကတော့ အေးအေးဆေးဆေး ပြေလည်မှုရရနိုင်မယ့် လူစားမျိုး မဟုတ်ဘူးဟု မြင်လာသည်။ သည်လူကို ကျွန်တော်တခါမျှ မတွေ့ဖူးပါ။ သို့သော် သူစာပါ လေပေါက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သူစိတ်ဓာတ်နှင့် သူရပ်ရည်ကို ကျွန်တော် မှန်း၍ ရနေသည်။ လူက နည်းနည်းလေးမှ အလျှော့ပေးမည့် လူစားမျိုးမဟုတ်။ ကိုယ့်အတွက်ဆိုလျှင် တရားတာ မတရားတာ မစဉ်းစား၊ ဥာဏ်များများနှင့် လုပ်မည့်လူ။ ဝဝဖိုင့်ဖိုင့် မျက်နှာနှီးနှီး မေးဇူးနှစ်ထပ်နှင့်၊ မျက်လုံးက ဘာကိုမှ အလစ်မပေးသည့် သိမ်းငှက်မျက်လုံးမျိုး။ အဲသလို ကျွန်တော် မြင်ထားသည်။

ဒီကိစ္စကတော့ ရွှေနေလက်အပ်ရမယ့် ကိစ္စပဲဟု ကျွန်တော်စဉ်းစားပြီးခါမှ ဘရမ်လီနှင့် ဖြစ်ဖူးသည့် ပြသုနာကို သွားသတိရသည်။ သို့နှင့် မျှော်လင့်ချက်သိပ်မထားသော်လည်း အဲသည် မကောင်းဆိုးဝါးပုဂ္ဂိုလ်ထံ ကျွန်တော်သွားဖြစ်သည်။

တကယ်တွေ့သည့်အခါ၌ မှန်းထားတာနှင့် တြေားစီ။ အရမ်းအဆင်ပြေသည်။ သူရပ်က ကျွန်တော်ထင်သလို မဟုတ်။ လူကောင်သေးသေး၊ အသားဖြူဖြူ။ မျက်မှန်လေးတပ်၍ ပျော့ပျော့

ပျောင်းပျောင်းပုံမျိုး ဖြစ်သည်။ နာရီဝက်လောက်အတွင်းမှာပင် သူနှင့်ကျွန်တော့ကြား သဘောထား ကွဲလွှဲမှုတွေ ပြေလည်သွားခဲ့သည်။ သို့သော ကျွန်တော် ပြန်ခါနီးမှာတော့ အုံအားသင့်စရာ စကားတစ်ခွန်းကို သူပြောလိုက်သည်။

“ ခင်ဗျားရောက်လာတော့ ကျွန်တော် ရုတ်တရက် ကြောင်ကိုသွားတာပျု၊ ကျွန်တော့စိတ် ထဲမှာ ခင်ဗျားကို လူကောင်ကြီးကြီး မျက်နှာနှီးရဲရဲ မေးနှစ်ထပ်နဲ့ ရှိလိမ့်မယ်လို့ ထင်ထားတာပျု ”

“ မျက်လုံးတွေက ဘာကိုမှုအလစ်မပေးတဲ့ သိမ်းငှက်မျက်လုံးမျိုးလိုကော ထင်မထားဘူး ”

“ အား၊ အဲဒါတော့ မပါဘူးပျု ” သူ ရှုက်ကိုးရှုက်ကန်းဖြစ်သွားသည်။

သည်နောက်မှာတော့ မျက်နှာနှီးနှင့် လူသေးသေးပျော့ပျော့လေးနှစ်ယောက် နှုတ်ဆက် ထွက်ခွာခဲ့ကြပါသည်။

သည်တွင်ပင် ထူးဆန်းတာတစ်ခု ကျွန်တော် သွားသတိပြုမြို့သည်။ လူတွေသည် ပြဿနာ တစ်စုံတစ်ခုဖြစ်လျှင် ငင်းပြဿနာနှင့် တကယ်ပတ်သက်သူဆီ မသွား၊ မတွေ့မဆုံး မရှင်းလင်း၊ မဆိုင်သောသူတွေဆီသာ သွားပြီး ပြောတတ်ဆိုတတ် ဖွင့်ဟတတ်သည်ဆိုသော အချက်။ စစ်ကြီး အတွင်းက ကျွန်တော် ကြည်းတပ်စစ်ဌာနချုပ်တစ်ခုတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။ သည်နေရာ၌ ကျွန်တော်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များထဲတွင် စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာ အမိန့်ဆွန်ကြားချက် စာကြမ်းများ ရေးသားရခြင်းသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ သို့သော သည်တာဝန်ကို ကျွန်တော် မထမ်းဆောင်ရဘဲ ကျွန်တော့အထက်အရာရှိကချည်း လုပ်ကိုင်နေသည့်အခါ ကျွန်တော် မကျေမနပ်ဖြစ်လာသည်။ ဒါသည် ကျွန်တော့အရည်အချင်း အစွမ်းအစကို ယုံကြည်မှုမရှိခဲ့ပဲဘူး တန္ထံန္တတွေးကာ ကျွန်တော်၌ မကျေမနပ်စိတ်တွေ တဖြည်းဖြည်း စုဝေးလာသည်။ သည်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော် မကျေမနပ်သည့်အကြောင်းကို ဌာနချုပ်ရှိ တြေားအရာရှိတွေသိအောင် ပြောရမည်။ နောက်ဆုံး မခံနိုင်သည့်နေ့မှာ တိုက်ရိုက်တာဝန်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ဆီ သွားကာ သူလုပ်ပုံ ကိုင်ပုံကြောင့် ကျွန်တော် သိက္ခာကျေရသည့်အကြောင်း၊ ကျွန်တော့အား တစ်နေရာသို့သာ အမြန်ဆုံး ပြောင်းရွှေ့ပေးစေလိုကြောင်း ပြောင်ဖွင့်ပြောမည်ဟု၍ ကျွန်တော် ကြံစည်ခဲ့သည်။

သည်လိုနှင့် တစ်ယောက်တည်း အတော်ကြာအောင် ခံစားနေပြီး ကျွန်တော် တကယ် ဖွင့်ပြောလိုက်သည့်အခါ ကျွန်တော့အထက်အရာရှိ ဗိုလ်မျိုးကြီးမှာ အကြီးအကျယ် အုံအားသင့် သွားသည်။ ကျွန်တော့မှာ အလုပ်တွေ သိပ်ပိနေသည်ထင်၍ သူ ယူလုပ်ပေးခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း

သူက ရှင်းပြုပြီး၊ အကယ်၍ သည်အလုပ်တွေ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ပဲ လုပ်ချင်ပါသည်ဆိုလျှင်လည်း သူအနေနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခွင့်ပေးနိုင်ပါကြောင်း ပြောဆိုသည်။

ကိုယ့်သိက္ခာ ကိုယ်ပြန်ထိန်းနိုင်ခဲ့ပြီဟူ၍ ကျေနပ်စွာ ကျွန်တော် ပြန်လာခဲ့သည်။ သို့သော သိပ်မကြောမိမှာပင် ငါးအရာရှိထံ တစ်ကြိမ်ပြန်သွားတွေ့ရန် လိုအပ်လာပြန်ပါသည်။ ကျွန်တော့မှာ သူပြောသည့်အတိုင်း အလုပ်တွေ တကယ်ပင် မနိုင်မနှင်းဖြစ်လာသဖြင့် စစ်ဆင်ရေးဆိုင်ရာ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်စာကြမ်းများ ရေးသားသည့်အလုပ်ကို ငါးပင် တာဝန်ယူပေးပါဟု ပြောကြား ရခြင်း ဖြစ်သည်။

သည်လို အတွေ့အကြော့တွေ ရှိပြီးသည့်နောက်၌ လူမှုဆက်ဆံရေး ပြဿနာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော် အတော် သဘောပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ပြဿနာဆယ်ကြိမ်တွင် ကိုးကြိမ်သည် ကာယကံရှင်နှင့် တကယ် သွားတွေ့ဖြေရှင်းလိုက်သည့်အခါ အလွယ်တကူ ရှင်းလင်းပြေလည် သွားစမဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံးမှ ပြဿနာက တကယ်ရှိသည့်မဟုတ်၊ မိမိစိတ်က ထင်နေတာ သို့မဟုတ် အထင်လွှာနေတာသာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရတတ်ပါသည်။

ဆယ်ကြိမ်မှာ ကိုးကြိမ်က အဲသလို ပြေလည်သော်လည်း တစ်ကြိမ်မှာတော့ ပြဿနာအစစ်နှင့် တကယ် နှုံးတွေ့ဒုံးတွေ့ တွေ့ရနိုင်ပါသည်။

တစ်ခါမှာ ကျွန်တော့အလုပ်ရှင်တစ်ယောက်က ကျွန်တော်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် ကျေနပ်အားရပုံမပေါ်ဟု ကျွန်တော်ယူဆကာ စိတ်အနောင့်အယုက်များလာသည့်နှင့် အထက်က နည်းအတိုင်း ကိုယ်တိုင်သွားတွေ့ပြီး မေးမြန်းရာ၊ ကျွန်တော့ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် သူ ကျေနပ်မှုမရှိဘူးဆိုတာ တကယ်အတိအကျပင်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော် သိလာခဲ့ရသည်။ အထင်အမြင်မဟုတ် အစစ်အမှန်။

သို့သော အဲသလို တကယ်ဆိုးသည့် အနေအထားနှင့် ပက်ပင်း သွားတိုးရသည့် တိုင်အောင် လည်း ဆိုခဲ့သည့်ကာယကံရှင်နှင့် တွေ့ဆုံးရှင်းလင်းသည့် အလေ့အကျင့်သည် ကောင်းသည်ဟုပဲ ဆိုပါမည်။ အကြောင်းမှ အခြေအနေကို အရှိအမှန်အတိုင်း ပြောင်သိခွင့်ရခြင်းသည်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်ကန်စွာ ချမှတ်နိုင်ရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသဖြင့် တစ်နည်းအားဖြင့် အကျိုးရှိသည်ပဲ မဟုတ်လား။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, November 1958]

(၁၄)

ချားလ် (စ) ရိုင်း (န)

Charles S. Rhyne

အမရိကန်နိုင်ငံသား ဥပဒေပညာရှင်။

၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် မွေးသည်။

ရိုင်း(န)အင်ရိုင်း(န) အမည်ဖြင့် ရုံးခန်းဖွင့်လှစ်၍ ဥပဒေအကျိုးဆောင်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည်။ ဝါရှင်တန်ရှိ National Savings & Trust ကုမ္ပဏီ၏ ဒါရိုက်တာလူကြီး အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ရှေ့နေတစ်ဦးအဖြစ် အထူး အောင်မြင်ထင်ရှားခဲ့၍ ၁၉၅၇ - ၅၈ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် ရှေ့နေများအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြောက်ခြင်းခံရသည်။ ကမ္ဘာ့ဌာန်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ အဖွဲ့အစည်းများတွင် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဘုတ်အဖွဲ့သာာပတီ စသည့် ဦးဆောင်နေရာများမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

Municipal Law (1957), International Law (1972), Law of Local Government Operations (1980) တို့အပါအဝင် ဥပဒေရေးရာ စာအုပ်စာတမ်းများစွာ ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

“ ဒီမှာ ချာလီ၊ လူလေး၊ ကျေည်က်အောင် ထွန်ယက်မထားတဲ့ လယ်ကွက်မျိုးမှာ ဘယ်တော့မ သီးနှံကောင်းကောင်း မထွက်ဘူးဘုံး၊ မင်း အဲဒါမှတ်ထား။ ”

“ ဘီးနှံကောင်း ရှိတ်ဟိမ်းလိုဟူ၍ ”

အဲသည်တုန်းက ကျွန်တော့အသက် ခုနစ်နှစ်ပဲ ရှိသေးသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ် လယ်တစ်ကွက်ကို ကိုယ့်ဘာသာ ထွန်ယက်နှင့်ခဲ့သဖြင့် ဝစ်းမြောက်ဂုဏ်ယူနေသည့်အခါ်နှင့်။

အဖောက ကျွန်တော့ကို ကျွန်တော်စိုက်ချင်ရာစိုက်ရန်အတွက် မြေလေးတစ်ကွက် ပေးခဲ့သည်။ ကျွန်တော် ထွန်ယက်နှင့်ဖို့အတွက် ရော့သွမ်မဆင်က သူ့ပြင်းလားနှင့် ထယ်တုံးပါ အသင့်ပြင်ပေး ခဲ့သည်။ ရော့သွက ကျွန်တော့သူ့ယူငယ်ချင်း။ သူက သည်နယ်တစ်ခွင်မှာ အတော်ဆုံး စိုက်ပျိုးရေး သမားတစ်ယောက်ဖြစ်သလို အများဆုံး လေးလေးစားစား ဆက်ဆံခံရသည့် နိုဂရိုးတစ်ယောက် လည်း ဖြစ်သည်။ သူဝါခင်းကို ကြည့်လိုက်လျှင် ဝါပင်တန်းများကြားမှာ ပေါင်းပင်စိမ်းစိမ်းတွေ ဘယ်တော့မှ မမြင်ရ။ သီးနှံမအောင်မြင် ဆိုတာမျိုးလည်း ဘယ်တော့မျှ မရှိ။

ယခု သူက ကျွန်တော် ထွန်ယက်ထားတာကို လာ၍ ကြည့်ရှုသည်။

သူက ဆံဖြူဖွေးဖွေး ဦးခေါင်းကိုကုတ်ရင်း ကျွန်တော့လယ်ကွက်ကို အကဲခတ်ကာ မြေကြီးထဲ ထယ်သွားမဝင်ဘဲ အပေါ်ယံလျှော်ထွက်သွားသည့် နေရာတွေ၊ မြေဖွေပင် မဖွေထားသည့် နေရာတွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု လိုက်ပြုသည်။ နက်နက်ညက်ညက် မထွန်ယက်ဘဲ ကျွန်တော်က မြေကွက်ကို အပေါ်ယံ လျှောက်ခြစ်ထားသလို ဖြစ်နေသည်။

သည်လို မကျေည်သည့် မြေကွက်မျိုးမှာ ပြောင်းစိုက်မည်ဆိုလျှင် အပင်တော့ ပေါက်လာ မည်။ သို့သော် အမြစ်ကလေးတွေက မြေမာကို ထိုးဖောက်ပြီး အောက်သို့ဝင်ရန် မတတ်နိုင်ကြသဖြင့် များမကြာမိ ညီးရော်ပြီး သေဆုံးသွားကြမည့်အကြောင်း၊ အကယ်၍ မသေလျှင်လည်း အပင်တွေ ကြိုကြိုလိုလိုသာ ရှိနေမည်ဖြစ်ကြောင်း ရော့သွက ရှင်းပြသည်။ ထို့နောက် အလေးအနက် စကားတစ်ခွန်း ဆိုသည်။

“ ဒီမှာ ချာလီ... လူလေး၊ ကျေည်အောင် ထွန်ယက်မထားတဲ့ လယ်ကွက်မျိုးမှာ ဘယ်တော့မှ သီးနှံကောင်းကောင်းမထွက်ဘူးကွဲ၊ မင်း အဲဒါမှတ်ထား ”

သိန္ဒင် လယ်ကွက်ကို ကျွန်တော် ထပ်မံထွန်ယက်သည်။ သည့်နောက် မျိုးစွဲချသည်။ နွေနှောင်းရာသီမှာ ကျွန်တော့စိုက်ခင်းက သီးနံတွေ အများကြီးရသည်။ တရူ့တစ်ဝက် ရောင်းပြီး သည့်နောက်မှာပင် မိသားစုစားသုံးရန်အတွက် အလျုပ်ပယ် ကျွန်သေးသည်။

နှစ်ဦးရာသီ တစ်မနက်က မကျေည်ကိုသေးသည့် ကျွန်တော့လယ်ကွက်မှာ ရော်ဘုမ်မဆင်ပေးသွားသည့် သင်ခန်းစာသည် ကျွန်တော့အဖို့ တစ်သက်မမေ့နိုင်စရာ အတွေ့အကြုံတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ အဲသည်နေ့မှစတင်ကာ ယနေ့ကာလအထိ ကျွန်တော် ရရှိခံစားရသည့် အောင်မြင်မှု မှန်သမျှသည် ကျေည်ကိုအောင် ထွန်ယက်ခဲ့ခြင်း၏ အကျိုးကျုးများချည်းသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ကျောင်းမှာ အချိန်အားရတိုင်း စာကြည့်တိုက်ဝင်ကာ စာထိုင်ဖတ်တတ်သည့် အလေ့အထကြောင့် အသက် ၁၄ နှစ်နှင့် အခြေခံပညာ ပြီးစီးခဲ့သည်။ ကောလိပ်ကျောင်းနှင့် ဥပဒေကျောင်းမှာလည်း သည်ဝိရိယကြောင့်ပင် အတန်းထဲမှာ ပညာရေးဦး အမြဲရွှေတန်းက ရှိခဲ့သည်။ ရှုံးနေတစ်ဦးအဖြစ် အောင်အောင်မြင်မြင် လုပ်ငန်းစတင်နှင့်ခြင်းမှာလည်း သည်အကြောင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် လုပ်ငန်းစတင်ပြီး များမကြာမိ လူထော်စစ်သားလေးတစ်ယောက် ကျွန်တော့ထဲ
အကူအညီလာတောင်းသည်။ သူက တစ်ပတ်ရှစ် ကားလေးတစ်စီးဝယ်ပြီး မိုင် ၄၀ ပဲ မောင်းရသေး
သည်၊ ကားက လုံးဝသုံးမရအောင် ပျက်သွားသည်။ ရောင်းသူကိုပြောတော့ ရောင်းသူက တာဝန်မ
ယူ။ သည်ကား၊ ဝယ်နှင့်ရန်အတွက် ငှားဝယ်စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးထားသည့် ကုမ္ပဏီကလည်း
သည်ကားပျက်အတွက် အရှစ်ကျပေးရန် ကျွန်းငွေကို မပေးသဖြင့် ကောင်လေးအား တရားစွဲသည်။

သည်အမှရုံးရောက်သည့်အခါ တရားသူကြီးက ကျွန်တော်နှင့် ကျွန်တော့အမှသည်ကို မျက်မှန်ပေါ်ကကျော်ကြည့်ပြီး “ ဒီကိစ္စက တရားဆိုင်နေစရာမှ မလိုဘဲဘွဲ့ ” ဟု ပြတ်ပြတ် တောက်တောက် ဆိုသည်။

သူအမြင်၌ ငှားဝယ်ကုမ္ပဏီမှာ ဘာအပြစ်မှ မရှိ၊ ထိုကြောင့် ကျွန်တော်တို့က ပေးစရာရှိတာ ပေးရမည်သာဖြစ်၏။ ကျွန်တော်ကတော့ ကုမ္ပဏီသည် အစကတည်းက သည်ကား မကောင်းတာ သိပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုကြောင့် သူအနေနှင့် သည်ကိစ္စမှာ တရားနည်းလမ်းအရ ငွေကြေးတောင်းခံ ပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် တင်ပြနိုင်ရန်ကြိုးစားသည်။ သို့သော် တရားသူကြီးက လက်မခံ။ “သည်အမူမျိုးတွေ အမောက်အများ ငါ ကြားဖူးသားပဲ၊ ဒါပေမဲ့ သူတို့ အကြောင်းပြခြင်တွေ ငါ လက်ခံလို့ မရဘူး” ဆိုကာ တစ်ဖက်ကို အနိုင်ပေးလိုက်သည်။

ကျွန်တော့အဖို့ကတော့ မြတ် သွားဝယ်ပြီး ထယ်ထိုးခဲ့မြို့ဖြစ်ရာ နက်အောင် ညက်အောင် ထွန်ရပေတော့မည်။ အလားတူအမှုမျိုးများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တရားရုံးစီရင်ချက်တွေ ရနိုင်သမျှကို လိုက်ရှာကာ ရက်သတ္တပတ် အတော်များများ အချိန်ကုန်ခံ၍ လေ့လာသည်။ အယူခံတင်သည့်အခါ့ဗျွန်တော်လေ့လာခဲ့သည့် ရာချိသည့်အမှုတဲ့များအနက်မှာ ၂၇ ခုကို ကိုးကားတင်ပြခဲ့ရာ အယူခံရုံးက လက်ခံသဖြင့် အောက်ရုံး၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပယ်ဖျက်ပြီး ကျွန်တော်တိုကို ပြန်၍ အနိုင်ပေးခဲ့ပါသည်။

သည့်နောက်တွင်လည်း ရော့ဘ်သွမ်မဆင်၏ ထိပါဒစကားက ကျွန်တော့အား တရားရုံးတွင် သက်သေအထောက်အထား အမြာက်အများ ရှာဖွေတင်ပြရမည့် အမှုအခင်းများ ကြားနာစစ်ဆေးမှု များ၏၌ အနိုင်ရရှိအောင် အစဉ် တိုက်တွန်းနှီးဆော်နိုင်ခဲ့သည်။

တရားရုံးတွင် မိနစ် ၄၀ မျှ လျှောက်လဲချက်ပေးရမည့် အမှုတစ်ခုအတွက် သုံးလအထိ အချိန်ယူ၍ ကျွန်တော် ပြင်ဆင်ခဲ့ဖူးသည်။ နာမည်ကျော်ရှုံးနေကြီးတစ်ဦး ပြောကြားခဲ့ဖူးသည့် စကားအတိုင်း ဥပဒေလောက်၌ အောင်မြင်မှုဟူသည် စနစ်တကျ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအပေါ်၌ အမိက ၉၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ စိတ်ထက်သန်တက်ကြွား လျှောက်လဲနိုင်မှုအပေါ်၌ ၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ မူတည်စမြဲ ဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် တစ်ဖက်သားလက်ခံညွှတ်နှုံးလာအောင် လျှောက်လဲစည်းရုံးနိုင်ခြင်း ဟူသည် လည်း စနစ်တကျ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားမှုမှုသာ ဖြစ်ပေါ်ရသည် မဟုတ်ပါလား။

ကျေညက်စွာ လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ခြင်းသည် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အောင်မြင်လျက် ရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၏ ထင်ရှားသော လက္ခဏာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း နောက်ပိုင်း၌ ကျွန်တော် သတိပြုမိခဲ့ပါသည်။ နာမည်ကျော်တေးသံရှင်ကြီး ကာရူဆို,ဆိုလျှင် အကြိမ်ပေါင်းထောင်ချိ၍ ဆိုခဲ့ဖူးသည့် တေးသီချင်းများကိုပင် စင်ပေါ်မတက်မီ တစ်ကြိုမ်ပြန်၍ အစမ်းလေ့ကျင့်ကြည့်စမြဲ ဖြစ်သည်။ အလွန်အာဝဇ္ဇားရွင်သော တရားဟောဆရာကြီးများသည်လည်း အချိန်ကျလျှင် ပရိသတ်ရှုံးထွက်ရပ်ကာ အဲသည်အချိန်ဖြစ်ပေါ်သည့် စိတ်ထက်သန်မှ စိတ်အာရုံကွန်မျှုံးမှ တစ်ခုတည်းဖြင့် ဟောပြောသည် မဟုတ်။ သူတို့၏ ဟောပြောချက်များမှာ နာရီပေါင်းများစွာ ကြာအောင် အပင်ပန်းခံ၍ လေ့လာခဲ့ သုတေသနပြခဲ့ စဉ်းစားတွေးတော့ခဲ့ခြင်းမှ ထွက်ပေါ်သည့် အကျိုးရလဒ်များသာ ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် ကျမ်းကျင်လိမ္မာသည့် ခွဲစိတ်ဆရာဝန်ကြီးများ ဟူသည်လည်း လုပ်ရှိုးလုပ်စဉ်မဟုတ်သည့် ခွဲစိတ်မှုများ ပြုလုပ်စရာရှိလာပါက ငှါးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖတ်သင့်ဖတ်ထိုက်သော စာအုပ်စာတမ်းမှန်သမျှကို အကြိမ်ကြိမ် စွဲစပ်စွာဖတ်ရှု သေချာပြီးမှ ခွဲစိတ်ရန် လက်အိတ်စွပ်စမြဲ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က အသက် ခုနစ်နှစ်သားတုန်းက ရော်သွမ်မဆင် ပြောခဲ့သည့် “ ကျေည်က်အောင် ထွန်ယက်မထားတဲ့ လယ်ဂွက်မျိုးမှာ ဘယ်တော့မှ သီးနံကောင်းကောင်းမထွက်ဘူး ” ဟူသော စကားကား မည်သည့်လောကနယ်ပယ်မှာဖြစ်စေ အောင်မြင်မှ ရချင်သူများ အတွက် လက်ကိုင်ပြုသင့်သည့် သော့ချက်စကားတစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် စွဲမြဲစွာ ယုံကြည် လျက်ရှိပါသည်။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, September 1960]

(၁၅)

အလက်နှုန်းရှိစိန် ပါပော်

Alexandros Papagos (1883 - 1955)

ဂရိ စစ်ပိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦး၏ သားဖြစ်၍ အေသင်မြို့မှာ မွေးသည်။

ဘယ်လရှိယမ်နိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်မြို့ စစ်တဗ္ဗာသိုလ်၌ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

(၁၉၁၂ - ၁၃) ဘော်လကန်စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားချိန်လောက်က စ၍ ဂရိတပ်မတော်ထဲ ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ရာထူးအဆင့်ဆင့်တက်ကာ ၁၉၃၆ တွင် ဌာနချုပ် ပိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။

၁၉၄၀ တွင် အီတလီတို့၏ထိုးစစ်ကို အောင်မြင်စွာ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၄၁ ဂျာမန်တို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်ကိုကား မခုခံနိုင်ခဲ့။ ဂျာမန်တို့က သူ့အားဖမ်းဆီးပြီး ဂျာမန်သို့ ဘားစာခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားခဲ့ရာ ၁၉၄၅ တွင်မှ ပြန်လည်လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၉ တွင် စီးလ်မာရှယ်မိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်လာသည်။ ၁၉၅၁ တွင် တပ်မတော်အကြီးအကဲရာထူးမှ နှုတ်ထွက်ပြီး “ ဂရိအစည်းအရုံး ” ပါတီကို တည်ထောင်သည်။ ပြင်သစ်ပြည့်မှ ဒီဂေါနည်းတူ လူထုထောက်ခံမှု အကြီးအကျယ်ရပြီး ၁၉၅၂ ဧောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိကာ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လာသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဘာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ် ကွယ်လွန်သည်။

“ အောင်မြင်ရေးအတွက် အမိန့်ဆုံး ဖြစ်ချက်တွေ အလျင်စလို မချမှတ်အောင် ထိန်းနိုင်ခြင်းပဲ သား၊ ပြဿနာတစ်ခုကြိုရင် ပထမဆုံး သေသေချာချာ စဉ်းစား၊ ပြီးတော့မှ စိတ်တည်တည်ပြုမြင်မြင်နဲ့ ဆုံးဖြစ်ချက်ချ ”

“ အောင်မြင်ရေးဘဏ် လျှော့ချုပ် ”

ကျွန်တော်ဖခင်က ဂရိတပ်မတော်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူတစ်သက်လုံး
ရှုံးစပါတန်များ၏ တင်းကျပ်သော စည်းစနစ် အနေအထိုင်များနှင့် ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်ဖြစ်ရာ
သူသားသမီးများကိုလည်း အလားတူ ပြေစပိုးထောင်လိုစိတ် ရှိခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့
နေအိမ်၏ စစ်တန်းလွှားများမှာသာရှိသော စည်းကမ်းကလနားမျိုးတွေ အစဉ်လွှမ်းမိုးခဲ့ပါ၏။

အေသင်မြို့ရှိ ကျွန်တော်တို့နေအိမ်သည် ရွှေးကရိလက်ရာ အဆောက်အအုံကြီးများ တည်ရှိနေသေးသည် အခရိုပိုလစ်ကုန်းမြင့်ကို ကောင်းစွာမြင်နိုင်သော နေရာ၌ ရှိ၏။ နေစဉ် နံနက်တိုင်း အဖောက ကျွန်တော်တို့ကို ခြိထဲခေါ်ကာ လေ့ကျင့်ခန်းတွေ အပြင်းအထန် လုပ်ခိုင်းလေ့ရှိသည်။ ပြီးလျှင် ကျောင်းသွားချိန်အထိ တောက်လျှောက် စာကျက်ခိုင်းသည်။ စာသင်ကျောင်းသို့လည်း အဖေမကြာမကြာလာကာ ဆရာ၊ ဆရာမများ စာသင်သည်ကိုပါ ကိုယ်တိုင် အကဲခတ်ကြည့်ရှုလေ့ရှိသည်။

အဖော် အခိုကရည်ရွယ်ချက်က ကျွန်တော်တို့အား ကိုယ်ပိုင်စည်းကမ်းနှင့် နေတတ်အောင်လေ့ကျင့်ပေးရေးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ချိန်လောက်မှာတော့ အဖော် ကျွန်တော်အား အရေးကြီးသော ထဲဝါဒစကားတစ်ခွန်း ပြောခဲ့ပါသည်။

ဘယ်လကျယမ်နိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်စစ်တက္ကသိုလ်သို့ ကျွန်တော် ထွက်ခွာခနီးအချိန် ဖြစ်သည်။
အဖေ ကျွန်တော်ပုံးကို ဖက်ကာ အမှာစကား ဆိုပါသည်။

“ အောင်မြင်ရေးအတွက် အခိုကသော့ချက်ဟာ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ အလျင်စလို မချမှတ်အောင်
ထိန်းနိုင်ခြင်းပဲ သား၊ ပြဿနာတစ်ခုကြော်ယင် ပထမဆုံး သေသေချာချာ စဉ်းစား၊ ပြီးတော့မှ
စိတ်တည်တည်ပြိုမြိုမြန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ” ဟူ၍။

ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် ဘရပ်ဆဲလှို့ ကျွန်တော် ဝင်ခွင့်စာမေးပဲ ဖြေရပါသည်။ စာဖြေစားပဲမှာ ထိုင်သည့်အချိန် ကျွန်တော် အများကြီး စိတ်လှပ်ရှားနေသည်။ မေးခွန်းတွေက ကျွန်တော် သိပ်မကွ္မ္မးကျင်သေးသည့် ပြင်သစ်ဘာသာနှင့်။ မေးခွန်းနံပါတ်တစ်ကို ကြည့်လိုက်တော့ ကြိုဂိန်မက်ကြိုပူစွာတစ်ခု ဖြစ်နေသည်။ ပုံစွာကိုကြည့်ကာ ငါ တွက်လို့ လုံးဝရမှာ မဟုတ်ဘူးဟု တွေးလိုက်မိသည်။ ကျွန်တော် ပို၍တုန်လှပ်ချောက်ချားလာသည်။ စစ်တက္ကသိုလ်ကို လက်လျှော့ကာ စာမေးပဲဆက်မဖော်ပဲ ပြန်တာကောင်းလေမည်လားဟူ၍ပင် ရုတ်တရက် တွေးလိုက်မိသေးသည်။

နောက်တော့မှ အဖွဲ့စကားကို သတိရကာ တည်ပြုမဲ့အောင် ပြန်ကြီးစားရသည်။ မေးခွန်းလွှာ ထဲမှာ ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စားသည့် တခြားဘာသာရပ်တွေလည်း ပါသေးတာပဲဆိုတာ သွားတွေ့ရသည်။ စစ်သမိုင်းနှင့် စစ်သေနဂံ့ပူးဟာများ။ သို့နှင့် သည်ဟာတွေကစပြီး ကျွန်တော် ဖြေကြည့်သည်။ ဒါတွေဖြေပြီးတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကြည့်စိတ် ပိုရှိလာသည်။ သည်တော့မှ စောစောကတိဂုံပုဇွာကို စိတ်အေးအေးထားပြီး တွက်ကြည့်သည်။

အဲသည်တုန်းက ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲတွင် နိုင်ငံခြားသားထဲမှ ကျွန်ုတ်တစ်ယောက်သာ
အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

အဖော်သိဝါဒ တန်ဖိုးရှိလွှဲကြောင်း ကျွန်တော့အောင်မြင်မှုက သက်သေထူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သည်တစ်ကြိမ်သာမက နောက်ပိုင်း ကျွန်တော့ဘဝတစ်လျှောက် ကြံးကြိုက်ရသည့် မြောက်များ လုစွာသော ဘေးကျပ်နဲ့ကျပ် ကာလများတွင်လည်း အဖော်သိဝါဒ၏ အားပေးစောင့်ရှောက်မှုကို ကွန်တော် အမြဲခံယူခဲ့ရပါသည်။

၁၉၁၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ အေးမြသာ နံနက်ခင်းတစ်ခုတွင် ဂရိတပ်မတော်၌ မြင်းတပ်ပိုလ်ကလေးအဆင့်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော ကျွန်တော့အား တပ်မတော် ဦးစီးချုပ်ဖြစ်သည့် ကွန်စီတင်တင် ဘုရင်မင်းမြတ် (ဒ္ဓဒေသမ) က သူ၏ဌာနချုပ် တဲ့စခန်းသို့ ဆင့်ခေါ်သည်။ အချိန်က ပထမကဗ္ဗာစစ်အတွင်း ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ပထမ သော်လကာန်စစ်ပွဲကို ဆင်နဲ့နေကြခိုန် ဖြစ်သည်။ ဂရိတပ်မတော်သည် ယန်နိနာဒေသတစ်ခုလုံးကို စီးမိုးထားသည့် ရန်သူ၏ ဘီဇာနီခံတပ်စခန်းကို ဝန်းရံပိတ်ဆိုလျက်ရှိသည်။ ဘုရင်မင်းမြတ်က ကျွန်တော့အား

ကျွန်တော်တို့တပ်တွေ ဖြန့်ကျက်ထားသည့် အစွမ်းဖျားဆုံးအပိုင်းတွင် တိုက်ပွဲဝင်နေသော တပ်မဟာ တစ်ခုထံသို့ စစ်ဆင်ရေး အမိန့်စာတစ်စောင် သွားပို့ရန် တာဝန်ပေးပါသည်။

နောက်နေ့မနက စတင်မည့် ထိုးစစ်ကြီးတွင် ငှါးတပ်မဟာအနေနှင့် ချိတ်ဆက်မိစ္စာ လူပ်ရှား ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် ညွှန်ကြားထားသည့်များဖြစ်ရာ တပ်မဟာများအနေနှင့် အမိန့်စာကို နောက်အကျဆုံး နေဝါဒချိန်လောက်တွင် ရပါမှ သူတပ်ဖွဲ့များကို အချိန်မီ စနစ်တကျ နေရာချုန်းမည် ဖြစ်သည်။

ဦးစီးချုပ်ကို အလေးပြုကာ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် ကျွန်တော် ပြန်ထွက်လာခဲ့သည်။ ကျွန်တော်စိတ်မှာ စိုးရိုမဲ့ပူပန်နေသည်။ “ အဲသည်ကို အချိန်မီ ဘယ်လိုရောက်ပါမလဲ၊ ခရီးက ၁၆နာရီလောက် မြင်းစီးသွားရမည့်ခရီး၊ နောက်ရှစ်နာရီလောက် ဆိုယင်ပဲ နေက ဝင်တော့မှာ ”

မြင်းစောင်းရှိရာသို့ ကျွန်တော် တန်းပြီးသည်။ သည်အခိုက်မှာပဲ အဖော်ပြုဝါဒကို သတိရကာ လမ်းခုလတ်မှာ ကျွန်တော် တုံးခနဲပုဂ္ဂိုလ်သွားပြီး ဌာနချုပ်ဆီသို့ ပြန်လှည့်လာခဲ့သည်။ အဖိုးတန် အချိန်တွေကုန်တာ မှုမနေနိုင်ဘဲ မြေပုံတစ်ခုယူ၍ သေသေချာချာ လေ့လာသည်။ ပုံမှန်လမ်းကြောင်း သွားလျှင် ကျွန်တော် အချိန်မီမရောက်နိုင်၊ သွားရတာ အလကားဖြစ်မည်။ သို့သော် သည်ထက် တို့သော လမ်းတစ်ခုရှိသည်။ ရန်သူအတိုက်အခိုက်များလွန်းသဖြင့် အသုံးမပြုဘဲထားသောလမ်း။ အဲသည်လမ်းကသွားလျှင် ခရီးတစ်ဝက်မျှ ကြားသွားမည်။

စိတ်ငြိမ်ငြိမ်ထား စဉ်းစားပြီးနောက် တို့သောလမ်းအတိုင်းလိုက်ရန် ကျွန်တော် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ထိုနော်မောင်မီ တပ်မဟာစခန်းဆီသို့ ချောမောစွာ ကျွန်တော် ရောက်ရှိသွားသည်။ နောက်နေ့မနက်တွင် တပ်များက ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ချိတ်ကိန်းများအတွက် အဖော်ပြုဝါဒက မနည်းလှသော အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ အထောက်အကူပြုခဲ့သည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားမိသည်။

အဖော်ပြုဝါဒက ကျွန်တော်လုပ်ငန်းအတွက် အရေးပါဆုံး အချိန်ကာလတစ်ခုမှာလည်း ချောချောမွှေ့မွှေ့ ဖြတ်သန်းနိုင်အောင် အထောက်အကူပြုခဲ့ပါသေးသည်။

ဒုတိယကဗ္ဗာစစ် ကာလ။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် နွေနှောင်းဆောင်းကူးကာလတွင် ဖက်ဆစ်အီတလီတို့ အယ်လဘေးနီးယား နယ်စပ်ကို ဖြတ်ကော်ကာ ကျွန်တော်တို့ကိုပြည်ကို ဝင်ရောက်တို့ကိုခိုက်မည့် လက္ခဏာများ

ထင်ရှားစွာ တွေ့လာရပါသည်။ သည်ရန်ကို ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် တပ်တွေ ရွှေပြောင်းနေရာ ချထားရန် လိုအပ်ကြောင်း အစိုးရအား ကျွန်တော် အမျိုးမျိုးတိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့သော် တပ်တွေရွှေခြင်းက သူတို့တိုက်ဖြစ်အောင် သွားဆွေပေးသလိုဖြစ်လိမ့်မည်ဟု အစိုးရတပ်ဖွံ့ဝင်များ တွေးပူနေခဲ့သဖြင့် အစီအစဉ်တွေ နှောင့်နှေးနေခဲ့ပါသည်။

အောက်တိုဘာ ၂၈ ရက်နေ့ လင်းအားကြီးအချိန် ဒေါက်တော်တို့ထက် အင်အားအများကြီးသာသော လေကြောင်းအထောက်အကူးနှင့် အခြားစစ်ပစ္စည်း အကူးအပံ့တွေ အင်တိုက်အားတိုက်သုံးကာ တပ်ကြီးချို့ တိုက်ခိုက်လာပါသည်။ သည်အချိန် ကျွန်တော်တို့တ် အတွက် လိုအပ်သော ရွှေပြောင်းပြင်ဆင်မှုတွေ ပြီးစီးဖို့ အများကြီး လိုနေပါသေးသည်။

အဲသည်အချိန်မှာ ကျွန်တော်က ဂရိတပ်မတော်၏ စစ်ခြီးစီးချုပ် ဖြစ်နေပါပြီ။ သည်အချိန် ကျွန်တော်ရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာက ကြီးမားလေးလံလှပါ၏။ ကျွန်တော် ကြေတွေခဲ့ရဖူးသမျှ အကျပ်အတည်းများထဲတွင် ခေါင်းအအေးဆုံးထား၍ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည့် အန္တရာယ်အကြီးမား ဆုံး အကျပ်အတည်း ဖြစ်သည်။ ထိတ်ထိတ်ပျော်ပျော် အလျင်စလိုနှင့်သာ ဆုံးဖြတ်လှပ်ကိုင်လိုက်လျှင် အကြီးအကျယ် အကျိုးနည်းသွားနိုင်သည့် အနေအထားဖြစ်သည်။

ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းက တစ်ခုတည်းရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်ချိန်ရရန်အတွက် နယ်မြေတရုံးတော့ အကျအဆုံးခံကာ နောက်ဆုတ်ပေးရမည်။ ဆယ့်ငါးရက်လောက် အချိန်ရလှုပ် တပ်တွေ စနစ်တကျ ရွှေပြောင်းနေရာယူပြီးဖြစ်မည်။ ရန်သူကို ပြန်လည်တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မည်။

ကျွန်တော်တို့တ်တွေ အခိုင်အမာရပ်တည်ခုခံနိုင်မည့် အကောင်းဆုံးနေရာကို ကျွန်တော် ရွှေးချယ်သည်။ ပြီး တပ်ကူးတွေ ဖြည့်ဆည်းလာနိုင်မည့်အချိန်ကို ကျွန်တော် စောင့်ဆိုင်းသည်။ တိုင်းပြည်နေရာအနှံ့အပြားက ကျွန်တော်တို့တ်တွေ နေရာသုပါ ရွှေပြောင်းကြသည်။ သဘောနှင့် လာသည်၊ ရထားနှင့်လာသည်၊ ခြေလျှင်ချိတက်သူ ချိတက်သည်။ ခရီးကျွန်းအပါအဝင် ဂရိကျွန်း တွေက တပ်တွေပါမကျုန် ရွှေပြောင်းလာကြသည်။ သည်ကိစ္စကြီး ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်တော် လုံးဝတည်းပြုမှုများ နေထိုင်ပြသည်။ ကျွန်တော်ရင်ထဲမှာ ပူနေတာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြနေတာတွေကို ကျွန်တော်လက်အောက်က လူတစ်ယောက်မျှ မသိစေရ။ ကျွန်တော်တို့အောင်မြင်ရမည်ဟု ယုံကြည်မှုအပြည့်အဝရှိသည့် လက္ခဏာတွေပဲ ကျွန်တော် ပြသနေသည်။ တစ်နေ့ ထမင်းသုံးနပ် မှန်မှန်စားသည်။ အလုပ်ကို ပုံမှန်အချိန်များအတိုင်း လုပ်ကိုင်သည်။ ညာက် အိပ်ရာဝင်ချိန်၌ ပျော်အောင်အိပ်သည်။

ကြောက်စိတ်သာ ပြန်ပွားတတ်သည် မဟုတ်။ တည်ပြုမြို့အေးဆေးမှုသည်လည်း ကြောက်စိတ်နည်းတူ လျင်မြန်စွာပဲ ပြန်ပွားတတ်သော သဘောရှိပါသည်။ ကျွန်တော့လက်အောက်က အရာရှိတွေ မှာ ယုံကြည်စိတ်ချမှုလက္ခဏာများ ပေါ်လာသည်။ သည်အမူအရာ၊ သည်လက္ခဏာများက သူတို့အောက်လူများ၊ စစ်သည်ရဲဘော်များ၊ ထိုမှုတစ်ဆင့် တပ်နှင့်လိုက်ပါရသည် စစ်သည် မဟုတ်သော ဝန်ထမ်းများအထိ လက်ဆင့်ကမ်း ပုံနှံသွားသည်။

ခံစစ်အတွက်ပြင်ဆင်နေရသည့် ၁၅ ရက်တာကာလအတွင်း ကျွန်တော်တို့ဘက်က စိတ်ဓာတ်တစ်ပြားသားမျှ မကျခဲ့။ ကျွန်တော်တို့တပ်တွေ အချိန်မီစုစည်းကာ စနစ်တကျ နေရာယူနိုင်ခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ထက် စစ်သည်အင်အား များစွာသာလွန်သော ကျူးကျော်သူရန်သူကို တွန်းလှန် တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။

“ သေသေချာချာ စဉ်းစား၊ ပြီးတော့မှ စိတ်တည်တည်ပြုမြို့မြို့မြို့မြို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ” ဟူသော သိဝါဒစကားအတွက် အဖော်အား လူငယ်ဘဝမှစ၍ ယနေ့အချိန်တိုင်အောင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကျွန်တော် ကျျေးဇူးတင်မိခဲ့ရပြီ ဖြစ်ပါသည်။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, August 1954]

(၁၆)

လက် (၁) ပေါ်လ်

Les Paul (1915 - 2009)

အမေရိကန် ဂစ်တာသမား။

၁၉၁၆ တွင် ဝစ္စကွန်ဆင်ပြည်နယ် ဝေါကီရှာမြို့၌ ဖွားသည်။

ရေဒီယို၌ ကျေးလက်တေးများ တိုးခတ်သီဆိုရင်း စတင်နာမည်ရခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဂျပ်မိုက်တာက်သို့ ကူးပြောင်းကာ လက် (၁) ပေါ်လ် သုံးယောက်ပိုင်းကို ဖွဲ့စည်းသည်။ ၁၉၃၈ မှ

၁၉၄၁ အတွင်း နာမည်ကြီး ဖရက်(၃)ဝါရင်းအဖွဲ့နှင့် လိုက်ပါဖျော်ဖြေရင်း သုံးယောက်စိုင်း ပို၍ လူသိများလာသည်။ ၁၉၄၂ တွင် ဟောလိဂုဒ္ဓသို့ ရောက်သည်။

၁၉၅၀ ကျော်နှစ်များအတွင်း သူ အထူးကျော်ကြား အောင်မြင်လာသည်။ အမိက, ကွဲနပဲကြီးကြီးနှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သူ၏ စမ်းသပ်တိထွင်မှုများကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဂစ်တာဖြင့် မာ(လ)တိပယ်ရိုက္ခာ့ဒင်းများ သူ စတင်ပြုလုပ်သည်။ ဆောလစ် ‘လော့ဂု’ ဂစ်တာကို တိထွင် သည်။ လျှပ်စစ်ဂစ်တာ ရေပန်းစားအောင် သူ ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

နေး မေရီဖိုဒ်နှင့်တွဲဖက်၍ ထင်ရှားသော ဓာတ်ပြားအချပ်ပေါင်းများစွာ သွင်းခဲ့ပြီး၊ ရပ်မြင် သံကြားတွင်လည်း နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာအောင် ပူးတွဲတင်ဆက်ခဲ့သည်။ နာက်ပိုင်းကာလွှာ လျှပ်စစ်ဂစ်တာအား ပို၍ ပိုပြင်ထက်မြှက်အောင်၊ တူရိယာပစ္စည်းဖြစ်အောင် မွမ်းမံပြုပြင်သော အလုပ်ကိုပင် နှစ်မြှုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

“ကိုယ် တကယ်လုပ်မကြည့်သေးပဲနဲ့ ကျွန်တော်လုပ်မရဘူးလို့ ဘယ်တော့မ မပြောနဲ့ ”

*****

ကျောက်တုံးကျောက်ခဲ့နှင့် တည်ဆောက်ထားသည် နံရုံတံတိုင်းဟူသည်လည်း နာနာစီတွန်းလျှင် တစ်ချိန်မှာ ပြုလဲသွားနိုင်သည်။

“ မပြုနိုင်ဘူးဆိုတာ လောများပြုသေား ”

အဲသည်နေ့က အလုပ်သမားတွေ မြောင်းတူးနေကြသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်က မြောင်းကို စိတ်မဝင်စား။ နေ့လယ်စာစားရန် သူတို့ နားကြသည့်အချိန် ဆံပင်ဖြူကျို့ကျွန်း အလုပ်သမားကြီး တစ်ယောက် သူဘာဂျာဟောင်းလေးထုတ်ပြီး မှုတ်သည့်အခါမှသာ ကျွန်တော် အုံညာဘောကျကာ ငြေးကြည့်နေမိသည်။ အဲသည်တုန်းက ကျွန်တော် ကျောင်းသားလေးပဲ ရှိသေးသည်။ ကျွန်တော် စိတ်ထဲတွင် “ငါသာ ဒီလို့မှုတ်တတ်ရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ” ဟု တွေးနေမိသည်။

သည်အခါက် အလုပ်သမားကြီးက ဘာဂျာကို ကျွန်တော့ဆီ ရုတ်တရက်ထိုးပေးသည်။ ‘လုပ်ကွာ ချာတိတ်၊ မူတ်ကြည့်စမ်း’

“ ကျွန်တော် မမူတ်တတ်ဘူးခင်ဗျူ ” ကျွန်တော်က ငြင်းသည်။

လူကြီးက ကျွန်တော့ကို တစ်ချက်စိုက်ကြည့်သည်။ ပြီးတော့မှ “ ဘယ်ဟုတ်မလဲ ကလေးရာ မှုတ်သာကြည့်စမ်းပါ၊ တော်ကြာတော့ မင်းကျမ်းသွားမှာ ” ဟု ဆိုသည်။ အဲသည်နောက် သူက ကျွန်တော့ တစ်သက်တာအတွက် တန်ဖိုးအရှိဆုံး စကားတစ်ခွန်းကို ဆိုသည်။ “ ကိုယ် တကယ် လုပ်မကြည့်ရသေးဘဲနဲ့ ကျွန်တော် လုပ်မရဘူးလို့ ဘယ်တော့မှ မပြောနဲ့ကွာ ” ဟူ၍။

တစ်နှောက် စန္ဒရားဆရာက အမောင် စာတစ်စောင် ကျွန်တော်နှင့် ပေးပါသည်။ စာက ကျွန်တော်နှင့်ပတ်သက်၍ မညှာမတာ ရေးထားသည့်စာ။

“ ခင်ဗျားရဲ့သား လက်စတာဟာ ဂိုတပညာ ဘယ်တော့မှ သင်လို့ တတ်မှာမဟုတ်ဘူး၊ ကျွန်တော် သူကို နောက်ထပ်မသင်နိုင်တော့ပါ ” တဲ့။

သည်စာဖတ်ပြီးနောက် အလုပ်သမားကြီးပြောခဲ့သောစကားကို ကျွန်တော် ပြီးသတိရသည်။

စင်စစ် ကျွန်တော် နောက်မဆုတ်ချင်ပါ။ ကျွန်တော် ဂိုတပညာ သင်၍၊ မရနိုင်ဆိုတာ သေချာအောင်မှ စမ်းသပ်မကြည့်ရသေးတာ။ သင်လို့ရတယ်ဆိုတာ သက်သေပြနိုင်အောင် ငါ ကြိုးစားမယ်ဟု ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

အဲသည်နှစ်မှာ ကျွန်တော် ကိုယ့်ဘာသာ ဂစ်တာအတီးသင်သည်။ ကျွန်တော့အိမ်နားမှာ ဂစ်တာသမားတစ်ယောက်ရှိရာ အဲသည်လူတီးသည့်အခါ ဘေးက အသေအချာကြည့်ပြီး ကြိုးခြောက်ကြိုးပေါ်မှာ လက်ချောင်းတွေ ဘယ်အနေအထား၊ ထား၍တီးလျှင် ဘယ်အသံထွက် သည်ဆိုတာ မှတ်သားကာ ငှုံးအတိုင်း ထပ်တူလိုက်တီးကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သင်ယူရသည့် ချိန်တာက ရှည်ကြာလှပပါသည်။ သို့သော် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော့အဖို့တော့ ကိုယ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တီးခတ်နိုင်မည့် တူရို့ယာပစ္စည်းတစ်ခုကို တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်သည်။

အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ်မှာ ကျွန်တော်က ကျွန်တော့ဂျပ်မိုက်တာကို ပင်တိုင်ထားပြီး သုံးယောက်စိုင်းတစ်ခု ဖွဲ့စည်းသည်။ ပြီး အောင်မြင်ကျော်ကြားလာရမည်ဟူသော ရည်မှန်းချက်နှင့် နယူးယောက်သို့ တက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် နယူးယောက်ရောက်တော့ နာမည်ကြီး တီးပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေက ကျွန်တော်တို့လို့ ရွှေက်ပုန်းသီး ပညာသည်တွေကို ကောင်းကောင်းပင် မဆက်ဆံချင်

ကြတာ ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့လက်သံကို မြည်းစမ်းကြည့်ဖို့ပင် အချိန်မပေးနိုင် လောက်အောင် သူတို့ အလုပ်များနေကြသည်။

တစ်နေ့ ဘရော်ဝါး သဘင်ဂါတလမ်းမ အဆောက်အဦးကြီးတစ်ခု၏ ကော်ရစ်ဒါမှာ ကျွန်တော်တို့သုံးပောက်အဖွဲ့ ထိုင်စောင့်နေဆဲ နာမည်ကြီး ပင်ဆီလ်ဖေးနီးယင်းအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင် ဖရက်(3)ဝါရင်း ဓာတ်လျောကားဆီးသို့ လျှောက်သွားတာ ကျွန်တော် လုမ်းမြင်သည်။ ရှုတ်တရက်ပင် ကျွန်တော် သည်လူကို သည်နေရာမှာပဲ တီးပြလိုက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်အဖွဲ့သားတစ်ပောက်က လန့်သွားသည်။ “ဟ ဒီနေရာကြီးမှာ ဖြစ်ပါမလားက္ခ ” ဟု ဆိုသည်။

“ တကယ်ဖြစ်၊မဖြစ် သေချာအောင် စမ်းကြည့်တာပေါ့ကွာ ” ကျွန်တော်ပြောယင်း ဂစ်တာ ကို ကောက်ကိုင်လိုက်သည်။

ကံအားလျော်စွာ ဓာတ်လျောကားကလည်း ကြာနေသည်။ ကျွန်တော်တို့ လက်သံကို ကြားရသည့်အခါ ဖရက်(3) အံအားသင့်သွားသည်။ ဓာတ်လျောကားရောက်လာ၍ လျောကားထဲ သူ မဝင်မီမှာပင် ကျွန်တော်တို့ “ လက်(စ)ပေါ်လုံးပောက်ဂိုင်း ” ကို သူ နားရမ်းပြီး ဖြစ်သွားလေ သည်။

ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာအောင် ကျွန်တော် ညာစဉ်ညာတိုင်း ဂစ်တာကို အမျိုးမျိုးအဖွံ့ဖွံ့ တိတွင်စမ်းသပ် တီးခတ်နေခဲ့သည်။ သည်တူရိယာပစ္စည်း တကယ် ထူးခြားပေါ်လွှင်လာအောင် မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည့် နည်းနာများ ကျွန်တော် မပြတ်ရှာဖွေခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဂစ်တာတစ်လက် ထဲနှင့်ပင် ဂစ်တာများစွာပါဝင်သော သံစုံတီးဂိုင်းကြီးတစ်ခုမှ ထွက်လာသည့် အသံမျိုးရအောင် ဖန်တီးရန်နည်းလမ်းကို ကျွန်တော် တွေ့ရှိခဲ့သည်။ တေးသီချင်းတစ်ပုဒ်အတွက် ရရှိသမ်း၊ မယ်လဒီ၊ ဟာမိန့်၊ ဘက်ဂရောင်း စသည်တို့ကို တစ်ခုချင်း သီးခြားစီ တီးခတ်ပြီး အသံသွင်းယူသည်။ ထို့နောက် ငှုံးဓာတ်ပြားများအားလုံးမှ အသံစုံကို ဓာတ်ပြားတစ်ချပ်တည်းသို့ ပြောင်းရွှေထည့် သွင်းသည်။ ဤသည်ကား ယခုအခါ မာလတိပယ် (Multiples) ဟု လူသိများနေပြီဖြစ်သည့်နည်း ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုံး မာလတိပယ်ဓာတ်ပြားများသွင်းရန် ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် စာချုပ်၊ချုပ်ဆိုဖြစ်ပြီးနောက် မိသားစုထံ အလည်ပြန်ခဲ့သည်။ အီမ်းမှာ ကောင်းကောင်းအနားယူပြီး အပြန်လမ်းတွင် ကားဘီးချော် ပြီး လမ်းဘေးထိုးကျသည်။ ဆီးနှင့်တွေ့ထဲမှာ ရှုစ်နာရီလောက်ကြာပြီးမှ ကျွန်တော်ကို တွေ့ကြကာ လူနာတင်ယာ၌နှင့် ဆေးရုံသို့ ယူဆောင်ကြသည်။

ဆေးရုံက လူနာမှတ်တမ်းမှာ ရေးသားထားသည့် ကျွန်တော့ ထိခိုက်ဒဏ်ရာစာရင်းက ကြောက်စရာ ရှည်လျားလွန်းလှသည်။ ကျောရိုးဆစ်တရီး၊ ကျိုးသွားသည်။ ပခုံးနှစ်ဖက်လုံး ကျိုးသည်၊ နာခေါင်းရှိုး ကျိုးသည်၊ ညာဘက်လက်မောင်းရှိုးက သုံးနေရာတိတိ ကျိုးသွားသည်။ အဲသည်နောက် နံရှိုး အတော်များများ၊ တင်ရှိုးခွဲ၊ ပြီးတော့ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းလုံး။

တစ်နော်နှင့်နောက်မှာ ဆရာဝန်တွေ ကျွန်တော့ညာလက်မောင်းရှိုးက ကျိုးကြေသွားတာတွေ သိပ်များနေသဖြင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်နိုင်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်းနေကြောင်း သုံးသပ်ကြသည်။ သည်လက်ကို ဖြတ်ပစ်လိုက်တာ အကောင်းဆုံးဖြစ်လေမလား သူတို့ ဆွေးနွေးကြသည်။

သူတို့ပြောဆိုကြသည့် စကားများ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်အပြည့်အဝကို သေချာစွာ စွဲငါနေမိ သည့်အချိန် အခန်းထဲမှာ ကျွန်တော့ နောက်ထပ် ဘာသံမှုမကြား။ ကျွန်တော့ စဉ်းစားနေမိသည်က လက်မောင်းရှင်းကသာ ဖြတ်မည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော့ ဂစ်တာသမားဘဝ ဆုံးပြီ၊ ကျွန်တော်ကြိုးစား ခဲ့သမျှ သဲရေကျြပြီဆိုတာပဲ ဖြစ်သည်။ ခုတင်ပေါ်မှာ လဲလျောင်းယင်းကပင် အတိတ်ကာလဆီသို့ ကျွန်တော် လွှင့်မျောရောက်ရှိသွားသည်။ ဘာဂျာဟောင်းလေးကို မှတ်နေသည့် မြောင်းတူး အလုပ်သမားကြီးဆီသို့။ ယခုအချိန်ထိ ကျွန်တော်ရရှိခဲ့သမျှ အောင်မြင်မှုသည်လည်း သူပေးသည့် အကြံညာ၏အတိုင်း လိုက်နာခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ဆံဖြူကျိုးကျွနှင့် သူရပ်သွင်ကို ကျွန်တော် ပြန်မြင်လာသည်။

သို့နှင့်၊ ကျွန်တော့ခုတင်နှင့် အနီးဆုံးမှာရှိသည့် ဆရာဝန်ကို လုမ်းပြောသည်။

“ ကျွန်တော် ပြောပါရစေဆရာ၊ ဒီလက်မောင်းကို ဆရာတို့တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားကြည့်က ပါဦး၊ လုံးဝမရတော့ဘူးဆိုတာ သေချာတော့မှုပဲ မရဘူးလို့ လက်လျှော့ကြရအောင်လား ဆရာ ”

သည်နောက်မှာတော့ ကျွန်တော့လက်မောင်းကို အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် ခွဲစိတ်ကြသည်။ ခြေထောက်ကအရှိုးကို လက်မောင်းဆီ ဆက်ပွားပေးနိုင်ပြီးတော့မှုသာ လက်တစ်ချောင်းလုံး ဖြတ်ပစ်ရတော့မည့် အန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်သွားတော့သည်။ သို့သော် တံတောင်ဆစ်နေရာမှာ ပြသုနာ ကျွန်နေသေးသည်။ တံတောင်ဆစ်နားတွင် အရှိုးတွေ ကြေမွှေသွားသည်ဖြစ်ရာ အဲသည် နေရာတွင် သတ္တာပြားတစ်ခု အစားထိုးပြီး ပြန်လည်တည်ဆောက်ရသည်။ သည်နေရာမှာ အကွေးအဆန့်လုပ်၍ ရမည်မဟုတ်တော့။ ကွေးလျှင် အကွေးအတိုင်း၊ ဆန့်လျှင် အဆန့်အတိုင်း တသမတ်ရှိတော့မည်ဖြစ်ရာ ဆရာဝန်များအား ကျွန်တော်ဂစ်တာတီးရန် အဆင်ပြေသည့် အနေအထားအတိုင်း ထားပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုက်သည်။

တကယ် ဂစ်တာတီး၍ ရ,မရ သေခါးအောင်ကား တစ်နှစ်ခွဲလောက်ကြာအောင် စောင့်ဆိုင်း ခဲ့ရသည်။ သို့သော် မရဘူးဆိုတာ မသေခါးမချင်း လက်မလျှော့ဘူးဟူသော မူဝါဒကို လက်ကိုင်ထား သူပိုပို အဲသည် စောင့်ဆိုင်းနေရစဉ် ကာလအတွင်းမှာ တေးသွားတွေ့၊ တီးကွက်တွေကို ခေါင်းထဲမှာပဲ စဉ်းစားသည်၊ စီစဉ်သည်၊ အမျိုးမျိုးအဖုံးဖုံး စမ်းသပ်တီးခတ်ကြည့်နေသည်။

တဖည်းဖည်း ကျွန်တော့ခေါင်းထဲမှာ ဇရာမ လောင်းပလေး ဓာတ်ပြားကြီးတစ်ချပ် တည်ဆောက်မိလာသည်။ ကျွန်တော် ဂစ်တာ သေသေချာချာ ပြန်ကိုင်နိုင်သည့်အချိန် တီးခတ်မည့် ဂိတ်သံစဉ်တွေအားလုံး သည်ဓာတ်ပြားကြီးထဲမှာ သိမ့်းထားသည်။

သည်လိုဖြင့် နောက်ဆုံး ကျောက်ပတ်တီးဖြည့်ရမည့်အချိန် ဆိုက်ရောက်လာပါသည်။ အဲသည်နောက်တွင် လုံးဝ အချိုးမကျဖြစ်နေသော ကျွန်တော့ညာဘက်လက်ကို အရင်တုန်းက သူ တတ်ခဲ့သမျှ ပြန်လုပ်တတ်အောင် ခဲယဉ်းပင်ပန်းစွာ ပြန်လည်သင်ကြားခြင်း ပြုရပါသည်။ ထိုနောက် သုံးယောက်ဂိုင်းတစ်ခု ထပ်မံထူထောင်ကာ နယ်ပွဲစဉ်များ စတင်သည်။

သည်လို လုပ်ဖြစ်ရန်အတွက် ကျွန်တော် အတော်ကြီး သတ္တိမွေးခဲ့ရသည်။ စွဲကြီးကြီးနှင့်လည်း အားထုတ်ခဲ့ရပါသည်။ ယခင်ပုံမှန်အနေအထားရောက်အောင် ကျွန်တော် ပြန်လုပ်နိုင် မလုပ်နိုင် ဆိုသည်က စင်ပေါ် တကယ်တက်ကြည့်မှ သေခါးပေါက်သိနိုင်မည် မဟုတ်လား။

တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့၊ တစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ ဆက်တိုက်ကူးကာ တစ်နှစ်လောက်ကြာအောင် ကျွန်တော် ထွက်ခဲ့သည်။ အလွန်ပင်ပန်းသည်။ သို့သော် အဲသည်ပြင်းထန်ကြမ်းတမ်းလွန်းသော ခရီးစဉ်က အကျိုးရလဒ်ကြီးမားခဲ့သည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာမရမိုက လက်ကိုမိုအောင် ကျွန်တော် ပြန်လည်တီးခတ်လာနိုင်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော် ဓာတ်ပြားတွေ ပြန်သွင်းဖြစ်သည်။ သည်အခါမှာတော့ ကျွန်တော့ဂစ်တာသံမှာ နေ့းသည်မေရိဖို့၏ အဆိုပါ တွဲဖက်ပါဝင်လာပြီ။ ကျွန်တော်တို့ နေ့းမောင်နှံ၏ ဓာတ်ပြားတွေကို တစ်ကမ္မာလုံးက နှစ်ခြိုက်စွာ နားသောတဆင်ကြသည်။ ဓာတ်ပြားချပ်ပေါင်း ၁၇ သန်းကျော်မျှ ဝယ်ယူအားပေးခဲ့ကြသည်။ အတိုင်းတိုင်းအပြည့်ပြည်က လူငယ်များလောကတွင်လည်း ဂစ်တာ ဆိုသော တူရိယာပစ္စည်းက အကြီးအကျယ် ရေပန်းစားကာ အားတက်သရော လေ့ကျင့်တီးခတ်လာခဲ့ကြသည်။

*****

များမကြာမိကမူ မိတ်ဆွေ ဂိတ်သမားတစ်ယောက် ကျွန်တော့နည်းတူ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ထိခိုက်အနာတရဖြစ်သည့်အကြောင်း ကြားသိရသည်။ သူက စန္ဒရားသမား ဖြစ်သည်။ ထိခိုက်အကောင်းလုံးဝမတီးနိုင်တော့ပြီ၊ ဂိတ်ပညာရှင်ဘဝကို စွန့်လွှတ်ရတော့မည်ဟု ကြားသည့်အခါ ကျွန်တော် သူကို စာတွေ အစောင်စောင်ရေးကာ ဂိတ်ကို မစွန့်လွှတ်ဖို့၊ ပြန်လည် ကြိုးစားကြည့်ဖို့ တိုက်တွန်းသည်။

“ကျွန်တော် မတတ်နိုင်တော့ပါဘူးဗျာ ” သူထံမှ စိတ်ပျက်စွာ အကြောင်းပြန်လာသည်။

“ မတတ်နိုင်တော့ဘူးဆိုတာ သေချာလား၊ သေချာအောင် ခင်ဗျား စမ်းကြည့်ပြီးပြီလား ” ဟူ၍ပဲ ကျွန်တော် ထပ်တလဲလဲ ပြန်မေးသည်။

နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော့တိုက်တွန်းမှ အောင်မြင်သွားသည်။ သူ စန္ဒရားပြန်တီးသည်။ မျှော်လင့်ချက်ကင်းမဲ့သော အနေအထားမှနေ၍ တောက်ပသောအနာဂတ်တစ်ခု သူ ပြန်လည် တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်။

သည်လိုပဲ တစ်ကြိမ်မဟုတ်တစ်ကြိမ် ကျွန်တော်တို့ဘဝတွေမှာ အုတ်နံရံကြီး ကာဆီးသလို ခက်ခဲသော အနေအထားမျိုးး ကြိုရတတ်ပါသည်။ ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းမရှိတော့ပြီဟု ထင်ရသည် ပြဿနာမျိုးး။ ဆောင်ရွက်ရန် လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆရသော လုပ်ငန်းတာဝန်မျိုးး။

သည်အနေအထားမျိုးး ကြိုရသောအခါ ငါ မတတ်နိုင်ဟု အလွယ်တကူ မပြောပါနှင့်။ ငါ မတတ်နိုင်ဘူးဆိုတာ သေချာသလား လက်တွေ့စမ်းကြည့်ပါ။ မတတ်နိုင်တာ တကယ်သေချာပါပြီ ဆိုတော့မှသာ လက်လျှော့ပါ။

ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အနေနှင့်မူ ငယ်စဉ်ကတွေ့ဖူးသည့် မြောင်းတူးသူးအလုပ်သမားကြီး၏ ကျေးဇူးကြီးမားလှသော ညာဝါဒစကားကို လိုက်နာခဲ့သည့်အကျိုးးကြောင့် ကျောက်တုံးကျောက်ခဲနှင့် တည်ဆောက်ထားသည့် နံရံတံတိုင်းဟူသည်လည်း နာနာဖို့တွန်းလျှင် တစ်ချိန်မှာ ပြုလဲသွားနိုင်သည်ဆိုတာ တွေ့ရှိသိမြင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, July 1957]

(၁၇)

ကိ (သ)ဖန်စတန်

Keith Funston (1910 - 1992)

နယူးယောက် စတော့ရှယ်ယာဒိုင် ဥက္ကဋ္ဌ။

“ ဘယ်အရာပဲဖြစ်စေ၊ ဒီဟာကတော့ ကိုယ်လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ အလုပ်ပဲလို့ သိထားပြီးပြီဆိုရင် မဆိုင်းမတွေ လုပ်ရမှာပေါ့သား ”

“ ဒီကနေနှစ်ဘပုံ ”

အထက်တန်းကျောင်း တက်နေစဉ်အထိ ကျွန်တော့ဘဝက သာယာဖြောင့်ဖြူးလျက်ရှိခဲ့သည်။ အနာဂတ်အတွက် အာမခံချက်လည်း အပြည့်အဝရှိနေသည်။

ကျွန်တော့အဖေက ဘဏ်ငယ်တစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်သူ၊ တော်ရုံငွေကြေးကိစ္စ ကြောင့်ကြစရာ မရှိသူ။ ကျွန်တော့ကို တက္ကသိုလ်ပို့ဖို့က သေချာထားပြီးသား။

သို့သော် အဲသည်အချိန်မှာ ရုတ်တရက် အကျပ်အတည်းကြီးတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်။ ဘဏ်လုပ်ငန်းတွေ ထိခိုက်ပျက်စီးသော နှစ်။ ကျွန်တော်တို့မိသားစု ပိုင်ဆိုင်သမျှတွေ အားလုံးပင် ဆုံးရှုံးသွားခဲ့သည်။

ကျွန်တော့အတွက် တက္ကသိုလ်ပညာရေး အစီအစဉ်လည်း သည်အကျပ်အတည်းနှင့်အတူ ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပြီ။ ကျောင်းတက်ချင်လျှင် ကျောင်းစရိတ်ကို ကိုယ့်ဘာသာ ရှာရတော့မည်။ ကြာကြာဆိုင်းနေလို့မရ။ သည်နွေကပဲ စတင်၍ အလုပ်တစ်ခု လုပ်ရတော့မည်။

နွေရာသီလုပ်လို့ရတာ ဘာအလုပ်တွေရှိသလဲ ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်သည်။ လုပ်နိုင်တာ တွေ အများကြီးရှိသည်။ မြို့က စက်ရုံအလုပ်ရုံတစ်ခုခုမှာ ဝင်လုပ်၍ရသည်။ စာတို့က်စာရေး အလုပ်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ဒါမှမဟုတ် ရပ်ကွက်က ကုန်ခြောက်ဆိုင်မှာ ဝင်လုပ်၍ရနိုင်သည်။ သည်အလုပ်က ခါတိုင်းလည်း စနေနေတွေမှာ ကျွန်တော် လုပ်ဖူးပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘာတွေလုပ် လျှင် ဖြစ်မည်ဆုံးတာ စဉ်းစားရုံပဲ စဉ်းစားသည်။ တကယ်တမ်းကျတော့ နေရွှေ့သရွှေ့နှင့် ကျွန်တော် ဘာတစ်ခုမှ မလုပ်ဖြစ်ဘဲ အချိန်ကြာနေသည်။

မိုးရွာသောတစ်နေ့ နေ့လယ်၌ အမေ ထိုးတစ်လက်နှင့် အပြင်က ပြန်ရောက်လာကာ ထိုးက ရေစက်တွေကိုခါရင်း ကျွန်တော့ကို လှမ်းပြောသည်။

“ သားရေ၊ အမေ သားအတွက် အလုပ်တစ်ခုရှာလာခဲ့ပြီ၊ မစွဲတာရောင်လီက ဘဏ်မှာ အကူအဖြစ်နဲ့ သားကို လက်ခံမယ်တဲ့၊ တစ်ပတ်မှာ ဆယ်ဒေါ်လာပေးမယ်လို့ ပြောတယ် ”

ကျွန်တော် ရှုက်သွားသည်။ လူက ကလန်ကလား၊ အရပ်ခြာက်ပေနီးပါးကောင်ကြီး ဖြစ်နေပြီ။ ကိုယ့်ကိုကိုယ်လည်း နှယ်နှယ်ရရ အောက်မေ့ထားသူမဟုတ်။ သည်လိုကောင်က နောက်ဆုံးကျတော့ အမေရာပေးမှ အလုပ်ရသည့်သဘော ဖြစ်သွားသည်မဟုတ်လား။ အမေ ကျွန်တော်ခံစားချက်ကို ရိုပ်မိသွားပုံရသည်။

“ ဒီလိုပေါ့ သားရယ် ” အမေက ကျွန်တော်ကို သာယာညွင်းပျောင်း ပြောဆိုသည်။

“ ဘယ်အရာပဲဖြစ်စေ၊ ဒီဟာကတော့ ကိုယ်လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ အလုပ်ပဲလို့ သိထားပြီးပြီဆိုယင် မဆိုင်းမတွေ လုပ်ရမှာပေါ့ သား ” အမေ ကျွန်တော်ကို အပြစ်မတင်။ ဆုံးမစကားတစ်ခွန်းကိုပဲ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပြောသွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်ဘာသာ ရှုက်ရွှေ့နေသည့်အချိန်မှာ ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်၍ အမေစကားက ကျွန်တော်ဦးနောက်ထဲ စွဲနေအောင် ဝင်သွားသည်။ မှန်သည်။ လုပ်ရမည်အရာလို့ ကိုယ် နားလည်ထားပြီးသည့် အလုပ်ကိုတော့ ဖြစ်အောင်လုပ်ရမည်ပေါ့။ အမေစကားတွေသည် ကျွန်တော်ဘဝ နောက်ပိုင်း နှစ်ကာလများတစ်လျှောက်လုံး ကျွန်တော်ကို ထိန်းကျောင်း စောင့်ရှုရှုက်ပေးခဲ့သည်။ သည်စကား တွေကို တစ်နောက်ခြား ပို၍ပို၍ ကျွန်တော် တန်ဖိုးထားခဲ့မိပါသည်။

နောက်တွင် ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ရောက်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်မှာ စာတွေ အတော်များသည်။ ဉာဏ်စားပြီးချိန်တွင် စာကြည့်စားပွဲတန်းထိုင်မှ နောက်နောက်အတွက်အဆင်သင့်ဖြစ်နိုင်တာ ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။ သို့သော် အဲသည်အချိန်မျိုးတွင် ရပ်ရှင်သွားကြည့်ချင်တာ၊ ဖဲ့စိုင်းမှာ တစ်အောင့်လောက် ထိုင်လိုက်ချင်တာ၊ ဒါမှမဟုတ် သူငယ်ချင်းအခန်း ခဏာတဖြတ် သွားလည်ချင်တာတွေက ပေါ်လာ တတ်သည်။ အိမ်မှာတုန်းကရခဲ့သည့် အသိတရားတစ်ခုကြောင့်သာ လုပ်စရာရှိသည့်အလုပ်ကို ကျွန်တော် မှန်မှန်လုပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်တစ်နောက်အတွက် သင်ခန်းစာတွေ လေ့ကျက်ပြင်ဆင်သည့် အလုပ်။

လေးနှစ်အကြာမှာ ကျွန်တော် ဘွဲ့ရသည်။ အဆင့်မြင့်မြင့် အောင်မြင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော် ဝစ်းသာကျော်ရနိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော်ထက်တော်သည်ဟု ထင်ထားခဲ့သူတရာ့၍ အောင်ရုံး လေးပဲ ကပ်အောင်ကြတာလည်း ကျွန်တော် သတိပြုမိခဲ့ရသည်။ သူတို့နှင့် ကျွန်တော်ကြား ကွာခြားသွားသည့်အချက်က ကျောင်းတက်နေစဉ် ကာလတစ်လျှောက် ကျွန်တော်က လုပ်သင့်သည့် အလုပ်ကို သူတို့ထက် မဆိုင်းမတွေ လုပ်လေ့ရှုခဲ့သည်ဆိုတာပဲ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်က ကျွန်တော်တက်ခဲ့သည့် ကောလိပ်ကျောင်း၏ အဓိပတီအဖြစ် ကျွန်တော်ကို တင်မြောက်ကြသည်။ အဲသည့်အချိန်က ကောလိပ်မှာ ရန်ပုံငွေ အကြီးအကျယ် လိုအပ်နေသည်။

သို့သော် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက ကျွန်တော့အား ရန်ပုံငွေကိစ္စကို အလျင်စလို မဆောင်ရွက်ဖို့ သတိပေးကြသည်။ ကျောင်းကဘဲ့ရသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ကျမ်းဝင်အောင် အယင်လုပ်ပါ၊ အနေအထားတွေ သိအောင် တစ်နှစ်လောက်တော့ စောင့်ကြည့်ပါဟု ဆိုကြသည်။

ကျွန်တော် မစောင့်ပါ။ ရန်ပုံငွေကိစ္စသည် ချက်ချင်း စတင်ရမည့်အလုပ်ဟု ကျွန်တော် မြင်သည်။ ကျောင်းက မှုမ်းမံတိုးခဲ့ဖို့တွေ လိုနေသည်။ သို့နှင့် ယင်းအတွက် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲပြီး ကျောင်းကြီးကြပ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့သို့ တင်ပြသည်။ ကျွန်တော့အား အမိပတိအဖြစ် တရားဝင် ခန်းအပ်သည့်နေ့မှာပင် ဘုတ်အဖွဲ့က ကျွန်တော့အစီအစဉ်များကို လက်ခံအတည်ပြုခဲ့သည်။ သည်နောက်မှာတော့ ရန်ပုံငွေထည့်ရန် အလားအလာရှိသူများ အားလုံးကို သိကျမ်းခင်မင်အောင် စောင့်ဆိုင်းမနေတော့ဘဲ ကိုယ်တိုင်သွားတွေ့။ ကိုယ့်ဘာသာမိတ်ဆက်ကာ ကျောင်းမှုမ်းမံ တည်ဆောက်ရေးအတွက် တတ်နိုင်သမျှ အလှူငွေများ ထည့်ဝင်ပေးအပ်ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံသည်။

အဲသည် ဆောင်ရွက်ချက်က တကယ်ပင် ထိရောက်အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ကောလိပ်ဇီယာ နယ်နိမိတ်ကို တိုးခဲ့နိုင်ခဲ့သည်။ သစ်ပင်ပန်းမန်တွေ ဝေဆာအောင် စိုက်ပျိုးပြုပြင်နိုင်ခဲ့သည်။ အဆောက်အအီးသစ် လေးခု တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်။ စကောလားရှစ်ဆုတွေ တိုးပေးလာနိုင်သည်။ သုတေသနလုပ်ငန်းအပါအဝင် အထူးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအတွက် ရန်ပုံငွေများ တိုးတက်ခန့်ခွဲပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ကျွန်တော် ဝမ်းသာရှုကြော်ယူဆုံးက ဆရာများအတွက် လစာငွေကို ၆၅ ရာခိုင်နှုန်းထိ တိုးပေးနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ ရန်ပုံငွေကိစ္စကို အပူတပြင်း ကောက်မလုပ်ဘဲ ဆိုင်းငံ့နေမိခဲ့မည်ဆိုက တရိပ်ရိပ်တက်လာနေသည့် ဈေးနှုန်းများကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ရည်မှန်းချက်တွေ ကြာလေဝေးလေ ဖြစ်သွားပေမည်။

မှချလုပ်ရမည့်ကိစ္စဟု ကိုယ့်ဘာသာ သိထားပြီးသည့်အရာကို မဆိုင်းမတွေ လုပ်တတ်ခဲ့သည့် အလေ့အကျင့်က ကျွန်တော့အား နယူးယောက် စတော့ရှုယ်ယာဒိုင်ကြီးတွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ် ကာလတစ်လျှောက်လည်း အထောက်အကူဗြို့ပြုခဲ့ပါသေးသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ လွတ်လပ်စီးပွားရေးစနစ် အောင်မြင်၊ မအောင်မြင်ဟူသည် နိုင်ငံ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် လူတိုင်း ပါဝင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ခွင့် ရှိမရှိအပေါ်၍ မူတည်သည်ဟူ၍ ကျွန်တော် ယုံကြည့်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်နှင့် စတော့ရှုယ်ယာဒိုင်ရှိ မိတ်ဆွေတစ်စုတို့ ညိုနှုန်းတိုင်ပင် ကာ တစ်နိုင်ငံလုံးအကျိုးဝင်သာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ တိုင်းပြည်လူထုအား အများဆိုင်ကုမ္ပဏီများ၌ လူတိုင်း မည်သို့ပါဝင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် မည်သို့ အကျိုးအမြတ် ရရှိနိုင်မည်၊ သို့မဟုတ် မည်သို့ ဆုံးရှုံးနိုင်သည် စသည်များနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပညာ

ဖြန့်ဖြူးပေးမည်။ ထိုနောက် ယင်းသို့ အသိပေးစည်းရုံးခြင်းကြောင့် စိတ်ဝင်စားလာမည့်သူများ အတွက် ငွေကြေးအနည်းငယ်မျှနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်ဟု ရည်ရွယ်ကာ “ လစဉ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှ အစီအမံ ” အမည်ဖြင့် လုပ်ငန်းပုံစံသစ်တစ်ရပ် ချမှတ်တင်ပြသည်။ ယင်းအစီအမံ အရ သာမန်လူထူအနေနှင့် တစ်လလျှင် ဒေါ်လာ ငါးဆုံးလတွင်မှ ဒေါ်လာ ငါးဆုံးအထိ နည်းပါးသော ငွေကြေးဖြင့် အစုရှယ်ယာများ ဝယ်ယူနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့အမြင်၌ ယင်းအစီအစဉ်မှာ အလွန် လျှော်ကန်သင့်မြတ်သော အစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ သို့သော် အံ့အားသင့်စရာ၊ မိတ်ဆွေတရှိက သည်ကိစ္စကို မဖြစ်နိုင်ဟု စောဒက တက်လာကြသည်။ သာမန်လူထူအနေနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသောလုပ်ငန်း၏ ရှုပ်ထွေးလှသော သဘာဝ များကို နားလည်နိုင်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်၊ သူတို့အတွက် တကယ်အကျိုးအမြတ်ပေးမည့် ကုမ္ပဏီကို ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်း ရှိကြလိမ့်မည်မဟုတ်ဟူ၍ ငင်းတို့က ယူဆကြသည်။ စာရင်းအင်း လုပ်ကိုင်ရသူ များအနေနှင့်လည်း ယင်း ဒေါ်လာ ငါးဆုံးလစဉ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေး အစီအမံကို ထိန်းသိမ်း ကိုင်တွယ်ရန် လွယ်ကူလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု သူတို့ ထောက်ပြကြသည်။

ထိုပြင် အထူးသဖြင့် လက်ရှိရွေးကွက်အခြေအနေက အသေးစားမြှုပ်နှံသူများအတွက် မသေချာ၊ မရောရာ ဟူ၍လည်း သုံးသပ်ကြသည်။ “ နည်းနည်းစောင့်စမ်းပါဗျာ၊ နောက်ပါးနစ် လောက် ဆိုယင်တော့ ငင်ဗျားတို့စိတ်ကူးနဲ့ အံ့ဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်မှာပါ ” ဟု မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က အကြံပေးသည်။

ဖျက်သည့်စကားတွေ ကြားရသည့်အခါ ကျွန်တော် လက်လျှော့ချင်သလိုလို ဖြစ်မိသည်။ သို့သော် တစ်ဖက်တွင်လည်း စတော့ရှယ်ယာဒိုင်ကြီးကြပ်သူ၊ ငွေကြေးလောကမှာ ဦးဆောင်နေသူ များနှင့် သည်လုပ်ငန်းထဲတွင် ကျင်လည်နေသည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များထဲမှ အချို့က ကျွန်တော်တို့ အစီအစဉ်ကို ထက်ထက်သန်သန် အားပေးနေကြပြန်သည်။

နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ချက်ချဖြစ်သည်။

“ တို့ဟာ ရွေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ကို ယုံကြည်တယ်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေထဲမှာ သာမန်လူထဲလဲ ပါဝင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်စွမ်း ရှိတယ်လို့ ယုံကြည်တယ်၊ ပြီးတော့ အဲသည်လို့ ယုံကြည် ကြောင်း ပြသနိုင်ဖို့လဲ တစ်ခုခုလက်တွေ့ လုပ်ချင်နေတယ်ဆိုယင် ဘာဆိုင်းနေစရာ လို့သေးလဲ၊ ဒီအစီအစဉ်ကို အခုချိန်ကစပြီးပဲ အကောင်အထည်ဖော်တော့မယ် ”

သည်လို့ ပိုင်းဖြတ်ပြီးသည့်နောက်၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းအကြောင်းကို အရှင်းလင်း အလွယ်ကူဆုံး ရေးသားဖော်ပြသည့် လက်ကမ်းစာစောင်းယ်တွေ စောင်ရေပေါင်း သန်းချို၍

ရိုက်နှပ်ကာ တစ်နိုင်ငံလုံး ဖြန့်ဝေသည်။ မည်သို့ ဆုံးရှုံးသွားနိုင်သည် ဟူသော အနေအထားတွေကို စာစောင်ထဲတွင် မခြင်းမချိန် ရှင်းလင်းသေချာစွာ ဖော်ပြသည်။ ရှယ်ယာတွေသည် မိမိဝယ်လိုက် ပြီးသည့်နောက် တန်ဖိုးတက်လာနိုင်သလို ထိုး၍လည်း ကျသွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိမှာ ပုံမှန်ဝင်ငွေရှိပြီး မိသားစု အရေးပေါ်ကိစ္စများအတွက်လည်း အသင့်အတင့် ချုန်လှပ်ပြီးမှသာ ပိုငွေကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်၊ မမြှုပ်နှံမိ မိမိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ကုမ္ပဏီ၊ ယင်းက လုပ်ကိုင်နေသည့်လုပ်ငန်း စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ သိသင့်သိထိုက်သည်များကို လေ့လာမှတ်သားရန်၊ ကျမ်းကျင်သူများထံမှာ အကြံ့ဘဏ်တောင်းခံရန် စသည်များလည်း သတိပေးထားသည်။ ထို့နောက်၌ စနစ်တကျ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံတတ်ပါက အကျိုးအမြတ်ရရှိကာ မိမိ၏ စားဝတ်နေရေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားလာနိုင် ကြောင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့၏ လစဉ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစီအမံ ပေါ်လာခြင်းသည် လခစားဝန်ထမ်းများ အား တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်လာအောင် အခွင့်အရေးပေးလာခြင်းဖြစ် ကြောင်း အင်တိုက်အားတိုက် စည်းရုံးဆော်လှဲသည်။

မိမိလုပ်ငန်းခွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို မိမိပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရတော့မည်။ မိမိတိုင်းပြည်၏ သည့်ထက်မက ဖွံ့ဖြိုးလာမည့် အနာဂတ် စက်မှုစီးပွားဘဝတွင် မိမိပါ တိုက်ရှိက်ပါဝင်ခံစားခွင့် ရလိမ့်မည်ဟူသော အတွေးများက လုပ်သားလူထုကို ထက်သန်တက်ကြစေခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ လစဉ်မြှုပ်နှံရေးအစီအစဉ်က လူထုအကြားမှာ ရေပန်းစားသွားခဲ့ပါသည်။

သည်အတွေးအကြံ့တွေကို အကြောင်းပြုကာ ယနေ့ လူငယ် လုံမငယ်များအားလည်း ကျွန်တော် တစ်ခု လက်ဆင့်ကမ်း အကြံ့ပြုလိုသည်။ သည်လောက်၌ ဧရာမ အကြံ့အစည်းကြီးတွေ စိတ်ကူးကြံစည်နိုင်မှု၊ ဧရာမလုပ်ငန်းကြီးတွေချည်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှ အောင်မြင်သည် မဟုတ်ပါ။ တစ်နောက်အတွက် လုပ်စရာရှိသည်ကို နေစဉ် မဆိုင်းမတွေ လုပ်ခြင်းဖြင့်ပင် အချိန်တန်သောအခါ ၍ တကယ် ထက်မြေက်အောင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည် ဟူ၍။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, August 1960]

(၁၈)

ရစ်ချုတ်ဝိုလ်ကိုမိရစ်

Richard Wolkomir

အနုပညာ ဝေဖန်ရေးသမား။

“ လေကကြီးမှာ လွယ်ကူတဲ့အလုပ်ရယ်လို့မှ မရှိဘဲ။ အားလုံး ခက်တာချည်းပဲ။ လူဘဝကြီး ဆိုတာလည်း ဒီအတိုင်းပဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီတော့ ကိုယ့်ကို တတ်တယ်၊ တော်တယ် အထင်ခံရရုံ သက်သက်အတွက် ကျွန်တော်တို့မှာရှိတဲ့ စွမ်းအားတွေ၊ အရှည်အသွေးတွေအားလုံး သူများကို တိုက်ခိုက်ဖြို့ဖျက်တဲ့အလုပ်ထဲမှာ ပုံအောမယ့်အစား၊ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အကောင်းဆုံး အနေအထားရောက်အောင် မြှင့်တင်တဲ့အလုပ်၊ အားပေးကူညီတဲ့အလုပ်ဘက်မှာ သုံးကြယ်ငါးမောင်းဘူးလား ”

“ ဝေဖန်ရေး ဗိုလ်ချုပ်းမာ ”

ကောလိပ် ဒုတိယနှစ်သင်တန်းအပြီး နွေရာသီတွင် ကျွန်တော်တို့မြိုက ထုတ်ဝေသည့် သတင်းစာ၌ ကျွန်တော် လက်သင်သတင်းထောက်အဖြစ် ဝင်လုပ်သည်။ သည်အလုပ်က ကျွန်တော် စာပေနယ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်လာနိုင်ရေးအတွက် လျေကားတစ်ထစ်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်တော် မှတ်ယူခဲ့သည်။ စာပေနယ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် ရေရှေရာရာတော့ သိသည် မဟုတ်။ နှဲစပ်တတ်သိသူ၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသူ ဆိုတာမျိုးဟူ၍သာ အပိုင်မှတ်ထားသည်။ သို့သော် နှဲစပ်တတ်သိသူ ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာလည်း ရေရှေရာရာ မရှိပြန်။ ကျွန်တော် နားလည်သည်က ကျွန်တော်တို့ သတင်းစာတိုက်က အယ်ဒီတာလိုမျိုး ဆိုတာပဲ ဖြစ်သည်။

သူကတော့ တကယ့် စာပေသမား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ကဗျာရေးသည်။ ဆံရည် ထားသည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးက ဖရိုဖရဲ့၊ မျက်လုံးပြာများကတော့ စူးရှုသည်။ ထြေဇာရှိ မဂ္ဂဇင်းကြီး များမှာ သူကဗျာတွေ ပါသည်။ ပြီး ထွေလုံးငွေ့လုံးတွေ ပြောသည့်နေရာမှာ သူ သိပ်ညာဏ်ရွင်သည်။ သူတစ်ပါးတွေ၏ ပျောကွက်ဟာကွက်ကို အပေါ်စီးက မြင်တတ် ထောက်တတ်သည့် သူအရည် အချင်းကို ကျွန်ုတ်လို လိုချင်အားကျမိုသည်။

အဲသည် နွေရာသီအတွင်း ကျွန်ုတ်တို့မြို့မှာ အရေးပါဆုံးကိစ္စတစ်ခုက မြို့သို့ ေတ်အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။ ေတ်အဖွဲ့သားတွေက လူငယ်တွေ။ သူတို့က ခရီးရောက်မဆိုက် ဆိုသလိုပင် မြို့အနီး ကက်စတေးတောင်တန်း အပန်းဖြစ်ခန်းရှိ စတိုးဆိုင်ဟောင်းတစ်ခုကို ေတ်ရုံဖြစ်အောင် အားတက်သရော ပြပြင်တည်ဆောက်ကြသည်။ ေတ်အဖွဲ့မန်နေဂျာက ကျွန်ုတ်တို့သတင်းစာတိုက်သို့ ရောက်လာပြီး သူအဖွဲ့သားတွေ ပြောတ်လေးပုဒ် တစ်ပြိုင်တည်း တိုက်နေကြကြောင်း၊ တစ်ရက်တစ်ပုဒ် အလုညွှေကျေတင်ဆက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း ရှင်းပြသည်။ “ အကုန်လုံး အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် လုပ်ရတာ ချာတိတ်တွေအတွက် လွယ်တော့ သိပ်မလွယ်ဘူး ” ဟူ၍လည်း စိုးရိမ်မကင်းဟန်ဖြင့် ပြောဆိုသည်။

အယ်ဒီတာကြီးနှင့်ကျွန်ုတ်သော် သူတို့ ေတ်တိုက်နေရာသို့ တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ် သွားချုပ်ကြည့်ကြသည်။ ကျွန်ုတ်သားမရသေးသဖြင့် ေတ်သမားတွေက သရုပ်ဆောင်ရာမှာ အပေါက်အလမ်းမတည့်။ ေတ်စကားတွေကလည်း အလွှဲလွှဲ အချော်ချော်ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့က နောက်ဆုံးတန်းမှာ အသာစွဲထိုင်ကာ အယ်ဒီတာကြီးက သူတို့ကိုဟားသည့် မှတ်ချက်စကားတွေ တီးတိုးပြောနေသည်။ သူစကားတွေက ကျွန်ုတ်နားမှာတော့ သဘောကျေစရာ တတ်သိလိမ္မာသော စကားများချည်း ဖြစ်လေသည်။

သည်နောက်မှာတော့ ေတ်ခုံက အာရုံတွေကို ဖြတ်တောက်ပြီး လက်တွေ့လုပ်ငန်းဘဝထဲ ပြန်လာရသည်။ ကျွန်ုတ် တကယ့်အလုပ်က “ အပျော်တမ်း မီးသတ်တပ်ဖွဲ့အတွက် ရေစုပ်စက် အသစ်တစ်လုံး မှာယူထားပြီ ” စသည့် သတင်းမျိုး ရေးသားရခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အလားအလာရှိသော စာသမားတစ်ယောက်အနေနှင့် ကျွန်ုတ်က ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားစရာ ဝေဝေဆာဆာသတင်းမျိုး ရေးခွင့်ရချင်သည်။ ကျွန်ုတ်နှင့်အယ်ဒီတာ၏ ချီးကျိုးပြောဆိုမှုကို ခံယူရနိုင်မည့် စာမျိုး ကျွန်ုတ်ရေးချင်နေသည်။ သို့သော် ကျွန်ုတ်တို့ တောလက်ကျေးရွာမှာ အထက်လွှာအသိုင်းအဝိုင်း၏ ပကာသနပွဲများအကြောင်းလည်း ရေးသားစရာမရှိချော်။ လူတွေက

သာမန် လက်လုပ်လက်စားတွေသာ များသည်။ သို့သော ယခုတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘတ်ရုံအသစ် တစ်ရုံတော့ ရှိလာလေပြီ။

ဘတ်အဖွဲ့၏ တင်ဆက်ကပြပုံနှင့် ပတ်သက်သည့် ဝေဖန်ချက်ကို အမြဲတမ်းသတင်းထောက် တစ်ယောက်က ရေးမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဖွင့်ပွဲညမှာတော့ ကျွန်တော်လည်း တက်ရောက်ကြည့်ရှုကာ အယ်ဒီတာကို ပြရုံသက်သက်အတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဝေဖန်ချက်တစ်ခုတော့ ရေးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ကျွန်တော့ဝေဖန်ချက်က စူးစုံရရှု ထိထိမိရှိနေလျှင် သတင်းစာထဲ သူထည့်သုံးချင် သုံးမည်။ အကယ်၍ မသုံးဖြစ်သည့်တိုင်အောင် မင်းဟာ မဆိုးဘူးကွဲဟု မှတ်ချက်ချ ခံရမည်ဆိုလျှင်ပင် ကျေနှပ်လောက်ပြီဟု ကျွန်တော် ယူဆထားသည်။

ဖွင့်ပွဲညတွင် ဘတ်ရုံပြည့်လုန်းပါး ပရီသတ်များ လာရောက်ကြည့်ရှုကြသည်။ ကျွန်တော့အနီး ထိုင်သည့်သူတွေက ဘတ်ရုံတစ်ဖက်က ဆောက်ရင်း ဘတ်ထုပ်လေးခု တစ်ပြိုင်တည်း တိုက်ဖြစ်ကြသည့် ဘတ်အဖွဲ့သားများ၏ သတ္တိကို ချီးကျူးပြောဆိုနေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့သတင်းစာမှာ ဝေဖန်ချက်ရေးခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်ကိုမြှင်တော့ ကျွန်တော်လုမ်း၍ လက်ပြနှုတ်ဆက်သည်။ သူက အမျိုးသမီးတစ်ယောက်။ အရပ်ရည်ရှည်၊ သဘောလည်းကောင်းသည်။ သူက အကောင်းတွေချည်း မွန်းပြီးရေးမှာ သေချာသည်။ ကျွန်တော့ဝေဖန်ချက်မှာတော့ သူများမမြင်တာ တွေပါမည်။ ထိထိရရှု သရော်ချက်တွေ၊ မခံချိမခံသာဖြစ်သွားစေမည့် လျှောင်လုံး သောလုံးတွေ ပါမည်။

သရပ်ဆောင်အများစုက ကျွန်တော့အသက် (၁၉၉၄) ထက် သာသာလေးပဲ ကြီးကြမည်။ ခေါင်းဆောင်မင်းသမီးက ဆံပင်အရောင်ရင့်ရင့် ရပ်ချောချော။ သို့သော သူကြည့်ရတာ သည်ညွင်ပေါ်တက်ရမှာကိုတော့ သိပ်ရဲရဲဝံဝံ ရှိပုံမရဟု ကျွန်တော်မြင်သည်။ စင်ပေါ်မှာ သူပြောလိုက်သည့် ပထမဆုံးစကားတစ်ခွန်းက အဆင်မပြော။ ကျွန်တော် စိတ်ညစ်သွားသည်။ သို့သော အယ်ဒီတာကြီး ဆိုလျှင်တော့ သည်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရယ်စရာ မှတ်ချက်စကားတစ်ခုတော့ ဆိုလိမ့်မည်ဟု တွေးမိကာ သည်အကွက်ကို ကျွန်တော် တေးမှတ်ထားလိုက်သည်။

ခေါင်းဆောင်မင်းသား စင်အဝင် နေရာများတာကိုလည်း ကျွန်တော် မှတ်စုထဲ အသာတို့ထားလိုက်သည်။ သို့သော သည်လူက သူအများသူရှိပိမိကာ သင့်ရာစကားတွေ ကြည့်ပြောပြီး တဗြား သရပ်ဆောင်တွေ ကြောင်မကုန်အောင် ပြန်ဖမ်းထိန်းလိုက်နိုင်တာကိုတော့ ကျွန်တော် မှတ်သားခြင်း မပြု။ သည်အချက်က ပြင်းပြင်းရရှုရေးမည့် ကျွန်တော့ဝေဖန်စာအတွက် အထောက်အကူး မပြနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ເວັດບູແອເມື່ອ: ປົກລົງທີ່ ມາດຕະນຸລົງລົງ ລາກົມບົດຂ້າເປັດ:ເມື່ອ: ແລ້ວມີຫຼັກສິນ
ຕຶກກົດກ ຂາດັ່ງ:ເຫັນກົດກ ເມື່ອ:ວິທີ:ຕົກລົງ:ຫຼັກສິນ ໂດຍ:ວ່ານີ້||

“ ဒီလိုနေရာမှာ ဒီလိုကတ်မျိုးကြည့်ရတာ အဲသစရာနော်၊ သရပ်ဆောင်တွေကလဲ
တကယ့်ကို အားရပါးရပဲ ” သူက မှတ်ချက်ချသည်။ ကျွန်တော်က အင်း၊ အဲနှင့် ရောယာင်
ထောက်ခံသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်အာရုံက ကျွန်တော်ရေးမည့် ထွေလုံးငွေ့လုံး အချိန်အတက်
စကားလုံးတွေဆီ ရောက်နေသည်။

အဲသည်နောက အတော်ကြီးညွှန်က်ခံကာ ကျွန်တော့ဆောင်းပါးကို ပြီးအောင်ရေးသည်။ အချောကိုင်သည်။ နောက်တစ်နေ့မှာ အမျိုးသမီးကြီး၏ဝေဖန်ချက် သတင်းစာထဲပါလာသည်။ ကျွန်တော် ထင်ထားသည့်အတိုင်းပင် သူက အရမ်း အားတက်သရော ရေးထားသည်။ သရပ်ဆောင်တိုင်းအတွက် ချီးမှမှုံးစရာ ကောင်းကွက်ကလေးတွေကိုယ်စီ သူရှာတွေ့ထားသည်။

အဲသည်နောက်မှာ ကျွန်တော့စောင်းပါးကို အယ်ဒီတာ့လက်ထဲ ကျွန်တော်ထည့်လိုက်သည်။ သူ လျောက်လှန်ကြည့်နေတုန်း၊ သူအမူအရာကို ကျွန်တော့စားပွဲမှ စောင့်ကြည့်အကဲခတ်သည်။ သူပြီးတာမြင်ရသည်။ သည်နောက် ကုလားထိုင်နောက်ကျောက် ကျကျနာနမြိုကာ စားပွဲပေါ်ခြေတင်လျက် ကျွန်တော့စာကို အလေးအနက်ဖတ်ရှုတာ မြင်ရသည်။ သူ အသံကျယ်ကျယ်ထွက်ပြီး ရယ်သည်။ သည့်နောက် ပို၍ အားပါးတရ ရယ်ပြန်သည်။ ကျွန်တော် အရမ်းစိတ်လှပ်ရားနေပြီ။ တအားတက်ကြွေနေပြီ။

“ ရယ်ရတယ်ကဲ၊ ထိလဲ ထိတယ်၊ ဒီဝေဖန်ချက်လဲ သုံးမယ်ကွာ ” ဟု အပ်ဒီတာက ဆိုသည်။

နောက်တစ်နေ့ နေ့လယ်ထွက်သည့် သတင်းစာများ သည်ဆောင်းပါးပါလာတော့ ကျွန်တော်
ငါးခေါက်တိတိ ဖတ်သည်။ ကျွန်တော့တစ်ကိုယ်လုံး အောင်မြင်မှုအခိုးအငွေ့တွေ ပြည့်တင်းကာ
ပေါ့ပါးကြောက်ရှုံးနေသည်။ ဝေဖန်ရေးသမားတစ်ယောက်အဖြစ် ရှုံးလျောက် ကျွန်တော့ဘဝ
တောက်ပြောင်လာတော့မှာ မြင်ယောင်နေသည်။ ကျွန်တော့ကို ချဉ်းကပ်ကြမည်။ ကျွန်တော့စာကို
အငမ်းမရ ဖတ်ရှုကြမည်။

အဲသလို ဘဝင်ခိုက်နေဆဲ ကုန်စံဆိုင်ရေးမှာ ေတ်မန်နေဂျာနှင့် တွေ့သည်။

“ ဘယ်လိုလဲ ကျွန်တော့ဝေဖန်ချက် ဖတ်ပြီးပြီလား ” ကျွန်တော်က ကိုယ့်ကိုကိုယ်အရမ်းချိုးကျိုးချင်နေသည့် လေသံအပြည့်နှင့် မေးသည်။

ကျွန်တော် သူဆီက ဘာစကားကြားရမည် မျှော်လင့်ခဲ့သလဲ၊ သေသေချာချာတော့ မသိပါ။ အဲသည်တုန်းက ကျွန်တော် ငယ်သေးသည်။ ကိုယ့်ဘာသာ ဘာမှန်းမရရှာ။ ပြီး အဲသည်အခိုက် အတန်အဖို့ တစ်ကိုယ်တော် ချီးမွမ်းထောမနာတွေနှင့် ယစ်မူးရီဝေနေသည်။ ကျွန်တော် အထူးက လည် ခြယ်မှန်းထားသည် စကားလုံးတွေကိုဖတ်ကာ သူလည်း သဘောကျနေမှာ မချုဟ္မာ၌ ကျွန်တော် ယူဆထားခဲ့သည်။

သူ ပြန်ပြောလိုက်သည့် စကားက ရိုးရိုးရှင်းရှင်းလေးပင်။ သို့သော် စကားက ကျွန်တော့ရင်ထဲ မြိုန်းတစ်စင်းလို ဖူးဖူးနစ်နစ်ကြီး ဝင်သွားခဲ့သည်။ “ ခင်ဗျားကြောင့် လူတွေ အများကြီး စိတ်ဆင်းခဲ့သွားရတာပေါ့ယျာ ”

ကျွန်တော် ကိုယ့်ကိုယ် ကျော်အားရမှုပူဖောင်းလေး ဖောင်းခနဲ့ ပေါက်သွားသည်။ ချီးမွမ်းစကားကို မွတ်သိပ်လွန်းသောကြောင့် ကျွန်တော် ဥက္ကားမြှင့်ပိတ်ဖို့သွားခဲ့သည်။ အစာအနာ ကင်းသော ကျွန်တော့ဝေဖန်ချက်အတွက် သရုပ်ဆောင်တွေမှာ ဘယ်လောက် ထိခိုက်ခံစားကြမည် ဆိုတာ ကျွန်တော် လုံးဝ မစဉ်းစားမိခဲ့။

ကျွန်တော် ချက်ချင်း ဖျားချင်သလို ကတုန်ကယ်ကြီး ဖြစ်သွားသည်။ သူ ဒေါသတကြီး ဆက်ပြောမည့် စကားများကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရန် ကျွန်တော် အားတင်းထားလိုက်မိသည်။ သို့သော် သူက သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ပဲ ဆက်ပြောသည်။

“ ခင်ဗျား အရေးအသား ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားသိတဲ့အတိုင်း လောကကြီးမှာ လွယ်ကူတဲ့အလုပ်ရယ်လို့မှ မရှိဘဲယျာ၊ အားလုံး ခက်တာချည်းပဲ၊ လူဘဝကြီးဆိုတာလဲ ဒီအတိုင်းပဲ မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ကိုယ့်ကို တတ်တယ်၊ တော်တယ်၊ အထင်ခံရရုံသက်သက်အတွက် ကျွန်တော်တို့မှာရှိတဲ့ စွမ်းအားတွေ အရည်အချင်းတွေအားလုံး သူများကို တို့က်ခိုက်ဖြို့ဖျက်တဲ့ အလုပ်တဲ့မှာ ပုံအောသုံးမယ့်အစား တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အကောင်းဆုံး အနေအထားရောက်အောင် မြှင့်တင်ပေးတဲ့အလုပ်၊ အားပေးကူညီတဲ့ အလုပ်ဘက်မှာ သုံးကြရင် ပိုမကောင်းဘူးလား ”

သည်စကား သူပြောသွားသည်က လွန်ခဲ့သောအနှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်ခန့်က ဖြစ်သည်။ သို့သော် သည်ကနေ့တိုင် ကျွန်တော် မည်သည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ယောက် အားထုတ်ဆောင်ရွက်ထားသည်ကို ပြစ်တင်ဝေဖန်ချင်စိတ်ပေါက်လာတိုင်း ငှါးဓာတ်မန်နေဂျာ၏ မျက်နှာကို ပြန်၍ မြင်ယောင်လာမိတ်သည်။ ထိုပြင် သရုပ်ဆောင်တို့၏ ကောင်းကွက်ကို အသားပေးရင်းဘယ်ဟာလေးကိုဖြင့် ပြပြင်လိုက်ယင် သိပ်ကောင်းသွားမှာပဲဟု သိမ်မွေ့စွာ အကြံပြုကာ သူတို့တစ်တွေ အကောင်းဆုံး အားထုတ်ကြီးပမ်းချင်စိတ် ထက်သန်လာအောင် တွေ့န်းအားပေးခဲ့သည်။

သတ်းထောက်အမျိုးသမီးကြီး၏ သုံးသပ်ဝေဖန်စာကိုလည်း ကျွန်တော် သွားသွား သတိရသည်။ စင်စစ် တကယ်တမ်း တတ်သိလိမ္မာသူဆိုသည်က သူမ၊ သာလျှင် ဖြစ်သည်။

များမကြာမီက လမ်းမှာ လူတစ်ယောက်နှင့် ကျွန်တော် တွေ့ရသည်။

“ ခင်ဗျားရေးတာတွေ ကျွန်တော် မကြာခဏဖတ်ရတယ်ဗျာ၊ အပြုံဘက်က အမြဲကြည့်တတ်တာ ကျွန်တော်သဘောကျေတယ်၊ ဘယ်သူကိုမှ ထိခိုက်နစ်နာအောင် ခင်ဗျားရေးလေ့မရှိဘူး ” အဲသလိုဆိုပြီးနောက် သူက ပြီးချင်စွာနှင့် အပိတ်စကားလေး တစ်ခွန်းပြောသည်။

“ ကျွန်တော် အခုပြောတာ ခင်ဗျားကြားဖူးသမျှ ခင်ဗျားကို ဝေဖန်တဲ့စကားတွေထဲမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်ရမယ်ဗျာ၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား ”

သူသည်လိုဆိုတော့ ဟိုတုန်းက ကြံခဲ့သည့် ဘတ်မန်နေဂျာကို ကျွန်တော် တစ်ကြိမ် ပြေးမြင်ပြန်သည်။ ကျွန်တော့ကို လတ်တလော ချီးမွှမ်းစကားဆိုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား အားနာစွာ ကျွန်တော် ပြန်ဖြေရသည်။

“ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျာ၊ အဲသလို ပြောဖော်ရတဲ့အတွက် အများကြီးပဲ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့ကိုဝေဖန်သွားတာ တစ်ယောက်ရှိသေးတယ်၊ ခင်ဗျားဝေဖန်ချက်က ကျွန်တော့အတွက် ဒုတိယအကောင်းဆုံး ဝေဖန်ချက်ပေါ့ဗျာ ”

*****

[ရည်ညွှန်း။။ The Best Criticism I Ever Received - Reader' Digest]

(၁၉)

အဲရစ် ဆီပရိတ် (၃)

Eric Sevareid (1912 - 1992)

စာနယ်ဇော်သမား

“ ဘယ်လောက်ဝေးဝေးကြီး သွားရမယ်ဆိုတာ မစဉ်းစားနဲ့၊ ရှုတစ်မိုင်အတွက်ကိုပဲ စဉ်းစား၊ အဲဒါဆို မင်းတို့ ရောက်လိမ့်မယ်လို့ ငါ ယုံကြည့်တယ် ”

“ ကျွန်တစ်ပိုင်းသာ စဉ်းစားပါ ”

အဲသည်တုန်းက ကျွန်တော့အသက် ၁၇ နှစ်။ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပြဿနာတစ်ခု ကျွန်တော် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ပြဿနာက ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးသည့် ပြဿနာ။

ကျွန်တော်နှင့် ဟိုက်စကူးတုန်းက သူငယ်ချင်း ဝေါလတာပိုတ်တို့နှစ်ယောက် ထူးလည်းထူးရဲးလည်းရဲးသော ကိစ္စတစ်ခုကို သွားစမိခဲ့ကြသည်။ ကိစ္စက သေးသေးမွားမွားလေး မဟုတ်။ မိန့်အာပိုလစ်မြို့မှသည် မြောက်ဘက် ဟတ်ဆန်ပင်လယ်ကွွဲရှိ ယော့ခံဖက်ထရီ သားမွေးကုန်သွယ် စခန်းအထိ ကန္ဒားလျေဖြင့် ရောက်အောင်သွားနိုင်ကြောင်း သက်သေပြလိုသည့် ကိစ္စ။

(မှတ်ချက် - မိန္ဒါအပိုလစ်မြို့မှာ အမေရိကန်ပြည် မြောက်ဖျားရှိ မြို့ကြီးတစ်မြို့ဖြစ်၍ မစွဲပို့
မြစ်ကမ်းပေါ်၌ တည်ရှိသည်။ ဟတ်ဆန်ပင်လယ်ကွွဲမှာ ကနေဒါပြည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းရှိ
ကုန်းတွင်းပင်လယ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်၍ မြောက်အတူလန္တိတ်သမုဒ္ဓရာရော အာတိတ်သမုဒ္ဓရာ
နှင့်ပါ ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ အလွန်အေးမြသော ဒေသဖြစ်၍ တစ်နှစ်လျှင် ရှစ်လာများ
ဆီးနှင်းရေခဲများ ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသည်။)

ကနေဒါပြည် ဝင်နိပက်ရေအိုင်ကြီး၏ မြောက်ဖျားရှိ နော်ဝေးဟောက်(စ)အထိ ရောက်အောင် ကျွန်တော်တို့ လျှော့ခတ်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့၏ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်က နောက်ထပ် မိုင် ၄၅၀ အကွာမှာ ရှိနေသည်။ လမ်းတစ်ဝက်လောက်တွင် ရွားယ်တစ်ခုရှိတာကလွှဲ၍ ကျွန်ခရီးတစ်လျှောက်လုံးကား လူသူကင်းမဲ့သည့် တောရိုင်းဒေသကို ဖြတ်သန်းရမည်ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ ပါလာသည့် မြေပုံတွေက မပြည့်မစု ပုံကြမ်းတွေ။ ပြီး အချိန်က စက်တင်ဘာ၁ ရက်နေ့ဖြစ်နေပြီ။ မကြာမိ ရေအိုင်တွေ၊ မြစ်ချောင်းတွေ အားလုံး အေးခဲကြတော့မည်။

ကနေဒါရိ တော်ဝင်မြင်းစီးတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ကျွန်တော်တိုကို ရှုံးသို့ဆက်ရန် ခွင့်ပြုသင့်၊ မသင့် ဝေခွဲမရကြ။ နောက်တော့မှ စိတ်မချာတရာနှင့် သူတို့ ခွင့်ပြုလိုက်ကြသည်။

ယခုတော့ တကယ့်သတ္တိစမ်းပွဲကြီး စပေတော့မည်။ ခရီးမဆက်မို့မှာ စောင်တာရော ကျွန်တော်ပါ ကောင်းစွာ အိပ်မပျော်။ သိက္ခာနှင့် အန္တရာယ်ကြားမှာ ဗျာများနေသည်။ အကယ်၍ လျေမှာက်ခဲ့လျှင် ဒါမှမဟုတ် တစ်နည်းနည်း အအေးလွန်ပြီး ရေခဲရိုက်သလို ဖြစ်သွားခဲ့လျှင် ကျွန်တော်တို့ သွားပြီ။ သည်ဟာကိုကြောက်ပြီး အိမ်ပြန်လာမည်ဆိုလျှင်ကော်။ မိသားစုနှင့် အသိမိတ်ဆွေများကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်မည်နည်း။ ပြီး ကျွန်တော် စာရေးဆရာတစ်ယောက်အဖြစ် ရပ်တည်သွားရန် ရည်မှန်းချက်ဖြင့် ဝင်ရောက်ထားသည့်နေရာတစ်ခု ရှိသေးသည်။ မိန့်အာပိုလစ် မြို့ထုတ်သတင်းစာ။ သည်သတင်းစာက ကျွန်တော်တို့ခရီးစဉ် အတွေ့အကြံ သတင်းပေးပို့ချက်ကို ဆက်တို့က်ဖော်ပြပေးနေသည်။ ထို့ပြင် နောက်တစ်ချက်။ ပိုးတိုးဝါးတားလိုလိုနှင့် အတွင်းစိတ်ထဲက ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ကျွန်တော်တို့ မေးနေမိတာလည်း ရှိသေးသည်။ ကိုယ့်မျက်နှာကိုယ် ဘယ်လို ပြန်ကြည့်ကြမည်လဲ။

ကျွန်တော်တို့ ဆက်ထွက်ဖြစ်ကြသည်။ ထွက်ခါနီးအချိန် ကျွန်တော်တို့ကို သားမွေးသည် တိရှစာန်များ ထောင်ဖမ်းသည့် မုဆိုးကြီးတစ်ယောက်က နှုတ်ဆက်အားပေးသည်။ သူက ဒီန်းမတ် လူမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်ပြီး အရပ်အမောင်းကောင်းသည်။ ထွားကျိုင်းသန်မာသည်။

“ ဘယ်လောက် ဝေးဝေးကြီး သွားရည်းမယ်ဆိုတာ မစဉ်းစားနဲ့၊ ရှေ့တစ်မိုင်အတွက်ကိုပဲ စဉ်းစား၊ အဲဒါဆို မင်းတို့ရောက်လိမ့်မယ်လို့ ငါယုံကြည့်တယ် ” သူက ကျွန်တော်တို့ကို လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ယင်း အကြံပေးစကားဆိုသည်။

ကျွန်တော့ဘဝမှာ သည်အကြံပေးစကားလောက် တန်ဖိုးရှိသည့်စကား မကြားရဖူးခဲ့။

အဲသည်နောက် ညပေါင်းများစွာမှာ ဆီးနှင့်တွေလွှမ်းနေသည့် မွေ့ယာအိတ်ထဲ လူးလှိုမ့်ရင်း ရှေ့ဆက်ရမည့် ခရီးမိုင်များအတွက် တွေးတော့ပုံပန်မိတိုင်း မုဆိုးကြီး၏စကားက ကျွန်တော့ ခေါင်းထဲ အလိုအလောက် ရောက်လာတတ်သည်။ နော်ပိုင်း ကနူးလျေကို ပင်ပန်းကြီးစွာ လျော့ခတ် နေချိန် ရေသိပ်နည်းသွားသည့် နေရာများမှာ ရေထဲဆင်းပြီး ဆွဲလိုက် တွန်းလိုက်၊ တစ်ခါတစ်ရုံ ထမ်းပြီးသယ်လိုက် လုပ်နေရချိန်များတွင်ကား သူစကားကို ပို၍ပင် သတိရနေမိကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့စိတ်တွေကို အဲသည်အကြံပေးစကားအတိုင်း ချိန်ထား ညိုထားကြသည်။ နောက်ထပ်ကျော်ဖြတ်ရမည့် ရေမှုပ်တစ်ခု၊ နောက် စခန်းတစ်ခု၊ နောက်ထပ် ခရီးတစ်မိုင်။ ဒါပဲ ကျွန်တော်တို့ခေါင်းထဲ ထည့်ထားသည်။

သည်လိုဖြင့် နောက်ဆုံးတစ်ညွှန် မောင်နှင့်မည်းမည်းထဲမှာပင် နောက်ဆုံးခရီးမိုင်ကို ကျွန်တော်တို့ ကျော်လွှားအောင်မြင်ခဲ့ကြသည်။

မီးရောင်မြိုင်မြိုင်တစ်ခု ထွက်ပေါ်လျက်ရှိသည့် ယော့ခံဖက်ထရီစခန်းကို ကျွန်တော်တို့ ရောက်ရှိကြပြီ။ လူတွေက ဉာဏ်ပေစုတ်ပြတ်လျက်။ ကန္တားလျော့မှာလည်း ဒဏ်ရာတွေဗရပွနှင့်။ ပြီး လျော့ပေါ်မှာ ဘာရိုက္ခာမျှလည်း မရှိတော့။ စခန်းရှိရာ မြစ်ကမ်းပေါ်သို့ ကျွန်တော်နှင့်ဝေါလတာ လေးဘက်တွားမတတ် အနေအထားမျိုးနှင့် တက်လာနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

နောက်ပိုင်းတစ်လျှောက်လုံးပင် ကျွန်တော် လျှော့ခတ်ရမည့်ခရီးသည် မိုင်ပေါင်း ၄၅၀ မဟုတ်၊ ရှေ့နားတစ်မိုင်သာဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်ကို အကြိမ်ကြိမ် ပြန်လည်တွေ့သိ ယုံကြည်မိခဲ့ရပါသည်။ လျော့လျှော့ခရီးအပြီး ဆယ့်သုံးနှစ်ခန်းအကြား ဒုတိယကမ္မာစစ်ကြီးအတွင်း အခြားလူမျိုးများနှင့်အတူ တော့တောင်ထူထပ်လှသည့် အိန္ဒိယ - မြန်မာ နယ်စပ်တစ်နေရာသို့ စက်ချို့ယွင်းသွားသည့် စစ်ဘက်ပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်တစ်စင်းပေါ်မှ လေတီးနှင့် ခုနှစ်ဆင်းခဲ့ရပါသည်။ ရက်သတ္တာပတ်ပေါင်း အတော်ကြာပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ကို လက်နက်အင်အားပြည့်စုံသည့် ကယ်ဆယ်ရေးတပ်ဖွဲ့တစ်ခုက တွေ့ရှိပါသည်။ သည့်နောက်တွင်မှ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရာ အိန္ဒိယနယ်ဘက်ဆီသို့ စစ်ကူးတပ်ဖွဲ့နှင့်အတူ ခြေလျင်ခရီး စတင်ရပါသည်။

ခရီးလမ်းက ကြမ်းတမ်းပြင်းထန်လှသည်။ မိုင်ပေါင်း ၁၄၀ လုံးလုံး တော့တွေ့တိုးရမည်။ တောင်တွေ ကျော်ရမည်။ ပူသည့်အချိန် အရမ်းပူသည်။ မှတ်သုံးမြို့းက ရွှေမိလျှင် သဲသဲမဲ့မဲ့။

ချို့တက်စ ပထမတစ်နာရီအတွင်းမှာပင် ဘွတ်ဖိနပ်မှ သံတစ်ချောင်းထွက်ပြီး ခြေထောက်ကိုထိုးမိသည်။ တစ်နေ့လုံးလျောက်၍ ဉာဏ်စောင်းချိန်ရောက်သည့်အခါ ခြေထောက်နှစ်ဖက်လုံးမှာ ဖိနပ်ပေါက်၍ အရည်ကြည်ဖုံကြီးတွေ သီးနှံပြီ။

မိုင် ၁၄၀ ခရီးကို ခြေထော့နဲ့နှင့် ကျွန်တော် သွားနိုင်မည်လား။ တချို့လူတွေက ကျွန်တော်ထက်ပင် အခြေအနေဆိုးသေးသည်။ သည်လူတွေကော့။ တွေးကြည့်လျှင် ရောက်နိုင်စရာအကြောင်းလုံးဝမရှိ။ သို့သော် နောက်တောင်တန်းတစ်ခုစီတိတော့ တရွေ့ရွှေ့နှင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ ရောက်နိုင်ကြလိမ့်မည်။ ရှေ့မှာရှိသည့် မိတ်ဆွေကျေးဇာတစ်ခုဆီအထိလည်း လျောက်မည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ ရောက်နိုင်ကြသေးသည်။

တကယ်မှာ့လည်း အဲသည်လောက်သာပဲ ကျွန်တော်တို့ လုပ်နိုင်ဖို့ လိုသည်မဟုတ်လား။

လူတွေမှာရှိသည့် ကွန်မြိုးတတ်သော ဉာဏ်ဟူသည် အလုပ်နှစ်မျိုး လုပ်တတ်သည်။ သူကြောင့် ကြီးကျယ်သောလုပ်ငန်းကြီးများ စိတ်ကူးဖြင့် စတင်ဖြစ်တတ်သလို့ တစ်ခါတစ်ရုံးသူသည်ပင် သည်အလုပ်ကြီး အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် လိုအပ်သောသတ္တိများ တွေ့နိုတ်ပျက်ပြယ်အောင် နောင့်ယုက်ဟန့်တားသောအရာ ဖြစ်နေတတ်သည်။

ကျွန်တော်က သူတကာထက်ထူးပြီး သတ္တိရှိသူ မဟုတ်။ တစ်ခါတစ်ရုံကျတော့လည်း အဲသည်လို ကိုယ်မတော်သည့်ကိစ္စအတွက် အနာဂတ် ကြံတွေ့ရနိုင်မည့် အန္တရာယ်တွေ၊ အခက်အခဲ တွေကို ကြိုတင်မြင်ယောင်တတ်လွန်းသော ကျွန်တော့စိတ်ကူးညာ၏ကို ကျွန်တော် အပြစ်တင်မိ တတ်သည်။ ထိုကြောင့် ကျွန်တော့စိတ်ကို သိပ်ဝေးဝေးလံလံတွေ လျှောက်မတွေးနဲ့၊ နောက်တစ်မိုင် အတွက်ကိုပဲ စဉ်းစားဟု မကြာခဏ သတိပေးထိန်းချုပ်ရတတ်ပါသည်။

ဤသည်က ကာယစမ်းအား စိုက်ထုတ်ရသည့် အရေးကိစ္စများမှ မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော် လက်ငင်းဝင်ငွေရနေသည့် အလုပ်ကို စွန်လွှတ်ကာ စာလုံးရေနှစ်သိန်းခွဲမျှရှိမည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ပြုစုသော အလုပ်ကြီးတစ်ခုကို သွားစမိသည့်အခါဌ္ဌားလည်း ရှုံးတစ်မိုင်အတွက်သာ စဉ်းစားသော စိတ်ဓာတ်ကို အားကိုးပြုခဲ့ရပါသည်။

စာတစ်အုပ်လုံးအတွက်ကိုသာ ခေါင်းထဲ အမြဲထည့်ထားမိနေမည်ဆိုက စာရေးသူတစ်ဦး အဖြစ် ကျွန်တော့တစ်သက်များ အများဆုံး ဂုဏ်ယူစရာဖြစ်ခဲ့သည့် ဤစာအုပ်ကြီးကို တစ်ဝက် တစ်ပျက်မျှနှင့်ပင် ကျွန်တော် စွန်လွှတ်ခဲ့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတော့ ကျွန်တော်က တစ်အုပ်လုံး မဆိုထားနှင့် တစ်ခန်းအတွက်မျှပင် မတွေး၊ တစ်မျက်နှာဟူ၍ပင် မစဉ်းစား၊ နောက်ထပ် စာတစ်ပိုဒ် ဆိုတာလောက်သာ အာရုံပြနိုင်ဖို့ ကျွန်တော် အားထုတ်ခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ခြောက်လလုံးလုံး ကျွန်တော် ဘေးဘီမကြည့်ဘဲ စာတစ်ပိုဒ်ပြီး တစ်ပိုဒ်ကိုသာ အားထုတ်ရေးသားခဲ့ရာ နောက်ဆုံးတော့ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ် သူအလိုအလျောက် ရေးသားပြီးစီးသွားခဲ့ပါသည်။

အလားတူပင် လွန်ခဲ့သောနှစ်အတန်ကြာက စတင်ကာ အသံလွှင့်ရုံးအတွက် နေစဉ် ရေးသား လွှင့်ထုတ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ယနေ့ ပြန်လည်ရေတွက်ကြည့်သည့်အခါဌ္ဌား ကျွန်တော်ရေးခဲ့သည့် ထုတ်လွှင့်စာ (script) စုစုပေါင်းမှာ နှစ်ထောင်ကျော်မျှ ရှိခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အကယ်၍သာ အစပထမတွင် အသံလွှင့်ရုံးက ကျွန်တော့အား ထုတ်လွှင့်စာ ပုဒ်ရေ ၂၀၀၀ ရေးပေးရန် စာချုပ်, ချုပ်ပါဆိုက သည်လောက်ကြီးမားသောတာဝန်ကို ကျွန်တော် ထမ်းဆောင်နိုင်မည်မဟုတ် ဟူ၍ ငြင်းပယ်ခဲ့မည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် သူတိုက ကျွန်တော့အား တစ်ပုဒ်သာ ရေးခိုင်းခဲ့သည်။ ထိုနောက်မှ တစ်ပုဒ်၊ ပြီးတော့ နောက်တစ်ပုဒ်။ အဲသည်လောက်ပဲ ကျွန်တော်လုပ်ခဲ့ရသည်။

* * * * *

[ရည်သွန်း။။ Advice - Reader's Digest, November 1957]

(၂၀)

ဒေါက်ဂလပ် (ခ) ဟတ်တလေ

(W.Douglas Hartley)

ဝန်းပုပညာရှင်။

မည်သည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမျိုးမဆို လုံးဝ ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ မရနိုင်တော့ဟူသည် မရှိ။ မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်မည်ဟူသော ပြတ်သားနိုင်မာသည့် စိတ်ဒဲ့၏ တန်ခိုးစွမ်းအားဖြင့် အဲသည့် ဆုံးရှုံးမှုကို အောင်မြှင့်မှုသို့တက်လှမ်းရာ လျေကားထံအဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်သည်။

“ အောင်မြှင့်မှုနှင့် ရှုံးနိုင်မှုကြေားမာ ပါးလျားသွား စဉ်း ”

ကျွန်တော့အဖို့မူ ကျွန်တော်ငယ်စဉ် ပန်းပုဆရာလေးဘဝနှင့် ပထမဆုံး ပုံတူရပ်တုတစ်ခု လက်ခံပြုလုပ်စဉ်က အတွေ့အကြော်လောက် မမေ့နိုင်စရာဖြစ်ပ်မျိုး ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်တော့။

အောင်မြှင့်မှုနှင့် ရှုံးနိုင်မှုကြေားမှာ ဘယ်လောက်မှ ကြီးကြီးမားမား စဉ်းခြားထားခြင်း မရှိဆိုတာ အဲသည်တုန်းက စတင်၍ ကျွန်တော် သိမြင်ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်မှ ပြန်ရောက်စဲ။ အိမ်မှာ ဆယ်ရက်ခန့်နေဖြီးလျှင် နောက်တက္ကသိုလ်တစ်ခုသို့ နွေးသင်တန်းသွားတက်ရန် စီစဉ်ထားသည်။

စင်စစ် အိမ်မှာနေရသည့် ရက်ပိုင်းအတွင်း ဘာမှုမလုပ်ဘဲ အေးအေးဆေးဆေးနေဖို့ ကောင်းသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်မနေ။ သည်ရက်အတွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့မြဲက ပုံတူရပ်တု ထုလောက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ယောက် ရွှေးချယ်ကာ ကိုယ်တစ်ပိုင်းရုပ်တုတစ်ခု ထုလုပ်ရန် ကျွန်တော်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အနုပညာလောကမှ အခြားမည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမဆို မေးကြည့်လျှင် သည်လိုအလုပ်မျိုးတစ်ခု ဆယ်ရက်နှင့်ပြီးအောင် တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ဖို့ ဆိုသည်မှာ အတင့်ရဲလွန်းသော လုပ်ရပ်တစ်ခုပဲဟု မြင်ကြမှာ သေချာသည်။ သို့သော ဘယ်လောက် ရဲလွန်း ရမ်းလွန်းခဲ့သည်ဆိုတာကို နောက်နှစ်လ လောက်ကြာတော့မှ ကျွန်ုတ်ကောင်းကောင်းကြိုး သိမြင်ခဲ့ရပါသည်။

မြို့၌ ထင်ရှားအရေးပါသူ အတော်များများကို စဉ်းစားသုံးသပ်ပြီးနောက် ကျ၍၊ ဂျို့၊ နေ့ဗုံလစ် အမည်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြိုးအား ကျွန်ုတ် ရွှေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ သူက နေ့ဗုံလစ်-စပတ် စက်မှုလုပ်ငန်းကြိုး၏ ဘုတ်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်၍ ငယ်စဉ်ကတည်းက ကျွန်ုတ် လေးစားအားကျခဲ့သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

သူ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား မစွဲတာနေ့ဗုံလစ်အတွက် ကိုယ်တစ်ပိုင်းပုံတူ ကြားရှုပ် တစ်ခုကို လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးကြမည်ဆိုလျှင် သူအပေါ် ငှါးတို့၏ လေးစားခင်မင်မှုကို ပို၍ အထင်အရှားပြသရာရောက်မည်ဟု ကျွန်ုတ် အကြံဥက္ကဋ္ဌပေးသည့်အခါ သူတို့သဘောကျွောက်သည်။

သို့နှင့် နောက်လေးရက်အကြာမှာပင် မစွဲတာနေ့ဗုံလစ်က ကျွန်ုတ် ပန်းပုထုနိုင်ရန်အတွက် ပထမအကြိမ် နှစ်နာရီကြာမျှ ထိုင်ပေးရန် ရက်ချိန်းပေးခဲ့သည်။

သူနှင့်ကျွန်ုတ် စတွေ့ကြသည့်အချိန် ဘယ်သူပို၍ စိတ်လှပ်ရှုံးနေသလဲ ခွဲခြားရန်ပင် အတော်ခက်သည်။ သူက ကျွန်ုတ် သူမျက်နှာပေါ် ပလတ်စတာအစိုးတွေ အုံပြီး ပုံစံယူလိမ့်မည် အထင်နှင့် စိုးရိမ်နေသည်။ ကျွန်ုတ်ကလည်း တကယ် နဖူးတွေ့ဒုးတွေ့တွေ့တော့မှ သည်ပုံကို ငါ ခုနှစ်ရက်နှင့်ပြီးအောင် ဖန်တီးနိုင်ပါမလားဟု တွေးပူလာသည်။ မစွဲတာနေ့ဗုံလစ်ကတော့ သူမျက်နှာပေါ် ပလတ်စတာတွေ ကပ်မှာမဟုတ်ကြောင်း သိသည့်အခါ သက်သောင့်သက်သာ ဖြစ်သွားသည်။

ပုံတူရပ်,ထုသည့်အခါ ဦးစွာပထမပြုလုပ်ရသည်က ပုံကြမ်းလောင်းရခြင်း ဖြစ်သည်။ အချိုးအစားကိုက်ညီအောင် ဦးခေါင်းပုံစံပေါ်လာအောင် မြေစေးနှင့် တည်ဆောက်ယူရသည်။ ပထမနေ့ ထွက်လာသည့် အခြေခံပုံစံက မဆိုး။

နောက်တစ်ကြိမ်ထိုင်သည့်အခါ ရှိပြီးအခြေခံပုံပေါ်မှာ မြေစေးတွေ အနည်းငယ်စီ ဖြည့်ယင်း ဖို့ယင်း နှာခေါင်း၊ မျက်စီ၊ ပါးစပ်နှင့် ဆံပင်ပုံစံတွေ ပေါ်လာအောင် ဖော်ယူညိုယူသည်။ တဖြည့်းဖြည့်း ကျွန်ုတ်ရပ်တူက အပြင်မှ သက်ရှိလူ၏ အသွင်သဏ္ဌာန်တွေနှင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း တူလာသည်။ သို့သော အကိုအစိတ်အပိုင်းတွေအားလုံး ပြည့်စုံပြီးသည့်နောက် အချောကိုင်ရသည့် အပိုင်းမှာ လုပ်ငန်းက အလွန်နေးကွေးလေ့ရှိသည်။ ပြီး ခက်လည်း ပိုခက်ခဲ့သည်။

တတိယအကြိမ် ထိုင်သည့်အခါးမူ သည်ရပ်တုကို အချိန်မီ ပြီးနိုင်ပါမလားဟု ကျွန်တော် တွေးမိစပြုလာသည်။ မြန်မြန်ပြီးစီးအောင် ကျွန်တော်ကြိုးစား၍ လုပ်သည်။ တစ်နာရီခဲ့မျှ ကြာသော အခါ ရပ်တုက ဘေးတိုက်အနေအထား၌ စိတ်တိုင်းကျနိုးပါး ကောင်းသွားသည်။ သို့သော် ရှုံးတည့်တည့်မှ ကြည့်လျင်ကား လုံးဝ နေရာမကျုံ။ ကျွန်တော် စိုးရိမ်ပူပန်စွာနှင့်ပင် အိမ်ပြန်လာ ခဲ့သည်။

တန်လံ့နေ့မှာ နှစ်နာရီထိုင်သည်။ ဒါ က နောက်ဆုံးအကြိမ်။ ကျွန်တော် အသည်းအသန် ဆိုရလောက်အောင် အချိန်လုပြီး အလုပ်လုပ်ရသည်။

သည်အချိန်အတွင်း ရှုံးဘက်ကကြည့်၍ မတူတာကို အတော်ကြီး နီးစပ်တူညီအောင် ကျွန်တော် ပြုပြင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ရပ်တုတစ်ခုဆိုသည်က အပေါ်ယံ ဆင်တူနေရုံနှင့် မပြီး၊ လူပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ဓာတ်စရိတ်ကိုလည်း ဖော်နိုင်ဖို့လိုသည်။ ကျွန်တော်ရပ်တုမှာ မစွဲတာနေ့ဗုံးလတ်၏ အနေဖြတ်ကို မမြင်ရသေးဟု ကျွန်တော် ခံစားနေမိသည်။ အချိန်ကလည်း မရှိတော့။

သို့နှင့် မစွဲတာနေ့ဗုံးလတ်က သူ၏ ပုံတူရပ်တုတွင် သူစရိတ်လက္ခဏာများ ဖြည့်သွင်းပေးနိုင်ရန်အတွက် ညာရှင်လ ကျွန်တော် ကျောင်းပိတ်၍ အိမ်ပြန်လာသည့်အချိန်တွင် နောက်ဆုံး တစ်ကြိမ် ထပ်၍ထိုင်ပေးရန် သဘောတူလိုက်ပါသည်။ ပြီးစီးသွားသည့် ကိုယ်တစ်ပိုင်းပုံကလေးကို ကျွန်တော်ထိုးအိမ်က မြတိက်ခန်းထဲတွင် သိမ်းဆည်းကာ ညစ်ပေခြောက်သွေ့ပြီး မြေဇားတွေ မာခဲမသွားစေရန်အတွက် အရုပ်ပေါ်ကအုပ်ထားသည့် အဝတ်စုတ်ကို အခါအားလျှော်စွာ ရေဆွတ် ပေးရန် အဖွေအား မှာခဲ့သည်။

နောက်နှစ်လအကြာမှာ ကျွန်တော် ပြန်ရောက်လာခဲ့သည်။ အိမ်ထဲ လုမ်းဝင်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အဆင်မပြေတာ တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်နေပြီဆိုတာ ကျွန်တော်သိလိုက်သည်။

“ ခေါင်းကြီးက ဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲမသိဘူး၊ သား ကြည့်စမ်းပါ။ ” အဖောက ဆိုသည်။

အဖွေနောက်က စိတ်ပူပန်စွာနှင့် ကျွန်တော် လိုက်သွားသည်။ ကျွန်တော်ဖန်တီးခဲ့သည့် မစွဲတာနေ့ဗုံးလတ် ပုံတူရပ်တုက သုံးပိုင်းပဲကာ ရပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်နေသည်။ မျက်နှာက ပြားနေသည်။ နားတစ်ဖက် မရှိတော့။ ဦးခေါင်း ညာဘက်တစ်ခြမ်းက ဓားနှင့် လိုးထားသလို အလွှာလိုက် ပဲကျနေသည်။

ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်သွားရသလဲ ကျွန်တော်သိလိုက်ပါသည်။ ရေဆွတ်တာ များသွားခြင်း ပင်။ မြေဇားတွေ ရေစိုလွန်းတော့ သူအလေးချိန်နှင့်သူ အိပြီး ပဲကျသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်

ပထမဆုံး အပ်ထည်လက်ရာကား ယခုတော့ မအောင်မြင်သော မြေစေး အစုအဝေးများ ဖြစ်လျက် ရှိချေပြီ။

ကျွန်တော် အကြီးအကျယ် ဒေါသလည်းထွက် ရှုက်လည်းရှက် စိတ်လည်း ပျက်သွားသည်။ သေတ္တာတစ်လုံးပေါ်ထိုင်ကာ ငါချလိုက်မိသည်။

ညဘက်ပိုင်းမှာလည်း ကျွန်တော်တို့တစ်အီမီတဲ့ မည်သူမျှ မပြီးချင်နိုင်ကြ။ နောက်တော့ ညည့်ခန်းထဲမှာ ထိုင်မှုပိုင်နေသည့် ကျွန်တော့အနီးသို့ အမေ ရောက်လာသည်။ စာအုပ်စင်သို့သွားကာ စာတစ်အုပ်ဆွဲထုတ်လာ၏။ “သား ဒီစာအုပ် ဖတ်ဖူးလား” ဟု မေးသည်။

“ ကျွန်တော် စာအုပ်အကြောင်း မပြောချင်ဘူး အမေ ကျွန်တော့မှာ အခု ဘေးကျပ်နံကျပ် ဖြစ်နေပြီ၊ ဒီကိစ္စ ဘယ်လိုအက်လုပ်မလဲ စဉ်းစားရှိုးမယ် ”

“ ဒါ သောမက်(စ)ကာလိုင်ရဲ့ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးသမိုင်းစာအုပ် သား ” ကျွန်တော့ စကားအဆုံးမှာ အမေဆက်ပြောသည်။ “ အမေတို့ဘာသာစကားနဲ့ရှိတဲ့ စာအုပ်တွေထဲမှာ အကြီးအကျယ်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်လို့ ဆိုနိုင်တယ် ” အမေ ကျွန်တော့ကို ကြင်နာစွာ ကြည့်နေသည်။

“ အဲဒါ ကျွန်တော်နဲ့ ဘာဆိုင်သလဲ အမေ ”

“ မဆိုင်ချင်လဲ မဆိုင်ဘူးပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ အများကြီးလဲဆိုင်လို့ရတယ် သား၊ ကာလိုင်ဟာ အဲဒီစာအုပ်ကို ပထမပိုင်းရေးပြီးပြီးချင်းပဲ သူမိတ်ဆွေ ရွှေနစ်တူးဝပ်မေးလ်ကို ဖတ်ခိုင်းတယ်၊ မေးလ်က အဲဒီစာမူဗြီးကို မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ငှားလို့ လက်ဆင့်ကမ်းလိုက်တယ်၊ အဲဒီမိတ်ဆွေရဲ့ အိမ်မှာ အိမ်ဖော်လုပ်တဲ့မိန်းမက ဒီစာမူကို ရေးပြီးစက္ကားဟောင်းတွေ အမှိုက်ဟောင်းတွေဆိုပြီး မီးပို့ထဲ ထည့်ပစ်လိုက်တယ်၊ လပေါင်းများစွာ ဒါမှမဟုတ် နှစ်နဲ့တောင်ချိုကောင်းချိုမယ့် အလုပ်တစ်ခု ပြောဖြစ်သွားတယ်၊ ကာလိုင်ဆီမှာ ဒီစာအုပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘာမှတ်စုံမှတ်တမ်းမှ မကျွန်ရစ် ဘူး ”

“ အဲဒီတော့ ကာလိုင် ဘာလုပ်လဲ ” ကျွန်တော် မေးသည်။

“ သူ လုပ်နိုင်တာ တစ်ခုတည်းရှိတာပဲ၊ သူ ဒီစာအုပ်ကို အစအဆုံး ပြန်ရေးတယ်၊ ဒီအခါမှာ မူလရေးစဉ်ကထက် အများကြီး တို့တောင်းတဲ့အချိန်အတွင်းမှာ ပြီးစီးသွားတယ် ”

“ မှတ်စုံတွေ မရှိဘဲ ဘယ်လိုရေးသလဲ ”

“ စာအုပ်တစ်အုပ်လုံးက သူခေါင်းထဲမှာ ရှိနေသေးတာကိုး၊ သူအလုပ်က ခေါင်းထဲရှိတာ စာရွက်ပေါ် ပြန်တင်ရုံးပော့ ”

အမေ ကာလိုင့်စာအုပ်ကို စင်မှာ ပြန်တင်ထားလိုက်ပြီး မီးဖိုချောင်ထဲ ဝင်သွားသည်။

အတော်လေးကြောလျှင်ပင် ကျွန်တော် မြေတိုက်ခန်းထဲဝင်ကာ အားကြိုးမာန်တက် အလုပ် စတင်သည်။ မူလပုံစံဟောင်း အကြွင်းအကျွန်ကို ရေနည်းနည်းခြောက်အောင် လုပ်ပြီးနောက် ရုပ်တုကို ပြန်လည်တည်ဆောက်သည်။ တဖြည်းဖြည်း နိုင်ပုံ ပြန်ပေါ်လာသည်။ လုပ်ယင်း လုပ်ယင်းပင် ကျွန်တော့လက်တွေက ယခင် သူတို့လုပ်ခဲ့ရသည့် လုပ်ငန်းအသေးစိတ်တွေကို ပြန်မှတ်မိလာပုံရသည်။ ပထမအကြိမ်က ကျွန်တော် မှား၍ ပြန်ပြင်ရတာတွေ ယခုအကြိမ်မှာ ရှောင်နိုင်ခဲ့သည်။

နောက်တစ်နေ့မနက် ကျွန်တော်ဆက်လုပ်သည်။ ညွှန်က်ပိုင်းလောက် ရောက်သည့်အခါ တွင်ကား လွှန်ခဲ့သည့်နှစ်လက ရှိခဲ့သည့် အနေအထားအတိုင်း ကျွန်တော် ပြန်၍ရလေသည်။

နောက်တစ်ရက်နှစ်ရက်မှာ ကျွန်တော်နှင့် မစွဲတာနေ့ဗုံလစ် နောက်ဆုံး အပြီးသတ် ထိုင်ရန် အတွက် တွေ့ဆုံးကြလေသည်။ ရုပ်တုဦးခေါင်းပေါ် ခြေထားသည့် အဝတ်စကို ခွာလိုက်ပြီးနောက် သူမျှက်နှာကို ဂရှိခိုက် အကဲခတ်ကြည့်သည်။

“ နည်းနည်း ပြင်လိုက်တယ်ထင်တယ်၊ ဟုတ်ရဲ့လား ” သူက မေးသည်။

“ ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျာ ”

“ ကျွန်တော်တော့ အယင်ထက် ပိုကောင်းသွားတယ် ထင်တာပဲ၊ ပိုအသက်ဝင်လာတယ်၊ အမူအရာလဲ နည်းနည်းပိုပါလာတယ်ထင်တယ်၊ ကျွန်တော်တော့ ထပ်လုပ်ဖို့တောင် လိုမယ်မထင် တော့ဘူး ”

မယုံကြည်နိုင်စရာပင်။ ဒုတိယလက်ရာက ပထမထက် ပိုကောင်းနေခဲ့သည်။ သည်လက်ရာ ကို ပုံယူပြီး ကြေးသွန်းသည်။ ပြီးလျှင် စက်ရုံးမြည့်ခန်းနံရုံမှာ သူအတွက် နေရာကလေးပြုလုပ်ပြီး ထားရှိလေသည်။

သည်ရုပ်တုက ကျွန်တော့အဖို့ တစ်သက်မမေ့နိုင်သော ရုပ်တုတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ သည်ဟာကို စတင်စဉ်က ကျွန်တော်သည် ချာတိတ်၊ ပြီးစီးသည့်အချိန်မှာတော့ ကျွန်တော်က ရင့်ကျက်ပြည့်ဝသူ လူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

သည်အတိုင်းလုပ်ပါ ဟူ၍လည်း အတင်းတိုက်တွန်းမသွားသော အမော့အဆုံးအမမှနေ၍ လူတိုင်း မှတ်သားထားသင့်သော အသိတရားတစ်ခု ကျွန်တော် ရခဲ့သည်။

“ မည်သည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုမျိုးမဆို လုံးဝ ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ မရနိုင်တော့ဟူသည် မရှိ။ မဖြစ် ဖြစ်အောင်လုပ်မည် ဟူသော ပြတ်သားခိုင်မာသည့် စိတ်ခွဲ၏ တန်ခိုးစွမ်းအားဖြင့် အဲသည် ဆုံးရှုံးမှုကို အောင်မြင်မှုသို့ တက်လှမ်းရာ လျေကားထစ်အဖြစ် ပြောင်းလဲပစ်နိုင်သည် ” ဟူသော အချက်ပေတည်း။

[ရည်ညွှန်း။။ The Head I Almost Lost - Reader's Digest, August 1957]

(၂)

အန်ဒရေကော်စတီလန်နက် (၉)

Andre Kostelanetz (1901-1980)

ဂိတ်ပညာရှင်။

“မင်းဘဝအတွက် သင့်တော်မယ့် အာတိချုပ်ပင်ကလေးတွေ လိုအပြီ သူငယ်ချင်း”

*****

ပန်းချိုက်ရှိ မာတစ်(၁)က အာတိချုပ်ပင်ကလေးများကို သူအတွက် အားသစ်တွေ စိက်ကူး ဥာဏ်သစ်တွေ ဖြည့်တင်းရာတွေအဖြစ် တွေ့ရှိထားသည်။ အခြားသူများအနေနှင့်လည်း သည် အားသစ်ဥာဏ်သစ်တွေကို စာအပ်စာပေများ တွေ့ချင်တွေ့မည်။ လမ်းလျှောက်ခြင်းများ တွေ့ချင် တွေ့မည်....။

“ ဘဏ္ဍာကြံစရာ အိုလောစ်ကဏ္ဍားများ ”

ကျွန်တော်ဘဝအတွက် အကောင်းဆုံး အကြံပေးစကားကို ကျွန်တော်တို့ခေတ်၏ အကြီးကျယ်ဆုံး ပန်းချီကျော်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဟင်နရီမာတစ်(၁)ထံမှ ကျွန်တော် ကားနာရရှိခဲ့ပါသည်။

အဲသည်နောက ဗင်းနစ်မြို့ရှိ တည်းခိုရာဟိုတယ်မှာ တစ်မနက်လုံး ဒေါင်ချာစိုင်းအောင် ကျွန်တော် အလုပ်ရှုပ်နေခဲ့သည်။

သံစုတီးပိုင်းအတွက် တီးကွက်တွေရေးထားသည့် စာရွက်စာတမ်းတွေ သားရေအိတ်တစ်လုံး လုံး ပျောက်သွားသည်။ အကြီးအကျယ်ပြသုနာ။ မနက်ပိုင်းချိန်းထားသည့် အလုပ်တွေကလည်း မနည်း။ တစ်ကိုယ်တော်တင်ဆက်မည့် စန္ဒရားဆရာနှင့် ရီဟာယော်လုပ်ရသည်။ အင်တာဗျားတစ်ခု လက်ခံတွေ့ဆုံးရသည်။ တယ်လီဖုန်းတွေကလည်း တရွမ်ဂမ်း။ သည်ကြားထဲ ရှုံးဆက်လုပ်ရမည့် အစီအစဉ်တွေအတွက် ဆွေးနွေးရ၊ ညီနှင့်းရတာတွေကလည်း အများကြီး။

နိ (၁) မြို့မှာရှိသည့် မာတစ်(၁)၏ အိမ်ရောက်တော့ သူနှင့်ချိန်းထားသည့် အချိန်ထက် အတော်ကြီး နောက်ကျနေဖြီ။ လူကလည်း ခြေကုန်လက်ပန်းကျနေဖြီ။ တစ်မနက်စာ ကြိုရသည့် ကျွန်တော်ဒုက္ခတွေ သောကတွေအကြောင်း ပြောပြတော့ မာတစ် (၁) က ပြီး၍ နားထောင်နေသည်။ သူက သဘောကောင်းသူ၊ အမြဲသွက်လက်တက်ကြနေတက်သူဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်စကားဆုံးတော့ သူက အဓိပ္ပာယ်ဖော်ရခက်သော အပြီးကလေးနှင့် စကားတစ်ခွန်းဆိုသည်။

“ သူငယ်ချင်း မင်းဘဝအတွက် သင့်တော်တဲ့ အာတီချုပ်ကလေးတွေ ရှာဖို့ လိုနေဖြီ ” ဟူ၍။

အကျိုးအကြောင်း အဆက်အစပ်မရှိသည့် သူစကားအတွက် ကျွန်တော် အံ့ဩသွားသည်။ ဘာမှ နားမလည်နိုင်ပါလားဟူသော အမူအရာမျိုး ကျွန်တော်ပြမိသည်။ (အာတီချုပ်ဆိုသည်က ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်တစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ အဝါရောင်ပန်းကလေးတွေ ပွင့်သည်။ ရူးကလေးတွေ လည်း ရှိသည်။) မာတစ် (၁) က ဘာမှမပြော၊ သူနောက်လိုက်ခဲ့ရန်သာ မေးဆတ်ပြပြီး အိမ်ပြင်ဘက် ခေါ်သွားသည်။ ပန်းခြံထဲ ဖြတ်လျှောက်လာပြီး အာတီချုပ်ပင်များ ရှုံးမှာ ရပ်သည်။

“ မနက်ခင်းတိုင်း - ငါ အလုပ် အတော်လေးလုပ်ပြီးပြီဆိုရင် ဒီနားလာလေ့ရှိတယ်၊ ပြီးတော့ ဒီအပင်တွေ အရွက်တွေအပေါ် အလင်းရောင်ကစားပုံ အရိပ်ကျပုံတွေကို ကြည့်နေတာပဲ။ အခုဆိုရင် ငါဆွဲလာတာ ပန်းချိကားပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်ရှိပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒီကိုလာတိုင်း အရောင်အတွဲ အစပ် အသစ်တွေ အဆင်ပုံစံအဆန်းအပြားတွေ ထပ်ထပ်ပြီး တွေ့နေရတာချည်းပဲ၊ နေ့တိုင်း ငါ ဒီအလုပ်ကို ဘုရားဝတ်တာက်သလို မပျက်မကွက်လုပ်တယ်၊ ဒီအချိန်မှာ ငါကို ဘယ်သူမှ ဘာကိစ္စနဲ့မှ လာပြီး မနောင့်ယှက်နဲ့လို မှာထားတယ်၊ ဒါ ငါအတွက် အသစ်အဆန်းတွေ ရှာဖွေတွေရှိတဲ့အချိန်ပဲ၊ အမြင်သစ် အတွေးသစ် အာရုံသစ်တွေ ရတယ်၊ လိုအပ်တဲ့ အပန်းဖြေမှုလဲရတယ်၊ ကိုယ့်အလုပ်ကို ကိုယ် အမြဲရှုထောင့် အသစ်အသစ်တွေနဲ့ မြင်နိုင်ခွင့်ရနေတယ် ”

သူစကားတွေက ကျွန်တော့ခေါင်းထဲ အားပြင်းပြင်းနှင့် ရိုက်ခတ်ဝင်ရောက်သွားသည်။ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းမှာ ကျွန်တဲ့အရာတွေအားလုံးကို မမြင်မကြား မေ့လျော့ထားကာ ပြဿနာမပွား စေမည့် အခြားတစ်စုံတစ်ရာကို တရားမှတ်သလို အာရုံဝင်ဆင်ခြင်ဖို့ အချိန်ကလေး နည်းနည်းစီပေးထားရန်လိုကြောင်း မာတစ်(၁) ကျွန်တော့ကို သိမ်မွေ့စွာ တိုက်တွန်းပြောဆိုနေခြင်းပဲဟု ကျွန်တော် သဘောပေါက်သွားသည်။ လောင်မြိုက်ကုန်ဆုံးသွားသော စိတ်ဓာတ်လောင်စာတွေကို ပြန်လည်ဖြည့်တင်းပေးနိုင်ရန်အတွက် အခါအားလျော့စွာ ရပ်နားပေးတတ်သည့် ဉာဏ်သတိလေး ရှိရမည်။ သို့မဟုတ်လျှင် အတွေးအကြံတွေ ညိုးနှစ်းသလို လုပ်ဆောင်ချက်တွေလည်း သစ်လွင်လန်းဆန်းခြင်း ကင်းမဲ့သွားလိမ့်မည်ဟု သူဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အဲသည်နေ့က စတင်ကာ ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော့ဘဝအတွက် အားသစ်လောင်းပေးမည့် “ အာတိချုပ် ” တွေ နေရာအမျိုးမျိုးမှာ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ရှာဖွေခဲ့ပါသည်။ သည်ဟာတွေ ထဲမှာ နာရီပေါင်းများစွာကြာအောင် ကျွန်တော် မြှုပ်နှံနေမိတတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရုံမှု သည်ဟာတွေ ကို စွဲ့နှင့်ဆင်ခြင်ယင်း ရက်တွေပင် ကူးပြောင်းသွားတတ်သည်။ သို့သော် သည်အတွက် အုံအားသင့် စရာ အကျိုးရလဒ်တွေ ကျွန်တော် ရရှိခဲ့စားနိုင်ခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာက ကျွန်တော် တောင်အမေရိကဘက်သို့ ဖျော်ဖြေရေးခရီး ထွက်ရန် စီစဉ်သည့်အခါ စပိန်စကားကို ကြိုတင်၍ သင်ရပါသည်။ ကျွန်တော်က ပြင်သစ်နှင့် အီတလီ ဘာသာနှစ်ခုကို ကျမ်းကျမ်းကျင်ကျင် ပြောဆိုနိုင်ပြီးဖြစ်ရာ စပိန်ကိုလည်း အလွယ်တကူ တတ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားခဲ့သည်။ သို့သော် သည်ဘာသာက ကျွန်တော် အလျင်စလိုနှင့် အတင်းကြိုးစားလေ ပို့၍ဖမ်းဆုပ်ရ ခက်လေ ဖြစ်နေသည်။

သည်အချိန်မှာ မာတစ်(စ)နှင့် တွေ့တုန်းက သူ့ပြောခဲ့သည့်စကားကို သွားသတိရကာ စာအုပ်တွေ ကျွန်တော် အသာခေါက်သိမ်းထားလိုက်သည်။ ရက်သတ္တန္တစ်ပတ်လောက် ကြာအောင် မာတစ် (စ) နည်းအတိုင်း နေလိုက်ပြီးတော့မှ ယခင် မကြည့်ရသေးသည့် သင်ခန်းစာ အသစ်တစ်ခုမှ ပြန်စ၊ ဂိုင်သည့်အခါ အကျိုးသက်ရောက်မှုက အံ့ဩစရာ။ သည်နှစ်ပတ်အတွင်းမှာ ကျွန်တော်နှင့် စပိန်ဘာသာအကြား ခြားထားသည့် ကန်လန်ကာကြီး ဖယ်ရှားပစ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားသည်။ ယခင်က ကျွန်တော်ဘယ်လိုမှ စမ်းမမိအောင် ရှုပ်ထွေးနေခဲ့သည့်ဝေါဟာရ စကားတွေ၊ သဒ္ဓါ စည်းမျဉ်းတွေ၊ စပိန်စကား၏ တစ်ဘာသာ ထူးခြားချက်ကလေးတွေက ယခုတော့ သူ့နေရာနှင့်သူ လျော့ခနဲ့ လျော့ခနဲ့ အံ့ဝင်ခွင့်ကျုံ ဖြစ်သွားသည်။

ကျွန်တော် “အာတိချုပ်” တွေနှင့် နေခဲ့သည့် ရက်သတ္တနှစ်ပတ်၏ စွမ်းဆောင်ချက်ပင် တည်း။

တခြားသူများနှင့်အတူ တွဲလုပ်ကိုင်ရသည့် အခါမျိုးတွင်လည်း ကျွန်တော်တို့နည်းတူသူတို့မှာပါ တစ်ကိုယ်တည်း ြိမ်းအေးစွာနေရသည့် အခိုက်အတန်လေးတွေ လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုမိတတ်ဖို့ လိုပါသည်။

မကြာခင်က ကျွန်တော့သံစုတီးပိုင်းတွင် ပြဿနာတစ်ခုကြိုသည်။ ရက်ပိုင်းအတွင်း
တင်ဆက်ရတော့မည့် ပွဲတစ်ခုအတွက် ရိုဟာပေါ်လုပ်ကြသည့်အခါ အဖွဲ့သားတရာ့က တေးသွား
တစ်ပုဒ်ကို အဆင်ပြေအောင် တီးမှုတ်မရ ဖြစ်နေသည်။ တေးသွားကလည်း အတော်လေးတော့
ခက်သည်။ သူတို့ကြိုးစားကြသည်။ သို့သော် မအောင်မြင်။ ထပ်တလဲလဲပြန်လုပ်သော်လည်း
ဘယ်လို့မှ အဆင်မပြနိုင်သည့်အခါ သည်လူတွေကို အတင်းဖို့ လေ့ကျင့်ခိုင်းရတာထက်
အခက်အခဲကိုရောင်ခွာကာ အနားယူလိုက်တာက ပို၍အကျိုးရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်
သဘောပေါက်လိုက်သည်။ သည်အပိုဒ်ကို ပွဲကျင်းပမည့်နေ့ နံနက်ပိုင်း ဝတ်စုံပြည့် လေ့ကျင့်သည့်
အခါတွင်မှ ပြန်တီးမှုတ်ကြမည်ဟု ရွှေဆိုင်းပစ်လိုက်သည်။

ဤသည်က စွန့်စားရသည့်သဘောတော့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အောင်မြင်ပါသည်။ အဲသည် အပိုင်းကို ရွှေဆိုင်းလိုက်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်း၌ စင်ပေါ်အထိတောက်လျှောက် အောင်မြင် အဆင်ပြ ရွောမွေ့သွားပါသည်။

စူးစမ်းလေ့လာအားကောင်းသော ပန်းချီကျော် မာတစ် (၁) က အမျိုးအမည် မထင်ရှားသည့် အာတိချုပ်ပင်ကလေးများကို သူ့အတွက် အားသစ်တွေ၊ စိတ်ကူးဉာဏ်အသစ်တွေ ဖြည့်တင်းရာ ဌာနအဖြစ် တွေ့ရှိထားသည်။ အခြားသူများအနေနှင့် သည်အားသစ် ဉာဏ်သစ်တွေကို စာအုပ်စာပေ မှာ တွေ့ချင်တွေ့မည်၊ လမ်းလျှောက်ခြင်းမှာ တွေ့ချင်တွေ့မည်။ ဂီတမှာ နှစ်များရင်း ရရှိချင်၊ ရရှိမည်။ မည့်သည့်နေရာမှ ရရှိတတ်သည်ဖြစ်စေ ကျွန်တော်တို့လည်း မာတစ် (၁) ကို အတုယူကာ နေစဉ် စိတ်ခွန်အားသစ် ဖြည့်တင်းသည့်အလုပ်ကို ကိုယ့်ပုံစံနှင့်ကိုယ် လေ့ကျင့် လုပ်ဆောင်ကြည့်ကြမည် ဆိုလျင် အကျိုးရှိမှာ မူချဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ဘဝတွေသည် ယခုထက်ပို၍ ကောင်းသောဘဝ၊ သာယာချမ်းမြေသော ဘဝများ ဖြစ်ကြပါလိမ့်မည်။ ကျွန်တော်တို့မှာရှိသည့် စွမ်းအားများကိုလည်း အပြည့်အဝ အထိရောက်ဆုံး အသုံးပြနိုင်ကြမည် သေခါးပေသည်။

*****

[ရည်ညွှန်း။ Advice - Reader's Digest, April 1957]

(JJ)

ရီဆာ စတီပင်(၁)

Rise Stevens (1913 -)

သဘင်ဂါတလောကမှ ကြယ်တစ်ပွင့်။

“သမီး၊ ကိုယ့်အားနည်းချက်ကို ကိုယ် ရဲရဲရင်ဆိုင်တက်တဲ့သတ္တိ မူးစမ်းပါ။
ကိုယ့်အားနည်းချက်ကို သိတက်ခြင်းသည်ပင်လျှင် အရည်အချင်း”

“ ကိုယ့် ဘဝနှင့်နာများအနေဖြင့် သိရှိ ပါ။ ”

ကျွန်မဘဝ၏ စိတ်မချမ်းမြော်ဆုံး အချိန်မျိုးမှာပင် တစ်သက်တာအတွက် အကောင်းဆုံး အကြံပေးချက်ကို ကျွန်မ ရရှိခဲ့သည်။ နာမည်ကျော် မက်ထရိပိုလီတန် အော်ပရာအဖွဲ့ကြီးက ပြုလုပ်သည့် အဆိုအက သရှပ်ဆောင်ရွေးပွဲတွင် အရေးနိမ့်ပြီးခါစအချိန်။ နယူးယောက်မြို့တော် အနောက် ဘာ၍ လမ်းရှိ အခန်းကျဉ်းလေးထဲတွင် ကျွန်မ ခေါင်းငါ်စိုက်ချလျက် ထိုင်နေမိသည်။ ခုလေးတင်ပင် မက်ထရိပိုလီတန်မှ အထွေထွေမန်နေဂျာ အက်ဒဝပ်ရွှေနှင့် ကျွန်မထံ ဖုန်းဆက် သည်။ “ငါ က မင်းရမယ် ထင်နေတာ၊ ဒါပေမဲ့ အခု အရွေးခံရတဲ့ ကောင်မလေးက အတွေ့အကြုံရှိတယ်က္ခ ” တဲ့။

သည်လောကထဲ ရောက်ဖို့အတွက် ဒေါ်လာတွေထောင်နဲ့ချိပြီး ဈေးကြားရင်းနှီးခဲ့ရသည်။ အခုတေဘာ့ သဲထဲရေသွားန်သလို ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ မျှော်လင့်ချက်တွေ ပျက်ပြားခဲ့ပြီ။ ကျွန်ုင်မအတွက် အနာဂတ်မရှုတေဘာ့သလို ခံစားရသည်။

ကျွန်မဆရာမ အင်နှစ်အင်ရှိနေလည်း အခန်းထဲမှာ ကျွန်မနှင့်အတူရှိနေသည်။ သို့သော် သူက ကျွန်မကြားချင်သည့်စကားမျိုး မပြော။ တကယ်ဆို ကျွန်မ ရသင့်သည်၊ ကျွန်မအသံက ဟိုကောင်မလေးထက် အများကြီးသာသည်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်က လုံးဝမတရား၊ အဆက်အသွယ် မကောင်း၍သာ ကျွန်မ မရခြင်းဖြစ်သည် ဆိုတာမျိုး သူပါးစပ်က တစ်ခွန်းမျှမထွက်။ ဘာတွေ လုပ်စရာရှိသည်၊ မနက်ဖြန်သင်ခန်းစာ ဘယ်အချိန်စမည် ဆိုတာတွေပဲ သူ ပြောနေသည်။

ପ୍ରିଁ:ଟେନ୍ ଜୁଝାଃଲିଫିଁ:ଗ୍ଯାମ୍ ପ୍ରତିପ୍ରତିଷ୍ଠାନାଃନାଃ ଠକାଃତାତ୍ତ୍ଵଶବ୍ଦିଃ ପ୍ରାପ୍ତିନିଧିଃ । “ ନାହିଁ
କିମ୍ବୁଅକାଃନିଧିଃଏକାକି କିମ୍ବୁ ରାତ୍ରିରାତିଶୀଳିତର୍ଯ୍ୟାନାଃପାଇଁ ” ହାର୍ଷିଣୀ ॥

သည်စကားကြားရသည့်အခါ ကျွန်မစိတ်ထဲ အတော်ကြီး ထိခိုက်နာကျင်သွားမိသည်။ အခုလိုအချိန်မျိုးမှာ အားမပေးမည့်အပြင် ကိုယ့်အားနည်းချက် ကိုယ်ကြည့်ဖို့များ ပြောသွားလိုက်သေးဟူ၍ စိတ်နာနာနှင့် တွေးလိုက်မိသေးသည်။

သို့သော် တကယ်လက်တွေ့မှာတော့ ဆရာမအင်နာ၏ အဲသည် စကားတစ်ခွန်းက နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်ုမာဝတစ်လျှောက်လုံးကို ထိန်းကျောင်းစောင့်ရောက်သွားခဲ့ပါသည်။

အဲသည်နေက ကိုယ့်ကိုကိုယ် သနားကရဏာတွေပွားကာ တစ်ကိုယ်တည်း ကျိုတ်ဆွဲး နေချင်သည့် ကျွန်းမထံ သူ့စကားသံတွေ ထပ်ပြန်တလဲလဲ ရောက်လာနေခဲ့သည်။ ဉာဏ်တွင်လည်း မအိပ်နိုင်၊ သည်စကားတွေက လူပ်နှီးနေသည်။ နောက်ဆုံးတော့ ထထိုင်ကာ ကိုယ့်ဘက်က ဘာတွေချို့ယွင်းခဲ့သလဲ၊ ကိုယ့်မှာ ဘာအားနည်းချက်တွေ ရှိနေသလဲဆိုတာ စွဲစွဲစပ်စပ် ဆင်ခြင် ကြည့်မိရတော့သည်။

“ငါ ဘာကြောင့် မအောင်မြင်သလဲ” “နောက်တစ်ကြိမ်မှာ အောင်မြင်ချင်ရင် ဘာတွေ ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ” ကိုယ့်ကိုကိုယ် မေးခွန်းတွေ မေးသည်။ သည်တော့မှ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ကိုယ့်အားနည်းချက်တွေကို ကိုယ်မြင်လာသည်။ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဝန်ခံမိလာသည်။ ကျွန်းမအသံက တကယ်တမ်း လိုသလောက်မရသေး။ တချို့နေရာတွေမှာ အသံသိပ်မမိချင်။ ပြီး ဘာသာစကားနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းနည်းအားနည်းတာ ရှိသည်။ ဒါကို ပြုပြင်ရှုံးမည်။ ပြီး သည့်ထက် နေရာများများ မှာ ဝင်ပါနိုင်အောင် ဆိုနိုင်အောင် သင်ဖို့လိုသေးသည်။

သည်လိုမြင်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းမှာတော့ ကျွန်းမ လပေါင်းများစွာကြောအောင် နေစဉ် ရှစ်နာရီမှ ဆယ်နာရီလောက်အထိ အပြင်းအထန် လေ့လာသည်။ အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်သည်။ ရှိဟာယောက်တွေ အကြိမ်ကြိမ်လုပ်သည်။

သည်ကာလ တစ်နေ့တွင် နယူးယောက်ရှိ နာမည်ကျော် ဂျိုးလိယဒ်ကျောင်း၌ ဂရိဒဏ္ဍာရီလာ ဂိုတာသမား အော်ဖိယပ်ဇာတ်ကို တင်ဆက်ကြသည့်အခါ အဓိကဇာတ်ဝင်တေးကို ကျွန်းမ သီဆိုရ သည်။ ပရီသတ်ထဲတွင် မက်ထရိုပိလီတန်မန်နေဂျာကြီး အက်ဒဝပ်ရွှေ့ဆင်လည်း ရှိနေရာ ကျွန်းမအဆိုကို ကြိုက်သွားသဖြင့် ပွဲအပြီးမှာလာ၍ သူတို့အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ရန် ကမ်းလှမ်းသည်။

ကျွန်းမ တကယ်ပင် ဝမ်းသာအားတက်ခဲ့ရပါသည်။ သို့သော် သူတို့နှင့် စာချုပ်ချုပ်ရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ ကျွန်းမ အဆင်သင့် မဖြစ်သေး၊ သင်စရာတွေ ရှိသေးသည်ဟု၍။

စင်စစ် အဲသည်အချိန်၌ ကျွန်းမမှာ ကြွေးတွေ ဒေါ်လာတစ်သောင်းကျော်လောက်ပင် တင်နေပြီ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆရာမကလည်း ကျွန်းမ၏ ရှေ့အလားအလာကို ယုံကြည်သည်။ ဥရောပသို့ သူကိုယ်တိုင် စရိတ်ခံပြီးခေါ်သွားသည်။ ချက်ကိုစလိုပ်ကိုးယားမြို့တော် ပရုံးရှိရှိ အော်ပရာ ဇာတ်ရုံတွင် ကျွန်းမ နှစ်နှစ်ခန်း သီဆိုကပြရသည်။ သည်မှာ လေ့ကျင့်သင်တန်းဆင်းနေသည့် သဘောဖြစ်ရာ တစ်ညနှင့်တစ်ည ခွင့်မထပ်စေဘဲ အခန်းအမျိုးမျိုး၊ တေးသွားအမျိုးမျိုး ဆိုရ ကရအောင် စီစဉ်သည်။

တချို့က ကျွန်မအား မက်ထရိပိလီတန်က ကမ်းလှမ်းစဉ် လက်မခံလိုက်သဖြင့် နောင် ဝင်ခွင့်ရတော့မည်မဟုတ်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ကျွန်မကတော့ အဲသည်လို မမြင်။ ကျွန်မကိုယ် ကျွန်မ အဆင်သင့်ဖြစ်ပြီဟု ယူဆသည့်အချိန်၌ ယုံကြည်စိတ်ပြည့်ဝစာနှင့်ပင် မက်ထရိပိလီတန်သို့ အလုပ်လျောက်ခဲ့သည်။ အရွေးချယ်ခံရပြီး မက်ထရိပိလီတန်ဘတ်ခုံပေါ် အောင်အောင်မြင်မြင် တက်လှမ်းဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာမအင်နာ၏ ထြေဝါဒကားက ကျွန်မ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဘဝတွင်လည်း သုံးသပ် ဆင်ခြင်မှ လိုအပ်သလို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူဗျားခဲ့သည်။

စောစောပိုင်း နှစ်ကာလများစွာပင် လူတွေနှင့်ဆက်ဆံရာ၌ ကျွန်မ မကျမ်းမကျင် အဆင်မပြု ဖြစ်နေခဲ့သည်။ အိမ်ရှင်အဖြစ်အညွှန်ခံရာမှာ ချောချောမွေ့မွေ့မရှိ။ သူများအိမ်မှာ အညွှန်သည်အဖြစ်လည်း ကောင်းစွာမနေတတ်။ ဘတ်ခုံပေါ်၍ရှိသည့် ရဲ့ဝံမှု၊ ကိုယ်ကိုကိုယ် ယုံကြည်စိတ်ချမှုတွေသည် နည်းနည်းစိမ်းသည့်လူများကြား ရောက်သွားသည့်အခါ ဘယ်ပျောက်ကုန်သည်မသိ။ ရိုးရိုး အာလာပသလ္လာပ စကားပြောရာမှာပင် အချိုးမကျချင်သည့်အတွက် ဇည်သည်တွေ ခွွဲတိုးခွကျ ဖြစ်ရတတ်သလို ကျွန်မတစ်ယောက်တည်း ကျွန်ရစ်သည့်အခါမှာလည်း စကားအပြောအဆို နေရာမကျခဲ့တာ၊ မပြောသင့်သည့်စကားတွေ ပြောမိခဲ့တာတွေအတွက် အကြီးအကျယ် စိတ်မချမ်း မသာ ဖြစ်မိရတတ်သည်။

နောက်တော့မှ သည်ကိစ္စတွင်လည်း ဆရာမထြေဝါဒကို အသုံးချနိုင်ပါသလားဟု သတိရကာ ကိုယ့်တစ်ယောက်တည်း ပထမဆုံးအကြိမ် ရင်ဖွင့်ဆွေးနေးဖွဲ့ လုပ်ကြည့်ဖြစ်သည်။ သည်တော့မှ သည်လို လူအနည်းငယ်အကြားမှာ ကျွန်မ အနေအထိုင် အဆင်မပြုဖြစ်နေရခြင်းသည် သာမန် အညွှန်ခေါ်စောင်အတွင်းမှာလည်း ကျွန်မက ဘတ်ခုံပေါ်မှာလို “စတား” တစ်ယောက် အနေအထားမျိုးရအောင် ကြိုးစားနေမိခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ကိုယ့်ဘာသာ သွားသဘောပေါက် လိုက်မိသည်။ ကိုယ်မစွမ်းတာကို စွမ်းသည် ထင်နေခြင်း။

သိပ်စကားတတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်က ရယ်စရာတစ်ခု ပြောလိုက်လျှင် ကျွန်မက အဲသည်ဟာကို နောက်ထပ် ဟာသလေးတစ်ခွန်းနှင့် အုပ်လိုက်ချင်သည်။ သို့သော် တကယ်လုပ်တော့ အဆင်မပြု။ ပြီး ကိုယ်လုံးဝမသိသည့် ဘာသာရပ်တွေ သူများပြောသည့်အခါ ကျွန်မလည်း နားလည်ကျမ်းဝင်သလို ဟန်ဆောင်မိတတ်သည်။ ကိုယ်ကိုကိုယ် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စိစစ်ဝေဖို့သည့်နောက်တွင် အမှန်အကန် သုံးသပ်မှတ်ချက်ချဖြစ်သည်။ ကျွန်မသည် ဟာသညာ၏ရွင်သူ

မဟုတ်၊ ပညာတတ်ကြီးလည်းမဟုတ်၊ အဆိုအကအနုပညာသမားသာ ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ အနုပညာ လုပ်ငန်းနယ်ပယ်၌သာ ကျွန်မ ထူးခြားအောင်မြင်နိုင်မည် ဟူ၍။

ကိုယ့်အကန်အသတ် ကိုယ့်အားနည်းချက်တွေ သိမြင်ပြီးသည့်နောက် စည့်ခံပွဲတွေမှာ အခြားသူများနှင့် တွေ့ဆုံးသည့်အခါ သူတစ်ပါး အထင်ကြီးအောင်ဟူ၍ စကားကြီးစကားကျယ်တွေ ပြောဖို့ ကျွန်မ မကြိုးစားတော့။ သူများပြောတာတွေသာ ဂရိစိုက် နားထောင်သည်။ မသိတာရှိလျှင် မေးသည်။ ကျွန်မမှာ သူတစ်ပါးတွေဆီက သင်ယူစရာအများကြီး ရှိပါသေးကလားဆိုတာ ကျွန်မ သိလာခဲ့သည်။ သူတို့အကြားမှာ ကျွန်မ လွှမ်းနိုင်ဖို့ မကြိုးစားတော့။ လိုအပ်သည့်အခငါး ဖြည့်စွက် ပြောဆိုနိုင်ဖို့လောက်သာ ကျွန်မ အလေးထားတော့သည်။ တဖည်းဖြည်း စည့်ခံပွဲများရှိ လူစိမ်းလှကျက်တွေကြားမှာ ကျွန်မ နွေးထွေးမှ ခင်မင်မှုများ ရရှိလာခဲ့သည်။

ကျွန်မကိုယ်ကျွန်မ သုံးသပ်ယင်း တွေ့ရှိလာခဲ့သည့် ကျွန်မ၏ နောက်ချို့ယွင်းချက်တစ်ခုက အကြောင်းကိစ္စကို သေသေချာချာ မစိစစ်မဝေဖန်ဘဲ အလွယ်တကူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမိတတ်သည့် အကျင့်ဖြစ်သည်။ အဲသည်လိုဆုံးဖြတ်ပြီး အဲသည်မှတ်ချက်အတိုင်း အမှန်ဟု ကျွန်မ စွဲနေတတ် မိသည်။ ပြီး ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ ဘာကိုမဆို အဖြူလား၊ အမည်းလား နှစ်ခုတည်းပဲ ခွဲခြားမိနေသည်။ ကိစ္စတစ်ခု သို့မဟုတ် လူတစ်ယောက်ကို ကျွန်မ ကြိုက်သည်ဆိုလျှင် လုံးလုံးလျားလျား၊ မကြိုက်ဘူးဆိုလျှင်လည်း လုံးဝ သွားရော ဆိုတာမျိုးဖြစ်နေတတ်သည်။

အဲဒါသည် ငါ၏အားနည်းချက်ပဲဟု ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်မိသည်နှင့်ပင် အမှားကို အမှန်ရောက်အောင် ပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျွန်မ ခင်ပွန်းသည်နှင့် ပေါင်းဖက်ခွင့်ရဲ့ခြင်းသည်လည်း အဲသည် အမှားပြင်ဆင်နိုင်ခဲ့ခြင်း၏ အကျိုးဆက်တစ်ခုဟု ဆိုရပါမည်။ ပထမအကြိမ် သူနှင့်တွေ့စဉ် က သူကို ကျွန်မ အကောင်းမမြင် အထင်မကြိုးခဲ့။ သို့သော် ကံအားလျှော့စွာ လူတစ်ယောက်ကို သေသေချာချာ မသိသေးဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက်မချမိဖို့ဆိုသည့် ကောင်းသောသတိလေး အဲသည်အချိန် ကပင် ကျွန်မမှာ ရှိနေခဲ့သည်။

လူအများစုတို့ပင် ကိုယ့်အရည်အချင်း ကိုယ့်အစွမ်းအစကို သိတတ် မြင်တတ်သော်လည်း ကိုယ့်အားနည်းချက်တွေကိုတော့ မသိကျိုးကျွန် ပြုမိတတ်ကြပါသည်။ စင်စစ် ဤသည်မှာလည်း လူသားဝတ်ခုသာပင် ဖြစ်ပါသည်။ အဲသည် အားနည်းသော သားဝတ်လေးကို ပြပြင်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည့် ဆရာမအင်နာ၏ ထိဝါဒကား တကယ်အားထုတ်လိုက်နာမှ တကယ် အကျိုးကျေးဇူး ခံစားရနိုင်သည့် ထိဝါဒထူးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ သူအဆုံးအမကြောင့် ကျွန်မချို့ယွင်း ချက်တွေကြောင့်ဖြစ်သည့် မအောင်မြင်မှု၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုများနှင့် ကင်းဝေးခဲ့ရသည်။

ဆရာမ၏ ထိပါဒစကားက စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ လိုက်နာအားထုတ်ကြည့်မည့်သူတိုင်းအတွက် အကျိုးထူးပေးမည့် စကားဟု ကျွန်မ ယုံကြည့်မိပါသည်။

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, August 1955]

(JR)

အော်လစ်မီယာ ဒဟက်မီလင်း

Olivia de Havilland (1916 -)

ဟောလိုဂုဏ်၏ ထိပ်တန်းရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်။

ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ အနေအထားအားလုံးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်ရမယ်။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသူဟာ တိုက်ပွဲတစ်ဝက် တိုက်ပြီးသူပဲ။

“ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းမှာ ”

ရှိတ်စပါးယား၏ “ နွေလယ်ညွှန်မက် ” အသေးပြုတော်တွင် ကျွန်မ ပါဝင်ခွင့်ရပြီးစက ဖြစ်ပါသည်။ ဘတ်က နွေရာသီအပျော်တမ်းောတ်။ ကျွန်မ သရပ်ဆောင်ရသည်က နတ်လူရှုပ်ကလေး ပတ်(ခ) နေရာမှာ ဖြစ်သည်။

သည်တုန်းက ကျွန်မအသက် ၁၇ နှစ်။ အထက်တန်းကျောင်းမှ ထွက်လာခါစ၊ ဘတ်သဘင် လောကကို အထူးနှစ်သက်ဝင်စားနေသည့် အချိန်။

နာမည်ကျော်ဒါရိုက်တာကြီး မက် (၈) ရိုင်းဟတ်က သည်ပြုတော်ကိုပင် ဟောလိဂုဒ်၊ ဘိုးလ် လေဟာပြင်တော်ရုံကြီးမှာ အောက်ဖိုးပွဲအဖြစ် တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ တင်ဆက်မည်ဆိုသည့်အခါ သည်မှာ ပါဝင်ခွင့်ရလိုဂြား ကံစမ်းသည့်သဘောဖြင့် သွား၍ကြိုးစားကြည့်ရန် ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

သို့သော် သွားသာသွားရသည်။ ကိုယ်က အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဆင့် အတွေ့အကြိုမျိုး ရှိသူမဟုတ်သဖြင့် သိပ်မြင့်မြင့်မားမားကြီးတော့ မမျှော်လင့်ခဲ့ခဲ့။ သို့သော် ကံအားလျော်စွာ အံ့အားသင့်စရာ ကျွန်မ ကြိုရသည်။ ဘတ်ရုပ်နှင့် လိုက်ဖက်မည့် သရပ်ဆောင်တွေ ရွှေးချယ်နေရာချ သည့် ဒါရိုက်တာက ကျွန်မကို ပြုတော်ထဲတွင် အဓိက အမျိုးသမီးောတ်ရုပ်တစ်ခုဖြစ်သည့် ဟာမိယာ အတွက် ောတ်စကားတွေ ပြောဆိုးကြည့်ခဲ့သည်။ နောက်နောမှာတော့ ကျွန်မကို ခေါင်းဆောင် မင်းသမီးနေရာ၌ ဒုတိယအရန်အဖြစ် ရွှေးချယ်ခန့်အပ်သည်။ အရန်လူ၏ နောက်က အရန်လူ။

သရပ်ဆောင်ခွင့်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်မရှိဟု ကျွန်မ တွေးမီသည်။ သို့သော် အင်း - အလုမ်းဝေး လွန်းတာ မှန်ပေမယ့် ဖြစ်ချင်ဖြစ်လာနိုင်သည့် သဘောလေးတော့ ရှိသည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အကယ်၍ လိုအပ်လာခဲ့သည်ရှိသော် ကိုယ့်ဘက်က အဆင်သင့်ဖြစ်နေအောင် လုပ်ထားရမည်ဟုတော့ ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ောတ်တိုက်သည့် ပထမနေ့မှစတင်က ဟာမိယာနှင့်ပတ်သက်၍ ောတ်ဆရာကြီး ရိုင်းဟတ် ညွှန်ကြားပြောဆိုနေသည်များကို ကျွန်မ အလေးအနက် မှတ်သားခဲ့သည်။ ဟာမိယာပြောရမည့် စကားတွေကို စည်းဝါးကျနစွာ ပြောဆိုတတ်အောင် ဆရာကြီးကိုယ်တိုင် သင်ပြုသည်။ သူလိုချင်

သည့် တက်သံ၊ ကျေသံ လေသံဟန်ပန်တွေကို ကိုယ်တိုင်ရွှေတံ့ခိုပြသည်။ သူ သင်ပြသမျှကို ေတာ်ညွှန်း စာရွက်များထဲတွင် ကျွန်မ အတိုကောက်သက်တလေးတွေနှင့် လိုက်၍ တေးမှတ်သည်။ ပြီးလျှင် ကျွန်မ အခန်းအိုကလေးထဲမှာ နာရီပေါင်းများစွာ ပင်ပန်းခံကာ သည်ေတာ်စကားတွေကို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် လေ့ကျင့်ပြောဆိုသည်။

သို့သော ကျင့်သာ၊ ကျင့်ထားရသည်၊ စိတ်ေတာ်က ခပ်ကျကျ။ ကျွန်မ သရုပ်ဆောင်ခွင့်ရဖိုက မျှော်လင့်ချက်မရှိသလောက် အနေအထားမျိုး ဖြစ်သည်။ သို့သော ရုတ်တရက် ကံအားလျှော်စွာ ပထမအရန်က ရုပ်ရှင်တစ်ခု သရုပ်ဆောင်ရန်ရှိသဖြင့် ထွက်သွားသည်။ ပြီး ဖွင့်ပွဲညီတိုင်မီ ငါးရက် အလိုတွင် ဟာမိယာလုပ်ရမည့် ခေါင်းဆောင်မင်းသမီးကိုယ်တိုင်မှာလည်း စောစောက သည်ဘက်မှာ ေတာ်တိုက်ရင်း အားသည့်အချိန် ကြားပေါက် သွားရှိက်ပေးနေရသည့် ေတာ်ကားက အမြန်ပြီးအောင် အချိန်ပိုရှိက်ပေးရမည့် အနေအထားဖြစ်လာသည်။ သည်ေတာ်ရုပ်မှာ ကျွန်မပဲ သရုပ်ဆောင်ရတော့ မည်။

စောစောပိုင်းက ကျွန်မ အားကြိုးမာန်တက် လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားတာတွေ အကျိုးပေးလေပြီ။ ဟောလိုဂုဏ်ဘိုးလ်တွင် ဟာမိယာအဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရသည့် အဖွင့်ပွဲသည်ပင် ကျွန်မအတွက် လုပ်ငန်းဘဝသစ်တစ်ခု အောင်မြင်စွာ အစပြုပေးခဲ့သည်။ ဝါနာဘရားသား ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီက င်းပြောတိုက် ရုပ်ရှင်အဖြစ် ပြောင်းလဲရှိက်ကူးရာ၌ ပါဝင်သရုပ်ဆောင်ရန် ကျွန်မအား ငှားရမ်းခဲ့သည်။ သည်ေတာ်ကားမှစတင်ကာ ကျွန်မ ရုပ်ရှင်လောကတွင် ကြယ်တစ်ပွင့် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်း၏ ကျေးဇူးပေတည်း။ သို့သော ထိုစဉ်က မျှော်လင့်ချက်နည်းလှသည် ဒုတိယအရန်လူဘဝတွင် ကြိုးစားပမ်းစား လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ခဲ့ခြင်းသည် အမှတ်မထင် လုပ်ခဲ့မိခြင်း မျိုး မဟုတ်။ ကျွန်မခေါင်းထဲတွင် စွဲမြေနေခဲ့သည့် စကားတစ်ခွန်းကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ကျွန်မ မိတ်ဆွေကြီး ဟိုဆေး၏ အကြံပေးစကား။ ဟိုဆေးကား ကျွန်မတို့ ေတာ်မြို့ကလေးရှိသောကောင်းလှသော စပိန်လူမျိုး အသိုးအိုတစ်ယောက်ဖြစ်၏။ သူအလုပ်က ဥယျာဉ်မှုံး။

အပင်ကလေးတွေကို သူချုစ်သည်။ ပြီး သူက တစ်ဖက်သားကို အလွန် နားလည်သိတတ်သူ ဖြစ်သည်။ သူ အလုပ်လုပ်သည့်နေရာနား ဖြတ်သွားသည့်အခါတိုင်း ကျွန်မ ခဏတဖြတ်ရပ်ကာ လူငယ်ဘဝ ကျွန်မတွေကြိုရသည့် ပြသာနာပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်အတွက် သူထံမှ အကြိုာဏ် တောင်းခံလေ့ရှိသည်။ ကျွန်မပြသာနာက ကိုယ့်ဘာသာ ဖန်တီးမိခဲ့သည့် ပြသာနာမျိုး ဖြစ်က သူထံမှ သာယာညှင်းပေါ်ပေါင်းလေသံနှင့် စပိန်စကားတစ်ခွန်း ကျွန်မကြားရမည်ဖြစ်သည်။

“ အသင့်ပြင်ထားသူဟာ တိုက်ပွဲတစ်ဝက်ကို တိုက်ထားပြီးသူပဲ ” ဟူသော စကား။

ဒုက္ခိုးတော်ဝတ္ထု၌ တဲ့က ကောက်နှတ်ကိုးကားသည့် စကားဖြစ်သည်။ စပိန်လိုပြောတော့ သူ့စကားက အသံနိမ့်မြင့်လေးနှင့် သီချင်းဆိုနေသလို။

စင်စစ် ကျွန်မဘဝမှာ ပထမဆုံးအကြိမ် ကြီးကြီးမားမား စိတ်ပျက်စရာ ကြောပြီးသည့် အခါမှုသာ သူ့စကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကျွန်မ တကယ် ပြည့်ပြည့်ဝေး သိရှိနားလည်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မတို့ ကျောင်းဆင်းပွဲ မတိုင်မီ တစ်လခန်းကဖြစ်သည်။ အတန်းထဲမှာ ကျွန်မက နံပါတ်နှစ်အဆင့်ရှိသူဖြစ်ရာ ဆုချိုးမြှင့်ပွဲအခမ်းအနား၍ ကျွန်မ စကားပြောခွင့်ရလိမ့်မည်ဟု တရားမဝင် ကြိုတင်သိရှိရပါသည်။ သည်ဟာသိရတော့ ကျွန်မ အရမ်းပျော်သွားသည်။ ကိုယ့်ကို ကိုယ်လည်း အရမ်းအထင်ကြီးသွားသည်။

သို့သော် ကျောင်းဆင်းပွဲမတိုင်မီ ငါးရက်အလို၌ အံ့ဩထိတ်လန်စရာ သတင်းတစ်ခု ကျွန်မ ရုတ်တရက် ကြားလိုက်ရပါသည်။ အတန်းတွင်းစာမေးပွဲတစ်ခုတွင် ကျွန်မ အမှတ်နည်းခဲ့ခြင်း ကြောင့် နှင့် အတန်းထဲတွင် နံပါတ်သုံးအဆင့်ရှိသော ကောင်လေးက ကျွန်မထက်သာသွားသဖြင့် ဆူပေးပွဲမှာ သူပဲ စကားပြောရတော့မည်ဟူသော သတင်းပေတည်း။

ကျွန်မ အကြီးအကျယ် စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းသွားပြီး ကျွန်မအားကိုးရာ ဟိုဆေးဆီသို့ အပြေးအလွှား သွားခဲ့သည်။ ကျွန်မပြောခဲ့သမျှတွေ သူ နားထောင်သည်။ ထိုနောက် ခေါင်းကို ညွင်သာစွာ ယမ်းခါရင်း စကားဆိုသည်။ “မင်းက သေသေချာချာ မပြင်ဆင်ခဲ့ဘဲကိုး”

“ဒီလောက်ကြိုးစားဖို့ လိုမယ်မှန်းမှ မသိခဲ့တာ” ကျွန်မ ဆင်ခြေပေးသည်။

“ သေချာပေါက် မပြောနိုင်ပေမယ့် ဒါရိုးဆိုတာ ဖြစ်ချင်ဖြစ်သွားနိုင်တာ မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ အမှတ်မထင်ဖြစ်သွားနိုင်တဲ့ ကိစ္စမှန်သမျှအတွက် တို့ ရင်ဆိုင်နိုင်အောင် အသင့်ပြင်ထား ရမှာပေါ့၊ ဘဝက တကယ်စမ်းသပ်လာပြီဆိုတဲ့အထိ စောင့်နေလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါမလဲ၊ ကိုယ်က ကြိုပြင်ထားရမယ် အော်လီဖို့ယာ၊ အမြဲ အသင့်ပြင်ထား”

ဟိုဆေး၏ အကြံပေးစကားအတိုင်း အစဉ်လိုက်နာနိုင်ဖို့ကတော့ မလွယ်ကူပါ။ အခက်ဆုံးက တော့ ‘ရော်ဘင်ဟု’ ဘတ်ကားတွင် မော်မာရီယင်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်ရစဉ်က ဖြစ်၏။

ေတ်ကားထဲတွင် ကျွန်မ မြင်းတစ်စီးကို တင်ပါးလွှာစီးရမည့် အခန်းတစ်ခန်းပါဝင်ရာ ယင်းအတွက် ကုမ္ပဏီက ကျွန်မကိုမြင်းစီးသင်ရန် ဆရာတစ်ဦး ရှားရမ်းသည်။ ဆရာက အလွန် တိကျလွန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရာ ကျွန်မကို ခြေကုန်လက်ပန်းကျသည့်အထိ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် လောကျင့်ခိုင်းသည်။ သူနှင့် တစ်ကြိမ်မြင်းစီးသင်တိုင်း သူ၏ အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေမှုများအတွက် ကျွန်မ တစ်ကြိမ် ဒေါသူပုန်ထမိရသည်။

သို့သော် ကံအားလျှပ်စွာ ကျွန်မ ဒေါသတွေ ပေါက်ကွဲမထွက်အောင် ထိန်းနိုင်ခဲ့ရာ တကယ်တမ်း ရိုက်ကွင်းထဲဝင်တော့မည် ဆိုသည့်အချိန်၌ ကျွန်မ တကယ်လောကျင့်ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ဝတ်ရုံးအားကြီးဝတ်ကာ မြင်းစီးပြီး ကင်မရာများရှေ့ ကျွန်မ ထွက်လာသည်။ အဲသည်အချိန် မြင်းက ရုတ်တရက်လန်ပြီး ထွက်ပြေးသည်။ သစ်ပင်တွေကြားမှာ တရကြမ်း ပရမ်းပတာ ထွက်ပြေးခြင်းဖြစ်ပြီး အနုအပြားမှာလည်း ဇရာမသစ်ငုတ်တွေကို အမြစ်ပါမကျွန်အောင် ဖော်ထား၍ဖြစ်နေသည်။ တွင်းချိုင့်ကြီးတွေ ရေအပြည့်နှင့်ရှိနေသည်။ တွင်းချိုင့်များကို သိသိလေးစီ ကပ်ပြီး ကျော်ပြေးလျက်ရှိရာ သည်ကောင်ကို ကော်မသတ်နိုင်လျှင်တော့ တစ်ချီမဟုတ်တစ်ချီ သူရောကျွန်မပါ တွင်းထဲ အောက်ထိုးကျမှာ ကျွန်မ မြင်းလာသည်။

ကော်ကြီးကို ဆွဲရလွန်းသဖြင့် ကျွန်မလက်မောင်းတွေသာ နာလာသည်။ မြင်းကတော့ ဘာမှသိပုံပင်မရ။ သို့သော် သည်အခိုက်မှာပင် စည်းကမ်းတင်းလွန်းသည့် မြင်းစီးနည်းပြဆရာ၏ သင်ကြားချက်တစ်ခုက ကျွန်မအတွက် အထောက်အကူပြုလာသည်။ သည်လို အရေးပေါ် အနေအထားမျိုးတွင် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသည့်အကြောင်း ကျွန်မခေါင်းထဲစွဲအောင် သူ အကြိမ်ကြိမ် သင်ထားပြောထားခဲ့ဖူးသည်။ ကော်သွားကို လွှာဆွဲသလို ဆွဲသည့်နည်း။

ကော်ကြီးကို ဘယ်တစ်လှည့် ညာတစ်လှည့်စီ အပြန်အလှန်ဆွဲသည့်အခါ မြင်းပါးစပ်ထဲရှိ ကော်သွားက ပါးစောင်ကို တိုက်စားသလိုဖြစ်ကာ မြင်းနာလာသည်။ သည်တော့မှ မြင်းအရှိန်သတ် လာကာ ကျွန်မ ထိန်း၍ရလာပြီး နောက်ဆုံး၌ ရပ်သွားသည်။ အထိတ်တလန်ဖြစ်လိုက်ရသည့် အရှိန်နှင့် ခြေမသယ်နိုင် လက်မသယ်နိုင်ဖြစ်ကာ ဤမြှုတိုင်နေရင်း ကျွန်မ စဉ်းစားနေမိသည်။ မြင်းစီးသင်တုန်းက သည်းမခံနိုင်ဖြစ်ကာ အခုလောက်တတ်သည်အထိ မသင်ခဲ့မိပါက မည်မျှ အဖြစ်ဆုံးသွားပါမည်နည်း။

သည့်နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်မ အနုပညာအလုပ်ဖြင့် ကမ္မာအနုအပြား ဝေးလံခေါင်ဖျားသည် ဒေသတာချို့သိုပါ ရောက်ခဲ့ရသည်။ ဖြစ်နိုင်သည့်အရာတိုင်းအတွက် အသင့်ပြင်ဆင်ထားပါဆိုသည့် ဟိုဆေး၏ သတိပေးစကားအတိုင်း တည်းခိုရာဟိုတယ်တစ်ခုရောက်လျှင် ကိုယ့်အခန်းနှင့်အနီးဆုံး

မီးအရေးပေါ်ထွက်ပေါက် ဘယ်အနားရှိသလဲ ကြည့်မိတတ်သည်။ ပြီး ကျွန်ုင်မှာ အရေးပေါ် ဆေးသေတ္တာလည်း အမြဲပါသည်။ တချိုကတော့ မလိုအပ်ဘဲ ကရိကထခံပြီး သယ်နေသည်ဟု မြင်ကြသည်။ သို့သော် သည်သေတ္တာက ကျွန်ုင်မအတွက် တစ်ကြိမ်မက အသုံးကျခဲ့ဖူးသည်။

သည်လို သတိထားမှု၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလေးတွေက သာမန်ကြည့်လျှင်တော့ အသေးအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သည်ဟာတွေလုပ်ထားသဖြင့် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြုံမြို့မှုကာ စိတ်ချေလက်ချ နေနိုင်ခွင့်ရသည်။ ပြီး တစ်ခါတလေကျတော့ ဒါတွေက သေရေးရှင်ရေးကိုပင် အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားတတ်သည်။ ပါရိုက ကျွန်ုင်မတို့အိမ်မှာ အဲသည်လိုအနေအထားမျိုး၊ တစ်ကြိမ် ညကြီးမင်းကြီး ကြေဖူးသည်။

အချိန်က မနက် J နာရီ။ ခရီးတစ်ခုမှ ကျွန်ုင်မတို့ သည်ညပဲ ပြန်ရောက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အိပ်ခန်းတံ့ခါးကို အသည်းအသန်ခေါက်နေသဖြင့် ကျွန်ုင်မရော ခင်ပွန်းသည် ပိုယဲပါ နိုးလာကြသည်။ တံ့ခါးဖွင့်ကြည့်တော့ သားလေးဘင်ဂျမင်ကို ကြည့်ရသည့် ကလေးထိန်းမိန်းမှ သူ့က ခြောက်ခြောက် ချားချား တုန်တုန်ရှိရှိနှင့်။ စကားက ပလုံးပထွေး၊ သားလေးဘင်ဂျမင် အသက် မရှာနိုင်ဖြစ်နေသည်၊ မွန်းပြီး သေတော့မလို ဖြစ်နေပြီတဲ့။

သားအခန်းဆီသို့ ကျွန်ုင်မတို့ ဒရောသောပါး ပြေးသွားကြသည်။ သားလေးက လည်ပင်းညွှန် ခံထားရသူလို အသက်ရှုံးမရဖြစ်ကာ အမောဆိုက်နေသည်။ မချိမဆန့်ခံနေရသည့် သူ့မျက်နှာက ကြောက်စရာ ပြာနှမ်းနှမ်းဖြစ်လာသည်။ ပိုယဲက ချက်ချင်း တယ်လီဖုန်းဆီပြေးကာ ဆရာဝန်ကို လှမ်းခေါ်သည်။ ကျွန်ုင်မနှင့်ကလေးထိန်းက ခြေမကိုင်မိလက်မကိုင်မိနှင့် သည်အတိုင်း ရပ်ကြည့်နေ သည်။ ခဏကြောတော့မှ ကျွန်ုင်မခေါင်းထဲ နည်းနည်းရှင်းသွားပြီး ညက မရှင်းရသေးသည့် ခရီးဆောင်သေတ္တာကို ပြေးဖွင့်မိသည်။ သည်အထဲမှာ ငါထည့်ထားတာဟု သတိရရှိက်သည့် ပစ္စည်းတစ်ခုကို ကသောကမျောရှာခြင်းဖြစ်သည်။ ကလေးသူငယ်ပြုစုရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် စာအုပ်။ ယခု သားက ငါးနှစ်ရှိပြီဆိုတော့ စာအုပ်လည်း အတော်နှစ်းနေခဲ့ပြီ။

သူငယ်နာချောင်းနက် (Croup) ဟု ခေါ်သည့် ရောဂါတစ်မျိုးတဲ့။ စာအုပ်ကဆိုသည်။ လေပြန်ကြောင်ယ်တွေ ရောင်ရမ်းသဖြင့် အသက်ရှုံးလမ်းကြောင်း ပိုတ်ဆိုခြင်း။ ရေနွေးကရားက ထွက်သည့် ရေငွေများများရှုံးရလှွှင် သက်သာမည်တဲ့။ ကလေးထိန်းက မီးဖိုချောင်ထဲပြေးသည်။ ပိုယဲက ဆရာဝန် တြေားလူနာတစ်ယောက်အိမ် သွားနေကြောင်း စိုးရိမ်ပူပန်စွာ လာပြောသည်။

ဘာမျှမတတ်နိုင်၊ ကိုယ့်ဘာသာပဲ လုပ်ရတော့မည်။ စာအုပ်ထဲက ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း သားလေးဘေးပတ်လည်းမှာ ရေနွေးငွေ့တွေ ဝန်းရံပေးယင်း ကျွန်ုင်မတို့ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့နေကြ

သည်။ တဖြည်းဖြည်း သက်သာလာသည်။ စောစောကလို ခက်ခက်ခဲခဲ တစ်ချက်ချင်းရှိက်ရှု ရှုမနေရတော့။ ဆရာဝန်ရောက်သည့်အချိန်မှာတော့ အသက်ရှုသံက ပုံမှန်နီးပါးလောက်ပင် ပြန်ဖြစ်နေလေပြီ။

ဆရာဝန် ပြန်သွားပြီးသည့်နောက်ပိုင်း သားလေးခုတင်နားရပ်ကာ ဟိုဆေးအား ကျေးဇူးတင်စွာ အမှတ်ရနေမိသည်။ သူ့စကားတွေက ကျွန်ုင်မကို ကူညီခဲ့သည့်အကြိမ်ပေါင်း မနည်းတော့။ သားလေးဘင်ဂျမင်ပါ လိုက်ရမည့်ခရီးများ ထွက်ခါနီးတိုင်း အထူပ်အပိုးပြင်သည့်အခါ်၌ “မမျှော်လင့်ဘဲ ဖြစ်နိုင်တာတွေအတွက် အသင့်ရှိပစ္စ ” ဟူ၍ ဟိုဆေးပြောသည့်စကားမျိုးကို ဆိုကာ လွယ်အိတ်ထဲ သည်စာအုပ်တစ်အုပ်ပါ အမြဲထိုးထည့်မိတတ်သဖြင့် ယခုလို အရေးပေါ်ချိန်၌ အဆင်သင့်ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။

ခရီးဆောင်သေတ္တာထဲမှာ	အာမခံပစ္စည်းတစ်ခုသဖွယ်	အမြဲထည့်သယ်ယူခဲ့ရသည့်
သည်စာအုပ်က ယနေ့ညာအဖို့တော့	သူ့ကိုသယ်ရသည့်	ကရိုကထထက် အဆပေါင်းသန်းချို့ကာ
ပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်း ပြုခဲ့ချေပြီ။		

*****

[ရည်ညွှန်း။။ Advice - Reader's Digest, June 1960]

ပြည့်

မဖစ်နိုင်ဘူး

ဆိတာ

သေချာပိုလား